Türkçe Çevirileriyle

Arapça Seçme Hikâyeler

Musa Yıldız Erkan Avşar

السعر ١٧,٥ل

21. BASKI

I. Kitap

ELİF

Musa YILDIZ Erkan AVŞAR

Türkçe Çevirileriyle

ARAPÇA SEÇME HİKÂYELER

I. KİTAP

Gözden Geçirilmiş
Yeni Baskı

ELİF YAYINLARI
Eylül 2014

Prof. Dr. Musa YILDIZ, 1967 yılında Samsun'da doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini orada tamamladı. 1988 yılında Gazi Eğitim Fakültesi, Arap Dili Eğitimi Ana Bilim Dalından mezun oldu. 1988-1994 yılları arasında Emniyet Genel Müdürlüğünde çalıştı. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsünde 1992 yılında Yüksek Lisansını tamamladı. 1994'te Gazi Eğitim Fakültesi, Arap Dili Eğitimi Ana Bilim Dalında araştırma görevlisi oldu. 1996 yılında Kahire Üniversitesi, Edebiyat Fakültesinde ihtisas bursuyla araştırmalarda bulundu. 1998 yılında Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsünde "Necîb Mahfûz'un Sembolik Romanları" başlıklı teziyle doktorasını tamamladı ve aynı yıl öğretim görevlisi kadrosuna atandı. Askerliğini Arapça Öğretmeni Asteğmen olarak Kara Lisan Okulunda yaptı. Aynı fakültede 2001 yılında yardımcı doçent ve 2002 yılında doçent oldu. 2003–2004 öğretim yılında Ürdün Üniversitesinde misafir öğretim üyesi olarak görev yaptı. 2007 yılında profesör oldu. Hâlen Gazi Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümünde çalışmaktadır. Arap dili eğitimi, Arap edebiyatı, eski Türk edebiyatı ve Türk kültür tarihi alanlarında çok sayıda yayınları vardır. Evli ve bir çocuk babasıdır.
E-mail: ymusa@gazi.edu.tr
Web: http://w3.gazi.edu.tr/web/ymusa

Erkan AVŞAR, 1977 yılında Ardahan'da doğdu. 2000 yılında Gazi Eğitim Fakültesi, Arap Dili Eğitimi Ana Bilim Dalından mezun oldu. 2000-2003 yılları arasında İstanbul'da bir dil kursunda Arapça öğretmenliği yaptı. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsünde 2003 yılında Yüksek Lisansını tamamladı. 2003-2004 yılları arasında değişik yayınevlerine çalışmalar yaptı. 2004 yılının Nisan ayında vatanî görevini tamamlamak üzere askere giden Erkan Avşar, Jandarma Genel Komutanlığına Arapça Tercümanı Asteğmen olarak seçildi. Askerliğini Genel Kurmay Başkanlığında tamamladı. Hâlen Dolmabahçe Sarayında Arapça rehberi olarak çalışmaktadır. Arap dili eğitimi ve Arap edebiyatı alanlarında çeşitli yayınları vardır.
E-mail: erkanavsar@yahoo.com

المحتويات/İçindekiler

Ön söz 9

١– بَائِعُ الْعِلْكَةِ 11

٢– بُوبِي اَلْمُخْلِصُ 14

٣– سَمُّورُ الْحَرَامِي 17

٤– جَدْيُو الطَّائِشُ 20

٥– زَرُّوفَةُ الطَّيِّبَةُ 23

٦– اَلْقِرْدُ الطَّمَّاعُ 26

٧– جَمْلُو وَالذِّئْبُ 29

٨– اَلْفَرِيقُ الْمَغْلُوبُ 31

٩– عِقَابُ نَمُّوسٍ 34

١٠– شِبْلُو اَلسَّعِيدُ 37

١١– قَطْقُوطُ الْكَذَّابِ 40

١٢– دَبْدُوبُ يَصْطَادُ السَّمَكَ 42

١٣– دَعْبُولُ قَائِدُ الصِّيصَانِ 44

١٤– الضِّفْدَعُ النَّائِمُ 46

١٥– سُوسُو الشُّجَاعُ 48

١٦– سَعْدُونُ الْأَحْمَقُ 51

١٧– زَحْلُوفَةُ الْبَخِيلَةُ 53

١٨- سَلُّومُ الْمُشَاغِبُ 55

١٩- اَلرِّحْلَةُ السَّعِيدَةُ 58

٢٠- جَحْشُو مُطْرِبُ الْغَابَة 61

٢١- اَلسُّنْبُلَةُ الْغَبِيَّةُ 64

٢٢- ثَعْلُوبُ اللِّصُّ 67

٢٣- اَلْمُقَاوِلُ وَالْعَامِلُ 70

٢٤- اَلأَسَدُ وَالْفَأْرُ 73

٢٥- اَللَّقْلَقُ وَالثَّعْلَبُ 76

٢٦- اَلدِّيكُ كُوكُو 79

٢٧- اَلثَّعْلَبُ وَالْغُرَابُ 82

٢٨- اَلنَّسْرُ الْقَوِيُّ وَالْغُرَابُ الْغَبِيُّ 85

٢٩- اَلأَسَدُ الطَّمَّاعُ 89

٣٠- صَلاحٌ وَمِزَاحُهُ الثَّقِيلُ 92

٣١- اَلأَشْجَارُ وَالْفَأْسُ 95

٣٢- اَلْبَخِيلُ 98

٣٣- اَلْكَلْبُ وَالذِّئْبُ 101

٣٤- اَلنَّمْلَةُ وَالْفَرَاشَةُ 105

٣٥- اَلصَّدَاقَةُ الزَّائِفَةُ 108

٣٦- مِهْنَةُ أَبِي 112

٣٧- سَعِيدٌ وَعَلِيٌّ 116

٣٨- حِكَايَةُ فَلَّاحٍ 119

٣٩– مَنْ عَلَّمَنِي حَرْفاً صِرْتُ لَهُ عَبْداً 123

٤٠– مَلِكُ الْغَابَةِ 126

٤١– اَلضَّيْفُ الأَكُولُ 130

٤٢– أَوَامِرُ الأَسَدِ 133

٤٣– زَقْزُوقُ يَغْلِبُ النَّمِرَ 137

٤٤– اَلنَّائِمُ وَنَجَاحُهُ 141

٤٥– اَلْعَدْلُ عِنْدَ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ 146

٤٦– اَلْكَلْبُ الْوَفِيُّ 150

٤٧– اَللِّصُّ الْمَخْدُوعُ 154

٤٨– اَلْبَيْتُ الصَّغِيرُ 159

٤٩– اَلْكَلْبُ الشِّرِّيرُ 164

٥٠– اَلْجِيرَانُ الثَّلاَثَةُ 168

٥١– اَللِّصُّ السَّجِينُ 173

٥٢– قِرْدُ السِّيرْكِ 178

٥٣– اَلذِّئْبُ وَالْحَمَلُ 183

٥٤– اَلْقِرْدُ الطَّبَّالُ 189

٥٥– اَلدَّجَاجَةُ الْحَمْرَاءُ الصَّغِيرَةُ 195

Kaynakça 203

ÖN SÖZ

Ülkemizde son yıllarda Arapça öğrenimine duyulan ihtiyaca paralel olarak, bu alanda yayımlanan eserlerin sayısının artması sevindirici bir gelişmedir.

Arapçanın öğretimi alanında hikâyelerin katkısı oldukça önemlidir. Başta İngilizce olmak üzere, diğer dillerin öğretimiyle ilgili olarak çok sayıda hikâye kitabı ülkemizde yayımlanmasına rağmen, Arapça alanında durum böyle değildir. Sadece Cantaş Yayınevi ve Fono Yayınları tarafından çıkarılan birkaç hikâye kitabı bulunmaktadır. İşte elinizdeki bu çalışma, ortaya çıkan ihtiyacı karşılamak amacıyla yapılmıştır.

İki kişilik bir ekip çalışmasıyla değişik kaynaklardan derlenen ve üzerlerinde bazı değişiklikler yapılan hikâyeler, beş ayrı kitap olarak tasnif edilmiştir. Her hikâyenin sonunda, o hikâyede geçen kelimeler ve Türkçe anlamları parçaya uygun olarak sıralanmıştır. Ardından hikâyelerin kelimesi kelimesine dilimize çevirileri de verilmiştir.

Bu hikâyelerden birinci ve ikinci kitaplardaki hikâyelerin tamamı, bu dili öğrenmeye yeni başlayanlar göz önüne alınarak, harekeli olarak yazılmıştır. Harekeleme yapılırken, sakin harflerin geçişlerde kesralanması ile vasıl hemzesinin harekesinin konulmaması gibi hususlar, okumayı yeni öğrenenler gözetilerek çoğunlukla dikkate alınmamıştır. Örneğin: Kâleti'l-ummu yerine, kâlet el-ummu; ve'ntazartu yerine, ve intezartu okunuşu tercih edilmiştir.

Arapçada bütün harflerin sessiz olduğu, bu harfleri seslendirenlerin harekeler olduğu malumdur. Bu açıdan harekeli verilen ilk iki kitabın öğrenciyi belli bir düzeye getirmesi amaçlanmaktadır.

Üçüncü, dördüncü ve beşinci kitaplardaki hikâyelerde ise, giderek azalan bir şekilde, sadece gerekli görülen yerlere hareke konulmuştur. Böyle yapılmasının sebebi, günlük hayatta harekesiz olarak karşılaşılan metinlere nüfuz etmede başarılı olmaktır. İlk iki kitapta belli bir mesafe alan öğrencilerin, harekelerin azaltıldığı üçüncü, dördüncü ve beşinci kitaplardaki hikâyelerde okuma zorluğu çekmeyeceği düşünülmektedir.

Böylece mümkün olduğu kadar, hikâyelerde kendi içinde kolaydan zora doğru bir dizi oluşturulması hedeflenmiştir.

Kitaplardaki hikâyeler okunurken takip edilecek yöntemin şu şekilde olması tarafımızdan tavsiye edilmektedir:

- Öğrenci önce hikâyeyi baştan sona yüksek sesle okumalıdır.

- Öğrenci hikâyenin sonunda verilen kelimeler yardımıyla parçayı anlamaya çalışmalıdır.

- Öğrenci okuduğu hikâyenin çevirisini yine kelimeler yardımıyla önce kendisi yapmalıdır.

- Öğrenci kendi çevirisini hikâyelerden sonra verilen çeviriyle karşılaştırmalı ve hatalarını düzeltmelidir. Zira hataların kontrolü sırasında, kelimeler, kelime grupları, kalıp ifadeler ve cümle yapıları daha iyi bir şekilde kavranmaktadır.

Dil öğreniminde kelime dağarcığının önemi bilinmektedir. Bu açıdan her kitabın birkaç kere tekrarı, kelime dağarcığının zenginleşmesine ve etkinleşmesine katkı sağlayacaktır.

Kitabın elinizdeki yeni baskısı hazırlanırken, hikâyeler, kelimeler ve Türkçe çevirileri baştan sona tekrar gözden geçirilmiş, gerekli düzeltmeler yapılmış, hikâyelerin çevirilerinden sonra kalan boşluklara, yeri değerlendirmek amacıyla Arapça güzel sözler ve Türkçe karşılıkları eklenmiştir. Bu sözlerin ezberlenmesi tavsiye edilmektedir.

Bu seri, ülkemizde temel düzeyde Arapça bilen, İmam-Hatip Lisesi, İlahiyat Fakültesi, Arap dili bölümü öğrencileri, Arapçasını geliştirmek isteyenler ile Kamu Personeli Dil Sınavına (KPDS) hazırlananlar için planlanmıştır. Hazırlanış tarzı ve içerik açısından, alanında bir ilk olan bu çalışmanın, Arapça öğrenimi alanında ülkemizde bir boşluğu dolduracağını ümit ediyoruz. Müteakip çalışmalarımızı olgunlaştıracağını düşündüğümüz kıymetli meslektaşlarımızın ve öğrencilerimizin yapıcı eleştirilerini bekliyoruz.

Kitabın olgunlaşmasında fikirlerinden istifade ettiğimiz değerli hocamız Doç. Dr. Nurettin CEVİZ, Arapça metinlerin bilgisayar ortamına aktarılmasında emeği geçen vefakâr meslektaşımız Dr. Mehmet Ali ŞİMŞEK ve zaman ayırıp baştan sona hikâyeleri gözden geçirerek katkıda bulunan kıymetli ağabeyimiz Hayrullah ÇETİNKAYA Beylere teşekkürü bir borç biliriz.

Ankara/İstanbul 2007 **Yazarlar**

١- بَائِعُ الْعِلْكَةِ

أَحْمَدُ طِفْلٌ فِي عَامِهِ الثَّامِنِ، يَرْتَدِي قَمِيصاً رَقِيقاً، وَبَنْطُلُوناً مُمَزَّقاً، وَحِذَاءً قَدِيماً، وَفِي يَدِهِ عُلْبَةُ عِلْكَةٍ.

وَعَلَى إِشَارَةِ الْمُرُورِ، يَبِيعُ السَّائِقِينَ حَبَّاتِ الْعِلْكَةِ.

كَانَ الطَّقْسُ شِتاءً، فَنَزَلَ الْمَطَرُ، وَرَكَضَ أَحْمَدُ أَمَامَ الدُّكَّانِ لِيَحْتَمِيَ مِنَ الْمَطَرِ تَحْتَ الْمِظَلَّةِ.

وَعِنْدَمَا تَوَقَّفَ الْمَطَرُ، اِتَّجَهَ إِلَى إِحْدَى السَّيَّارَاتِ، فَانْزَلَقَتْ قَدَمُهُ، وَوَقَعَ عَلَى الأَرْضِ، وَتَبَعْثَرَتْ حَبَّاتُ الْعِلْكَةِ وَدَاسَتْهَا السَّيَّارَاتُ.

حَاوَلَ أَحْمَدُ أَنْ يَجْمَعَ حَبَّاتِ الْعِلْكَةِ فَلَمْ يَسْتَطِعْ فَنَظَرَ إِلَيْهَا بَاكِياً، وَقَالَ:

— مَنْ سَيَشْتَرِي الْيَوْمَ خُبْزاً لِأُمِّي؟!.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ *قصة هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٧٨-٧٩.)

الكلمات

satıcı	بَائِعٌ (ج) بائعُونَ
sakız	الْعِلْكَة
çocuk	طِفْلٌ (ج) أطْفَال
yıl, yaş	عَام (ج) أعْوام
sekizinci	اَلثَّامِن
giyiniyor	يَرْتَدِي
gömlek	قَمِيص (ج) قُمْصَان
ince	رَقِيق
pantolon	بَنْطَلُّون (ج) بَنْطَلُّونَات
yırtık	مُمَزَّق
ayakkabı	حِذَاء (ج) أحْذِيَة
eski	قَدِيم
sakız kutusu	عُلْبَةُ عِلْكَةٍ
trafik lambası/ışığı	إِشَارة الْمُرُور
satıyor	يَبِيعُ
şoförler	السَّائِقِينَ (م) السائق
taneler	حَبَّات (م) حبّة
hava durumu, mevsim, iklim	الطَّقْسُ

kış	شِتَاء
yağmur yağdı	نَزَلَ الْمَطَرُ
koştu	رَكَضَ
korunuyor	يَحْتَمِي (مِن)
şemsiye, tente	الْمِظَلَّة
-e yöneldi	اِتَّجَهَ (إلى)
arabalar	السَّيَّارَات (م) السيَّارة
kaydı	انْزَلَقَ
ayak	قَدَم (ج) أقْدَام
-e düştü	وَقَعَ (على)
yer, toprak, arazi	الأَرْض (ج) الأَرَاضِي
saçıldı, dağıldı	تَبَعْثَرَ
ezdi, çiğnedi	دَاسَ
...meye uğraştı, çabaladı, çalıştı	حَاوَلَ أنْ
ağlayarak	بَاكِياً
satın alıyor	يَشْتَرِي
ekmek	خُبْز (ج) أخْبَاز

1– Sakız Satıcısı

Ahmet, sekiz yaşında bir çocuktur. İnce bir gömlek, yırtık bir pantolon ve eski bir ayakkabı giyer. Elinde de bir kutu sakız var.

Trafik lambalarında şoförlere sakız satar.

Mevsim kıştı ve yağmur yağdı. Ahmet şemsiyenin altında yağmurdan korunmak için dükkânın önüne koştu.

Yağmur kesilince arabalardan birine yöneldi. Ayağı kayıp yere düştü. Sakızlar saçıldı. Arabalar sakızları ezdi.

Ahmet sakızları toplamaya çalıştı; ama yapamadı. Ağlayarak onlara baktı ve:

“Bugün anneme kim bir ekmek alacak?!.” dedi.

* * *

آفَةُ الْعِلْمِ النِّسْيَانُ.

“İlmin felaketi unutkanlıktır.”

* * *

اَلْعِلْمُ صَيْدٌ وَضَبْطُهُ قَيْدٌ.

“İlim bir avdır, onu yakalamak kayıtladır.”

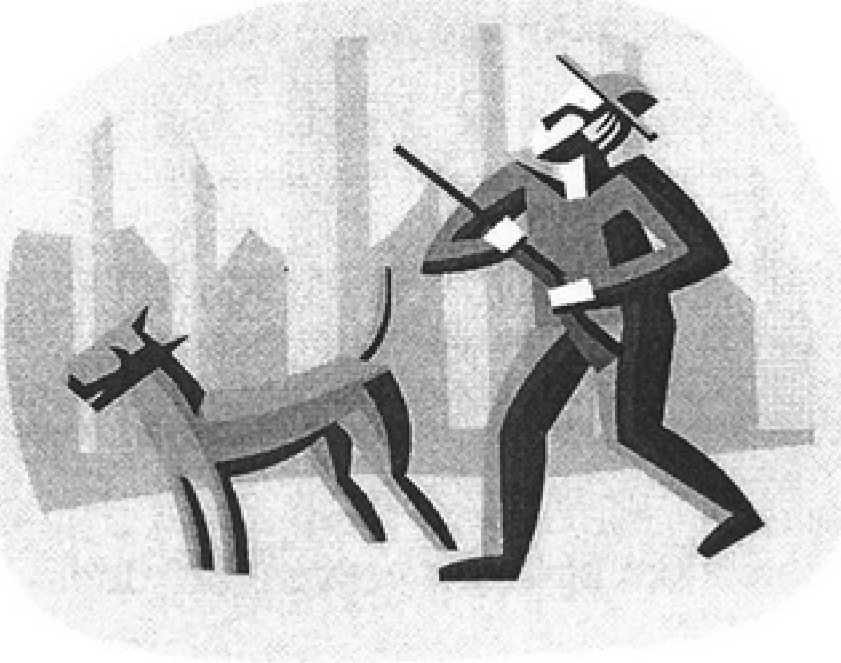

٢– بُوبِي اَلْمُخْلِصُ

خَرَجَ بُوبِي لِلتَّنَزُّهِ، فَرَأَى سَيَّارَةَ جِيبٍ تَدْخُلُ الْغَابَةَ. وَقَالَ فِي نَفْسِهِ:

ـــ أَنَا لَمْ أُشَاهِدْ السَّيَّارَةَ إِلاَّ فِي الْمَدِينَةِ، عِنْدَمَا زُرْتُهَا فِي الْعِيدِ، لاَ بُدَّ أَنَّ فِي هذا الأَمْرِ شَيْئاً غَرِيباً!..

تَبِعَ بُوبِي السَّيَّارَةَ، فَشَاهَدَ صَيَّاداً يَخْرُجُ مِنْهَا، وَيُصَوِّبُ بُنْدُقِيَّتَهُ نَحْوَ صَدِيقِهِ ثَعْلُوبَ.

فَرَمَى عَلَيْهِ حَجَراً وَانْطَلَقَتْ اَلرَّصَاصَةُ، فَأَصَابَتْ سَاقَ ثَعْلُوبَ.

فَأَسْرَعَ بُوبِي إِلَى ثَعْلُوبَ وَحَمَلَهُ بَيْنَ ذِرَاعَيْهِ، وَأَخَذَهُ إِلَى الطَّبِيبِ.

وَهَكَذَا أَنْقَذَ بُوبِي صَدِيقَهُ ثَعْلُوبَ مِنَ الْمَوْتِ.

فَقَالَ لَهُ ثَعْلُوبُ:

ـــ شُكْراً لَكَ يَا بُوبِي! أَنْتَ صَدِيقٌ مُخْلِصٌ.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ قصة *هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٥-٧.)

الكلمات

samimi, vefakâr, vefalı, dürüst	اَلْمُخْلِصُ
çıktı	خَرَجَ
gezinti, hava alma, dolaşma	التَّنَزُّه
jeep, cip	سَيَّارَة جِيبٍ
görüyor, seyrediyor	يُشَاهِدُ
...i ziyaret ettim	زُرْتُ
bayram	الْعِيد (ج) الأَعْيَاد
...meli, ...malı, kaçınılmaz	لاَ بُدَّ أَنَّ ...
iş, durum	الأَمْر (ج) الأُمُور
...i takip etti, izledi	تَبِعَ
avcı	صَيَّاد (ج) صَيَّادُونَ
yöneltiyor, doğrultuyor, nişan alıyor	يُصَوِّبُ
tüfek	بُنْدُقِيَّة (ج) بَنَادِق
...e doğru	نَحْوَ
yavru tilki	تُغْلُوب
taş	حَجَر (ج) أَحْجَار
patladı, ateşlendi (mermi vb.)	اِنْطَلَقَ
kurşun, mermi	الرَّصَاصَةُ (ج) الرَّصَاصَات
isabet etti, değdi	أَصَابَ
bacak	سَاق (ج) سِيقَان
taşıdı	حَمَلَ
kol	ذِرَاع (ج) أَذْرُع
-e götürdü	أَخَذَ (إِلَى)
böylece	هَكَذَا
kurtardı	أَنْقَذَ
ölüm	الْمَوْت
teşekkürler (sana)	شُكْراً (لَكَ)

2– Vefalı Bobi

Bobi gezinmeye çıktı. Ormana giren bir jeep gördü. Kendi kendine şöyle dedi:

"Arabayı yalnızca bayram ziyaretimde şehirde gördüm. Bu işte tuhaf bir şey olmalı!.."

Bobi arabayı takip etti. Arabadan çıkıp tüfeğini arkadaşı Salûb'a doğrultan bir avcı gördü.

Avcıya bir taş attı. Mermi patladı ve Salûb'un bacağına değdi.

Bobi, Salûb'a koşup onu kollarının arasına alarak doktora götürdü.

Böylece Bobi, arkadaşı Salûb'u ölümden kurtardı.

Salûb ona;

"Teşekkür ederim Bobi! Sen vefakâr bir arkadaşsın." dedi.

* * *

اَلْبَعِيدُ عَنِ الْعَيْنِ بَعِيدٌ عَنِ الْقَلْبِ.

"Gözden ırak olan, gönülden de ırak olur."

* * *

اَلعَاقِلُ مَنْ عَقَلَ لِسَانَهُ.

"Akıllı kişi dilini tutabilendir."

٣- سَمُّورُ الْحَرَامِيُّ

طَلَبَ الذِّئْبُ سَمُّورُ مِنَ الْكَاتِبِ يَسُّورَ أَنْ يُؤَلِّفَ لَهُ كِتَاباً فِي الأَلْغَازِ. فَذَهَبَ يَسُّورُ إِلَى الْمَكْتَبَةِ لِيَجْمَعَ كُتُبَ الأَلْغَازِ، وَاسْتَعَارَهَا مِنْ أَمِينَةِ الْمَكْتَبَةِ، وَأَخَذَ يَقْرَأُ وَيَكْتُبُ طِوَالَ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ، حَتَّى اِنْتَهَى مِنْ تَأْلِيفِ الْكِتَابِ.

حَمَلَ يَسُّورُ الْكِتَابَ، وَسَلَّمَهُ إِلَى سَمُّورَ.

تَصَفَّحَ سَمُّورُ الْكِتَابَ، فَأَعْجَبَهُ كَثِيراً، وَطَبَعَ مِنْهُ آلافَ النُّسَخِ، وَبَاعَهَا لِلْمَكْتَبَاتِ، وَعَرَضَهَا فِي مَعَارِضِ الْكُتُبِ.

وَعَادَ عَلَيْهِ الْكِتَابُ بِرِبْحٍ كَثِيرٍ.

وَعِنْدَمَا طَالَبَهُ يَسُّورُ بِحُقُوقِهِ مِنَ الْكِتَابِ، وَعَدَهُ سَمُّورُ إِلَى نِهَايَةِ الشَّهْرِ، وَمَرَّ الشَّهْرُ وَلَمْ يُعْطِهِ شَيْئاً، وَوَعَدَهُ مَرَّةً ثَانِيَةً وَثَالِثَةً وَرَابِعَةً وَسَمُّورُ مَازَالَ يُخْلِفُ مَوَاعِيدَهُ وَمَازَالَ يَسُّورُ يَنْتَظِرُ حُقُوقَهُ.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ *قصة هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٨-١٠.)

الكلمات

beğendi, şaşırdı	أَعْجَبَ
bastı (kitap için)	طَبَعَ
binlerce, binler	آلاَف (م) أَلْف
nüshalar kopyalar	النُّسَخ (م) النُّسْخة
sattı	بَاعَ
sergiledi, arz etti, sundu	عَرَضَ
sergiler, fuarlar	مَعَارِض (م) مَعْرَض
-e, -i getirdi	عَادَ (على) + (بــ)
kâr	رِبْح (ج) أَرْبَاح
-i istedi (hakkı olan bir şeyi)	طَالَبَ (بِــ)
haklar, paylar	حُقُوق (م) حَقّ
söz verdi, vaat etti	وَعَدَ
ayın sonu	نِهَايَة الشَّهْرِ
geçti	مَرَّ
hâlâ, devam ediyor, -de durmuyor	مَازَالَ
ihlal ediyor	يُخْلِفُ
sözler, vaatler	مَوَاعِيد (م) مِيعَادٌ

hırsız	الْحَرَامِي
istedi	طَلَبَ
kurt	الذِّئْبُ (ج) الذِّئَاب
telif ediyor, yazıyor	يُؤَلِّفُ
bilmeceler	الأَلْغَاز (م) اللُّغْز
kütüphane, kitapçı	الْمَكْتَبَة (ج) المَكْتَبَات
topluyor	يَجْمَعُ
kitaplar	كُتُب (م) كِتَاب
ödünç aldı	اسْتَعَارَ
kütüphane memuru, kütüphaneci (bayan)	أَمِينَة الْمَكْتَبَةِ
okuyor	يَقْرَأُ
yazıyor	يَكْتُبُ
gece boyunca	طِوَالَ اللَّيْلِ
gündüz	النَّهَار
bitti	انْتَهَى
-i bitirdi	انْتَهَى (من)
telif, yazma	تَأْلِيف
teslim etti	سَلَّمَ
inceledi, gözden geçirdi	تَصَفَّحَ

3– Hırsız Semmûr

Kurt Semmûr, yazar Yessûr'dan kendisine bir bilmece kitabı yazmasını istedi. Bunun üzerine Yessûr bilmece kitaplarını toplamak için kütüphaneye gitti ve kütüphane memurundan onları ödünç aldı. Gece gündüz okuyup yazmaya başladı. Sonunda kitabı yazmayı bitirdi.

Yessûr kitabı götürüp Semmûr'a teslim etti.

Semmûr kitabı inceledi, çok beğendi. Ondan binlerce nüsha bastırıp kitapçılara sattı. Kitap fuarlarında da onları sergiledi.

Kitap ona çok kâr getirdi.

Yessûr kitaptan dolayı ondan hakkını isteyince, Semmûr ayın sonuna söz verdi. Ay geçti, ona bir şey vermedi. İkinci, üçüncü, dördüncü kez söz verdi. Semmûr sözlerinde durmamaya, Yessûr ise hakkını beklemeye devam ediyor.

◆

اَلسَّعِيدُ مَنْ وُعِظَ.

"Mutlu kişi, başkasından öğüt alandır."

◆

كَثْرَةُ الْعِتَابِ تُفَرِّقُ الْأَحْبَابَ.

"Çok sitem dostları birbirinden ayırır."

٤– جَدْيُو الطَّائِشُ

جَدْيُو مَاعِزٌ صَغِيرٌ، جَمِيلُ الشَّكْلِ، يُحِبُّ تَسَلُّقَ الْجِبَالِ وَالنُّزْهَاتِ، لَكِنَّهُ طَائِشٌ، يَعْمَلُ كُلَّ شَيْءٍ بِدُونِ تَفْكِيرٍ، وَاتَّفَقَ مَعَ أَصْدِقَائِهِ ذَاتَ يَوْمٍ لِيَلْعَبُوا كُرَةَ الْقَدَمِ.

وَعِنْدَمَا وَصَلُوا مَلْعَبَ الْغَابَةِ، رَكَلَ جَدْيُو الْكُرَةَ بِكُلِّ قُوَّتِهِ قَبْلَ أَنْ يَبْدَأَ اللَّعِبُ فَابْتَعَدَتْ اَلْكُرَةُ كَثِيراً. وَتَدَحْرَجَتْ إِلَى أَنْ سَقَطَتْ فِي النَّهْرِ.

رَمَى جَدْيُو نَفْسَهُ فِي النَّهْرِ، فَجَرَفَهُ الْمَاءُ، وَرَأَتْهُ السُّلَحْفَاةُ يَغْرَقُ فَأَسْرَعَتْ إِلَيْهِ، وَحَمَلَتْهُ عَلَى ظَهْرِهَا، وَقَالَتْ لَهُ:

ـــ أَنْتَ مَاعِزٌ طَائِشٌ يَا جَدْيُو!

فَأَجَابَ لَهَا جَدْيُو:

ـــ أَنَا آسِفٌ أَيَّتُهَا السُّلَحْفَاةُ الطَّيِّبَةُ! أَعِدُكَ بِأَنَّنِي سَأُفَكِّرُ قَبْلَ أَنْ أَعْمَلَ أَيَّ شَيْءٍ.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ *قصة هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ١١–١٣.)

الكلمات

düşüncesiz, kararsız, tutarsız, sebatsız	الطَّائِشُ
keçi	مَاعِزٌ
güzel görünüşlü	جَمِيلُ الشَّكْلِ
dağlar	الْجِبَال (م) الْجَبَل
gezintiler, piknikler	النُّزْهَات (م) النُّزْهة
çalışıyor	يَعْمَلُ
...siz, ...sız, ...meden, ...madan	بِدُونِ
düşünce	تَفْكِير
anlaştı, sözleşti	اتَّفَقَ (مع)
arkadaşlar	أَصْدِقَاء (م) صَدِيق
futbol	كُرَةُ الْقَدَمِ
oyun sahası, stadyum	مَلْعَب (ج) مَلاَعِب
başlıyor	يَبْدَأُ

...den uzaklaştı	ابْتَعَدَ (عَنْ)
yuvarlandı	تَدَحْرَجَ
düştü	سَقَطَ
nehir	النَّهْر (ج) الأَنْهَار
sürükledi	جَرَفَ
su	الْمَاء (ج) الْمِيَاه
kaplumbağa	السُّلَحْفَاةُ (ج) اَلسَّلاَحِف
boğuluyor	يَغْرَقُ
...e hızlı gitti, koştu	أَسْرَعَ (إِلَى)
sırt	ظَهْر (ج) ظُهُور
üzgün	آسِفٌ
söz veriyor	يَعِدُ (ب)
düşünüyor	يُفَكِّرُ

4– Düşüncesiz Cedyû

Cedyû güzel görünümlü, küçük bir keçidir. Dağlara tırmanmayı ve gezmeyi çok sever. Ancak düşüncesizdir. Her şeyi düşünmeden yapar. Bir gün arkadaşlarıyla futbol oynamak için anlaştı.

Ormanın oyun sahasına vardıklarında, Cedyû oyun başlamadan önce tüm gücüyle topa vurdu. Top çok uzaklaştı. Nehre düşene kadar yuvarlandı.

Cedyû kendini nehre attı. Su onu sürükledi. Kaplumbağa onun boğulduğunu görüp hızlıca gitti, sırtına aldı ve ona:

"Sen düşüncesiz bir keçisin Cedyû!" dedi.

Cedyû ona cevap verdi:

"Üzgünüm iyi kalpli kaplumbağa! Herhangi bir şey yapmadan önce düşüneceğime dair sana söz veriyorum."

◆

أَدَبُ الْمَرْءِ خَيْرٌ مِنْ ذَهَبِهِ.

"Kişinin edebi altınından iyidir."

◆

كُلُّ النَّاسِ ذَهَبُوا إِلَى مَنْ عِنْدَهُمْ ذَهَبٌ.

"Bütün insanlar altını olanlara gittiler."

٥- زَرُّوفَةُ الطَّيِّبَةُ

زَرُّوفَةٌ جَمِيلَةُ الشَّكْلِ، نَظِيفَةٌ وَمُبْتَسِمَةٌ، وَلاَ تَتَدَخَّلُ فِي أُمُورِ غَيْرِهَا، أَمَّا ثَعْلُوبُ فَكَانَ يَقُولُ عَنْهَا بِأَنَّهَا مُتَكَبِّرَةٌ.

وَجَحُّوشُ يَقُولُ عَنْهَا بِأَنَّهَا مُتَعَالِيَةٌ وَغَيْرُ مُتَوَاضِعَةٍ.

سَمِعَ فَرْفُورُ مَا تَقُولُهُ الْحَيَوَانَاتُ عَنْ زَرُّوفَةَ، فَذَهَبَ إِلَيْهَا وَأَخْبَرَهَا فَسَكَتَتْ وَلَمْ تَقُلْ شَيْئاً.

وَعِنْدَمَا مَرِضَتْ جَارَتُهَا حَمُّورَةُ، أَقَامَتْ عِنْدَهَا لِتَخْدُمَهَا حَتَّى شُفِيَتْ مِنْ مَرَضِهَا.

عَلِمَ الأَسَدُ بِمَا تَفْعَلُهُ زَرُّوفَةُ مِنْ أَعْمَالِ الْخَيْرِ، فَذَهَبَ لِزِيَارَتِهَا وَاعْتَذَرَ لَهَا عَنْ بَقِيَّةِ الْحَيَوَانَاتِ، عَمَّا كَانُوا يَقُولُونَ عَنْهَا وَوَضَعَ عَلَى رَأْسِهَا تَاجَ الْخِدْمَةِ الإِنْسَانِيَّةِ.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ *قصة هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ١٤-١٦.)

الكلمات

komşu (müennes)	جَارَةٌ (ج) جَارَاتٌ
hizmet ediyor	يَخْدُمُ
iyileşti, şifa buldu	شُفِيَ
hastalık	مَرَضٌ (ج) أَمْرَاضٌ
bildi, öğrendi	عَلِمَ
...den özür diledi	اعْتَذَرَ (لِ)
kalan, diğer	بَقِيَّةٌ (ج) بَقَايَا
koydu	وَضَعَ
taç, nişan	تَاجٌ (ج) تِيجَانٌ
hizmet	الْخِدْمَةُ
insanî	الإِنْسَانِيَّةُ

yavru zürafa	زَرُوفَةٌ
temiz	نَظِيفَةٌ
gülen, gülümseyen	مُبْتَسِمَةٌ
karışıyor, müdahale ediyor	يَتَدَخَّلُ (فِي)
işler, durumlar	أُمُورٌ (م) أَمْرٌ
kibirli, gururlu	مُتَكَبِّرَةٌ
tepeden bakan, büyüklenen	مُتَعَالِيَةٌ
mütevazı, alçak gönüllü	مُتَوَاضِعَةٌ
duydu, işitti	سَمِعَ
haber verdi	أَخْبَرَ
sustu	سَكَتَ
hastalandı	مَرِضَ

5– İyi Kalpli Zerrûfe

Zerrûfe güzel görünümlü, temiz ve güler yüzlüdür. Başkasının işlerine karışmaz. Salûb ise, onun kibirli olduğunu söylerdi.

Cahhûş da, onun büyüklenen biri olduğunu ve alçak gönüllü olmadığını söyler.

Ferfûr, hayvanların Zerrûfe hakkında söylediklerini duyunca, hemen yanına giderek ona haber verdi. Zerrûfe sustu ve hiçbir şey söylemedi.

Komşusu Hammûra hastalanınca, hastalığından kurtuluncaya kadar ona hizmet etmek için yanında kaldı.

Aslan, Zerrûfe'nin yaptığı iyi işleri öğrenip onu ziyarete giderek, diğer hayvanların onun hakkında söylediklerinden dolayı onlar adına Zerrûfe'den özür diledi ve başına insanî hizmet tacı taktı.

◆

اَلعِلْمُ فِي الصِّغَرِ كَالنَّقْشِ عَلَى الحَجَرِ
وَالْعِلْمُ فِي الْكِبَرِ كَالنَّقْشِ عَلَى الْمَاءِ.

"Küçükken yapılan ilim, taş üzerindeki yazı gibidir. Yaşlılıkta yapılan ilim, su üzerindeki yazı gibidir."

◆

أُطْلُبْ اَلْعِلْمَ مِنَ الْمَهْدِ إِلَى اللَّحْدِ!

"Beşikten mezara kadar ilim öğren!"

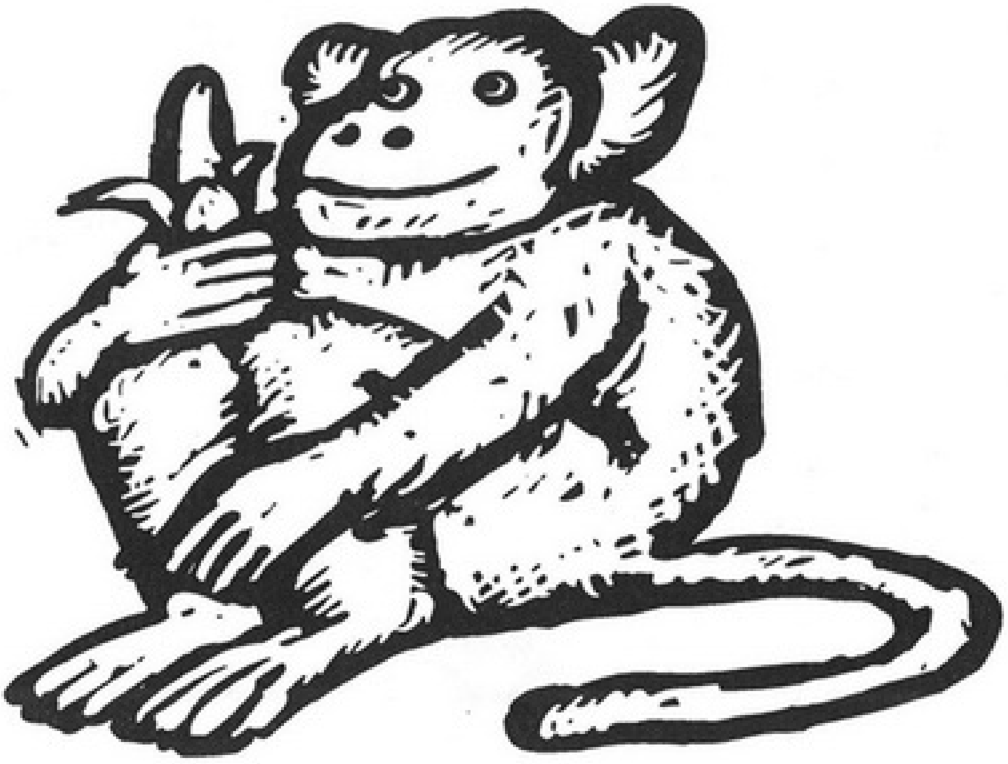

٦- اَلْقِرْدُ الطَّمَّاعُ

كَانَ الْقِرْدُ يُفَكِّرُ دَائِماً كَيْفَ سَيُصْبِحُ أَغْنَى حَيَوَانَاتِ الْغَابَةِ، وَقَرَأَ فِي الصَّحِيفَةِ أَنَّ الْفِيلَ يَبْحَثُ عَنْ عُمَّالٍ لِبِنَاءِ مَنْزِلٍ لِأَوْلَادِهِ، فَذَهَبَ إِلَيْهِ، وَوَافَقَ الْفِيلُ أَنْ يَعْمَلَ الْقِرْدُ عِنْدَهُ.

اِشْتَغَلَ الْقِرْدُ بِنَشَاطٍ كَبِيرٍ، فَضَاعَفَ الْفِيلُ لَهُ الأَجْرَ.

وَبَعْدَ انْتِهَاءِ عَمَلِهِ، اِشْتَغَلَ الْقِرْدُ حَارِساً لَيْلِيّاً فِي الْمُسْتَوْصَفِ الصِّحِّيِّ، وَمِنْ شِدَّةِ تَعَبِهِ فِي النَّهَارِ نَامَ أَثْنَاءَ الْحِرَاسَةِ نَوْماً عَمِيقاً، فَدَخَلَ لِصٌّ صَيْدَلِيَّةَ الْمُسْتَوْصَفِ، وَسَرَقَ جَمِيعَ مَا فِيهَا مِنَ الدَّوَاءِ.

وَفِي الْيَوْمِ التَّالِي، عَرَفَ الطَّبِيبُ بِسَرِقَةِ الدَّوَاءِ، فَطَرَدَهُ مِنَ الْعَمَلِ وَعَرَفَ الْفِيلُ بِطَمَعِ الْقِرْدِ، فَطَرَدَهُ مِنَ الْعَمَلِ أَيْضاً.

وَهَكَذَا يَنَالُ الطَّمَّاعُ جَزَاءَهُ دَائِماً.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ *قصة هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ١٧-١٩.)

الكلمات

sağlıkla ilgili, sıhhî	الصِّحِّي
yorgunluk	تَعَب
uyudu	نَامَ
koruma, bekçilik	الْحِرَاسَة
uyku, uyuma	نَوْم
derin	عَمِيق
hırsız	لِصٌّ (ج) لُصُوص
eczane	صَيْدَلِيَّة (ج) صَيْدَلِيَّات
çaldı	سَرَقَ
ilaç	الدَّوَاء (ج) الأَدْوِيَة
bildi, öğrendi, tanıdı	عَرَفَ
hırsızlık	سَرِقَة
kovdu	طَرَدَ
açgözlü oldu	طَمَعَ
ulaşıyor, elde ediyor	يَنَالُ

açgözlü, hırslı, tamahkâr	طَمَّاع (ج) طَمَّاعُونَ
oluyor	يُصْبِحُ
daha zengin, en zengin	أَغْنَى
okudu	قَرَأَ
gazete	الصَّحِيفَة (ج) الصُّحُف
...i arıyor	يَبْحَثُ (عَنْ)
işçiler	عُمَّال (م) عَامِل
çalıştı, meşgul oldu	اِشْتَغَلَ
büyük bir gayretle	بِنَشَاطٍ كَبِيرٍ
katladı, ikiye çıkardı	ضَاعَفَ
ücret	الأَجْر (ج) الأُجُور
bitiş, bitme	اِنْتِهَاء
bekçi, koruma, koruyan	حَارِس (ج) حُرَّاس
klinik, muayenehane	الْمُسْتَوْصَف (م) الْمُسْتَوْصَفَات

6– Açgözlü Maymun

Maymun sürekli olarak ormandaki hayvanların nasıl en zengini olacağını düşünüyordu. Gazetede filin, yavrularına bir ev yapmak için işçiler aradığını okudu. Hemen ona gitti. Fil, maymunun yanında çalışmasını kabul etti.

Maymun büyük bir gayretle çalıştı. Fil de ücretini iki katına çıkardı.

Maymun işini bitirdikten sonra, klinikte gece bekçisi olarak çalıştı. Gündüz çok yorulduğu için bekçilik sırasında derin bir uykuya daldı. Kliniğin eczanesine bir hırsız girdi ve oradaki bütün ilaçları çaldı.

Ertesi gün, doktor ilaçların çalındığını öğrendi ve maymunu işinden kovdu. Fil, maymunun açgözlülüğünü öğrendi ve hemen o da maymunu işten kovdu.

Bu şekilde açgözlü her zaman cezasını bulur.

◆

أُطْلُبْ اَلْعِلْمَ وَلَوْ بِالصِّينِ.

"İlim Çin'de bile olsa öğrenin."

◆

عِلْمٌ لَا يَنْجَحُ كَدَوَاءٍ لَا يَنْجَعُ.

"Faydasız ilim, şifâ vermeyen ilaç gibidir."

٧- جَمْلُو وَالذِّئْبُ

حَزِنَتْ الأُمَّهَاتُ كَثِيراً عَلَى فَقْدِ أَوْلَادِهِنَّ، فَذَهَبْنَ إِلَى جَمْلُو حَكِيمِ الْغَابَةِ، لِيُخَلِّصَهُنَّ مِنَ الذِّئْبِ الشَّرِسِ، فَاجْتَمَعَ بِالْحَيَوَانَاتِ وَقَالَ لَهَا:

— بِالتَّعَاوُنِ نَتَخَلَّصُ مِنَ الذِّئْبِ الشَّرِسِ.

وَفِي الْيَوْمِ التَّالِي، تَجَمَّعَتْ اَلْحَيَوَانَاتُ وَقَرَّرَتْ تَنْفِيذَ الْخُطَّةِ الَّتِي رَسَمَهَا لَهَا جَمْلُو.

وَاخْتَبَأَتْ تَنْتَظِرُ مُرُورَ الذِّئْبِ الشَّرِسِ.

وَعِنْدَمَا مَرَّ الذِّئْبُ، هَجَمَتْ عَلَيْهِ الْحَيَوَانَاتُ وَضَرَبَتْهُ كَثِيراً وَرَبَطَتْهُ بِالْحَبْلِ، وَقَامَ جَمْلُو بِخَلْعِ أَسْنَانِهِ.

وَهَكَذَا تَخَلَّصَتْ اَلْحَيَوَانَاتُ بِتَعَاوُنِهَا مِنَ الذِّئْبِ الشَّرِسِ.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ *قصة هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٢٣-٢٥.)

الكلمات

üzüldü	حَزِنَ
anneler	الْأُمَّهَاتُ (م) الْأُمّ
kaybolma	فَقْد
kurtarıyor	يُخَلِّصُ
kötü kalpli, kötü niyetli	الشَّرِس
işbirliği, yardımlaşma	التَّعَاوُن
...den kurtuluyor	يَتَخَلَّصُ (مِنْ)
ertesi gün	الْيَوْم التَّالِي
toplandı, bir araya geldi	تَجَمَّعَ
kararlaştırdı	قَرَّرَ
uygulama, yürütme	تَنْفِيذ
plan	الْخُطَّة (ج) الْخُطَط
çizdi, yaptı (plan vb.)	رَسَمَ
saklandı, gizlendi	اخْتَبَأَ
geçiş, uğrama	مُرُور
...e saldırdı, hücum etti	هَجَمَ (عَلَى)
vurdu, dövdü	ضَرَبَ
bağladı	رَبَطَ
ip	الْحَبْل (ج) الحِبَال
...i yaptı	قَامَ (بِـــ)
sökmek (dişlerini)	خَلْع
dişler	أَسْنَان (م) سِنّ

7– Cemlû ve Kurt

Anneler çocuklarını kaybettiklerine çok üzüldüler. Kendilerini kötü kalpli kurttan kurtarsın diye ormanın bilgesi Cemlû'ya gittiler. Hayvanlarla toplantı yapıp onlara şöyle dedi:

"İşbirliğiyle kötü kalpli kurttan kurtuluruz."

Ertesi gün, hayvanlar bir araya gelip, Cemlû'nun kendileri için yaptığı planı uygulama kararı aldılar.

Kötü kalpli kurdun geçişini bekleyerek saklandılar.

Kurt geçince, hayvanlar ona saldırdı, onu fena hâlde dövüp iple bağladılar. Cemlû, dişlerini söktü.

Böylece hayvanlar işbirliğiyle kötü kalpli kurttan kurtuldular.

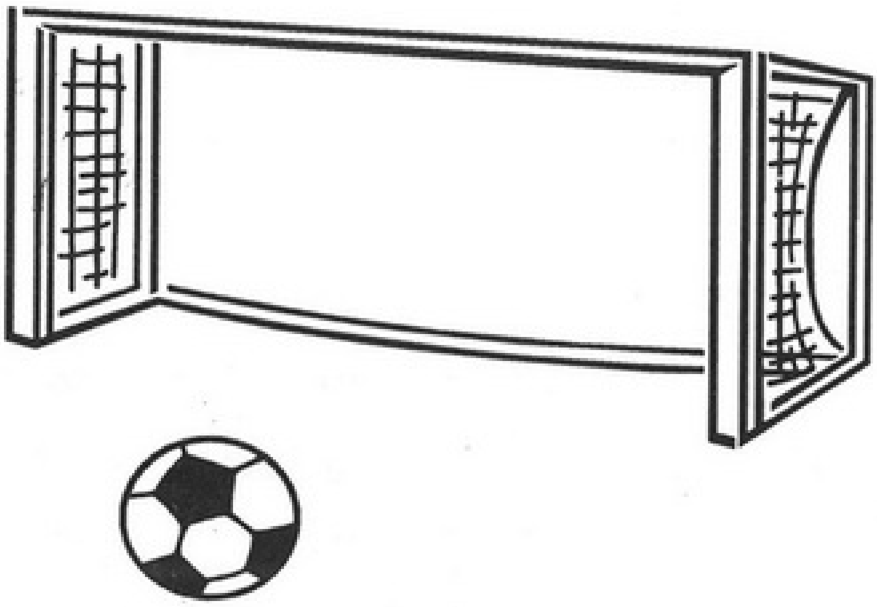

٨- اَلْفَرِيقُ الْمَغْلُوبُ

نَزَلَ فَرِيقُ كُرَةِ الْقَدَمِ الأَحْمَرُ وَالأَصْفَرُ إِلَى الْمَلْعَبِ. وَعِنْدَمَا حَضَرَ الْحَكَمُ، أَطْلَقَ صَفَّارَةَ بَدْءِ الْمُبَارَاةِ. وَبَعْدَ رُبْعِ سَاعَةٍ أَحْرَزَ الْفَرِيقُ الأَحْمَرُ هَدَفاً.

فَقَامَ مُشَجِّعُو الْفَرِيقِ الأَحْمَرِ يَهْتِفُونَ وَيُصَفِّقُونَ فَرَحاً.

وَفِي الشَّوْطِ الثَّانِي تَمَكَّنَ الْفَرِيقُ الأَصْفَرُ مِنْ إِحْرَازِ هَدَفِ التَّعَادُلِ، فَقَامَ مُشَجِّعُو الْفَرِيقِ الأَصْفَرِ يَهْتِفُونَ وَيُصَفِّقُونَ فَرَحاً. فَغَضِبَ جُمْهُورُ الْفَرِيقِ الأَحْمَرِ، وَنَزَلُوا إِلَى الْمَلْعَبِ، وَأَحْدَثُوا الْفَوْضَى.

أَمَّا مُشَجِّعُو الْفَرِيقِ الأَصْفَرِ، فَقَدْ كَانُوا مُؤَدَّبِينَ، بَقُوا فِي أَمَاكِنِهِمْ يَنْتَظِرُونَ قَرَارَ الْحَكَمِ الَّذِي أَعْلَنَ فَوْزَ الْفَرِيقِ الأَصْفَرِ، لِأَدَبِهِمْ وَحُسْنِ أَخْلاَقِهِمْ وَتَصَرُّفِهِمْ.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ *قصة هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٥٩-٦١.)

الكلمات

takım	اَلْفَرِيقُ (ج) اَلْفُرُوق
indi, (sahaya) çıktı	نَزَلَ
kırmızı	الأَحْمَر (ج) الْحُمْر
sarı	الأَصْفَر (ج) الصُّفْر
stadyum, saha	الْمَلْعَب (ج) الْمَلاَعِب
çaldı (düdük için)	أَطْلَقَ
düdük	صَفَّارَة (ج) صَفَّارَات
başlama, başlangıç	بَدْء
maç, karşılaşma, müsabaka	الْمُبَارَاة (ج) الْمُبَارَيَات
çeyrek	رُبْع
kaydetti (gol)	أَحْرَزَ
gol	هَدَف (ج) أَهْدَاف
durdu	وَقَفَ
taraftar	مُشَجِّع (ج) مُشَجِّعُونَ
tezahürat yapıyor	يَهْتِفُ
alkışlıyor	يُصَفِّقُ

yarı (maç için)	الشَّوْط (ج) اَلأَشْوَاط
...ebildi	تَمَكَّنَ (مِنْ)
kaydetme (gol için)	إِحْرَاز
beraberlik	التَّعَادُل
kızdı	غَضِبَ
taraftar, kalabalık, halk, izleyici	جُمْهُور (ج) جَمَاهِير
çıkardı (karışıklık)	أَحْدَثَ
karışıklık, olay (maçta vb.), anarşi	الْفَوْضَى
ancak, ...e gelince	أَمَّا ... فـــ....
centilmen, terbiyeli	مُؤَدَّب (ج) مُؤَدَّبُونَ
yerler	أَمَاكِن (م) مَكَان
ilan etti, açıkladı	أَعْلَنَ
kazanım, kazanmak	فَوْز
iyilik	حُسْن
davranış	تَصَرُّف

8– Mağlup Takım

Kırmızı ve sarı futbol takımları sahaya indi. Hakem gelince, maçın başlama düdüğünü çaldı. On beş dakika sonra, kırmızı takım bir gol attı.

Kırmızı takımın taraftarları sevinçten tezahürat yapıp, alkışlayarak ayağa kalktılar.

İkinci yarıda sarı takım beraberlik gölünü atma imkânı buldu. Sarı takımın taraftarları sevinçten tezahürat yapıp alkışlayarak ayağa kalktılar. Bunun üzerine kırmızı takım taraftarları kızıp sahaya indiler ve olay çıkardılar.

Ancak sarı takımın taraftarları centilmendiler. Centilmenlikleri, güzel ahlâk ve davranışlarından dolayı, sarı takımın kazandığını ilân eden hakem kararını bekleyerek yerlerinde kaldılar.

◆

اَلْحَسَدُ دَاءٌ لَا يَبْرَأُ.

"Haset, onulmaz bir yaradır."

◆

دَاءُ الْجَهْلِ لَيْسَ لَهُ دَوَاءٌ.

"Bilgizsizlik hastalığının ilacı yoktur."

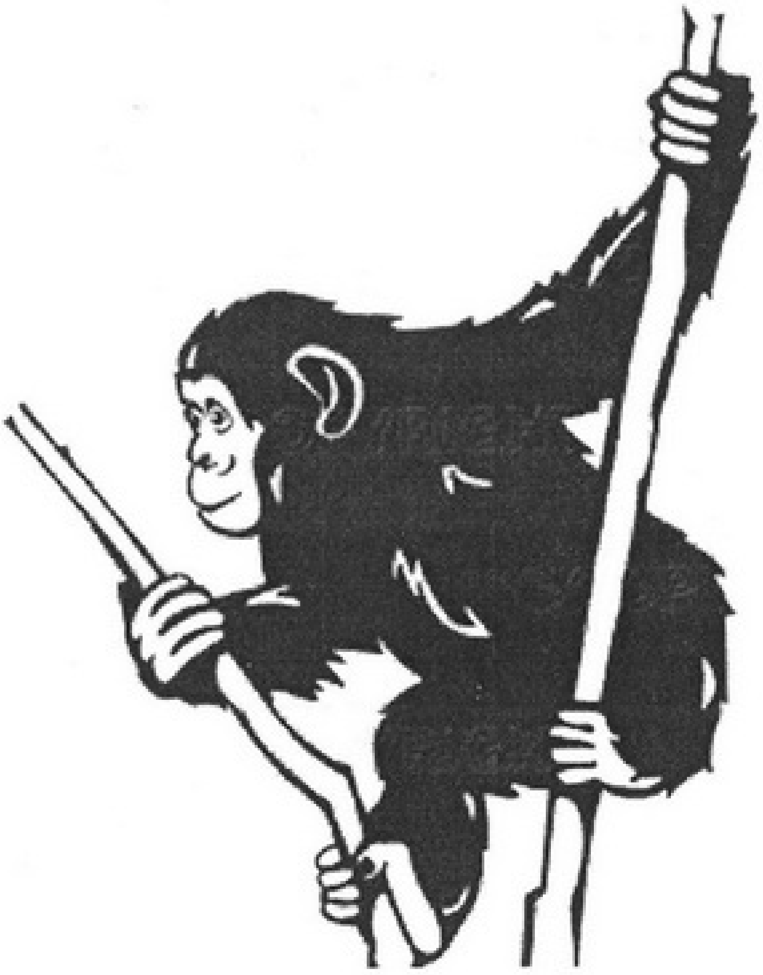

٩- عِقَابُ نَمُّوسٍ

كَانَ نَمُّوسُ يُحِبُّ الْكَذِبَ كَثِيراً، لِذَلِكَ كَانَتْ الْحَيَوَانَاتُ تَبْتَعِدُ عَنْهُ وَلاَ تُصَدِّقُهُ.

وَفِي أَحَدِ الأَيَّامِ، نَادَى بِأَعْلَى صَوْتِهِ:

ـــ أَنْتُمْ مَدْعُوُّونَ إِلَى غَدَاءٍ عَنْ مَلِكِ الْغَابَةِ.

ذَهَبَ فَرْفُورُ إِلَى الأَسَدِ مَلِكِ الْغَابَةِ يَسْأَلُ عَنِ الْوَلِيمَةِ، فَقَالَ لَهُ الْمَلِكُ:

ـــ فَرْفُورُ! فَنَمُّوسُ مَشْهُورٌ بِالْكَذِبِ.

فَقَرَّرَ الْقِرْدُ وَالْكَلْبُ وَالْمَاعِزُ تَأْدِيبَ نَمُّوسٍ، فَحَفَرُوا حُفْرَةً فِي الطَّرِيقِ وَقَالُوا:

ـــ هَيَّا لِنَتَسَابَقْ! وَالَّذِي يَفُوزُ، لَهُ جَائِزَةٌ.

فَقَالَ نَمُّوسُ:

ـــ أَنَا أَسْرَعُكُمْ، أَنَا سَأَفُوزُ.

وَبَدَأَ السِّبَاقُ وَانْطَلَقَ نَمُّوسُ بِأَقْصَى سُرْعَتِهِ بَيْنَمَا الْقِرْدُ وَالْكَلْبُ وَالْمَاعِزُ يَرْكُضُونَ بِبُطْءٍ شَدِيدٍ، وَعِنْدَمَا وَصَلَ نَمُّوسُ الْحُفْرَةَ وَقَعَ فِيهَا، فَضَحِكَ عَلَيْهِ أَصْدِقَاؤُهُ.

وَمِنْ حِينِهَا أَصْبَحَ صَادِقاً لاَ يَكْذِبُ أَبَداً.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ قصة هادفة *للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٢٠-٢٢.)

الكلمات

ceza	عِقَاب
yalan	الْكَذِب
seslendi	نَادَى
en yüksek sesiyle, olanca sesiyle	بِأَعْلَى صَوْتِهِ
davetli	مَدْعُوٌّ (ج) مَدْعُوُّونَ
öğlen yemeği	غَدَاء
soruyor	يَسْأَلُ
ziyafet	الْوَلِيمَة (ج) الْوَلاَئِم
kararlaştırdı, karar verdi	قَرَّرَ
ders verme, cezalandırma	تَأْدِيب
kazdı, eşti	
çukur, kuyu	حُفْرَة (ج) حُفَر
yarışıyor	يَتَسَابَقُ
kazanıyor, ödülü elde ediyor	يَفُوزُ
ödül	جَائِزَةٌ (ج) جَوَائِز
yarış, müsabaka	السِّبَاقُ
fırladı, atıldı	اِنْطَلَقَ
tüm hızıyla	بِأَقْصَى سُرْعَتِهِ
oldukça yavaş, son derece yavaş	بِبُطْءٍ شَدِيدٍ
doğru, güvenilir, dürüst	صَادِق
yalan söylüyor	يَكْذِبُ

9– Nemmûs'un Cezası

Nemmûs yalanı çok severdi. Bunun için hayvanlar ondan uzaklaşır, kendisine inanmazlardı.

Günlerden bir gün, Nemmûs olanca sesiyle bağırdı:

"Ormanın kralı tarafından öğle yemeğine davetlisiniz."

Ferfûr ziyafeti sormak için ormanın kralı aslana gitti. Aslan ona şöyle dedi:

"Ferfûr! Nemmûs yalanıyla ünlüdür."

Maymun, köpek ve keçi, Nemmûs'a ders vermeye karar verdiler. Yolda bir kuyu kazıp şöyle dediler:

"Haydi yarışalım! Kazanana ödül var."

Nemmûs;

"Ben en hızlınızım. Ben kazanacağım." dedi.

Yarış başladı. Maymun, köpek ve keçi çok yavaş koşarken, Nemmûs olanca hızıyla atıldı. Nemmûs gelip kuyuya düşünce arkadaşları ona güldü.

O günden sonra asla yalan söylemeyen dürüst biri oldu.

◆

اَلْاِنْتِظَارُ أَحَرُّ (أَشَدُّ) مِنَ النَّارِ.

"Beklemek ateşten daha sıcaktır."

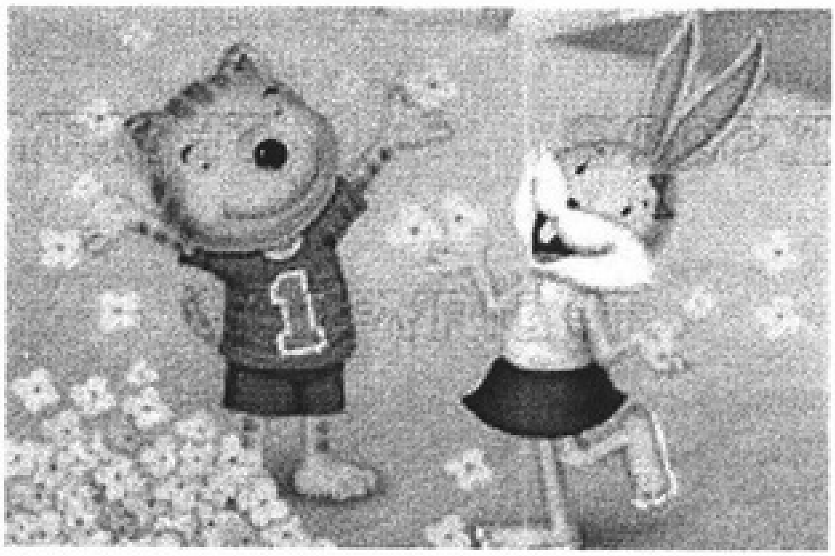

١٠- شِبْلُو السَّعِيدُ

شِبْلُو ابْنُ مَلِكِ الْغَابَةِ، عِنْدَهُ دَرَّاجَةٌ جَمِيلَةٌ.

وَكَانَ وَالِدُهُ يَشْتَرِي لَهُ كُلَّ مَا يَطْلُبُهُ مِنَ اللُّعَبِ وَالثِّيَابِ.

فِي عِيدِ مِيلاَدِهِ الْخَامِسِ اشْتَرَى لَهُ سَيَّارَةً، وَفِي عِيدِ مِيلاَدِهِ السَّادِسِ اشْتَرَى لَهُ قِطَاراً.

وَذَاتَ يَوْمٍ مَرِضَ شِبْلُو فَأَحْضَرَ لَهُ أَبُوهُ طَبِيبَةَ الْغَابَةِ، فَحَصَتْ الطَّبِيبَةُ شِبْلُو فَلَمْ تَجِدْهُ مَرِيضاً، وَقَالَتْ لِوَالِدِهِ:

ــ يَا سَيِّدِي مَلِكَ الْغَابَةِ! اِبْنُكَ لَيْسَ مَرِيضاً، وَإِنَّمَا هُوَ حَزِينٌ وَكَئِيبٌ. دَعْهُ يَخْرُجْ إِلَى الْغَابَةِ لِيَلْعَبَ مَعَ أَصْدِقَائِهِ!

وَفِي الْيَوْمِ التَّالِي، أَقَامَ الْمَلِكُ حَفْلَةً لِشِبْلُو، حَضَرَهَا صِغَارُ حَيَوَانَاتِ الْغَابَةِ، وَفَرِحُوا بِهَا كَثِيراً.

وَهَكَذَا صَارَ لِشِبْلُو أَصْدِقَاءٌ يَلْعَبُ مَعَهُمْ كُلَّ يَوْمٍ، وَيَضْحَكُ وَيَمْرَحُ، فَنَسِيَ أَحْزَانَهُ، وَعَادَتْ إِلَيْهِ صِحَّتُهُ وَعَافِيَتُهُ.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ *قصة هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٢٦-٢٨.)

الكلمات

hasta	مَرِيض (ج) مَرْضَى
bayım, efendim!	يَا سَيِّدِي!
moralsiz, morali bozuk	كَئِيبٌ
bırak onu	دَعْهُ
(parti vb.) düzenledi, verdi	أَقَامَ
parti, tören	حَفْلَة (ج) حَفَلاَت
oldu	صَارَ
gülüyor	يَضْحَكُ
neşeleniyor, eğleniyor	يَمْرَحُ
unuttu	نَسِيَ
üzüntüler	أَحْزَان (م) حُزْن
sağlık	صِحَّة
afiyet	عَافِيَة

çocuk, oğul	اِبْن (ج) أَبْنَاء
bisiklet	دَرَّاجَةٌ (ج) دَرَّاجَات
satın alıyor	يَشْتَرِي
oyuncaklar	اَللُّعَب (م) اَللُّعْبَة
elbiseler	اَلثِّيَاب (م) اَلثَّوْب
doğum günü	عِيد مِيلاَدِهِ
beşinci	اَلْخَامِس
satın aldı	اشْتَرَى
altıncı	اَلسَّادِس
tren	قِطَار (ج) قِطَارَات
getirdi	أَحْضَرَ
muayene etti, kontrol etti, inceledi	فَحَصَ
buluyor	يَجِدُ

10– Mutlu Şiblû

Şiblû ormanın kralının oğludur. Güzel bir bisikleti vardır.

Babası istediği her oyuncak ve elbiseyi ona alırdı.

Beşinci doğum gününde ona bir araba, altıncı doğum gününde ise bir tren aldı.

Bir gün Şiblû hastalandı. Babası ona ormanın doktorunu getirdi. Doktor, Şiblû'yu muayene etti; ancak onu hasta göremedi. Babasına;

"Orman kralı efendim! Oğlunuz hasta değil. O yalnızca üzüntülü ve moralsiz. Bırakın onu arkadaşlarıyla oynamaya ormana çıksın!" dedi.

Ertesi gün, kral Şiblû için bir parti düzenledi. Ormandaki hayvanların yavruları da katıldı, partide çok sevindiler.

Şiblû'nun her gün kendileriyle oynadığı, gülüp eğlendiği arkadaşları oldu. Üzüntülerini unuttu, sağlığına tekrar kavuştu.

* * *

اَلْجَاهِلُ عَدُوُّ نَفْسِهِ
فَكَيْفَ يَكُونُ صَدِيقًا لِغَيْرِهِ؟

"Cahil kendisinin düşmanıdır.
Başkasına nasıl dost olur?"

* * *

تَرْكُ الْجَوَابِ عَلَى الْجَاهِلِ جَوَابٌ.

"Cahilin cevabı, ona cevap vermemektir."

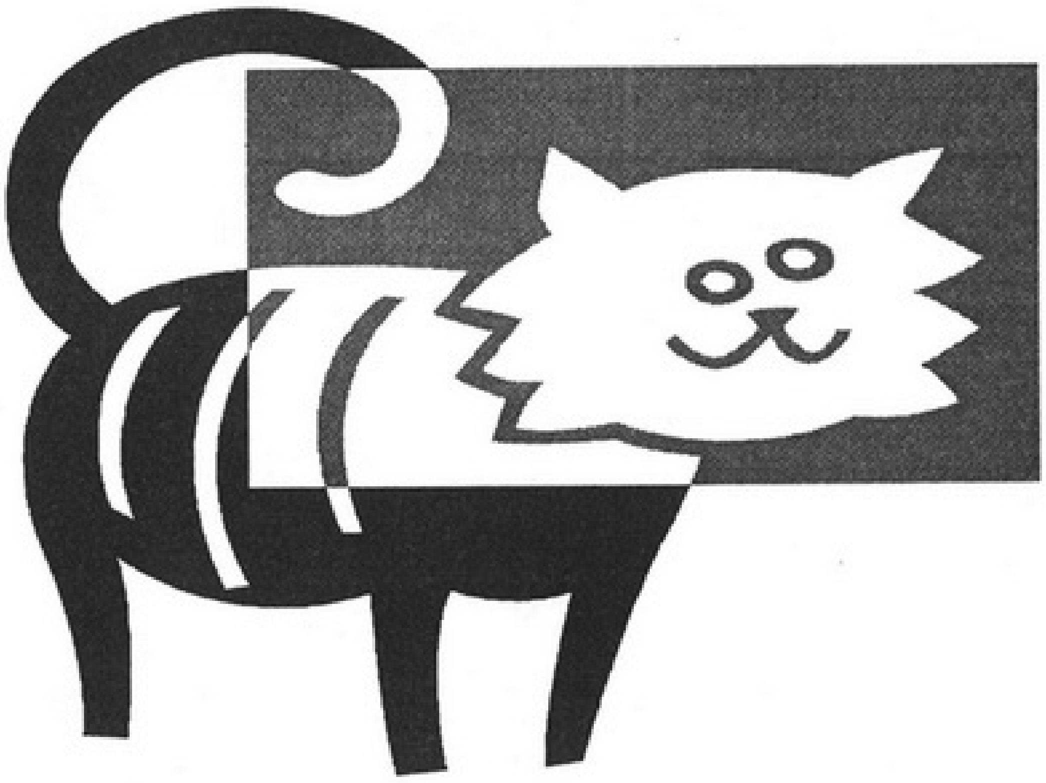

١١- قَطْقُوطُ الْكَذَّابُ

كَانَ قَطْقُوطُ يُحِبُّ الْمِزَاحَ كَثِيراً. فَقَالَ لِأَصْدِقَائِهِ يَوْماً:

ــ اِخْتَبِئُوا أَيُّهَا الأَصْدِقَاءُ! لَقَدْ رَأَيْتُ مَخْلُوقاً عَجِيباً يَأْكُلُ كُلَّ شَيْءٍ فِي طَرِيقِهِ.

خَافَتْ اَلْحَيَوَانَاتُ وَهَرَبَتْ، وَانْتَظَرَتْ ظُهُورَ الْمَخْلُوقِ الْعَجِيبِ، وَلَكِنَّهُ لَمْ يَظْهَرْ، فَعَرَفَتْ أَنَّ قَطْقُوطَ يَكْذِبُ عَلَيْهَا.

وَفِي الْيَوْمِ التَّالِي، اِشْتَرَى غَزَالُو حَيَّةً تَعْمَلُ بِالْقِيَادَةِ عَنْ بُعْدٍ، وَسَيَّرَهَا خَلْفَ قَطْقُوطَ، وَلَمَّا رَآهَا قَطْقُوطُ خَافَ كَثِيراً، وَارْتَفَعَتْ حَرَارَتُهُ، وَلَزِمَ الْفِرَاشَ، فَزَارَهُ غَزَالُو وَأَهْدَاهُ الْحَيَّةَ، فَعَرَفَ قَطْقُوطُ أَنَّهَا لُعْبَةٌ وَوَعَدَ أَصْدِقَاءَهُ بِالْكَفِّ عَنِ الْكَذِبِ عَلَيْهَا.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ *قصة هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٣٢-٣٤.)

الكلمات

yalancı	اَلْكَذَّابُ (ج) اَلْكَذَّابُونَ
alay etmek, eğlenmek, şaka yapmak	اَلْمِزَاح
gizlendi, saklandı	إِخْتَبَأَ
korktu	خَافَ
kaçtı	هَرَبَ
ortaya çıkmak	ظُهُور
ortaya çıkıyor	يَظْهَرُ
yılan	حَيَّة (ج) حَيَّات
uzaktan kumanda	اَلْقِيَادَة عَنْ بُعْدٍ
yürüttü, hareket ettirdi	سَيَّرَ
-in arkasında	خَلْفَ
yükseldi	إِرْتَفَعَ
yatağa düştü	لَزِمَ الْفِرَاشَ
ziyaret etti	زَارَ
hediye etti	أَهْدَى
oyuncak	لُعْبَة (ج) لُعَب
söz verdi, vaatte bulundu	وَعَدَ (ب)
...i bırakmak, ...i kesmek	اَلْكَفّ (عَنْ)

11– Yalancı Katkût

Katkût şaka yapmayı çok severdi. Bir gün arkadaşlarına şöyle dedi:

"Saklanın arkadaşlar! Yoluna çıkan her şeyi yiyen acayip bir yaratık gördüm."

Hayvanlar korkup kaçtılar. Acayip yaratığın ortaya çıkmasını beklediler; ama çıkmadı. Katkût'un kendilerine yalan söylediğini anladılar.

Ertesi gün, Gazâlû uzaktan kumandayla çalışan bir yılan satın alıp Katkût'un arkasından yürüttü. Katkût onu görünce çok korktu. Ateşi yükseldi ve yatağa düştü. Gazâlû onu ziyaret edip yılanı kendisine hediye etti. Katkût, yılanın oyuncak olduğunu anladı ve arkadaşlarına yalan söylemeyi bırakacağı sözünü verdi.

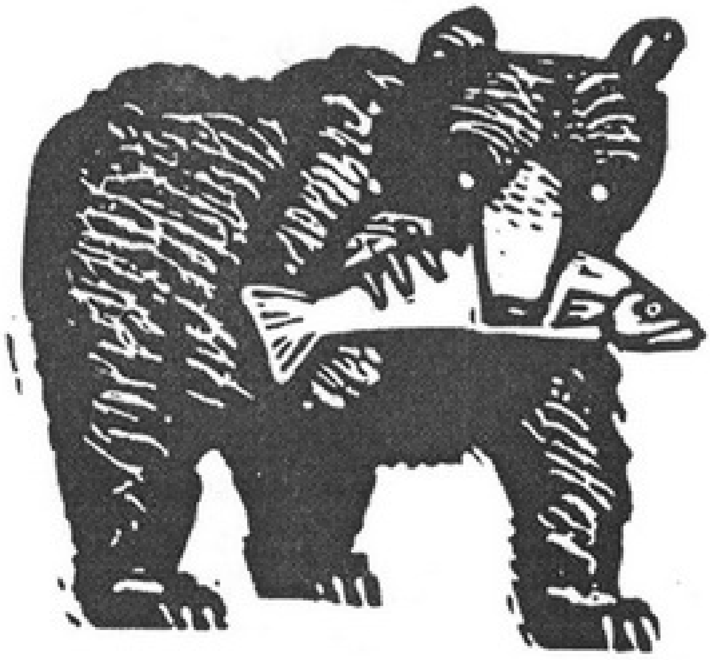

١٢– دَبْدُوبُ يَصْطَادُ السَّمَكَ

قَالَتْ اَلأُمُّ لِابْنِهَا الدَّبْدُوبِ الصَّغِيرِ:

ـــ سَأَذْهَبُ لِزِيَارَةِ خَالَتِكَ يَا بُنَيَّ، إِنْتَبِهْ لِنَفْسِكَ!

قَالَ لَهَا دَبْدُوبُ:

ـــ سَمْعاً وَطَاعَةً يَا أُمِّي!

وَعِنْدَ الظُّهْرِ شَعَرَ دَبْدُوبُ بِالْجُوعِ، فَأَخَذَ سَلَّةً، وَذَهَبَ إِلَى النَّهْرِ لِيَصْطَادَ السَّمَكَ.

كَانَ دَبْدُوبُ مَاهِراً فِي صَيْدِ السَّمَكِ، وَكُلَّمَا رَأَى سَمَكَةً اِصْطَادَهَا، وَلَمْ يَمُرَّ عَلَيْهِ وَقْتٌ طَوِيلٌ حَتَّى اصْطَادَ سَمَكاً كَثِيراً، وَمَلأَ السَّلَّةَ حَتَّى عَجزَ عَنْ حَمْلِهَا، فَنَادَى عَلَى صَدِيقِهِ ثَعْلُوبَ لِيُسَاعِدَهُ فِي حَمْلِهَا، تَعَاوَنَ دَبْدُوبُ وَثَعْلُوبُ عَلَى حَمْلِ السَّلَّةِ، وَجَلَسَا تَحْتَ شَجَرَةٍ يَشْوِيَانِ السَّمَكَ مَسْرُورَيْنِ فَرِحَيْنِ، وَتَقَاسَمَا مَا بَقِيَ مِنَ السَّمَكِ، وَأَخَذَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا حِصَّتَهُ إِلَى بَيْتِهِ.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ *قصة هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٣٥-٣٨.)

الكلمات

gördü	رَأَى
üzerinden geçiyor (zaman için)	يَمُرُّ (عَلَى)
doldurdu	مَلَأَ
...i yapamadı	عَجَزَ (عَنْ)
yük	حَمْل (ج) أَحْمَال
kızartıyor, ızgara yapıyor	يَشْوِي
mutlu, sevinçli	مَسْرُور
neşeli, şen	فَرِحٌ
bölüştü, paylaştı	تَقَاسَمَ
kaldı	بَقِيَ
pay, hisse	حِصَّة (ج) حِصَص
yavru ayı	دَبْدُوب
avlıyor	يَصْطَادُ
balık	السَّمَك (ج) الأَسْمَاك
teyze	خَالَة (ج) خَالَات
kendine iyi bak, kendine dikkat et!	اِنْتَبِهْ لِنَفْسِكَ!
Baş üstüne!	سَمْعًا وَطَاعَةً!
açlık	الْجُوع
sepet	سَلَّة (ج) سَلَّات
usta, becerikli, profesyonel	مَاهِر (ج) مَاهِرُون، مَهَرَة
av(cılık)	صَيْد
her ...dikçe, ne zaman ...se	كُلَّمَا

12– Debdûb Balık Avlıyor

Annesi küçük oğlu Debdûb'a şöyle dedi:

"Teyzeni ziyaret etmeye gideceğim yavrucuğum. Kendine dikkat et!"

Debdûb ona; "Baş üstüne anneciğim!" dedi.

Öğleyin Debdûb acıktı. Bir sepet aldı ve balık avlamak için nehre gitti.

Debdûb balık avlamada ustaydı. Her balık gördüğünde onu avlardı. Çok geçmeden bir sürü balık avlayıp sepeti taşıyamayacağı kadar doldurdu. Taşımada yardım etmesi için arkadaşı Salûb'a seslendi. Debdûb ve Salûb sepeti taşımada yardımlaştılar. Ardından mutlu ve sevinçli bir hâlde balık kızartmak için bir ağacın altında oturdular. Kalan balıkları paylaştılar ve her biri kendi payını evine götürdü.

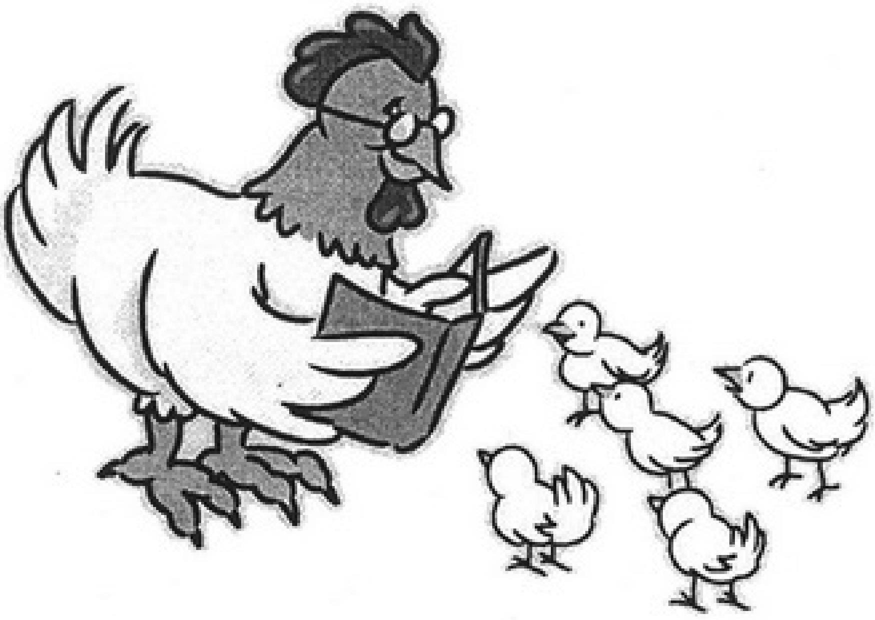

١٣- دَعْبُولُ قَائِدُ الصِّيصَانِ

فَرِحَتْ اَلدَّجَاجَةُ بِتَفْقِيسِ بَيْضِهَا، وَسُرَّتْ كَثِيراً وَهِيَ تَرَى صِيصَانَهَا تَسِيرُ وَرَاءَهَا، وَتَأْكُلُ وَتَشْرَبُ مِنَ الصُّحُونِ الَّتِي تَضَعُهَا لَهَا صَاحِبَةُ الْبَيْتِ.

وَبَدَأَتْ اَلصِّيصَانُ تَكْبُرُ يَوْماً بَعْدَ يَوْمٍ، وَكَانَتْ تَتَزَاحَمُ عَلَى صَحْنِ الطَّعَامِ، وَانْتَبَهَ دَعْبُولُ إِلَى صُوصٍ ضَعِيفٍ لَمْ يَسْتَطِعْ مُزَاحَمَةَ إِخْوَانِهِ الأَقْوِيَاءِ، فَيَظَلُّ جَائِعاً بِدُونِ طَعَامٍ، فَأَشْفَقَ عَلَيْهِ، وَأَخَذَ بَعْضَ الطَّعَامِ وَقَدَّمَهُ لَهُ.

وَفِي الْيَوْمِ التَّالِي، ذَهَبَ دَعْبُولُ إِلَى الْعَجُوزِ، وَطَلَبَ مِنْهَا صُحُوناً فَارِغَةً، وَوَزَّعَ فِيهَا الطَّعَامَ وَقَسَّمَ الصِّيصَانَ بِالتَّسَاوِي عَلَى الصُّحُونِ، فَأَكَلَتْ جَمِيعُهَا، فَتَقَدَّمَ الصُّوصُ الضَّعِيفُ مِنْ دَعْبُولٍ وَشَكَرَهُ عَلَى قِيَادَتِهِ اَلنَّاجِحَةِ لِلصِّيصَانِ.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ *قصة هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٣٨-٤٠.)

الكلمات

lider, önder, komutan, yönetici	قائد (ج) قَادَة
civcivler	الصِّيصان (م) الصُّوص
yumurtayı kırıp civciv çıkarmak	تَفْقِيس
yumurta	بَيْض (ج) بُيُوض
sevindi, mutlu oldu	سُرَّ
içiyor	يَشْرَبُ
tabaklar	الصُّحُون (م) الصَّحْن
günden güne	يَوْمًا بَعْدَ يَوْمٍ
birbirini sıkıştırıyor, kalabalıklaşıyor	يَتَزَاحَمُ (عَلَى)
yarışmak	مُزَاحَمَة
güçlüler	الأَقْوِيَاء (م) القَوِيّ
kalıyor, devam ediyor	يَظَلُّ

aç	جَائِع (ج) جَائِعُونَ
...e acıdı	أَشْفَقَ (عَلَى)
...e verdi, ...e sundu	قَدَّمَ (لِ)
yaşlı kadın, kocakarı	الْعَجُوز (ج) اَلْعَجَائِز
boş	فَارِغَة
dağıttı	وَزَّعَ
bölüştürdü, paylaştırdı	قَسَّمَ
eşit bir şekilde	بِالتَّسَاوِي
yanına geldi, yaklaştı	تَقَدَّمَ (مِنْ)
...e, için teşekkür etti	شَكَرَهُ (عَلَى)
liderlik, önderlik	قِيَادَة
başarılı	اَلنَّاجِحَة

13– Civcivlerin Lideri Dabûl

Tavuk civcivlerini çıkarttığına sevindi. Civcivlerinin arkasından yürüdüklerini, ev sahibesinin kendileri için koymuş olduğu tabaklardan yiyip içtiklerini görünce çok mutlu oldu.

Civcivler günden güne büyümeye başladılar. Yemek tabağı üzerinde sıkışıyorlardı. Güçlü kardeşleriyle rekabet edemediği için yiyemeyip aç kalan, zayıf bir civciv Dabûl'un dikkatini çekti. Ona acıdı ve biraz yiyecek alarak ona verdi.

Ertesi gün, Dabûl kocakarıya gidip ondan boş tabaklar istedi. Yemekleri tabaklara dağıttı ve civcivleri tabaklara eşit olarak paylaştırdı. Hepsi yedi. Zayıf civciv, Dabûl'un yanına geldi ve civcivlere yaptığı başarılı liderlikten dolayı ona teşekkür etti.

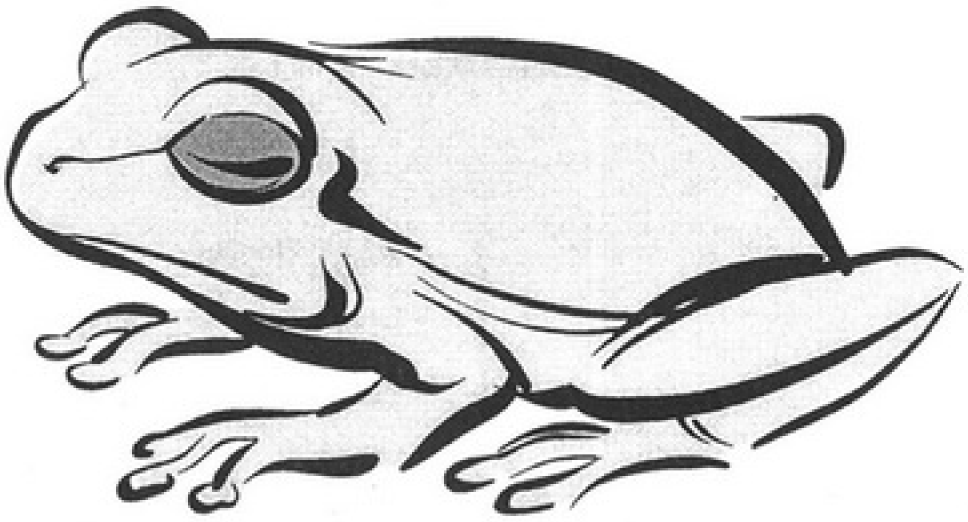

١٤- اَلضِّفْدَعُ النَّائِمُ

فَتَحَ الضِّفْدَعُ دُكَّاناً يَبِيعُ فِيهِ مُخْتَلِفَ أَنْوَاعِ الْمَوَادِّ الْغِذَائِيَّةِ، مِنْ سُكَّرٍ وَجُبْنٍ وَشَايٍ وَغَيْرِهَا.

وَكَانَ الضِّفْدَعُ جُعْرَانُ كَسُولاً جِدّاً، يُحِبُّ النَّوْمَ كَثِيراً، حَتَّى أَنَّهُ يَنَامُ وَهُوَ فِي دُكَّانِهِ.

وَعِنْدَمَا جَاءَ دَبْدُوبُ لِيَشْتَرِيَ عُلْبَةَ جُبْنَةٍ، بَحَثَ جُعْرَانُ عَنِ الْجُبْنَةِ فَلَمْ يَجِدْهَا، فَعَرَفَ أَنَّ أَحَداً قَدْ سَرَقَ الدُّكَّانَ، فَذَهَبَ إِلَى مَخْفَرِ الشُّرْطَةِ، وَأَخْبَرَ الْمَسْؤُولَ عَنِ السَّرِقَةِ، فَوَعَدَهُ الْمَسْؤُولُ بِأَنْ يُلقِيَ الْقَبْضَ عَلَى السَّارِقِ.

فِي الْيَوْمِ التَّالِي، رَاقَبَ قَائِدُ الْمَخْفَرِ الْكَلْبُ لُولُو اَلدُّكَّانَ، وَعِنْدَمَا نَامَ جُعْرَانُ، دَخَلَ فَرْفُورُ الدُّكَّانَ، وَسَرَقَ عُلْبَةَ بِسْكُوِيتٍ، فَتَقَدَّمَ مِنْهُ لُولُو، وَأَلْقَى الْقَبْضَ عَلَيْهِ، وَاعْتَرَفَ فَرْفُورُ بِسَرِقَةِ الْجُبْنَةِ، فَحَكَمَ عَلَيْهِ الْقَاضِي بِالسِّجْنِ.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ *قصة هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٤١-٤٣.)

الكلمات

kurbağa	الضِفْدَعُ (ج) الضَّفَادِع
açtı	فَتَحَ
satıyor	يَبِيعُ
farklı, çeşitli, değişik	مُخْتَلِف
çeşitler	أَنْوَاع (م) نَوْع
maddeler, malzemeler	الْمَوَادّ (م) الْمَادَّة
gıda(sal)	الْغِذَائِيَّة
şeker	سُكَّر
peynir	جُبْن
tembel	كَسُول (ج) كُسَالَى
kutu	عُلْبَة (ج) عُلَب
çaldı, hırsızlık yaptı	سَرَقَ
polis karakolu	مَخْفَر الشُّرْطَةِ
haber verdi, ihbarda bulundu, ihbar etti	أَخْبَرَ
hırsızlık	السَّرِقَة
hırsız	السَّارِق (ج) السَّارِقُون
gözetledi, kontrol etti	رَاقَبَ
...i yakaladı	أَلْقَى الْقَبْضَ (عَلَى)
itiraf etti, tanıdı	اعْتَرَفَ (بِـ)
...e hükmetti	حَكَمَ (عَلَى)
kadı, yargıç, hakim	الْقَاضِي
hapis(hane)	السِّجْن (ج) السُّجُون

14– Uykucu Kurbağa

Kurbağa, şeker, peynir, çay vb. değişik türde gıda maddeleri sattığı bir dükkan açtı.

Kurbağa Curân çok tembeldi, dükkanında bile uyuyacak kadar uykuyu çok severdi.

Debdûb bir paket peynir almak için geldiğinde, Curân peyniri aradı; bulamadı. Birinin dükkanını soymuş olduğunu anladı. Polis karakoluna gidip, yetkiliye soygunu ihbar etti. Yetkili ona hırsızı yakalayacağı sözünü verdi.

Ertesi gün, karakol amiri Köpek Lûlû dükkânı gözetledi. Curân uyuyunca, Ferfûr dükkana girip bir paket bisküvi çaldı. Lûlû önüne çıkarak onu yakaladı. Ferfûr peyniri çaldığını itiraf etti, hakim de ona hapis cezası verdi.

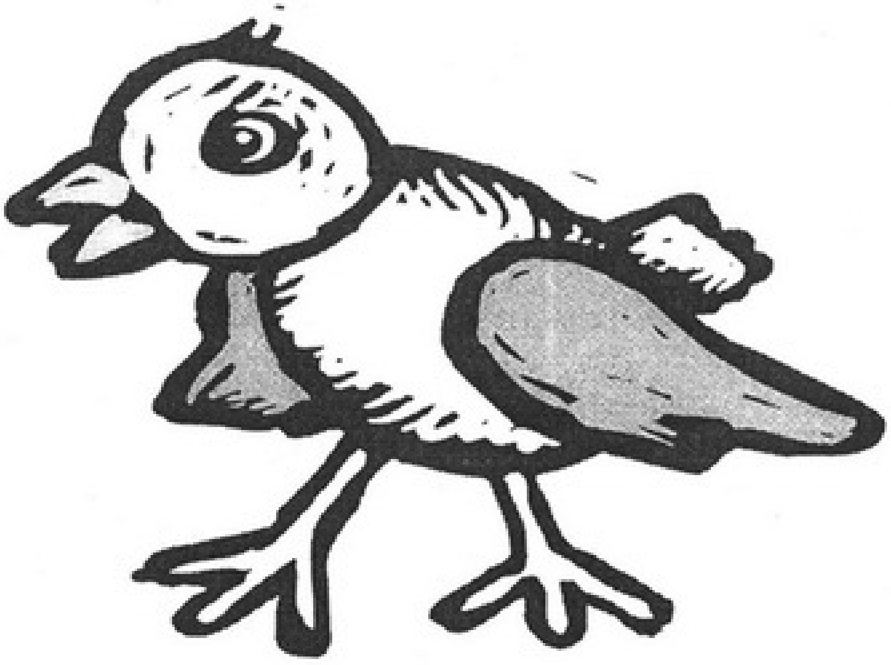

١٥- سُوسُو الشُّجَاعُ

سُوسُو عُصْفُورٌ مُلَوَّنُ الرِّيشِ، جَمِيلُ الشَّكْلِ، حُلْوُ الصَّوْتِ، دَائِماً يُغَنِّي وَيُغَرِّدُ، وَيُحِبُّهُ الْجَمِيعُ كَثِيراً.

شَاهَدَ سُوسُو ذَاتَ يَوْمٍ أَحَدَ الأَوْلَادِ يَضَعُ فَخّاً لِلْعَصَافِيرِ، فَأَسْرَعَ إِلَيْهَا وَحَذَّرَهَا مِنَ الاقْتِرَابِ مِنَ الْحَدِيقَةِ الشِّمَالِيَّةِ. وَقَامَ سُوسُو بِدَوْرِ الْمُرَاقَبَةِ. وَكَانَ الْعُصْفُورُ تُوتُو غَائِباً، فَلَمْ يَسْمَعْ تَحْذِيرَ سُوسُو، وَعِنْدَمَا رَأَى الدُّودَ عَلَى الأَرْضِ، أَسْرَعَ إِلَيْهِ، وَالْتَقَطَهُ بِمِنْقَارِهِ، فَصَادَهُ الْفَخُّ، وَأَخَذَ يَصِيحُ بِأَعْلَى صَوْتِهِ:

— أَنْقِذُونِي!.. أَنْقِذُونِي!..

وَعِنْدَمَا سَمِعَ سُوسُو صُرَاخَ صَدِيقِهِ تُوتُو، أَسْرَعَ إِلَى الْعَصَافِيرِ وَطَلَبَ مِنْهَا النَّجْدَةَ، فَطَارَتْ الْعَصَافِيرُ إِلَى تُوتُو، وَحَمَلَتْهُ بَعِيداً وَتَعَاوَنَتْ عَلَى فَتْحِ الْفَخِّ وَخَلَّصَتْهُ مِنَ الْمَوْتِ.

فَشَكَرَهَا تُوتُو عَلَى إِنْقَاذِهَا حَيَاتَهُ وَعَلَى تَعَاوُنِهَا مَعاً.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ *قصة هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٤٤-٤٦.)

الكلمات

cesur, kahraman	الشُّجَاعُ (ج) الشُّجْعَان
serçe	عُصْفُورٌ (ج) اَلْعَصَافِيرُ
renkli	مُلَوَّن
tüy	الرِّيش (ج) الأَرْيَاش
tatlı, hoş	حُلْو
ötüyor	يُغَرِّدُ
gördü, şahit oldu	شَاهَدَ
tuzak, kapan	فَخّ (ج) فِخَاخ
...i, ...için uyardı	حَذَّرَهُ (مِن)
...e yaklaşmak	الاقْتِرَاب (مِن)
kuzey(e ait)	الشِّمَالِيَّة
rol	دَوْر (ج) أَدْوَار
gözetleme, kontrol	الْمُرَاقَبَة
yok, olmayan	غَائِب
uyarı	تَحْذِير
solucan, kurtçuk	الدُّود (ج) الدِّيدَان
gagaladı, gagasıyla aldı	اِلْتَقَطَ
gaga	مِنْقَار (ج) مَنَاقِير
avladı	صَادَ
bağırıyor, ötüyor	يَصِيحُ
kurtar	أَنْقِذْ
bağırış, çığlık	صُرَاخ
yardım isteme, imdat	النَّجْدَة
...e uçtu, ...e gitti (kuş vs. için)	طَارَ (إلى)
yardımlaşma, işbirliği	تَعَاوُن

15– Cesur Sûsû

Sûsû, tüyü renkli, güzel görünümlü, sesi hoş bir serçedir. Sürekli şarkı söyler ve öter. Herkes onu çok sever.

Sûsû, bir gün çocuklardan birinin serçelere tuzak kurduğunu gördü. Hemen serçelere gidip onları kuzey taraftaki bahçeye yaklaşmamaları için uyardı. Sûsû gözetleme rolünü üstlendi. Serçe Tûtû yoktu. Sûsû'nun uyarısını duyamadı. Yerdeki solucanı görünce, hızlıca ona gitti ve gagasıyla onu yakaladı. Kapana takıldı. Olanca sesiyle bağırmaya başladı:

"Kurtarın beni!.. kurtarın beni!.."

Sûsû arkadaşı Tûtû'nun çığlığını duyunca, hemen serçelere gidip onlardan yardım istedi. Serçeler Tûtû'ya doğru uçup onu uzağa taşıdılar, kapanın açılmasında yardımlaştılar ve onu ölümden kurtardılar.

Tûtû hayatını kurtardıkları ve işbirliği yaptıkları için onlara teşekkür etti.

◆

اَلتَّجْرِبَةُ بِدُونِ تَعَلُّمٍ
خَيْرٌ مِنْ تَعَلُّمٍ بِدُونِ تَجْرِبَةٍ.

"Bilgisiz tecrübe,
tecrübesiz bilgiden daha iyidir."

◆

تَجْرِبَةُ السَّلَفِ دَرْسٌ لِلْخَلَفِ.

"Geçmiştekilerin tecrübesi,
geleceklere derstir."

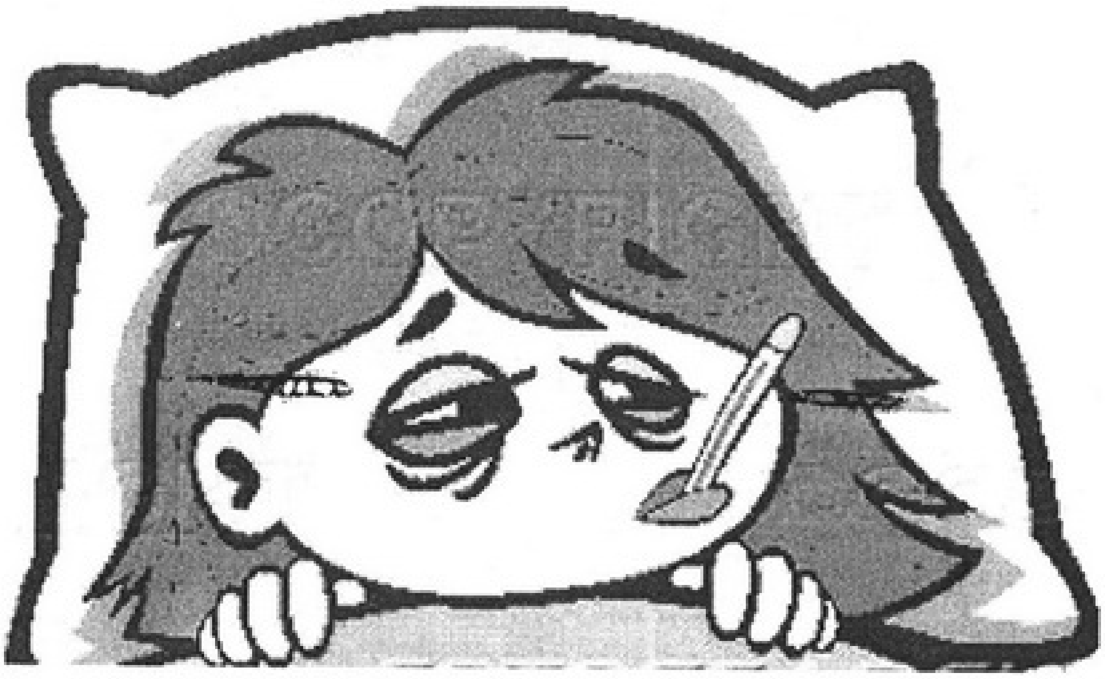

١٦– سَعْدُونُ الأَحْمَقُ

كَانَ سَعْدُونُ وَلَداً غَيْرَ مُؤَدَّبٍ، لاَ يَسْمَعُ كَلاَمَ أُمِّهِ، وَلاَ نَصَائِحَ وَالِدِهِ.

ذَاتَ يَوْمٍ كَانَ الْجَوُّ بَارِداً، فَطَلَبَتْ مِنْهُ أُمُّهُ أَنْ يَلْبَسَ مِعْطَفَهُ قَبْلَ ذَهَابِهِ إِلَى الْمَدْرَسَةِ، فَأَخَذَ الْمِعْطَفَ مِنْ أُمِّهِ، وَرَمَاهُ جَانِباً.

فَأُصِيبَ سَعْدُونُ بِالزُّكَامِ، وَعَادَ إِلَى الْبَيْتِ مَرِيضاً. وَنَامَ فِي الْفِرَاشِ، فَاسْتَدْعَتْ لَهُ أُمُّهُ الطَّبِيبَ.

وَصَفَ الطَّبِيبُ لِسَعْدُونَ شَرَاباً لِلْقُحَّةِ، يَأْخُذُ مِنْهُ ثَلاَثَ مَلاَعِقَ يَوْمِيّاً.

لَمْ يَسْتَمِعْ سَعْدُونُ لِنَصِيحَةِ الطَّبِيبِ، فَعِنْدَمَا خَرَجَتْ أُمُّهُ، شَرِبَ زُجَاجَةَ الدَّوَاءِ جَمِيعَهَا حَتَّى يُشفَى فِي الْحَالِ، فَازْدَادَ مَرَضاً، وَأَوْشَكَ عَلَى الْمَوْتِ، وَمِنْ حِينِهَا عَرَفَ أَنَّهُ مُخْطِئٌ، وَأَصْبَحَ مُؤَدَّباً يَسْتَمِعُ إِلَى نَصَائِحِ أُمِّهِ وَنَصَائِحِ الآخَرِينَ.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ *قصة هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٧٥-٧٧.)

الكلمات

aptal, ahmak	الأَحْمَقُ
terbiyeli, edepli	مُؤَدَّب
duyuyor, işitiyor, kulak veriyor	يَسْمَعُ
öğütler, nasihatler	نَصَائِح (م) نَصِيحَة
hava	الْجَوُّ (ج) الأَجْوَاء
soğuk	بَارِد
giyiyor	يَلْبَسُ
palto	مِعْطَف (ج) مَعَاطِف
...e yakalandı (hastalık için)	أُصِيبَ (بِـ)
nezle	الزُّكَام
...e döndü	عَادَ (إِلَى)
çağırttı	اسْتَدْعَى
reçete yazdı	وَصَفَ
öksürük	القُحَّة
alıyor	يَأْخُذُ
kaşıklar	مَلاَعِق (م) مِلْعَقَة
günlük, günde	يَوْمِيًّا
şişe	زُجَاجَة (ج) زُجَاجَات
dinliyor	يَسْتَمِعُ (ل)
hemen	فِي الْحَال
arttı	إِزْدَادَ
neredeyse	أَوْشَكَ (عَلَى)
o an, hemen	مِنْ حِينِهَا

16– Aptal Sadûn

Sadûn, annesinin sözünü ve babasının öğütlerini dinlemeyen edepsiz bir çocuktu.

Bir gün hava soğuktu. Annesi ondan okula gitmeden önce paltosunu giymesini istedi. Annesinden paltoyu alıp bir kenara attı.

Sadûn nezleye yakalandı ve hasta olarak eve döndü. Yatağa düştü. Annesi ona doktor çağırdı.

Doktor, Sadûn'a günde üç kaşık alacağı bir öksürük şurubu yazdı.

Sadûn doktorun öğüdünü dinlemedi, annesi dışarı çıkınca, hemen iyileşmek için ilaç şişesinin hepsini içti. Hastalığı daha da arttı. Neredeyse ölecekti. İşte o an hatalı olduğunu anladı, annesinin ve başkalarının öğütlerini dinleyen terbiyeli biri oldu.

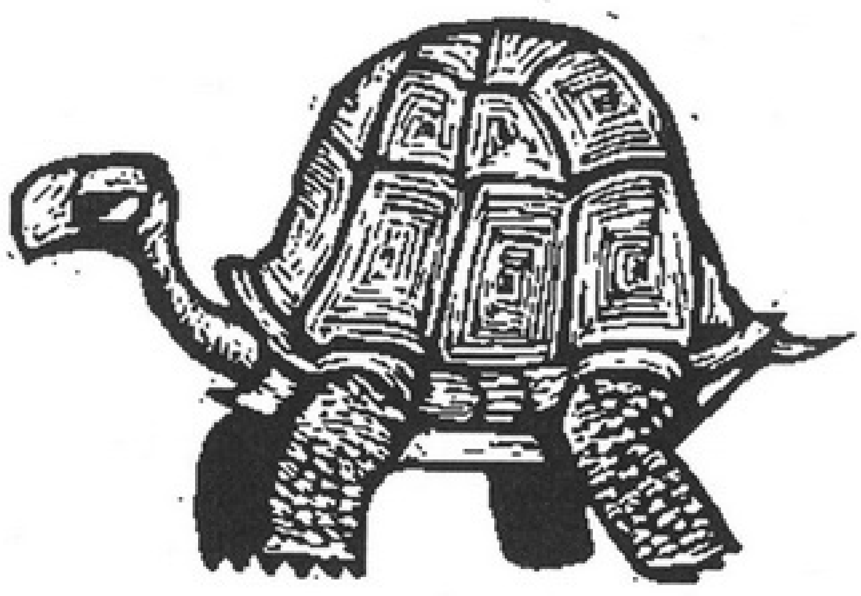

١٧- زَحْلُوفَةُ الْبَخِيلَةُ

كَانَتْ زَحْلُوفَةُ تُحِبُّ الأَكْلَ كَثِيراً، خَرَجَتْ إِلَى الْمَرْعَى وَجَمَعَتْ أَنْوَاعاً كَثِيرَةً مِنَ الْعُشْبِ، وَخَبَّأَتْهَا فِي مَطْبَخِهَا، وَكُلَّمَا شَعَرَتْ بِالْجُوعِ، تُغْلِقُ بَابَ بَيْتِهَا، وَتَأْكُلُ حَتَّى تَشْبَعَ، وَإِذَا رَنَّ أَحَدٌ جَرَسَ الْبَابِ لاَ تَفْتَحُ لَهُ أَبَداً.

وَكَانَتْ جَارَتُهَا عَجُوزاً كَبِيرَةً فَقِيرَةً، ذَهَبَتْ إِلَى زَحْلُوفَةَ، وَطَلَبَتْ مِنْهَا بَعْضَ الطَّعَامِ، فَقَالَتْ لَهَا:

ـــ لاَ يُوجَدُ عِنْدِي طَعَامٌ أَيَّتُهَا الْعَجُوزُ! هَيَّا اذْهَبِي.

وَأَغْلَقَتْ الْبَابَ فِي وَجْهِ الْعَجُوزِ الْفَقِيرَةِ.

وَبَعْدَ أَنْ ذَهَبَتْ الْعَجُوزُ، دَخَلَتْ الْمَطْبَخَ، وَأَكَلَتْ كُلَّ الأَعْشَابِ الَّتِي جَمَعَتْهَا فَانْتَفَخَ بَطْنُهَا كَثِيراً، وَشَعَرَتْ بِأَلَمٍ شَدِيدٍ، وَأَخَذَتْ تَصْرُخُ، فَسَمِعَتْهَا جَارَتُهَا الْعَجُوزُ، فَأَحْضَرَتْ لَهَا الطَّبِيبَ، فَحَقَنَهَا بِإِبْرَةٍ كَبِيرَةٍ.

وَلَمَّا شُفِيَتْ السُّلَحْفَاةُ اعْتَذَرَتْ مِنْ جَارَتِهَا الْعَجُوزِ، وَأَصْبَحَتَا صَدِيقَتَيْنِ طَيِّبَتَيْنِ جِدّاً.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ *قصة هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٥٣-٥٥.)

الكلمات

الْبَخِيلَةُ (ج) اَلْبَخِيلاَت	cimri (dişi)
الْمَرْعَى (ج) اَلْمَرَاعِي	otlak, mera
أَنْوَاع (م) نَوْع	türler, çeşitler
الْعُشْب (ج) الأَعْشَاب	ot
خَبَّأَ	gizledi, sakladı
مَطْبَخ (ج) مَطَابِخ	mutfak
يُغْلِقُ	kapatıyor
يَشْبَعُ	doyuyor
رَنَّ	çaldı (zil vb.)

جَرَس (ج) أَجْرَاس	zil
يُوجَدُ	bulunuyor, var
وَجْه (ج) أَوْجُه	yüz
انْتَفَخَ	şişti
بَطْن (ج) بُطُون	karın
حَقَنَ	iğne vurdu
إِبْرَة (ج) إِبَر	iğne, enjektör, şırınga
شُفِيَ	iyileşti

17– Cimri Zahlûfe

Zahlûfe, yemek yemeyi çok severdi. Meraya çıkıp bir sürü ot toplayarak mutfağında sakladı. Her acıktığında evinin kapısını kapayıp doyuncaya kadar yerdi. Biri, kapı zilini çalsa kesinlikle açmazdı.

Komşusu yaşlı ve fakir bir kocakarıydı. Zahlûfe'ye gidip ondan biraz yemek istedi. Ona;

"Bende yemek yok kocakarı! Haydi git!" dedi.

Fakir kocakarının yüzüne kapıyı kapattı.

Kocakarı gittikten sonra, mutfağa girdi ve topladığı bütün otları yedi. Karnı iyice şişti, şiddetli bir ağrı hissetti ve bağırmaya başladı. Bağırmaya başladı. Kocakarı komşuşu duyup ona doktor getirdi. Doktor ona kocaman bir iğne yaptı.

Kaplumbağa iyileşince, kocakarı komşusundan özür diledi ve ikisi iyi dost oldular.

١٨– سَلُّومُ الْمُشَاغِبُ

دَخَلَتْ اَلْمُعَلِّمَةُ الصَّفَّ الثَّالِثَ، فَرَأَتْ سَلُّومَ أطْوَلَ الطُّلاَّبِ وَأَقْوَاهُمْ فَعَيَّنَتْهُ عَرِيفَ الصَّفِّ.

وَلَكِنَّ سَلُّومَ كَانَ يُهَدِّدُ الطُّلاَّبَ وَيُؤْذِيهِمْ أَحْيَاناً، فَتَذَمَّرَ مِنْهُ الطُّلاَّبُ.

وَذَاتَ يَوْمٍ، وَقَفَ أَحَدُ الطُّلاَّبِ، وَاتَّجَهَ إِلَى سَلَّةِ الْمُهْمَلاَتِ لِيَرْمِيَ بَعْضَ الأوْرَاقِ الْمُمَزَّقَةِ، فَمَا كَانَ مِنْ سَلُّومَ إِلاَّ أَنْ ضَرَبَهُ بِالْمِسْطَرَةِ عَلَى يَدِهِ، فَشَكَاهُ الطَّالِبُ لِلْمُعَلِّمَةِ. فَنَبَّهَتْ اَلْمُعَلِّمَةُ سَلُّومَ بِأَلاَّ يَضْرِبَ أَحَداً مِنَ الطُّلاَّبِ.

وَعِنْدَمَا غَادَرَ الطُّلاَّبُ الْمَدْرَسَةَ، اِعْتَدَى سَلُّومُ عَلَى زَمِيلِهِ بِالضَّرْبِ. شَكَا الطَّالِبُ سَلُّومَ لأُمِّهِ.

وَفِي الْيَوْمِ التَّالِي، حَضَرَتْ اَلأُمُّ إِلَى الْمَدْرَسَةِ، وَتَحَدَّثَتْ لِلْمُعَلِّمَةِ عَمَّا حَدَثَ مَعَ ابْنِهَا، فَمَا كَانَ مِنَ الْمُعَلِّمَةِ إِلاَّ أَنْ أَعْفَتْهُ مِنْ عِرَافَةِ الصَّفِّ، وَقَالَتْ لِلطُّلاَّبِ:

— عَرِيفُ الصَّفِّ أَخٌ لِلطُّلاَّبِ، يُحِبُّهُمْ، وَيُرْشِدُهُمْ، وَيُوَجِّهُهُمْ، وَلاَ يَعْتَدِي عَلَيْهِمْ.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ *قصة هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٦٦–٦٨.)

الكلمات

الْمُشَاغِبُ (ج) الْمُشَاغِبُونَ	problemli, yaramaz, kavgacı, geçimsiz
عَيَّنَ	görevlendirdi, atadı
عَرِيفُ الصَّفِّ	sınıf başkanı
يُهَدِّدُ	tehdit ediyor
يُؤْذِي	eziyet ediyor
أَحْيَاناً	arasıra
تَذَمَّرَ (مِنْ)	...den şikâyetçi oldu
وَقَفَ	ayağa kalktı, durdu
اِتَّجَهَ (إِلَى)	...e yöneldi, gitti
سَلَّةُ الْمُهْمَلاَتِ	çöp kutusu
الأَوْرَاق (م) الوَرَق	kağıtlar
الْمُمَزَّقَة (ج) الْمُمَزَّقَات	yırtılmış
الْمِسْطَرَة (ج) الْمَسَاطِر	cetvel
يَد (ج) أَيْدٍ	el
شَكَى (ل)	birine şikâyet etti
نَبَّهَ (ب)	uyardı, ikaz etti
غَادَرَ	terk etti, ayrıldı
اِعْتَدَى (على)	...e saldırdı
زَمِيل (ج) زُمَلاَء	arkadaş
تَحَدَّثَ (ل)	konuştu, bahsetti
حَدَثَ.	oldu
مَا كَانَ مِنْ ... إِلاَّ أَنْ	hemen, derhal
أَعْفَى (مِن)	aldı, muaf tuttu (bir görevden)
عِرَافَةُ الصَّفِّ	sınıf başkanlığı
أَخٌ (ج) إِخْوَة، إِخْوَان	kardeş
يُرْشِدُ	yol gösteriyor
يُوَجِّهُ	yönlendiriyor

18– Problemli Sellûm

Öğretmen üçüncü sınıfa girdi ve Sellûm'un öğrencilerin en uzun boylusu ve en güçlüsü olduğunu görüp onu sınıf başkanı seçti.

Ancak Sellûm öğrencileri tehdit ediyor ve zaman zaman onlara eziyet ediyordu. Öğrenciler Sellûm'dan şikâyetçi oldular.

Bir gün öğrencilerden biri ayağa kalktı ve birkaç yırtık kâğıdı atmak için çöp kutusuna doğru yöneldi. Sellûm hemen cetvelle eline vurdu. Öğrenci onu öğretmene şikâyet etti. Öğretmen, Sellûm'u öğrencilerden hiçbirine vurmaması için uyardı.

Öğrenciler okuldan çıkınca Sellûm arkadaşına vurarak saldırdı. Öğrenci, Sellûm'u annesine şikâyet etti.

Ertesi gün, anne okula geldi, öğretmene çocuğunun başına gelenleri anlattı. Öğretmen, Sellûm'u derhal sınıf başkanlığından aldı ve öğrencilere şöyle dedi:

"Sınıf başkanı öğrencilerin kardeşidir. Onları sever, yol gösterir, yönlendirir ve onlara saldırmaz."

* * *

سِلاَحُ الضَّعِيفِ اَلشِّكَايَةُ.

"Acizin silahı, yakınmadır."

* * *

اَلصَّدِيقُ الزَّائِفُ أَشَدُّ خَطَراً مِنَ الْعَدُوِّ الظَّاهِرِ.

"Sahte dost, açık düşmandan daha tehlikelidir."

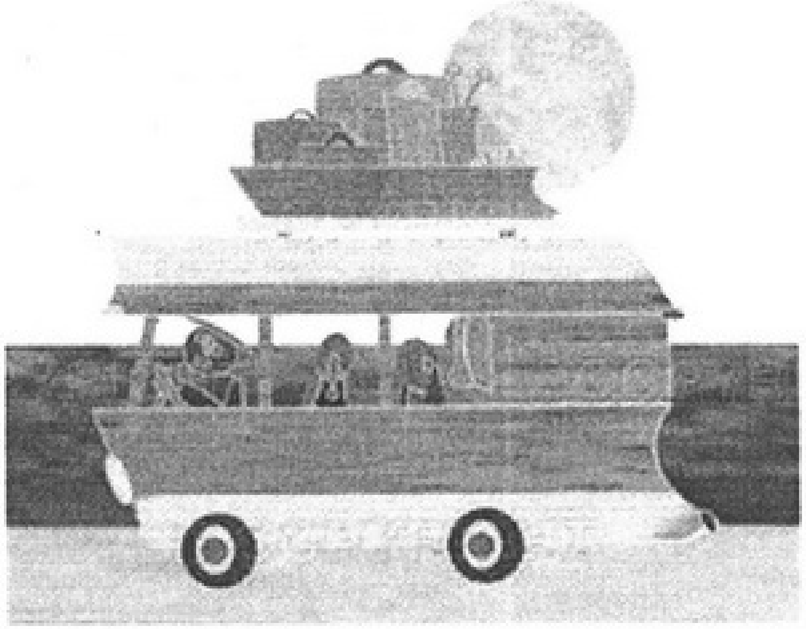

١٩ – اَلرِّحْلَةُ السَّعِيدَةُ

وَقَفَتْ اَلْمُعَلِّمَةُ قُبَالَةَ الطُّلاَّبِ وَقَالَتْ لَهُمْ:

لَقَدْ حَضَرَ بَاصُ الرِّحْلَةِ، تَوَجَّهُوا إِلَيْهِ بِتَرْتِيبٍ وَنِظَامٍ.

فَصَعِدَ الطُّلاَّبُ إِلَى الْبَاصِ وَهُمْ يُرَدِّدُونَ دُعَاءَ السَّفَرِ، وَيُغَنُّونَ وَيُصَفِّقُونَ. وَعِنْدَمَا وَصَلَ الْبَاصُ الْمُنْتَزَهَ، نَزَلَتْ اَلْمُعَلِّمَةُ، وَبَدَأَ الأَوْلاَدُ يَنْزِلُونَ بِانْتِظَامٍ.

وَسَارُوا جَمِيعاً صَفَّيْنِ بَيْنَ الأَشْجَارِ. وَعِنْدَمَا وَصَلُوا إِلَى مَكَانٍ فَسِيحٍ، وَضَعَ الأَوْلاَدُ حَاجِيَّاتِهِمْ مِنَ الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ.

وَتَعَاوَنُوا فِي نَصْبِ الأَرَاجِيحِ، وَبَدَأُوا يَتَأَرْجَحُونَ، وَبَعْضُهُمْ يَلْعَبُ كُرَةَ الْقَدَمِ.

وَعِنْدَمَا حَانَ وَقْتُ الْغَدَاءِ، تَجَمَّعُوا فِي حَلَقَاتٍ، وَتَنَاوَلُوا غَدَاءَهُمْ مَسْرُورِينَ. وَبَعْدَ الاِنْتِهَاءِ مِنْ تَنَاوُلِ الطَّعَامِ، تَعَاوَنَ الطُّلاَّبُ فِي جَمْعِ الْقَاذُورَاتِ وَبَقَايَا الطَّعَامِ، وَوَضَعُوهَا فِي أَكْيَاسِ النُّفَايَاتِ.

(ياسر خالد، *حِكَايَاتُ الْعَمِّ مَحْبُوب*، عمان، الأردن، ٢٠٠٤، الصفحات: ٨-١٠.)

الكلمات

yolculuk, sefer, tur, gezi	اَلرِّحْلَةُ (ج) الرِّحْلاَت
karşısında, önünde	قُبَالَةَ
otobüs	بَاص (ج) بَاصَات
...e yöneldi	تَوَجَّهَ (إِلَى)
düzen, sıra	تَرْتِيب
düzen, disiplin	نِظَام
yukarı çıktı, bindi	صَعِدَ
tekrar ediyor	يُرَدِّدُ
yolculuk duası	دُعَاءُ السَّفَر
alkışlıyor, el çırpıyor	يُصَفِّقُ
piknik yeri	الْمُنْتَزَه
düzenle, sırayla	بِانْتِظَام
sıra	صَفّ (ج) صُفُوف
geniş (alan)	فَسِيح
dikmek, kurmak (çadır vb.)	نَصَبَ
salıncaklar	الأَرَاجِيح (م) الأُرْجُوحَة
sallanıyor	يَتَأَرْجَحُ
geldi (vakit)	حَانَ
öğlen yemeği	الْغَدَاء
toplandı, bir araya geldi	تَجَمَّعَ
halkalar	حَلَقَات (م) حَلْقَة
pislikler	الْقَاذُورَات (م) القاذورة
kalanlar, artanlar	بَقَايَا (م) بَقِيَّة
torbalar, poşetler	أَكْيَاس (م) كِيس
fazlalıklar, atıklar, çöpler	النُّفَايَات (م) النُّفَايَة

19– Mutlu Yolculuk

Öğretmen öğrencilerin önünde durarak onlara söyle dedi:

“Gezi otobüsü geldi. Sırayla ve düzenli bir şekilde ona doğru ilerleyin!”

Öğrenciler yolculuk duasını tekrarlayarak şarkı söyleyip alkışlayarak otobüse bindiler. Otobüs piknik yerine varınca öğretmen indi, öğrenciler de sırayla inmeye başladılar.

Hep birlikte ağaçlar arasında iki sıra hâlinde yürüdüler. Geniş bir yere geldiklerinde, çocuklar yiyecek ve içecek gibi ihtiyaçlarını bıraktılar.

Salıncak kurmada birbirlerine yardım ettiler. Sallanmaya, bir kısmı da futbol oynamaya başladı.

Öğle yemeği vakti geldiğinde halkalar hâlinde toplanıp, mutlu bir şekilde yemeklerini yediler. Yemek yemeyi bitirdikten sonra, çöp ve yemek artıklarını toplamada yardımlaşarak onları çöp torbalarına koydular.

◆

إِذَا أَصَابَكَ الْغِنَى فَكُلُّ النَّاسِ أَقَارِبُكَ.

"Zengin olunca, bütün insanlar akraban olur."

◆

خُبْزُ الْغَيْرِ لَا يُشْبِعُ الْبَطْنَ.

"Başkasının ekmeği karın doyurmaz."

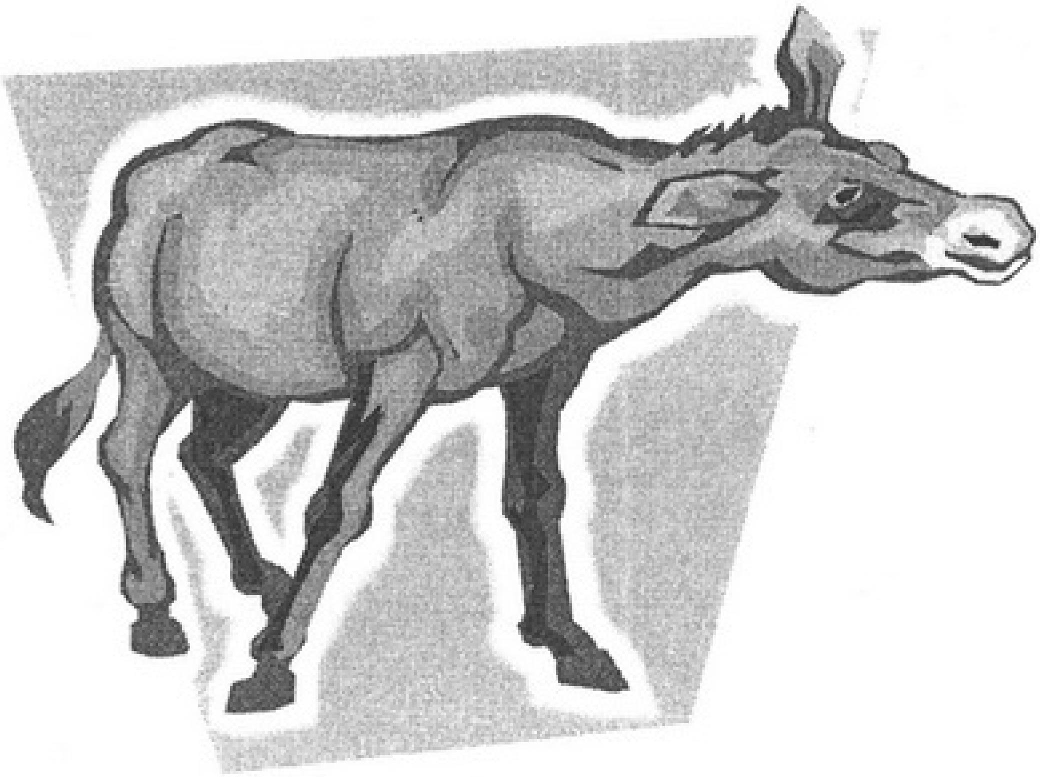

٢٠– جَحْشُو مُطْرِبُ الْغَابَةِ

كَانَ جَحْشُو يُحِبُّ الْغِنَاءَ كَثِيراً، يَعْزِفُ الْعُودَ، وَيُغَنِّي فِي أَيِّ مَكَانٍ، وَكَانَتْ اَلْحَيَوَانَاتُ عِنْدَمَا تَسْمَعُهُ، تَضَعُ أَصَابِعَهَا فِي آذَانِهَا مِنْ صَوْتِهِ الْمُزْعِجِ.

فَأَرْسَلَتْ اَلْحَيَوَانَاتُ فِيلُو إلى وَالِدَتِه لِيَمْنَعَهُ مِنَ الْغِنَاءِ.

فَقَالَتْ أُمُّهُ لِجَحْشُو:

ـــ تَوَقَّفْ عَنِ الْغِنَاءِ يَا بُنَيَّ!.. الْحَيَوَانَاتُ تَنْزَعِجُ مِنْ صَوْتِكَ...

وَمَعَ كَثْرَةِ غِنَاءِ جَحْشُو، وَارْتِفَاعِ صَوْتِهِ، تَأَثَّرَتْ لَوْزَتَاهُ، وَارْتَفَعَتْ حَرَارَتُهُ، وَنَامَ فِي الْفِرَاشِ. سَمِعَتْ اَلْحَيَوَانَاتُ بِمَرَضِ جَحْشُو، فَتَجَمَّعَتْ تَحْتَ شُبَّاكِ بَيْتِهِ لِتُغَنِّيَ بِأَعْلَى صَوْتِهَا.

أَطَلَّ جَحْشُو مِنَ الشُّبَّاكِ وَقَالَ لَهَا:

ـــ أَرْجُوكُمْ تَوَقَّفُوا! إنَّ صَوْتَكُمْ مُزْعِجٌ جِدّاً.

قَالَ الأَسَدُ:

ـــ إِذَا تَوَقَّفْتَ عَنِ الْغِنَاءِ نَتَوَقَّفُ.

قَالَ جَحْشُو:

ـــ آسِفٌ يَا أَصْدِقَائِي! لَنْ أُزْعِجَكُمْ بِغِنَائِي بَعْدَ الْيَوْمِ.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ *قصة هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٢٩-٣١.)

الكلمات

مُطْرِب (ج) مُطْرِبُونَ	şarkıcı
الْغِنَاء	şarkı söylemek
يَعْزِفُ الْعُودَ	ud çalıyor
يُغَنِّي	şarkı söylüyor
أَصَابِع (م) إِصْبَع	parmaklar
آذَان (م) أُذْن	kulaklar
الْمُزْعِج	rahatsız edici
أَرْسَلَ	gönderdi
يَمْنَعُ	yasaklıyor, engelliyor
تَوَقَّفَ (عَنْ)	…i bıraktı, …i kesti, durakladı
يَا بُنَيَّ!	yavrucuğum!
يَنْزَعِجُ	rahatsız oluyor

كَثْرَة	çokluk
ارْتِفَاع	yükseklik, yükselme
تَأَثَّرَ	etkilendi
لَوْزَة	bademcik
ارْتَفَعَ	yükseldi, arttı
حَرَارَة	ateş (vücut için), ısı
الْفِرَاش (ج) فُرُش	yatak
شُبَّاك (ج) شَبَابِيك	pencere
يَرْجُو	rica ediyor
لَنْ	...meyecek/...mayacak
يُزْعِجُ	rahatsız ediyor
بَعْدَ الْيَوْمِ	artık, bugünden sonra

20– Orman Şarkıcısı Cahşû

Cahşû şarkı söylemeyi çok sevip ud çalardı. Her nerede olursa olsun şarkı söylerdi. Hayvanlar onu duyduklarında, rahatsız edici sesinden dolayı parmaklarını kulaklarına tıkarlardı.

Hayvanlar, şarkı söylemesini engellesin diye annesine Fîlû'yu gönderdiler.

Annesi, Cahşû'ya:

"Şarkı söylemeyi bırak yavrucuğum!.. Hayvanlar senin sesinden rahatsız oluyorlar..." dedi.

Cahşû'nun çok fazla şarkı söyleyip sesini yükseltmesinden bademcikleri etkilendi. Ateşi yükselip yatağa düştü. Hayvanlar Cahşû'nun hastalandığını duyup evinin penceresinin altında olanca sesleriyle şarkı söylemek için toplandılar.

Cahşû pencereden uzanıp onlara;

"Rica ederim, durun! Sesiniz çok rahatsız edici." dedi.

Aslan;

"Eğer sen şarkı söylemeyi bırakırsan, biz de bırakırız." dedi.

Cahşû;

"Özür dilerim arkadaşlar! Bu günden sonra sizleri şarkı söyleyerek asla rahatsız etmeyeceğim." dedi.

◆

اِتَّقِ شَرَّ مَنْ أَحْسَنْتَ إِلَيْهِ!

"İyilik ettiğin kişinin kötülüğünden kork!"

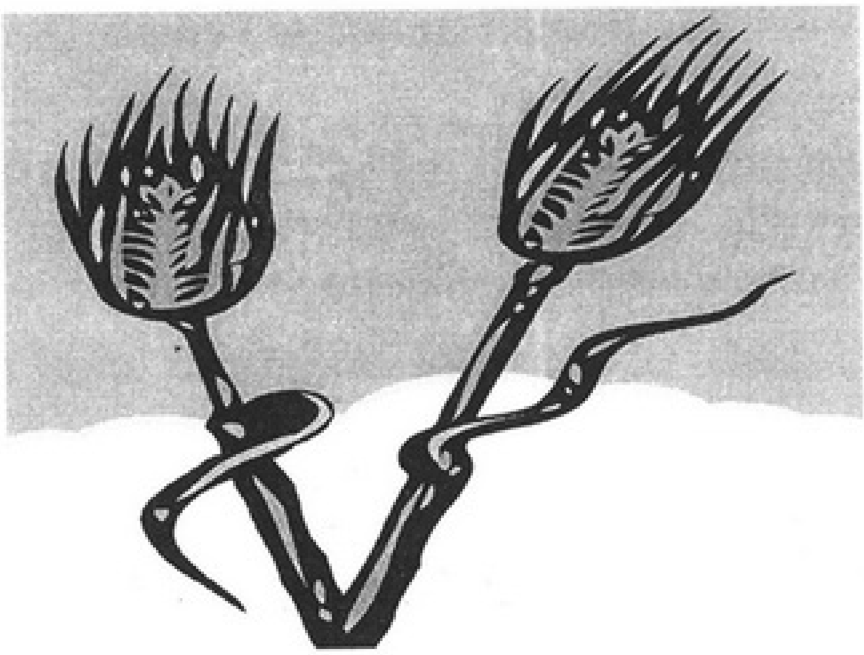

٢١– السُّنْبُلَةُ الْغَبِيَّةُ

نَظَرَتْ اَلسُّنْبُلَةُ فِي الْمِرْآةِ، فَأَعْجَبَهَا لَوْنُهَا الذَّهَبِيُّ كَثِيراً، وَرَأَتْ نَفْسَهَا أَطْوَلَ مِنْ صَاحِبَاتِهَا، فَقَالَتْ:

ـــ لَقَدْ كَبُرْتُ، وَسَأَذْهَبُ إِلَى الْبَيْدَرِ قَبْلَهُنَّ.

وَأَخَذَتْ اَلسُّنْبُلَةُ تَهُزُّ نَفْسَهَا يَمِيناً وَشِمَالاً لِتَقْلَعَ جُذُورَهَا.

قَالَتْ لَهَا إِحْدَى السَّنَابِلِ:

ـــ لاَ تَفْعَلِي ذَلِكَ! نَحْنُ صِغَارٌ، لَمْ نَنْضَجْ بَعْدُ، اَلْفَلاَّحُ وَحْدَهُ يَعْرِفُ وَقْتَ الْحَصَادِ.

فَقَالَتْ لَهَا:

ـــ أَنَا نَضِجْتُ، وَأَعْرِفُ نَفْسِي أَكْثَرَ مِنْكِ...

وَتَرَكَتْ اَلسُّنْبُلَةُ الْغَبِيَّةُ صَدِيقَاتِهَا، وَلَمْ تَسْمَعْ نَصَائِحَهُنَّ.

وَفِي ذَلِكَ الْحِينِ هَبَّتْ رِيحٌ قَوِيَّةٌ، حَمَلَتْ اَلسُّنْبُلَةَ الْغَبِيَّةَ، وَطَارَتْ بِهَا، وَأَخَذَتْ تَصْرُخُ:

ـــ اَلنَّجْدَةَ!.. اَلنَّجْدَةَ!..

فَلَمْ يَسْمَعْهَا أَحَدٌ، وَسُرْعَانَ مَا جَفَّتْ مِنْ حَرَارَةِ الشَّمْسِ. وَاقْتَرَبَ مِنْهَا عُصْفُورٌ يُفَتِّشُ عَنِ الْحَبِّ، فَلَمْ يَسْتَطِعْ أَنْ يَجِدَ شَيْئاً فِيهَا، فَقَالَ:

ـــ هَذِهِ سُنْبُلَةٌ لاَ فَائِدَةَ مِنْهَا.

ثُمَّ تَرَكَهَا وَطَارَ.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ *قصة هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٥٠-٥٢.)

الكلمات

السُّنْبُلَةُ (ج) السَّنَابِلُ	başak
الْغَبِيَّةُ (ج) الْغَبِيَّات	aptal
الْمِرْآةَ (ج) اَلْمَرَايَا	ayna
أَعْجَبَ	hoşuna gitti, beğendi
لَوْن (ج) أَلْوَان	renk
الذَّهَبِيّ	altın (rengi)
أَطْوَل	daha uzun, en uzun
صَاحِبَات (م) صَاحِبَة	kız arkadaşlar
يَمِين	sağ
شِمَال	sol

يَقْلَعُ	kaldırıyor, söküyor (köklerini)
جُذُور (م) جِذْر	kökler
نَنْضَجُ	olgunlaşıyoruz
اَلْفَلاَّحُ (ج) الْفَلاَّحُونَ	çiftçi
نَضِجَ	olgunlaştı
تَرَكَ	bıraktı, terk etti, ayrıldı
صَدِيقَات (م) صَدِيقَة	kız arkadaşlar
نَصَائِح (م) نَصِيحَة	öğütler, nasihatler
هَبَّ	esti

sıcaklık, ısı	حَرَارَة	rüzgâr	رِيحٌ (ج) رِيَاح
...i arıyor, yokluyor	يُفَتِّشُ (عَنْ)	güçlü	قَوِيَّةٌ
tane, den	اَلْحَبُّ (ج) اَلْحُبُوب	derhal, çabucak, hemen	سُرْعَانَ مَا
fayda, yarar, avantaj	فَائِدَة (ج) فَوَائِد	kurudu	جَفَّ

21– Aptal Başak

Başak aynaya baktı ve altın rengini çok beğendi. Arkadaşlarından daha uzun olduğunu görüp şöyle dedi:

"Büyüdüm. Harmana onlardan önce gideceğim."

Başak kendi köklerini sökmek için kendini sağa sola sallamaya başladı.

Başaklardan biri ona şöyle dedi:

"Bunu yapma! Biz küçüğüz. Henüz olgunlaşmadık. Hasat zamanını yalnızca çiftçi bilir." dedi.

Bunun üzerine ona;

"Ben olgunlaştım ve kendimi senden daha iyi bilirim..." dedi.

Aptal başak arkadaşlarının öğütlerini dinlemeden onlardan ayrıldı.

Bu sırada güçlü bir rüzgâr esti ve aptal başağı alıp uçurdu. Bağırmaya başladı:

"İmdat!.. İmdat!.."

Hiç kimse onu duymadı. Güneşin sıcaklığından hemen kurudu. Yem arayan bir serçe ona yaklaştı, bir şey bulamadı ve;

"Bu yararsız bir başak." dedi.

Sonra onu bırakıp uçtu.

٢٢– ثَعْلُوبُ اللِّصُّ

قَالَ بَاتْشُو زَعِيمُ الثَّعَالِبِ لِأَصْدِقَائِهِ:

ــ سَنَشْتَرِي صِيصَاناً وَنُرَبِّيهَا، وَسَنَتَوَقَّفُ عَنْ سَرِقَةِ الدَّجَاجِ.

وَفِي الْيَوْمِ التَّالِي، ذَهَبَتْ اَلثَّعَالِبُ إِلَى السُّوقِ، إِلاَّ ثَعْلُوبَ الْكَسُولَ، فَقَدْ ظَلَّ نَائِماً، حَاوَلَتْ زَوْجَتُهُ إِقْنَاعَهُ بِالذَّهَابِ إِلَى السُّوقِ، وَلَكِنَّهُ لَمْ يَسْتَمِعْ إِلَيْهَا.

اِعْتَنَتْ اَلثَّعَالِبُ بِالصِّيصَانِ حَتَّى كَبُرَتْ، وَأَصْبَحَتْ دَجَاجاً وَدُيُوكاً تَلْعَبُ وَتَتَصَارَعُ مَعاً. وَالثَّعَالِبُ تَأْكُلُ مِنْهَا كُلَّمَا جَاعَتْ.

أَمَّا ثَعْلُوبُ الْكَسُولُ فَكَانَ يَبْحَثُ عَنْ طَعَامٍ لِأَوْلَادِهِ لَكِنْ لاَ يَسْتَطِيعُ أَنْ يَجِدَه، فَرَأَى صَدِيقَهُ يَشْوِي دَجَاجَةً.

فَقَالَ لَهُ صَدِيقُهُ سَاخِراً مِنْهُ:

ــ كَيْفَ أَصْبَحَتْ صِيصَانُكَ يَا ثَعْلُوبُ الْكَسُولُ؟

وَعِنْدَمَا حَانَ اللَّيْلُ، لَبِسَ ثَعْلُوبُ قِنَاعاً، وَحَمَلَ عَلَى كَتِفِهِ كِيساً وَذَهَبَ إِلَى بَيْتِ صَاحِبِهِ وَسَرَقَ دَجَاجَتَيْنِ. عَرَفَ صَدِيقُهُ بِسَرِقَةِ الدَّجَاجِ، فَوَضَعَ لِلسَّارِقِ فَخّاً.

وَفِي الْيَوْمِ التَّالِي، رَجَعَ ثَعْلُوبُ لِيَسْرِقَ الدَّجَاجَ فَوَقَعَ فِي الْفَخِّ، وَأَخَذَ يَصْرُخُ مِنَ الأَلَمِ، وَاعْتَذَرَ مِنْ صَدِيقِهِ وَوَعَدَهُ بِأَنْ يَعْمَلَ بِنَفْسِهِ وَيُجِدَّ فِي الْعَمَلِ لِيُطْعِمَ زَوْجَتَهُ وَأَوْلَادَهُ.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ قصة هادفة *للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٤٧-٤٩).

الكلمات

lider, önder	زَعِيم (ج) زُعَمَاء
tilkiler	الثَّعَالِب (م) الثَّعْلَب
eğitiyor, yetiştiriyor	يُرَبِّي
bırakıyor, vazgeçiyor	يَتَوَقَّفُ (عن)
tavuk (cins isim)	الدَّجَاج
çarşı	السُّوق (ج) الأَسْوَاق
...den başka, hariç	إِلاَّ
özen gösterdi, önem verdi, baktı, bakımını yaptı	اِعْتَنَى (بِـ)
horozlar	دُيُوك (م) دِيك
güreşiyor, kavga ediyor	يَتَصَارَعُ
alay eden	سَاخِر
vakti oldu	حَانَ
giydi, taktı	لَبِسَ
maske	قِنَاع (ج) أَقْنِعَة
omuz	كَتِف (ج) أَكْتَاف
torba, poşet	كِيس (ج) أَكْيَاس
hırsız	اَلسَّارِق
...e düştü	وَقَعَ (فِي)
bağırıyor, çığlık atıyor	يَصْرُخُ
ciddî çalışıyor	يُجِدُّ
doyuruyor	يُطْعِمُ

22– Hırsız Salûb

Tilkilerin lideri Bâçû arkadaşlarına;

"Civciv satın alıp besleyeceğiz ve tavuk çalmayı da bırakacağız." dedi.

Ertesi gün, uyuyakalmış tembel Salûb dışındaki tilkiler pazara gitti. Hanımı pazara gitmesi için onu ikna etmeye çalıştı; ancak Salûb onu dinlemedi.

Tilkiler civcivlerle ilgilendiler. Nihayet büyüyüp birbirleriyle oynayan, kavga eden tavuklar ve horozlar hâline geldiler. Tilkiler acıktıkça onları yiyorlardı.

Tembel Salûb ise, yavruları için yiyecek arıyor; ancak bulamıyordu. Arkadaşının tavuk kızarttığını gördü.

Arkadaşı onunla alay ederek;

"Civcivlerin nasıl oldu tembel Salûb?" dedi.

Gece olunca, Salûb bir maske takıp sırtına da bir torba alarak arkadaşının evine gitti ve iki tavuk çaldı. Arkadaşı tavukların çalındığını öğrenip hırsız için kapan koydu.

Ertesi gün, Salûb tavuk çalmak için tekrar geldi, kapana düştü. Acıdan bağırmaya başladı. Arkadaşından özür diledi, ona eşini ve yavrularını doyurmak için bizzat çalışacağı ve işinde ciddî olacağı sözünü verdi.

* * *

اَلْجَمْرَةُ لاَ تَحْرُقُ إِلاَّ مَحَلَّهَا.

"Ateş düştüğü yeri yakar."

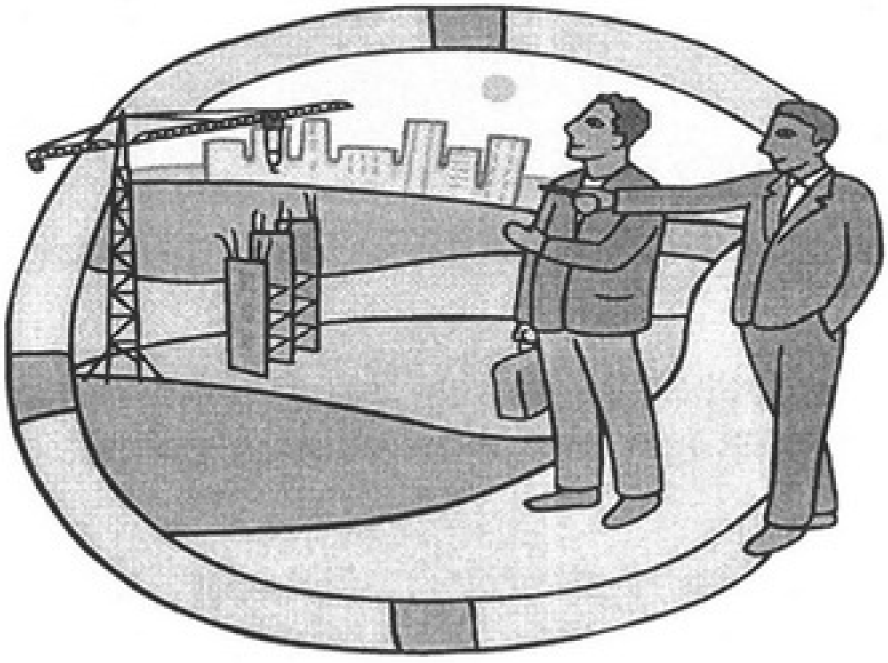

٢٣- اَلْمُقاوِلُ وَالْعَامِلُ

مُصْطَفَى مُقَاوِلٌ مَعْروفٌ فِي بَلْدَتِهِ، كَانَتْ أُمْنِيَّتُهُ فِي صِبَاهُ أَنْ يُصْبِحَ قَاضِياً أَوْ مُحامِياً، لَكِنَّ وَفاةَ وَالِدِهِ مَنَعَتْهُ مِنْ تَحْقِيقِ ذَلِكَ، فَاتَّجَهَ لِإِقَامَةِ الأَبْنِيَة وَالْعِمارات.

وَذَاتَ يَوْمٍ قامَ مُصْطَفَى بِجَوْلَةٍ فِي سَاحَةِ الْبِنَاءِ، فَشَاهَدَ عاملاً لاَ يَعْمَلُ، يَنْظُرُ إِلَى السَّمَاءِ تارَةً، وَيَتَفَرَّجُ عَلَى بَاقِي الْعُمَّالِ وَهُمْ يَشْتَغِلون تارَةً أُخْرَى، فَثَارَ فِي وَجْهِهِ قائِلاً:

— أَنَا لاَ أُرِيدُ شَخْصاً كَسولاً!

وَحاوَلَ الْعَامِلُ أَنْ يَتَكَلَّمَ وَلَكِنَّ مُصْطَفَى قَاطَعَهُ وَأَخْرَجَ مِنْ جَيْبِهِ مَبْلَغاً مِنَ النُّقُودِ وَأَعْطَاهُ لِلْعَامِلِ وَهُوَ يَقُولُ:

— لاَ أُرِيدُ أَنْ أَسْمَعَ شَيْئاً، أَنْتَ مَطْرُودٌ! وَهَذَا أَجْرُكَ عَنِ الأُسْبُوعِ الْمَاضِي!

وَأَخَذَ الْعَامِلُ النُّقودَ وَسَارَ فِي طَرِيقِهِ بَيْنَما تَوَجَّهَ مُصْطَفَى إِلَى رَئِيسِ الْعُمَّالِ وَرَوَى لَهُ الْقِصَّةَ.

فَقالَ رَئِيسُ الْعُمَّالِ:

ـــ إِنَّ الَّذِي فَعَلْتَهُ شَيْءٌ جَمِيلٌ، لَكِنِّي أُحِبُّ أَنْ أَقُولَ لَكَ، إِنَّ هَذَا الْعَامِلَ لَيْسَ مِنْ عُمَّالِنَا، وَإِنَّمَا قَدْ جَاءَ يَطْلُبُ عَمَلاً.

(محمود اسماعيل صيني والآخرون، *القواعد العربية الميسرة*، الكتاب الثالث، الرياض، بدون تاريخ، ص. ١٤٧.)

الكلمات

المُقاوِل (ج) اَلْمُقَاوِلُون	müteahhit
العامِل (ج) العُمَّال	işçi
مَعْرُوف (ج) مَعْرُوفُونَ	bilinen, meşhur
بَلْدة (ج) بِلاَدٌ	şehir, memleket
أُمْنِيَّة (ج) أَمَانٍ	dilek, arzu
صِبَا	çocukluk
يُصبحُ	oluyor
القاضِي (ج) اَلْقُضَاة	kadı, yargıç
المُحامِي (ج) اَلْمُحَامُونَ	avukat
مَنَعَ	alıkoydu, yasakladı, engelledi
تَحْقِيق	gerçekleştirmek
ذلك	şu, o; böyle, şöyle
اتَّجَهَ (لِ)	yöneldi, gitti
إقامة	kurmak
الأَبْنِيَة (م) البِناءٌ	binalar
العِمارات (م) العِمَارَة	apartmanlar
قامَ (بـــ)	yaptı, etti
جَوْلة (ج) جَوْلاَت	gezinti, tur
ساحة (ج) سَاحَات	arsa, alan
شاهَدَ	gördü; seyretti
ينظُرُ (إلى)	bakıyor
تارَةً ... تارةً أُخْرَى	bazen ... bazen de, kâh ... kâh
يَتَفَرَّجُ (على)	...i izliyor, seyrediyor
اَلْبَاقِي (ج) اَلْبَاقُونَ	diğer, kalan
يَشْتَغِلُ	çalışıyor, meşgul oluyor
ثارَ (فِي)	-e kızdı
قائِلاً	söyleyerek
كَسول (ج) كُسَالَى	tembel
حاوَلَ	çalıştı, çabaladı
يتكلَّمُ	konuşuyor
قاطَعَه	...in sözünü kesti
أَخْرَجَ	çıkardı

...iken, sırada	بَيْنَمَا
yöneldi	تَوَجَّهَ
ustabaşı	رَئِيسُ الْعُمَّال
...e anlattı	رَوَى (لِ)
hikâye, öykü	الْقِصَّة (ج) اَلْقِصَص
yaptı	فَعَلَ
seviyor, istiyor	يُحِبُّ
yalnızca, ancak	إِنَّمَا
...mış/miş (mâzîden önce)	قَدْ
geldi	جَاءَ
iş, çalışma	عَمَل (ج) أَعْمَال
cep	جَيْب (ج) جُيُوب
tutar, meblağ	مَبْلَغ (ج) مَبَالِغ
para(lar)	النُّقُود (م) النَّقْد
verdi	أعطَى
diyor, söylüyor	يقولُ
işitiyor, duyuyor	يَسْمَعُ
kovulmuş	مَطْرُود (ج) مَطْرُودُونَ
ücret	أَجْر (ج) أُجُور
hafta	اَلأُسْبُوع (ج) اَلأَسَابِيع
geçen	اَلْمَاضِي
yürüdü	سَارَ

23– Müteahhit ve İşçi

Mustafa memleketinde tanınan bir müteahhittir. Küçüklüğünde arzusu hakim ya da avukat olmaktı. Ancak babasının vefatı, bunu gerçekleştirmesini engelledi. Bina ve apartmanlar yapmaya yöneldi.

Bir gün Mustafa inşaat sahasında bir tur attı. Çalışmayan bir işçi gördü. İşçi kâh gökyüzüne bakıyor, kâh da çalışmakta olan diğer işçileri seyrediyordu. Yüzüne sinirli sinirli bakıp şöyle dedi:

"Ben tembel birini istemiyorum!"

İşçi konuşmaya çalıştı; ancak Mustafa sözünü kesti ve cebinden bir miktar para çıkarıp;

"Birşey duymak istemiyorum. Kovuldun! Bu da geçen haftaki ücretin!" diyerek işçiye verdi.

İşçi parayı aldı ve yoluna koyuldu. Bu sırada Mustafa ustabaşına gitti ve ona olanı anlattı.

Ustabaşı şöyle dedi:

"Yaptığın güzel bir şey. Ancak sana bu işçinin bizim işçilerden olmadığını söylemek isterim. Yalnızca iş istemek için gelmişti."

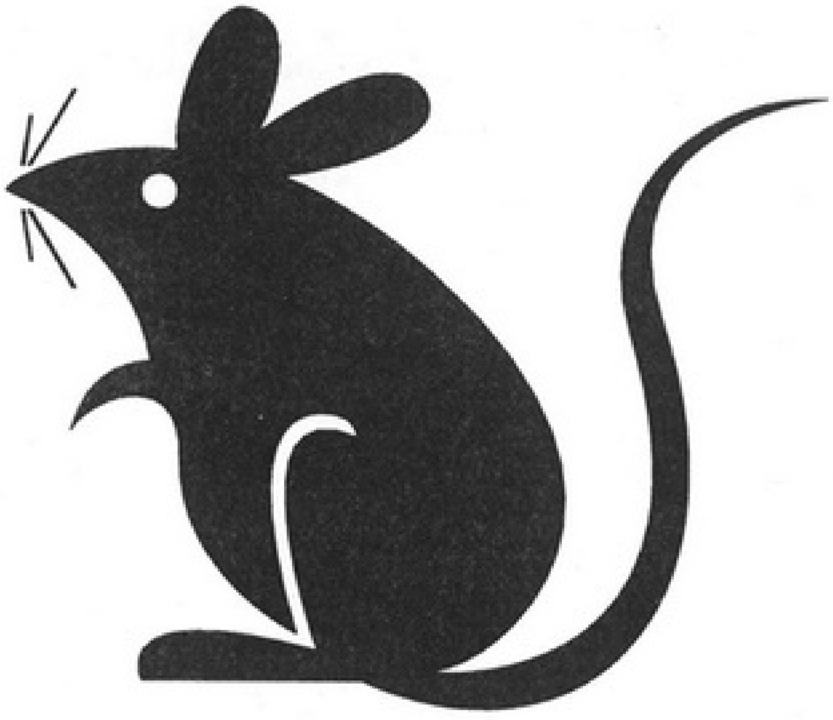

٢٤- اَلأَسَدُ وَالْفَأْرُ

نَامَ الأَسَدُ ذَاتَ يَوْمٍ تَحْتَ شَجَرَةٍ، وَاسْتَغْرَقَ فِي النَّوْمِ وَمَرَّ عَنْهُ فَأْرٌ فَنَظَرَ إِلَيْهِ، فَأَعْجَبَهُ جَسَدُهُ وَهُوَ نَائِمٌ، أَخَذَ الْفَأْرُ يَقْفِزُ فَوْقَ الأَسَدِ... فَصَحَا الأَسَدُ مِنْ نَوْمِهِ وَأَمْسَكَ الْفَأْرَ بَيْنَ مَخَالِبِهِ وَفَتَحَ فَمَهُ لِيَأْكُلَهُ، فَقَالَ لَهُ الْفَأْرُ:

— مَعْذِرَةً يَا سَيِّدَ الْغَابَةِ!.. إِنَّنِي صَغِيرُ الْحَجْمِ، لَوْ أَكَلْتَنِي فَلَنْ أُشْبِعَكَ، فَمَا رَأْيُكَ لَوْ تَعْمَلُ مَعِي مَعْرُوفاً لَنْ أَنْسَاهُ مَدَى حَيَاتِي.

ثُمَّ قَالَ الْفَأْرُ لِلأَسَدِ:

— مَنْ يَدْرِي فَقَدْ تَقَعُ فِيمَا يَجْعَلُكَ تَحْتَاجُ إِلَى مُسَاعَدَةِ مَخْلُوقٍ ضَعِيفٍ مِثْلِي؟!.

أُعْجِبَ الأَسَدُ بِكَلاَمِ الْفَأْرِ وَأَفْلَتَهُ مِنْ بَيْنِ مَخَالِبِهِ عَلَى الأَرْضِ.

وَذَاتَ يَوْمٍ، وَقَعَ الأَسَدُ فِي مِصْيَدَةٍ نَصَبَهَا لَهُ الصَّيَّادُونَ وَرَبَطُوهُ فِي حِبَالٍ مَتِينَةٍ، ثُمَّ ذَهَبُوا يَبْحَثُونَ عَنْ عَرَبَةٍ يَحْمِلُونَهُ فِيهَا...

فِي تِلْكَ الأَثْنَاءِ مَرَّ الْفَأْرُ الصَّغِيرُ فَرَأَى الأَسَدَ عَلَى تِلْكَ الْحَالِ، فَحَزِنَ لَهُ وَأَخَذَ يَقْرِضُ الْحِبَالَ الَّتِي رُبِطَ فِيهَا الأَسَدُ حَتَّى مَكَّنَهُ مِنَ التَّخَلُّصِ مِنْ قُيُودِهِ.

قَالَ الْفَأْرُ لِلأَسَدِ:

— أَلَمْ أَكُنْ عَلَى حَقٍّ حِينَ طَلَبْتُ مِنْكَ أَنْ تَعْفُوَ عَنِّي وَتُطْلِقَ سَرَاحِي؟ فَمَنْ يَزْرَعْ خَيْراً يَحْصُدْ خَيْراً.

(ضمن كتاب الفتاة ذات الصوت المخمليّ وحكايات أخرى "حكايات للأطفال من آداب الشعوب" ، ترجمة: محمود برهوم، عمان، ١٩٨٦، الصفحات: ٧-٨.)

الكلمات

اَلأَسَدُ (ج) الأُسُود	aslan
إِسْتَغْرَقَ	daldı (uykuya)
النَّوْم	uyku
مَرَّ (عَنْ)	…in yanına geldi, …e uğradı
أَعْجَبَ	ilgisini çekti
صَحَا	uyandı
مَخَالِب (م) مِخْلَب	pençeler
فَم (ج) أَفْوَاه	ağız
مَعْذِرَةً	özür dilerim, pardon
سَيِّد (ج) أَسْيَاد	efendi, bey
صَغِيرُ الْحَجْمِ	küçük yapılı
يُشْبِعُ	doyuruyor
مَعْرُوف	iyilik
مَدَى حَيَاتِه	hayatı boyunca
يَدْرِي	biliyor, anlıyor
مُسَاعَدَة (ج) مُسَاعَدَات	yardım
مَخْلُوق (ج) مَخْلُوقَات	yaratık
ضَعِيف (ج) ضُعَفَاء	zayıf
أُعْجِبَ (بِـ)	hoşuna gitti, beğendi
مِصْيَدَة (ج) مَصَايِد	kapan, tuzak
أَفْلَتَ	bıraktı
نَصَبَ (لِ)	kurdu, dikti
الصَّيَّاد	avcı
رَبَطَ	bağladı

...i affediyor	يَعْفُو (عَنَ)
...i serbest bırakıyor	يُطْلِقُ سَرَاحَه
ekiyor, dikiyor	يَزْرَعُ
hasat ediyor, biçiyor	يَحْصُدُ

...i arıyor	يَبْحَثُ (عَنْ)
o esnada	فِي تِلْكَ الأَثْنَاءِ
kemiriyor	يَقْرِضُ
...ebildi	مَكَّنَهُ (مِنْ)
kurtulma	التَّخَلُّص
bağlar, kelepçeler	قُيُود (م) قَيْد

24– Aslan ve Fare

Bir gün aslan bir ağacın altında uyudu. Derin uykuya daldı. Bir fare yanına gelip ona baktı. O uyurken vücudu farenin ilgisini çekti. Fare aslanın üzerinde zıplamaya başladı... Aslan uykusundan uyandı, fareyi pençeleri arasına alıp yemek için ağzını açtı, fare ona şöyle dedi:

"Özür dilerim ormanların efendisi!.. Ben küçük yapılıyım. Beni yesen de seni doyuramam. Bana hayatım boyunca unutmayacağım bir iyilik yapmaya ne dersin?"

Fare ardından da aslana;

"Kim bilir, belki benim gibi zayıf birinin yardımına muhtaç bırakacak bir duruma düşebilirsin?!." dedi.

Farenin sözü aslanın hoşuna gitti. Onu pençeleri arasından yere bıraktı.

Bir gün, aslan avcıların kendisine kurmuş olduğu bir kapana düştü. Aslanı sağlam iplerle bağladıktan sonra, onu içinde taşıyabilecekleri bir araba bulmaya gittiler...

O sırada küçük fare uğradı. Fare, aslanı bu hâlde gördü ve ona üzüldü. Aslanın bağlandığı ipleri kemirmeye başladı. Sonunda aslanı bağlarından kurtarmayı başardı.

Fare aslana şöyle dedi:

"Senden beni affetmeni ve serbest bırakmanı istediğimde haklı değil miydim? İyilik eken iyilik biçer."

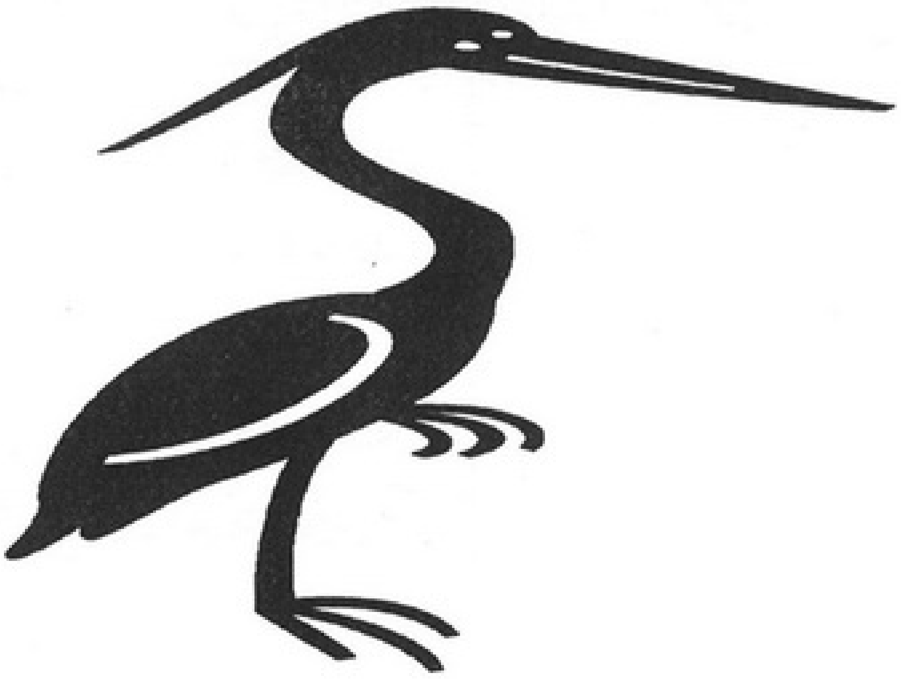

٢٥– اَللَّقْلَقُ وَالثَّعْلَبُ

اَلثَّعْلَبُ: إِنِّي أَدْعُوكَ عِنْدِي اَلْيَوْمَ عَلَى عَشَاءٍ فَاخِرٍ.

اَللَّقْلَقُ: وَأَنَا قَبِلْتُ الدَّعْوَةَ.

اَلثَّعْلَبُ: هَيَّا تَفَضَّلْ إِنَّهُ حَسَاءٌ فَاخِرٌ مِنْ صُنْعِ يَدِي.

اَللَّقْلَقُ: آهْ!.. إِنَّ مِنْقَارِي طَوِيلٌ وَالصَّحْنَ غَيْرُ عَمِيقٍ وَلَنْ أَسْتَطِيعَ أَنْ آكُلَ!

(وَقَالَ فِي نَفْسِهِ: إِنَّهُ حَقّاً مَكَّارٌ!)

اَلثَّعْلَبُ: إِنِّي أَعْتَذِرُ يَا صَدِيقِي! لَقَدْ كَانَتْ اَلْوَجْبَةُ لَذِيذَةً وَلَكِنَّهَا لاَ تُنَاسِبُكَ.

اَللَّقْلَقُ: دَعْكَ مِنَ الاِعْتِذَارِ وَأَرْجُو أَنْ تَقْبَلَ دَعْوَتِي!

وَذَهَبَ اللَّقْلَقُ إِلَى مَنْزِلِهِ وَهُوَ يُفَكِّرُ مَاذَا يُقَدِّمُ طَعَاماً لِلثَّعْلَبِ.

آهْ... إِنَّهَا حَقّاً فِكْرَةٌ رَائِعَةٌ!

اَلثَّعْلَبُ (فِي نَفْسِهِ): لاَ بُدَّ أَنَّ اللَّقْلَقَ قَدْ أَعَدَّ لِي دَجَاجاً مَشْوِيّاً.

كَانَ الطَّعَامُ مَوْضُوعاً فِي جَرَّةٍ طَوِيلَةٍ، عُنُقُهَا ضَيِّقٌ لاَ يَتَّسِعُ لِدُخُولِ رَأْسِ الثَّعْلَبِ فَلَمْ يَأْكُلْ اَلثَّعْلَبُ شَيْئاً، أَمَّا اللَّقْلَقُ فَقَدْ كَانَ يَمُدُّ مِنْقَارَهُ الطَّوِيلَ وَيَأْكُلُ بِكُلِّ سُهُولَةٍ.

اَلثَّعْلَبُ: مَا هَذَا؟ وَأَيْنَ الأَكْلُ يَا عَزِيزِي؟

اَللَّقْلَقُ: إِنِّي لَنْ أَعْتَذِرَ لَكَ يَا صَدِيقِي! فَكَمَا تَدِينُ تُدَانُ!

(ضمن كتاب *الفتاة ذات الصوت المخمليّ وحكايات أخرى "حكايات للأطفال من آداب الشعوب"*، ترجمة: محمود برهوم، عمان: شقير وعكشة للطباعة والنشر والتوزيع، ١٩٨٦، الصفحات: ١١-١٢.)

الكلمات

اَللَّقْلَقُ (ج) اَللَّقَالِق	leylek
اَلثَّعْلَبُ (ج) اَلثَّعَالِب	tilki
يَدْعُو	davet ediyor
عَشَاء	akşam yemeği
فَاخِر	lüks, süper, muhteşem
قَبِلَ	kabul etti
تَفَضَّلْ!	buyur!
حَسَاء	çorba
مِنْقَار (ج) مَنَاقِير	gaga
الصَّحْنُ (ج) اَلصُّحُون	tabak
عَمِيق	derin
فِي نَفْسِهِ	kendi kendine
مَكَّارٌ	kurnaz, hileci
الوَجْبَةُ (ج) اَلْوَجْبَات	öğün
يُنَاسِبُ	uyuyor, uygun geliyor
دَعْكَ (مِنْ)	...i boşver, ...e aldırma
الإِعْتِذَار	özür dilemek
يَرْجُو أَنْ	diliyor, rica ediyor
يَقْبَلُ	kabul ediyor
مَنْزِل (ج) مَنَازِل	ev
رَائِع	müthiş, mükemmel
لاَ بُدَّ أَنَّ	kaçınılmaz, mutlaka
أَعَدَّ (لِ)	...e hazırladı
مَشْوِيّ	ızgara, kızarmış

ancak, ...e gelince	– أَمَّا ... فَـ...
uzatıyor	يَمُدُّ
kolaylık	سُهُولَة
yapıyor, davranıyor	يَدِينُ

konulmuş, konulan	مَوْضُوع
testi	جَرَّة (ج) جَرَّات
boyun	عُنُق (ج) أَعْنَاق
dar	ضَيِّق
geniş(tir)	يَتَّسِعُ (لِ)
giriş, girmek	دُخُول

25– Leylek ve Tilki

Tilki: "Seni bugün evimde şahane bir akşam yemeğine davet ediyorum."

Leylek: "Ben de daveti kabul ettim."

Tilki: "Haydi buyur! Kendi elimle yaptığım muhteşem bir çorba."

Leylek: "Ahh!.. Gagam uzun, tabak da derin değil. Yiyemeyeceğim!"

(Leylek kendi kendine "Gerçekten kurnaz!" dedi.)

Tilki: "Özür dilerim arkadaşım! Yemek nefisti; ancak sana göre değil."

Leylek: "Boş ver özür dilemeyi, lütfen davetimi kabul et!"

Leylek tilkiye yemek olarak ne ikram edeceğini düşünerek evine gitti.

"Ahh! Gerçekten müthiş bir fikir!"

Tilki (Kendi kendine): "Leylek bana ızgara tavuk hazırlamış olmalı."

Yemek uzun bir testiye konmuştu. Boynu tilkinin başının gireceği genişlikte değildi. Tilki bir şey yiyemedi. Oysa leylek uzun gagasını uzatıp çok kolaylıkla yiyordu.

Tilki: "Bu ne? Yemek nerede dostum?"

Leylek: "Senden özür dilemeyeceğim arkadaşım! Ne yaparsan karşılığını alırsın!"

٢٦– اَلدِّيكُ كُوكُو

قَالَ الدِّيكُ كُوكُو لِزَمِيلِهِ مُومُو:

ـــ أَنَا مُعْجَبٌ بِقُوَّةِ النَّمِرِ، وَأُرِيدُ أَنْ أُصْبِحَ قَوِيّاً مِثْلَهُ.

فَقَالَ لَهُ مُومُو:

ـــ وَأَنَا أُحِبُّ أَنْ أَكُونَ قَوِيّاً مِثْلَهُ، وَلَكِنْ كَيْفَ؟

قَالَ كُوكُو:

ـــ تَعَالَ مَعِي وَسَتَرَى.

أَخَذَ كُوكُو صَدِيقَهُ مُومُو إِلَى حَدِيقَةِ الْحَيَوَانِ، وَبَحَثَ عَنْ قَفَصِ النَّمِرِ.

وَعِنْدَمَا رَآهُ كَانَ يَأْكُلُ قِطْعَةً كَبِيرَةً مِنَ اللَّحْمِ، فَذَهَبَ كُوكُو وَمُومُو إِلَى مَطْبَخِ حَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ، فَوَجَدَا لَحْماً كَثِيراً، فَأَخَذَا يَأْكُلاَنِ وَيَأْكُلاَنِ، حَتَّى انْتَفَخَا، وَعِنْدَمَا رَجَعَا إِلَى الْبَيْتِ، شَعَرَا بِالْأَلَمِ، وَاشْتَدَّ الأَلَمُ كَثِيراً، وَأَخَذَا يَصْرُخَانِ يَصْرُخَانِ، وَعِنْدَمَا سَمِعَتْهُمَا الدُّيُوكُ، اِسْتَدْعَتْ سَيَّارَةَ الإِسْعَافِ فَنَقَلَتْهُمَا إِلَى

الْمُسْتَشْفَى، فَحَصَهُمَا الطَّبِيبُ فَأَعْطَى كُوكُو وَمُومُو إِبْرَةً كَبِيرَةً، فَصَرَخَا مِنَ الْوَجَعِ، ثُمَّ أَعْطَى كُلاً مِنْهُمَا حَبَّةً مِنَ الدَّوَاءِ لِهَضْمِ الطَّعَامِ.

وَبَعْدَ أَنْ شُفِيَا قَالَ لَهُمَا الطَّبِيبُ:

ـــ لِمَاذَا فَعَلْتُمَا ذَلِكَ بِأَنْفُسِكُمَا؟

حَكَى لَهُ كُوكُو الْحِكَايَةَ، فَقَالَ الطَّبِيبُ:

ـــ اَلنَّمِرُ نَمِرٌ، وَالْكَلْبُ كَلْبٌ، وَالدِّيكُ دِيكٌ، وَالدِّيكُ لاَ يُصْبِحُ نَمِراً أَوْ كَلْباً.

قَالَ كُوكُو:

ـــ هَذَا صَحِيحٌ، وَأَنَا أُحِبُّ أَنْ أَظَلَّ دِيكاً.

وَصَاحَ:

ـــ كُوكُو!.. كُوكُو!..

(ياسر خالد، *حكايات العم محبوب*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٦٨-٧١.)

الكلمات

اَلدِّيكُ (ج) الدُّيوك	horoz
زَمِيل (ج) زُملاء	arkadaş
النَّمِر (ج) اَلأَنْمَار	kaplan
مَطْبَخ (ج) مَطابِخ	mutfak
انْتَفَخَ	şişti
اِسْتَدْعَى	çağırttı
سَيَّارَةُ الإِسْعَافِ	ambulans
نَقَلَ (إِلَى)	...e götürdü, nakletti
الْمُسْتَشْفَى (ج) الْمُستشفيات	hastane

hazım, hazmetmek	هَضْم
kendiniz	أَنْفُسُكُمْ
...e anlattı, hikâye etti	حَكَى (ل)
kontrol etti, muayene etti	فَحَصَ
verdi	أَعْطَى
iğne	إِبْرَة (ج) إِبَر
ağrı, acı	الْوَجَع (ج) الأوجاع

26– Horoz Kuku

Horoz Kuku, arkadaşı Mumu'ya;

"Kaplanın gücüne hayranım. Onun gibi güçlü olmak isterim." dedi.

Mumu;

"Ben de onun gibi güçlü olmak isterim; ancak nasıl?" diye sordu.

Kuku cevap verdi:

"Benimle gel, göreceksin."

Kuku, arkadaşı Mumu'yu hayvanat bahçesine götürüp kaplanın kafesini aradı.

Kaplanı büyük bir et parçası yerken görünce, Kuku ve Mumu hayvanat bahçesinin mutfağına giderek bir sürü et bulup yemeğe başladılar. Derken şiştiler. Eve dönünce sancılandılar. Sancıları çok arttı. Feryat figan etmeye başladılar. Bunu duyan horozlar ambulansı çağırtıp onları hastaneye kaldırdılar. Doktor Kuku ve Mumu'yu muayene edip, ikisine de büyük bir iğne yaptı. Acıdan bağırdılar. Sonra da yemeğin hazmı için her birine bir tablet verdi.

İyileştikten sonra doktor onlara;

"Niçin kendinize bunu yaptınız?" dedi.

Kuku, öyküyü anlattı. Doktor;

"Kaplan kaplandır, köpek köpektir, horoz horozdur. Horoz kaplan ya da köpek olamaz." dedi.

Kuku;

"Bu çok doğru, horoz olarak kalmak istiyorum." dedi.

Ardından bağırdı:

"Kuku!.. Kuku!.."

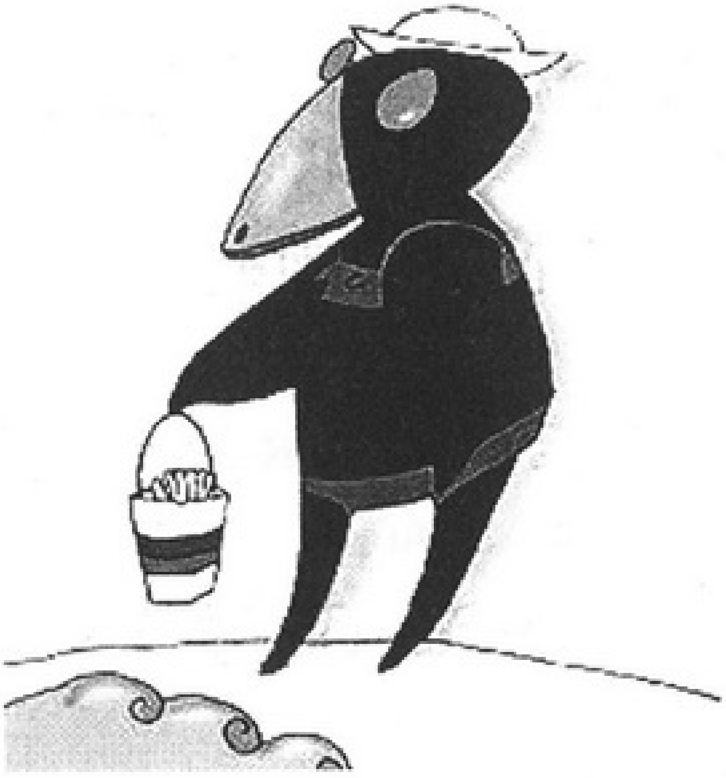

٢٧– اَلثَّعْلَبُ وَالْغُرَابُ

كَانَ الغُرَابُ يَطِيرُ هُنَا وَهُنَاكَ يَبْحَثُ عَنْ شَيْءٍ يَأْكُلُهُ، فَوَجَدَ قِطْعَةَ جُبْنٍ فَحَمَلَهَا بِمِنْقَارِهِ وَطَارَ حَتَّى وَصَلَ إِلَى شَجَرَةٍ. مَرَّ بِالْغُرَاب ثَعْلَبٌ وَرَأَى قِطْعَةَ الْجُبْنِ تَتَدَلَّى مِنْ مِنْقَارِ الْغُرَابِ، فَسَالَ لُعَابُهُ، وَفَكَّرَ فِي حِيلَةٍ يَصِلُ بِهَا إِلَى تِلْكَ الْقِطْعَةِ مِنَ الْجُبْنِ.

تَقَدَّمَ نَحْوَ الشَّجَرَةِ وَقَالَ:

ـــ أَسْعَدَ اللهُ أَوْقَاتَكَ أَيُّهَا الْغُرَابُ! كَمْ تَبْدُو جَمِيلاً هَذَا الْيَوْمَ! رِيشُكَ يَلْمَعُ وَعَيْنَاكَ جَمِيلَتَانِ وَلأَنَّكَ جَمِيلٌ! لاَ بُدَّ أَنَّ صَوْتَكَ جَمِيلٌ يَفُوقُ صَوْتَ الْبَلاَبِلِ، فَلِمَاذَا لاَ تُغَنِّي وتُسْمِعُنِي أُغْنِيَةً لِتُصْبِحَ مَلِكَ الطُّيُورِ؟

اِنْخَدَعَ الْغُرَابُ بِكَلاَمِ الثَّعْلَبِ الْمَعْسُولِ وَرَفَعَ رَأْسَهُ يَتَهَيَّأُ لِلنَّعِيقِ وَمَا أَنْ فَتَحَ فَمَهُ حَتَّى سَقَطَتْ قِطْعَةُ الْجُبْنِ مِنْ فَمِهِ، اِلْتَقَطَهَا الثَّعْلَبُ قَائِلاً:

ـــ هَذَا مَا أُرِيدُهُ مِنْكَ أَيُّهَا الْغُرَابُ! وَمُقَابِلَ قِطْعَةِ الْجُبْنِ هَذِهِ، أُقَدِّمُ لَكَ نَصِيحَةً لِلْمُسْتَقْبَلِ: "مَنْ مَدَحَكَ فِي وَجْهِكَ فَقَدْ ذَمَّكَ".

(ضمن كتاب *الفتاة ذات الصوت المخمليّ وحكايات أخرى "حكايات للأطفال من آداب الشعوب"*، ترجمة: محمود برهوم، عمان: شقير وعكشة للطباعة والنشر والتوزيع، ١٩٨٦، الصفحات: ١٣-١٤.)

الكلمات

الْغُرَابُ (ج) الْغِرْبَان	karga
يَطِيرُ	uçuyor
يَتَدَلَّى	sarkıyor
لُعَابُ	salya, ağzın suyu
فَكَّرَ (فِي)	düşündü
تَقَدَّمَ	yaklaştı
نَحْوَ	...e doğru
أَسْعَدَ	mutlu etti
أَوْقَات (م) وَقْت	vakitler
يَبْدُو	gözüküyor, görünüyor
رِيش (ج) رِيَاش	tüy
يَلْمَعُ	parlıyor
صَوْت (ج) أَصْوَات	ses
يَفُوقُ	geçiyor (üstün geliyor)
الْبَلَابِل (م) الْبُلْبُل	bülbüller
يُسْمِعُ	duyuruyor, dinletiyor
أُغْنِيَة (ج) أَغَانٍ	şarkı
يُصْبِحُ	oluyor
مَلِك (ج) مُلُوك	kral
الطُّيُور (م) الطَّائِرُ	kuşlar
اِنْخَدَعَ	aldandı
رَفَعَ	kaldırdı
يَتَهَيَّأُ	hazırlanıyor
النَّعِيق	gaglamak
وَمَا أَنْ ... حَتَّى	...ir ...mez, hemen
فَتَحَ فَمَهُ	ağzını açtı
سَقَطَ	düştü
يَلْتَقِطُ	gagasıyla alıyor, gagalıyor
قَائِل	söyleyen

övdü	مَدَحَ	karşılık, karşılığında	مُقَابِل
yerdi	ذَمَّ	gelecek	اَلْمُسْتَقْبَل

27– Tilki ve Karga

Karga yiyecek bir şey arayarak oradan oraya uçuyordu. Bir peynir parçası bulup gagasıyla onu taşıyarak, bir ağaca varıncaya kadar uçtu. Kargaya bir tilki rastladı ve gagasından sarkan peynir parçasını gördü. Ağzının suyu aktı. Peynir parçasına ulaşabileceği bir hile düşündü.

Ağaca doğru yaklaşıp şöyle dedi:

"Allah en güzel günleri sana nasip etsin karga! Bugün ne kadar güzel görünüyorsun! Tüylerin parlıyor. Güzel olduğun için gözlerin de güzel! Sesin de bülbüllerin sesini geçecek kadar güzel olmalı. Neden şarkı söylemiyorsun ve seni kuşların kralı yapacak parçalarını bana dinletmiyorsun?"

Karga tilkinin tatlı sözüne aldanıp gaklamaya hazırlanmak için başını kaldırıp ağzını açar açmaz, ağzından peynir parçası düştü. Tilki peynir parçasını alarak kargaya şöyle dedi:

"Senden istediğim de bu karga! Bu peynir parçasına karşılık, gelecek için sana bir nasihatte bulunuyorum: Kim yüzüne karşı seni övmüşse, aslında seni yermiştir."

⁂

اَلْخَبَرُ السَّيِّئُ سَرِيعُ الْاِنْتِشَارِ.

"Kara haber tez yayılır."

٢٨- اَلنَّسْرُ الْقَوِيُّ وَالْغُرَابُ الْغَبِيُّ

وَقَفَ غُرَابٌ عَلَى أَحَدِ الْجُدْرَانِ، فَرَأَى نَسْراً عَظِيماً يَنْقَضُّ عَلَى حَمَلٍ صَغِيرٍ مِنْ بَيْنِ الأَغْنَامِ الَّتِي كَانَتْ تُرْعِي فِي الْحَقْلِ، وَاخْتَطَفَهُ وَطَارَ بِهِ.

رَأَى الْغُرَابُ هَذَا الْمَنْظَرَ وَأَعْجَبَهُ وَقَالَ لِنَفْسِهِ:

ـــ وَمَا بِي لاَ أُقَلِّدُ هَذَا النَّسْرَ وَأَفْعَلُ مِثْلَمَا فَعَلَ؟

فَطَارَ وَارْتَفَعَ وَنَزَلَ عَلَى كَبْشٍ عَظِيمٍ لَهُ قَرْنَانِ كَبِيرَانِ وَقَدْ طَالَ صُوفُهُ وَتَلَبَّدَ، فَأَمْسَكَ بِالصُّوفِ وَحَاوَلَ الصُّعُودَ بِالْكَبْشِ فَلَمْ يَقْدِرْ. فَأَرَادَ النَّجَاةَ مِنْ قُرُونِ الْكَبْشِ فَلَمْ يَسْتَطِعْ، فَقَدْ تَعَلَّقَتْ مَخَالِبُهُ بِصُوفِ الْكَبْشِ فَلَمْ يَسْتَطِعْ اَلتَّخَلُّصَ مِنْهُ وَوَقَعَ فِي شَرِّ عَمَلِهِ.

وَظَلَّ يَنْعَقُ بِصَوْتِهِ الْعَالِي حَتَّى سَمِعَهُ الرَّاعِي. وَأَخَذَ الْكَبْشُ يَجْرِي وَالْغُرَابُ يَنْعَقُ نَعِيقاً عَالِياً حَتَّ جَاءَ الرَّاعِي وَأَوْلاَدُهُ وَخَلَّصُوهُ مِنَ الْكَبْشِ، وَلَكِنَّهُمْ حَبَسُوهُ فِي الْقَفَصِ، وَهَذَا جَزَاءُ التَّقْلِيدِ الأَعْمَى!

مَرَّتْ الأَيَّامُ عَلَى الغُرَابِ الْمِسْكِينِ مَحْبُوساً فِي الْقَفَصِ حَزِيناً، وَلَمَّا عَرَفَ الرَّاعِي أَنَّهُ تَأَدَّبَ، أَطْلَقَ سَرَاحَهُ لِيَنْعَمَ بِالْحُرِّيَّةِ بَعْدَ أَنْ عَاهَدَ الرَّاعِيَ أَنْ لاَ يُقَلِّدَ أَحَداً تَقْلِيداً أَعْمَى، وَطَارَ وَهُوَ يَصِيحُ:

ـــ عَاقْ!.. عَاقْ!.. عَاقْ!.. لَنْ أُقَلِّدَ أَحَدًا التَّقْلِيدَ الأَعْمَى. عَاقْ!..

(لُبْنَى أبو شمّا، *قصص وحكايات للأطفال*، عمان، ٢٠٠١، ص. ٤٢.)

الكلمات

اَلنَّسْرُ (ج) النُّسور	kartal
الْغُرَابُ (ج) الغِربان	karga
الْغَبِيُّ (ج) الأغبياء	aptal
الْجُدْرَان (م) الْجِدَار	duvarlar
يَنْقَضُّ (على)	...in üzerine atılıyor, çullanıyor
حَمَل (ج) حِملان	kuzu
اَلأَغْنَام (م) اَلْغَنَم	koyunlar
يُرْعِي	otluyor
اَلْحَقْل (ج) الْحُقُول	tarla
اِخْتَطَفَ	kapıp kaçırdı
طَارَ (بِ)	...i uçurdu, ...ile uçtu

أَعْجَبَ	hoşuna gitti
مَا بِي؟	neyim var? bana ne oluyor?
يُقَلِّدُ	taklit ediyor
مِثْلَمَا	gibi
اِرْتَفَعَ	yükseldi
كَبْش (ج) كِباش / أكباش	koç
قَرْن (ج) قُرُون	boynuz
طَالَ	uzadı, uzun sürdü
تَلَبَّدَ	birbirine geçti, keçeleşti
أَمْسَكَ (ب)	tuttu, yakaladı
حَاوَلَ	çalıştı, çabaladı, uğraştı

hapsetti	حَبَسَ
karşılık, bedel	جَزَاء
taklit, taklit etmek	التَّقْلِيد
kör, âma	الأَعْمَى (ج) العُمْي
zavallı	الْمِسْكِين (ج) المساكين
hapsedilmiş	مَحْبُوس
ders aldı, uslandı	تَأَدَّبَ
serbest bıraktı	أَطْلَقَ سَرَاحَه
nimetleniyor, faydalanıyor	يَنْعَمُ
söz verdi	عَاهَدَ
bağırıyor	يَصِيحُ

(yukarı) çıkmak, çıkış	الصُّعُود
güç yettiriyor	يَقْدِرُ
kurtulmak, kurtuluş	النَّجَاة
asıldı, takıldı	تَعَلَّقَ
pençeler	مَخَالِب (م) مِخْلَب
kurtulmak	التَّخَلُّص (من)
devam etti, sürdü	ظَلَّ
(karga) gaglıyor	يَنْعَقُ
çoban	الرَّاعِي (ج) الرُّعَاة
koşuyor	يَجْرِي
gaglamak (karga için)	نَعِيق
kurtardı	خَلَّصَ (من)

28– Güçlü Kartal ile Aptal Karga

Karganın biri duvara kondu. Tarlada otlayan koyunların arasından küçük bir kuzunun üzerine çullanıp kaparak onu götüren büyük bir kartal gördü.

Karga gördüğü bu manzaradan hoşlandı. Kendi kendine;

“Ben neden bu kartalı taklit edip, onun yaptığı gibi yapmıyorum ki?” dedi.

Hemen uçup yükseldi. İki büyük boynuzlu, tüyleri uzamış ve keçeleşmiş kocaman koçun üzerine kondu. Tüylerinden tutup koçu kaldırmaya çalıştı; ancak başaramadı. Koçun boynuzlarından destek almak istedi, beceremedi. Pençeleri koçun yününe takıldı, kurtulamadı. Yaptığının belasını buldu.

Avazı çıkıncaya kadar bağırdı. Bu sırada çoban onu duydu. Koç koşmaya, karga acı acı bağırmaya başladı. Derken, çoban ve çocukları gelip onu koçtan kurtardılar. Ama bir kafese tıkadılar. Körü körüne taklidin bedeli budur işte!

Kafeste üzgün bir şekilde hapis durumunda olan karganın üzerinden günler geçti. Çoban karganın uslandığından emin olunca, kendisine hiç kimseyi körü körüne taklit etmeyeceğine dair söz vermesinden sonra, onu serbest bıraktı. Karga;

"Gak!.. Gak!.. Gak!.. Körü körüne kimseyi taklit etmeyeceğim. Gak!.." diyerek uçtu.

* * *

اَلدُّنْيَا كَالْمَاءِ الْمَالِحِ، كُلَّمَا اِزْدَادَ
صَاحِبُهُ شُرْبًا اِزْدَادَ عَطَشًا.

"Dünya tuzlu su gibidir, onu içenler
içtikçe susarlar."

* * *

مَنْ جَرَّبَ مُجَرَّبًا كَانَ عَقْلُهُ مَخَرَّبًا.

"Denenmişi deneyenin, aklı haraptır."

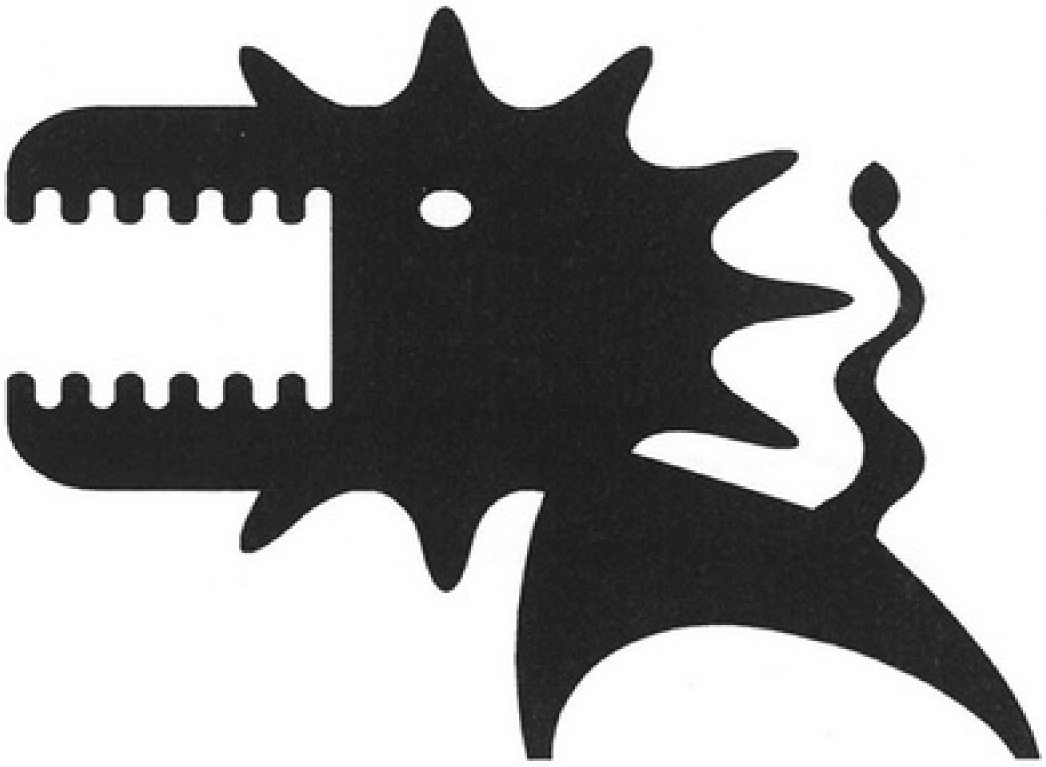

٢٩- اَلأَسَدُ الطَّمَّاعُ

رَأَى أَسَدٌ أَرْنَباً يَأْكُلُ فِي أَمَانٍ وَكَانَ الأَرْنَبُ سَمِيناً، فَقَالَ فِي نَفْسِهِ:

— هَذَا ما أَتَمَنَّاهُ.

وَحِينَ هَمَّ الأَسَدُ بِالْقَفْزِ عَلَى الأَرْنَبِ رَأَى غَزَالاً فَقَالَ فِي نَفْسِهِ:

— إنَّ لَحْمَ الغَزَالِ أَشْهَى مِنْ لَحْمِ الأَرْنَبِ!.. سَأَتَغَذَّى عَلَى الْغَزَالِ.

جَرَى الأَسَدُ وَرَاءَ الْغَزَالِ فَلَمْ يَقْدِرْ أَنْ يَلْحَقَ بِهِ. وَلَمَّا تَعِبَ صَاحَ:

— أَيُّهَا الْغَزَالُ!.. أَيُّهَا الْغَزَالُ!..

لَكِنَّ الْغَزَالَ لَمْ يُصْغِ وَظَلَّ مُسْتَمِرّاً فِي الرَّكْضِ. تَوَقَّفَ الأَسَدُ حَتَّى يَلْتَقِطَ أَنْفَاسَهُ، ثُمَّ قَالَ فِي نَفْسِهِ:

— بَعْدَ هَذَا التَّعَبِ سَيَكُونُ لَحْمُ الأَرْنَبِ شَهِيّاً.

وَعَادَ إِلَى الْمَكَانِ الَّذِي كَانَ فِيهِ الأَرْنَبُ فَلَمْ يَجِدْهُ.

فَقَالَ فِي نَفْسِهِ:

ـــ لَيْتَنِي لَمْ أَكُنْ طَمَّاعاً، فَلَوْ أَنِّي تَغَذَّيْتُ عَلَى الأَرْنَبِ وَلَمْ أُضَيِّعْ الْفُرْصَةَ لَمَا بَقِيتُ حَتَّى الآنَ جَائِعاً.

(ضمن كتاب الفتاة ذات الصوت المخمليّ وحكايات أخرى "حكايات للأطفال من آداب الشعوب"، ترجمة: محمود برهوم، عمان، ١٩٨٦، الصفحات: ٢٠-٢١.)

الكلمات

اَلأَسَدُ (ج) الأُسُود	aslan
أَرْنَب (ج) أَرَانِب	tavşan
سَمِين	besili, şişman, tavlı
يَتَمَنَّى	diliyor, temenni ediyor
هَمَّ (بِـــ)	...e yeltendi, ...i aklından geçirdi, tasarladı
غَزَال (ج) غُزْلَان	ceylan
أَشْهَى	daha lezzetli, en lezzetli
يَتَغَذَّى	besleniyor, yiyor
جَرَى	koştu
يَقْدِرُ أَنْ	...ebiliyor
تَعِبَ	yoruldu
يُصْغِي	kulak veriyor, dinliyor
ظَلَّ	kaldı, devam etti
مُسْتَمِرّ	sürekli, devamlı
الرَّكْض	koşu, koşmak
تَوَقَّفَ	durakladı, durdu
يَلْتَقِطُ	alıyor (nefes)
أَنْفَاس (م) نَفَس	nefesler
التَّعَب	yorgunluk
لَيْتَ	keşke
الْفُرْصَة (ج) الْفُرَص	fırsat
حَتَّى الآنَ	şimdiye kadar, şu ana kadar
جَائِع (ج) جَائِعُونَ	aç

29– Açgözlü Aslan

Aslanın biri huzur içinde yemek yiyen bir tavşan gördü. Tavşan besiliydi. Kendi kendine;

"Dilediğim bu." dedi.

Aslan tavşanın üzerine çullanmayı aklından geçirirken, bir ceylan gördü kendi kendine;

"Ceylan eti tavşan etinden daha lezzetlidir!.. Ceylan yiyeceğim." dedi.

Aslan, ceylanın peşinden koştu; ancak ona yetişemedi. Yorulunca;

"Ceylan!.. Ceylan!.." diye bağırdı.

Ancak ceylan duymayıp koşmaya devam etti. Aslan nefeslenmek için durakladı. Kendi kendine şöyle dedi:

"Bu yorgunluktan sonra tavşan eti lezzetli olacak."

Tavşanın olduğu yere döndü, onu bulamadı.

Kendi kendine;

"Keşke açgözlü olmasaydım, şayet tavşanı yiyip fırsatı kaçırmasaydım, şimdiye kadar aç kalmazdım."

◆

اَلذِّئْبُ الَّذِي يَجْرِي وَرَاءَ أَرْنَبَيْنِ
لَنْ يَمْسِكَ بِأَيٍّ مِنْهُمَا.

"İki tavşanın peşinden koşan kurt,
onlardan hiç birini tutamayacaktır."

٣٠- صَلاحٌ وَمِزَاحُهُ الثَّقِيلُ

أَثْنَاءَ حِصَّةِ الرِّيَاضَةِ، عَادَ صَلَاحٌ إِلَى غُرْفَةِ الصَّفِّ، وَفَتَحَ حَقِيبَةَ صَدِيقِهِ عُثْمَانَ، وَأَخَذَ مِنْهَا كِتَابَ الرِّيَاضِيَّاتِ.

وَفِي حِصَّةِ الرِّيَاضِيَّاتِ، فَتَحَ عُثْمَانُ حَقِيبَتَهُ، وَلَكِنَّهُ لَمْ يَجِدْ كِتَابَهُ.

فَقَالَ لِلأُسْتَاذِ:

ـــ كِتَابِي كَانَ فِي الْحَقِيبَةِ، فَلَمْ أَجِدْهُ.

سَأَلَ الْمُعَلِّمُ الطُّلَّابَ عَنْ كِتَابِ عُثْمَانَ، فَلَمْ يَعْتَرِفْ أَحَدٌ مِنْهُمْ بِأَخْذِ الْكِتَابِ.

وَفِي الْيَوْمِ التَّالِي، أَعَادَ صَلَاحٌ كِتَابَ الرِّيَاضِيَّاتِ إِلَى صَدِيقِهِ عُثْمَانَ.

وَفِي حِصَّةِ الرِّيَاضَةِ التَّالِيَةِ، عَادَ عُثْمَانُ إِلَى الصَّفِّ، وَخَبَّأَ حَقِيبَةَ صَلَاحٍ. فَتَّشَ صَلَاحٌ عَنْ حَقِيبَتِهِ فَلَمْ يَجِدْهَا، فَذَهَبَ إِلَى الْبَيْتِ بِدُونِ حَقِيبَتِهِ!

وَفِي الْيَوْمِ التَّالِي، قَالَ لَهُ عُثْمَانُ:

ـــ إِذَا أَخَذْتَ كُتُبَ غَيْرِكَ، سَيَأْخُذُ الآخَرُونَ كُتُبَكَ.

فَقَالَ صَلاَحٌ:

ـــ أَنَا آسِفٌ يَا عُثْمَانُ! لَنْ آخُذَ كُتُبَ غَيْرِي بَعْدَ الآنَ.

فَأَعْطَاهُ عُثْمَانُ حَقِيبَتَهُ.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ قصة *هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٦٩-٧١.)

الكلمات

مِزَاح	şaka
الثَّقِيلُ	ağır
أَثْنَاءَ	esnasında, sırasında
حِصَّة (ج) حِصَص	ders saati, ders
الرِّيَاضَة	spor, beden eğitimi (dersi)
غُرْفَة الصَّفِّ	sınıf
حَقِيبَة (ج) حَقَائِب	çanta
الرِّيَاضِيَّات	matematik
فَقَالَ (لِ)	…e dedi, …e söyledi
الأُسْتَاذ (ج) الأَسَاتِذَة	hoca
يَعْتَرِفُ (بِـــ)	itiraf ediyor, kabul ediyor
أَعَادَ	iade etti, geri verdi
خَبَّأَ	gizledi, sakladı
فَتَّشَ (عَنْ)	…i aradı, …i kontrol etti

30– Salâh ve Ağır Şakası

Beden eğitimi dersi sırasında, Salâh sınıfa dönüp arkadaşı Osman'ın çantasını açarak matematik kitabını aldı.

Matematik dersinde, Osman çantasını açtı; ancak kitabını bulamadı.

Öğretmene;

“Kitabım çantamdaydı; onu bulamadım.” dedi.

Öğretmen öğrencilere Osman’ın kitabını sordu. Hiçbiri kitabı aldığını kabul etmedi.

Ertesi gün, Salâh matematik kitabını arkadaşı Osman’a iade etti.

Bir dahaki beden eğitimi dersinde, Osman sınıfa döndü ve Salâh’ın çantasını sakladı. Salâh çantasını aradı; bulamadı. Eve çantasız gitti!

Ertesi gün, Osman ona;

“Başkalarının kitaplarını alırsan, başkaları da senin kitaplarını alacaktır.” dedi.

Salâh da;

“Özür dilerim Osman! Bundan sonra başkalarının kitaplarını almayacağım.” dedi.

Ardından Osman çantasını ona verdi.

◆

زُرْ غِبًّا تَزْدَدْ حُبًّا.

“Tatlı gel ki sevgin artsın.”

◆

اَلضَّيْفُ وَالسَّمَكُ يُنْتِنَانِ بَعْدَ ثَلاَثَةِ أَيَّامٍ.

“Misafir ve balık üç günden sonra kokar.”

٣١– اَلأَشْجَارُ وَالْفَأْسُ

ذَاتَ يَوْمٍ أَرَادَ رَجُلٌ أَنْ يَقْطَعَ بَعْضَ الأَشْجَارِ لِيَبْنِيَ بَيْتاً، لَكِنَّهُ لَمْ يَسْتَطِعْ اِسْتِخْدَامَ فَأْسِهِ، لأَنَّهَا كَانَتْ بِغَيْرِ مِقْبَضٍ.

ذَهَبَ الرَّجُلُ إِلَى قِمَّةِ تَلٍّ، حَيْثُ تَنْمُو أَشْجَارٌ كَثِيرَةٌ وَقَالَ لِلأَشْجَارِ:

ـــ هَلْ تَسْمَحُونَ لِي بِأَخْذِ شَجَرَةٍ مِنْكُنَّ؟..

طَلَبَ الْحَطَّابُ مِنَ اْلأَشْجَارِ هَذَا الطَّلَبَ، لَكِنَّهُ لَمْ يُبَيِّنْ حَاجَتَهُ إِلَى تِلْكَ الأَشْجَارِ.

قَالَتْ اْلأَشْجَارُ لِبَعْضِهَا الْبَعْضِ:

ـــ فَلْنُعْطِهِ شَجَرَةً صَغِيرَةً جِدّاً يَأْخُذُهَا وَيَبْتَعِدُ عَنَّا! وَلَنْ يَطْلُبَ مِنَّا بَعْدَ ذَلِكَ شَيْئًا!

مَنَحَتْ ٱلْأَشْجَارُ الْحَطَّابَ شَجَرَةً صَغِيرَةً، فَأَخَذَهَا الْحَطَّابُ وَعَادَ حَيْثُ أَعَدَّ مِنْهَا مِقْبَضاً لِفَأْسِهِ.

وَفِي الْيَوْمِ التَّالِي، عَادَ إِلَى التَّلِّ وَأَخَذَ يَقْطَعُ بَقِيَّةَ الأَشْجَارِ الْمَوْجُودَةِ، فَحَزِنَتْ ٱلْأَشْجَارُ.

وَقَالَتْ لِبَعْضِهَا:

— لَوْ لَمْ نَكُنْ قَدْ سَمَحْنَا لَهُ بِأَخْذِ الشَّجَرَةِ الصَّغِيرَةِ فِي الْمَرَّةِ ٱلْأُولَى لَمَا اِسْتَطَاعَ أَنْ يَعُودَ وَيَقْطَعَنَا جَمِيعاً.

(مشاعل الطرابلسي، جندي *المستقبل*، العدد ٩٦، الكويت، يوليو ٢٠٠٠، ص. ٢٩.)

الكلمات

الْفَأْسُ (ج) الفُؤُوس	balta	يُبَيِّنُ	ortaya koyuyor, açıklıyor
ذَاتَ يَوْمٍ	bir keresinde, günün birinde	يُعْطِي	veriyor
يَبْنِي	yapıyor, inşa ediyor	يَبْتَعِدُ (عَن)	...den uzak oluyor, ...den uzaklaşıyor
مِقْبَض (ج) مَقابض	sap, tutacak	مَنَحَ	...e verdi, ...e bahşetti
قِمَّة (ج) قِمَم	doruk, zirve	عَادَ	döndü
تَلّ (ج) تِلال	tepe	أَعَدَّ	hazırladı
يَنْمُو	büyüyor, yetişiyor	التَّالِي	ertesi
تَسْمَحُ (لِ)	izin veriyor, fırsat veriyor	بَقِيَّة (ج) بَقَايَا	diğer, kalan
الْحَطَّابُ (ج) الحطّابون	oduncu	يَعُودُ	dönüyor

31– Ağaçlar ve Balta

Günün birinde bir adam ev yapmak amacıyla bazı ağaçları kesmek istedi. Ancak sapsız olduğu için baltasını kullanamadı.

Adam bir çok ağacın büyüdüğü bir tepenin zirvesine gidip ağaçlara;

"Sizden bir ağaç almama izin verir misiniz?.." dedi.

Oduncu ağaçlardan böyle bir istekte bulundu; ama o ağaçlara ihtiyacını açıklamadı.

Ağaçlar birbirlerine;

"Ona çok küçük bir ağaç verelim, onu alsın ve bizden uzaklaşsın! Bundan sonra da bizden bir şey istemeyecektir!" dediler.

Ağaçlar oduncuya küçük bir ağaç verdiler. Oduncu ağacı alıp, baltasına sap yapacağı yere döndü.

Ertesi gün, tepeye geri gelip var olan diğer ağaçları kesmeye başladı. Ağaçlar üzüldüler.

Birbirlerine;

"Eğer ona ilk sefer küçük ağacı alma iznini vermemiş olsaydık, geri dönüp hepimizi kesemeyecekti." dediler.

اَلسُّكُوتُ عَلاَمَةُ الرِّضَاءِ.

"Sükût ikrardan sayılır."

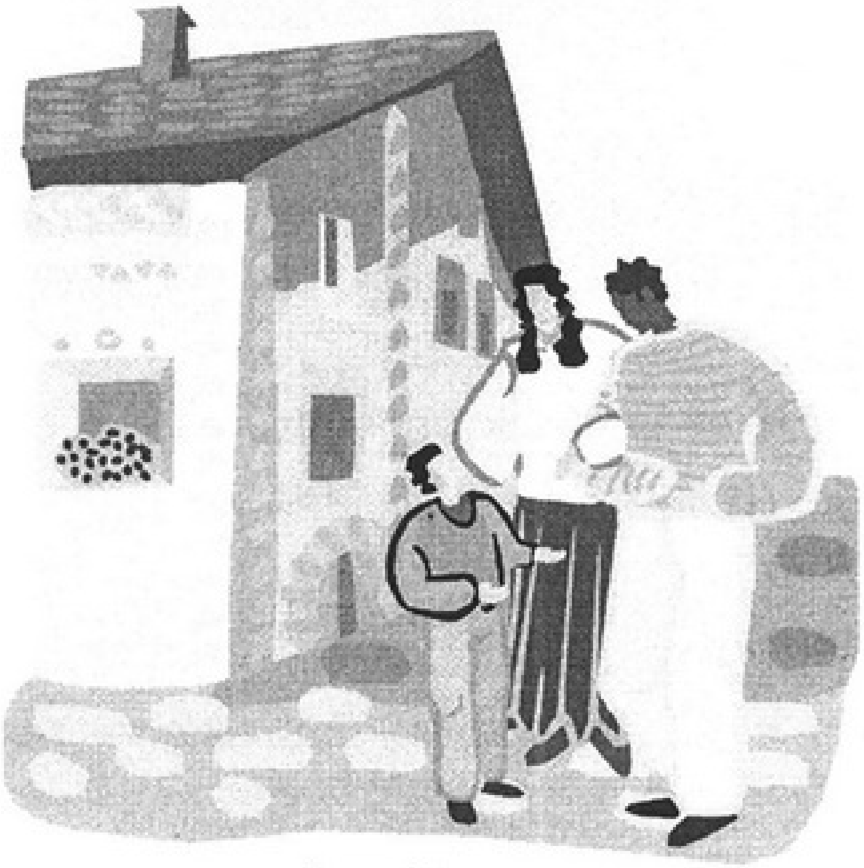

٣٢- اَلْبَخِيلُ

سَأَلَ عَمَّارُ أُمَّهُ أَنْ تُعْطِيَهُ مَصْرُوفَهُ قَبْلَ الذَّهَابِ إِلَى الْمَدْرَسَةِ، فَقَالَتْ لَهُ:

ـــ مِنْ أَيْنَ لِي النُّقُودُ؟ اُطْلُبْ مِنْ وَالدِكَ!

غَضِبَ عَمَّارُ وَذَهَبَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ بِدُونِ مَصْرُوفٍ.

فِي الْيَوْمِ التَّالِي، طَلَبَ عَمَّارُ مِنْ وَالِدِهِ مَصْرُوفَهُ الْيَوْمِيَّ، فَأَعْطَاهُ خَمْسَ لِيرَاتٍ. فَقالَ عَمَّارُ:

ـــ إِنَّهَا لاَ تَكْفِي يَا أَبِي!

قَالَ لَهُ وَالِدُهُ:

ـــ عِنْدَمَا تَعُودُ مِنَ الْمَدْرَسَةِ سَأُعْطِيكَ أَكْثَرَ مِنْهَا.

اِشْتَرَى عَمَّارُ فِي الْفُرْصَةِ عُلْبَةَ بِسْكُوِيتٍ وَهُوَ يَنْظُرُ إِلَى زُمَلاَئِهِ يَأْكُلُونَ السَّانْدِوِيتشَاتِ وَيَشْرَبُونَ الْعَصِيرَ.

وَعِنْدَمَا عَادَ وَالِدُهُ فِي الْمَسَاءِ، قَالَ لِعَمَّارَ:

ـ إِذَا نِمْتَ بِدُونِ عَشَاءٍ، سَأُعْطِيكَ عِشْرِينَ لِيرَةً.

قَالَ عَمَّارُ:

ـ مُوَافِقٌ يَا أَبِي!

وَعِنْدَمَا اِسْتَيْقَظَ عَمَّارُ صَبَاحاً، قَالَ لَهُ وَالِدُهُ:

ـ لَنْ تَشْرَبَ الْحَلِيبَ إِلاَّ بَعْدَ أَنْ تَدْفَعَ عِشْرِينَ لِيرَةً.

أَجَابَ عَمَّارُ لِأَبِيهِ:

ـ شُكْراً يَا أَبِي! أَنَا لاَ أُحِبُّ الْحَلِيبَ!

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ *قصة هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٥٦-٥٨.)

الكلمات

اَلْبَخِيلُ (ج) اَلْبُخَلاَءُ	cimri
مَصْرُوف (ج) مَصَارِيف	harçlık
النُّقُودُ (م) النَّقْد	para(lar)
غَضِبَ	kızdı, sinirlendi
الْيَوْمِيّ	günlük
لِيرَة (ج) لِيرَات	liralar
يَكْفِي	yeter
يُعْطِي	veriyor
الْفُرْصَة (ج) اَلْفُرَص	teneffüs, fırsat
زُمَلاَءُ (م) زَمِيل	arkadaşlar, meslektaşlar
السَّانْدِوِيتْشَات (م) الساندويتش	sandviçler
الْعَصِير (ج) اَلْعَصَائِر	meyve suyu
عَشَاء	akşam yemeği
مُوَافِقٌ	onaylayan, kabul eden, kabul ediyorum, tamam, kabul

süt	الْحَلِيب	uyandı	اِسْتَيْقَظَ
ödüyor	يَدْفَعُ	...meyecek/...mayacak	لَنْ ـ

32– Cimri

Ammâr okula gitmeden önce, annesinden harçlığını vermesini istedi. Annesi;

“Benim nereden param olsun? Babandan iste!” dedi.

Ammâr kızıp okula harçlıksız gitti.

Ertesi gün, Ammâr babasından günlük harçlığını istedi. Babası ona beş lira verdi. Ammâr;

“Bu yetmez baba!” dedi.

Babası;

“Okuldan döndüğünde daha çok vereceğim.” dedi.

Ammâr teneffüste sandviç yiyip, meyve suyu içen arkadaşlarına bakarak bir paket bisküvi aldı.

Akşam babası döndüğünde Ammâr'a;

“Akşam yemeği yemeden uyursan, sana yirmi lira vereceğim.” dedi.

Ammâr;

“Tamam baba!” dedi.

Ammâr sabahleyin uyanınca babası ona;

“Sütü ancak yirmi lira ödeyince içeceksin!” dedi.

Ammâr babasına;

“Teşekkürler baba! Ben süt sevmem!” diye cevap verdi.

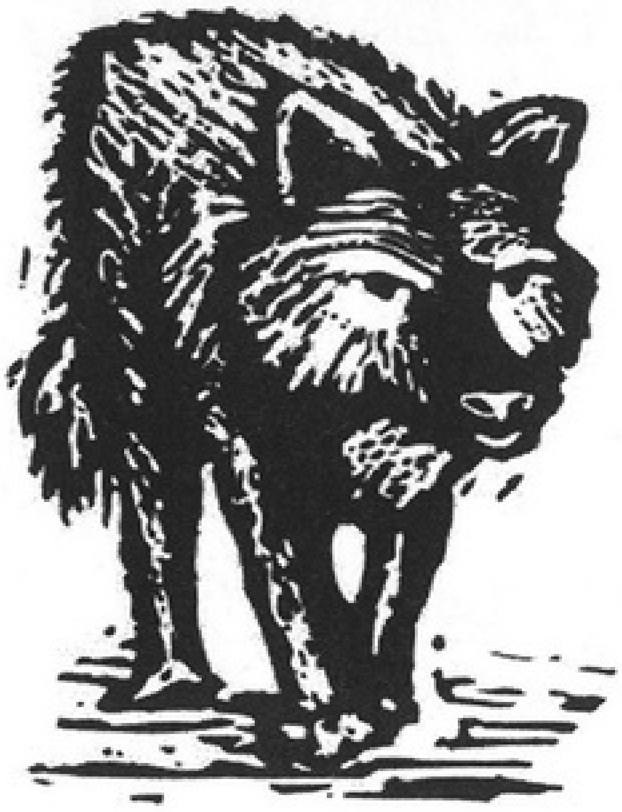

٣٣- اَلْكَلْبَانِ وَالذِّئْبُ

كَانَ يَا مَا كَانَ، فِي قَدِيمِ الزَّمَانِ، كَلْبَانِ صَدِيقَانِ يُحِبَّانِ بَعْضَهُمَا كَثِيراً.

وَفِي يَوْمٍ مِنَ الأَيَّامِ سَارَا طَوِيلاً حَتَّى وَصَلاَ حَافَةَ نَهْرٍ، فَرَأَيَا ذِئْباً عَلَى الْحَافَةِ الأُخْرَى، وَرَغِبَا فِي اِفْتِرَاسِهِ، لَكِنَّ الْمَاءَ حَالَ بَيْنَهُمَا وَبَيْنَهُ.

فَقَالَ أَحَدُهُمَا لِلآخَرِ:

ـــ نَشْرَبُ الْمَاءَ حَتَّى يَجِفَّ النَّهْرُ فَتَظْهَرَ الأَرْضُ، وَنَسِيرُ إِلَيْهِ وَنَقْضِي عَلَيْهِ.

قَالَ الثَّانِي:

ـــ نِعْمَ الرَّأْيُ رَأْيُكَ!..

وَلَمْ يُفَكِّرْ كِلاَهُمَا فِي أَنَّ الْمَاءَ كَثِيرٌ وَالنَّهْرَ جَارٍ لاَ يَسْتَطِيعَانِ وَلَوْ اجْتَمَعَتْ كِلاَبُ الْبَلَدِ، فَإِنَّهَا لاَ تَقْدِرُ عَلَى شُرْبِهِ. وَلَكِنَّ الْكِلاَبَ لاَ عَقْلَ لَهَا وَالإِنْسَانُ وَحْدَهُ هُوَ الَّذِي مَيَّزَهُ اللهُ بِالْعَقْلِ وَحُسْنِ التَّصَرُّفِ وَالتَّفْكِيرِ السَّلِيمِ.

أَخَذَ الْكَلْبَانِ يَشْرَبَانِ وَالذِّئْبُ عَلَى الْحَافَةِ الأُخْرَى يَضْحَكُ وَيَسْخَرُ مِنْ صَنِيعِهِمَا، وَهُوَ آمِنٌ مُطْمَئِنٌّ لاَ يَخَافُ بَطْشاً وَلاَ يَخْشَى.

وَإِذَا كُلٌّ مِنَ الْكَلْبَيْنِ تَنْفَجِرُ بَطْنُهُ، وَتَفِيضُ رُوحُهُ جَهْلاً وَطَمَعاً فِي الْمُسْتَحِيلِ!..

وَهَكَذَا كُلُّ مَنْ لاَ يَسْتَخْدِمُ عَقْلَهُ وَلاَ يُحْسِنُ التَّفْكِيرَ وَيَسْعَى وَرَاءَ الْمُسْتَحِيلِ!

(لُبْنَى أبو شمّا، *قصص وحكايات للأطفال*، عمان، ٢٠٠١، ص. ٦٠.)

الكلمات

الذِّئْبُ (ج) الذِّئاب	kurt
- كَانَ يَا مَا كَانَ	bir varmış bir yokmuş
- فِي قَدِيمِ الزَّمَانِ	eskiden, eski zamanlarda
حَافَة (ج) حَواف	kenar, kıyı
الأُخْرَى (ج) الأُخريات	diğer, başka (müennes)
افْتِرَاس	parçalamak
حَالَ (بَيْنَ)	arasına girdi, engel oldu
يَجِفّ	kuruyor
- يَقْضِي (عَلَى)	...i ortadan kaldırıyor, öldürüyor
نِعْمَ!	ne güzel!
يُفَكِّر (فِي)	düşünüyor
- كِلاَ	her ikisi
جَارٍ	akan

güvenli, emin	آمِنٌ
rahat, iç huzuru olan	مُطْمَئِنٌّ
zulüm, gaddarlık, saldırı	بَطْش
patlıyor	يَنْفَجِرُ
ruhunu teslim ediyor, ölüyor	تَفِيضُ روحه
tamahkârlık, aç gözlülük, hırs	طَمَع
imkânsız	الْمُسْتَحِيل
iyi yapıyor	يُحْسِنُ
koşuyor, çabalıyor	يَسْعَى
şayet, keşke	لَوْ
...ebiliyor	يَقْدِرُ (عَلَى)
tek başına, yalnız başına	وَحْدَهُ
ayırdı, belirgin kıldı	مَيَّزَ
güzellik	حُسْن
davranış	التَّصَرُّف
düşünmek	التَّفْكِير
sağlıklı	السَّلِيم
...ile alay ediyor, eğleniyor	يَسْخَرُ (مِنْ)
yapılan iş	صَنِيع

33– İki Köpek ve Kurt

Bir varmış bir yokmuş, bir zamanlar birbirlerini çok seven iki köpek varmış.

Günlerden bir gün, uzunca yürümüşler, sonunda bir nehrin kenarına varmışlar. Karşı yakada bir kurt görmüşler. Kurdu parçalamak istemişler. Ancak su aralarında engel olmuş.

Biri diğerine;

"Nehrin kuruyup toprağın ortaya çıkması için, suyu içelim. Böylelikle gider onu parçalarız." demiş.

Diğeri;

"Plânın ne güzel bir plân!" demiş.

Ancak ikisi de nehrin suyunun çok olup aktığını, başaramayacaklarını, memleketin bütün köpekleri bir araya gelse de içemeyeceklerini düşünmemişler. Zira köpeklerin aklı yoktur. Allah'ın akıl, doğru davranış ve sağlıklı düşünce bahşettiği bir tek insandır.

Kurt karşı yakada herhangi bir saldırıdan korkmadan, endişelenmeden, emin ve rahat bir şekilde gülüp, yaptıklarıyla dalga geçerken, köpekler suyu içmeye başlamışlar.

Birden köpeklerin her birinin de karnı patlamış ve imkânsıza olan hırstan dolayı aptalca ruhunu teslim etmiş!..

İşte, aklını kullanmayıp sağlıklı düşünmeyen ve imkânsızın peşinden koşan herkes böyledir!

◆

إِذَا كَانَ أَعْمَى يَقُودُ أَعْمَى
فَكِلَاهُمَا يَسْقُطَانِ فِي حُفْرَةٍ.

"Kör körü yönetince
ikisi de çukura düşer."

◆

سُرْعَةُ الِانْتِقَامِ لَيْسَ فِي عَادَةِ الْكِرَامِ.

"Çabuk intikâm almak, büyük
kişilerin âdeti değildir."

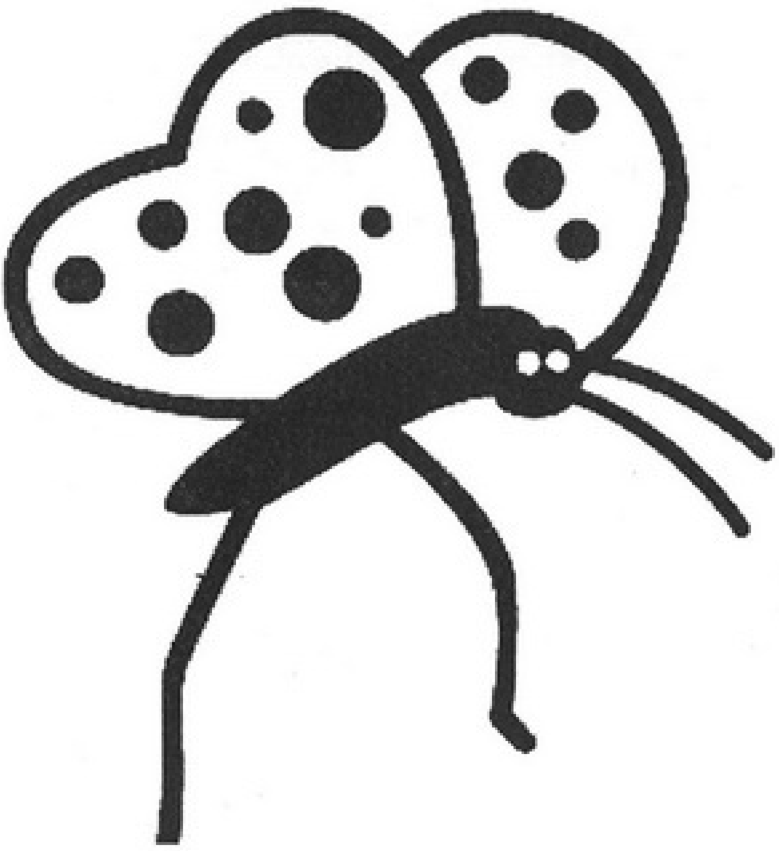

٣٤- اَلنَّمْلَةُ وَالْفَرَاشَةُ

فِي يَوْمٍ مِنْ أَيَّامِ الصَّيْفِ بَيْنَمَا كَانَتْ فَرَاشَةٌ تَتَطَايَرُ بَيْنَ الأَزْهَارِ تُغَنِّي، مَرَّتْ بِهَا نَمْلَةٌ تَحْمِلُ حَبَّةَ قَمْحٍ مُتَّجِهَةً بِهَا إِلَى بَيْتِهَا.

فَتَعَجَّبَتْ الْفَرَاشَةُ وَسَأَلَتْ النَّمْلَةَ:

ــ مَاذَا تَفْعَلِينَ؟

أَجَابَتْ النَّمْلَةُ:

ــ إِنَّنِي أَفْعَلُ مَا أَفْعَلُ حَتَّى نُخَبِّئَ مَؤُونَةَ الشِّتَاءِ وَأَنْصَحُكِ أَنْ تَفْعَلِي مِثْلِي، تَجْمَعِينَ فِي الصَّيْفِ مَا تَحْتَاجِينَ إِلَيْهِ فِي الشِّتَاءِ.

قَالَتْ الْفَرَاشَةُ:

ـــ بَدَلَ أَنْ تُرْهِقِي نَفْسَكِ بِحَبَّاتِ الْقَمْحِ تَجْمَعِينَهَا وَتَحْمِلِينَهَا إِلَى بَيْتِكِ، لِمَاذَا لاَ تَفْعَلِينَ مِثْلِي وتَعِيشِينَ لِيَوْمِكِ وَلاَ تَقْلَقِينَ بِغَدِكِ؟ فَلِمَاذَا أَقْلَقُ مِنَ الشِّتَاءِ الَّذِي لَمْ يَأْتِ بَعْدُ، وَحَوْلِي كَمِّيَاتٌ كَبِيرَةٌ مِنَ الطَّعَامِ.

لَكِنَّ النَّمْلَةَ وَاصَلَتْ سَعْيَهَا فِي الْبَحْثِ عَنْ حَبَّاتِ الْقَمْحِ وَنَقْلِهَا وَاحِدَةً وَاحِدَةً إِلَى بَيْتِهَا.

وَحَلَّ الشِّتَاءُ وَبَحَثَتْ اَلْفَرَاشَةُ عَنْ طَعَامٍ تَأْكُلُهُ فَلَمْ تَجِدْ. وَأَحَسَّتْ بِالْجُوعِ يَكَادُ يَقْتُلُهَا، حِينَ رَأَتْ اَلنَّمْلاَتِ تُوَزِّعُ حَبَّاتِ الْقَمْحِ تُخْرِجُهَا مِنْ مَخْزُونِهَا الَّذِي جَمَعَتْهُ فِي الصَّيْفِ، عِنْدَهَا أَدْرَكَتْ اَلْفَرَاشَةُ أَنَّ مَؤُونَةَ الصَّيْفِ كَنْزٌ لِلشِّتَاءِ.

(ضمن كتاب *الفتاة ذات الصوت المخمليّ وحكايات أخرى "حكايات للأطفال من آداب الشعوب"*، ترجمة: محمود برهوم، عمان، ١٩٨٦، الصفحات: ٩-١٠.)

الكلمات

اَلنَّمْلَةُ (ج) اَلنَّمْلاَت	karınca
اَلْفَرَاشَةُ (ج) اَلْفَرَاشَات	kelebek
الصَّيْف	yaz
بَيْنَمَا	...iken
يَتَطَايَرُ	uçuşuyor
الأَزْهَار (م) الزَّهْرَة	çiçekler
مَرَّ (بِ)	...e uğradı, ...in yanına geldi, denk geldi
مُتَّجِهَة (إِلَى)	yönelen
يَفْعَلُ	yapıyor
يُخَبِّئُ	gizliyor, saklıyor
مَؤُونَة (ج) مُؤَن	azık, erzak
الشِّتَاء	kış
يَنْصَحُ	nasihat ediyor, öğütlüyor
بَدَلَ أَنْ	...dense, yerine
يُرْهِقُ	yoruyor
نَفْس (ج) أَنْفُس	kendi
يَقْلَقُ	endişe ediyor

neredeyse, az kalsın	يَكَادُ
öldürüyor	يَقْتُلُ
dağıtıyor	يُوَزِّعُ
depo, ambar	مَخْزُون (ج) مَخَازِين
idrak etti, anladı	أَدْرَكَ
hazine, gömü	كَنْزٌ (ج) كُنُوز
yarın	غَد
geliyor	يَأْتِي
henüz	بَعْدُ
miktarlar	كَمِّيَّاتٌ (م) كَمِّيَّة
sürdürdü, devam etti	وَاصَلَ
çaba, gayret	سَعْي
kış geldi	حَلَّ الشِّتَاءُ

34– Karınca ve Kelebek

Yaz günlerinden birinde, çiçekler arasında bir kelebek şarkı söyleyerek uçuşurken, evine buğday tanesi götüren bir karınca denk geldi.

Kelebek şaşırarak karıncaya;

"Ne yapıyorsun?" diye sordu.

Karınca;

"Kış azığı depolamak için yapmam gerekeni yapıyorum. Sana da benim gibi yapmanı tavsiye ediyorum. Kışın ihtiyacın olanı yazın toplarsın." diye cevap verdi.

Kelebek;

"Toplayıp evine götürdüğün buğday taneleriyle kendini yormak yerine, neden benim gibi yapıp yarını dert etmeden gününü yaşamıyorsun? Etrafımda yığınla yemek varken, henüz gelmeyen kış için neden tasalanayım?" dedi.

Ancak karınca buğday tanelerini aramaya ve onları teker teker evine götürmeye devam etti.

Kış geldi, kelebek yemek için bir yiyecek aradı, bulamadı. Neredeyse onu öldürecek açlık hissetti. Yazın biriktirdiği ambarından çıkardığı buğday tanelerini dağıtan karıncaları gördüğünde, o an kelebek yaz azığının kış hazinesi olduğunu anladı.

٣٥– اَلصَّدَاقَةُ الزَّائِفَةُ

قَضَى الْكَلْبُ جُوجُو أَيَّاماً طَوِيلَةً فِي جَمْعِ العِظَامِ وَتَخْزِينِهَا فِي مَكَانٍ سِرِّيٍّ مِنَ الْحَدِيقَةِ، وَلَمْ تَمْضِ فَتْرَةٌ طَوِيلَةٌ حَتَّى اِنْتَشَرَ الْخَبَرُ بَيْنَ الْكِلاَبِ.

قَالَتْ اَلْكِلابُ:

ـــ هَيَّا نَذْهَبْ إِلَى زِيَارَةِ جُوجُو!

جَاءَ أَصْدِقَاؤُهُ لِزِيَارَتِهِ وَالإِقَامَةِ مَعَهُ، فَكَانَ جُوجُو يُخْرِجُ فِي كُلِّ يَوْمٍ بَعْضَ الْعِظَامِ مِنْ مَخْزَنِهِ وَيَأْكُلُ مَعَ ضُيُوفِهِ.

قَالَ أَحَدُ الْكِلاَبِ:

ـــ أَنْتَ أَحْسَنُ كَلْبٍ عَرَفْنَاهُ.

وَقَالَ آخَرُ:

ــ إِنَّنَا لَمْ نَقْضِ وَقْتاً سَعِيداً مِنْ قَبْلُ مِثْلَ هَذَا الَّذِي نَقْضِيهِ عِنْدَكَ.

وَبَقِيَتْ اَلْكِلاَبُ أَيَّاماً فِي ضِيَافَةِ جُوجُو وَفِي كُلِّ يَوْمٍ يَسْمَعُ جُوجُو مِنْهَا الْمَدِيحَ وَالثَّنَاءَ عَلَى كَرَمِهِ حَتَّى فَرَغَتْ الْعِظَامُ مِنْ مَخْزَنِ جُوجُو.

عِنْدَئِذٍ قَالَ أَحَدُ الْكِلاَبِ:

ــ إِنَّ بَيْتَكَ بَعِيدٌ!

وَقَالَ الثَّانِي:

ــ سَأَذْهَبُ مَعَ أَبْنَاءِ عَمِّي إِلَى الرِّيفِ.

قَالَ الثَّالِثُ:

ــ إِنِّي مَرِيضٌ وَسَأَعُودُ إِلَى دَارِي، وَلَنْ أَتَمَكَّنَ مِنَ الْعَوْدَةِ إِلَيْكَ.

وَقَالَ جُوجُو:

ــ الآنَ أَدْرَكْتُ أَنَّ الحِكْمَةَ لَيْسَتْ فِي أَنْ يَعِيشَ الْوَاحِدُ عُمْراً طَوِيلاً، بَلْ الْحِكْمَةُ فِي أَنْ يَعْرِفَ كَيْفَ يَعِيشُ عُمْرَهُ.

وَهَكَذَا بَقِيَ جُوجُو وَحِيداً، بَعْدَ أَنْ فَارَقَهُ أَصْدِقَاؤُهُ، وَلَمْ يَبْقَ لَدَيْهِ أَيُّ قِطْعَةٍ مِنَ الْعَظْمِ يَأْكُلُهَا عِنْدَ الْحَاجَةِ.

(ضمن كتاب الفتاة ذات الصوت المخمليّ وحكايات أخرى "حكايات للأطفال من آداب الشعوب" ، ترجمة: محمود برهوم، عمان، ١٩٨٦، الصفحات: ١٥-١٦.)

الكلمات

kaldı	بَقِيَ
misafirlik, misafirperverlik, ağırlama	ضِيَافَة
övgü	الْمَدِيح
övgü	الثَّنَاء
cömertlik	كَرَم
bitti, tükendi	فَرَغَ (مِنْ)
o zaman, o an	عِنْدَئِذٍ
çocuklar	أَبْنَاء (م) اِبْن
amca	عَمّ (ج) أَعْمَام
köy	الرِّيف (ج) الأَرْيَاف
hasta	مَرِيضٌ (ج) مَرْضَى
dönüyor	يَعُودُ
ev	دَار (ج) دُور
...ebiliyor	يَتَمَكَّنُ (مِنْ)
dönüş	الْعَوْدَة
böylece	هَكَذَا
yalnız, tek başına	وَحِيداً
ayrıldı	فَارَقَ

dostluk	اَلصَّدَاقَةُ
sahte	الزَّائِفَةُ
geçirdi (vakit)	قَضَى
günler	أَيَّام (م) يَوْم
toplamak	جَمْع
kemikler	العِظَام (م) العَظْم
depolamak	تَخْزِين
gizli	سِرِّيّ
bahçe	الْحَدِيقَة (ج) اَلْحَدَائِق
çok zaman geçmedi ki...	وَلَمْ تَمْضِ فَتْرَةٌ طَوِيلَةٌ حَتَّى
yayıldı	انْتَشَرَ
köpekler	الْكِلاَب (م) الكَلْب
arkadaşlar	أَصْدِقَاء (م) صَدِيق
depo, kiler	مَخْزَن (ج) مَخَازِن
misafirler	ضُيُوف (م) ضَيْف
biri	أَحَد
daha güzel, en güzel	أَحْسَنُ
mutlu	سَعِيد (ج) سُعَدَاء

35– Sahte Arkadaşlık

Köpek Cûcû kemik toplayıp onları bahçede gizli bir yerde saklamak için uzun günler geçirdi. Çok geçmeden haber köpekler arasında yayıldı.

Köpekler;

"Haydi, Cûcû'yu ziyarete gidelim!" dediler.

Arkadaşları onu ziyaret etmeye ve onunla kalmaya geldiler. Cûcû her gün kilerinden birkaç kemik çıkarıp konuklarıyla birlikte yerdi.

Köpeklerden biri;

"Sen tanıdığımız en iyi köpeksin." dedi.

Bir diğeri;

"Senin yanında geçirdiğimiz böylesi mutlu bir anı, daha önce geçirmedik." dedi.

Köpekler günlerce Cûcû'ya misafir oldular. Cûcû konukseverliğinden dolayı her gün onlardan övgü duyuyordu. Derken Cûcû'nun kilerindeki kemikler bitti.

İşte o zaman köpeklerden biri şöyle dedi:

"Evin çok uzak."

İkincisi;

"Amcamın çocuklarıyla birlikte köye gideceğim." dedi.

Üçüncüsü;

"Hastayım ve evime döneceğim. Sana tekrar gelemeyeceğim." dedi.

Cûcû şöyle dedi:

"Şimdi anladım ki, işin sırrı birinin uzun bir ömür sürdürmesinde değil, ömrünü nasıl sürdüreceğini bilmesindedir."

Böylece arkadaşları ondan ayrıldıktan sonra, Cûcû yalnız kaldı. Yanında da ihtiyaç anında yiyeceği bir kemik parçası bile kalmadı.

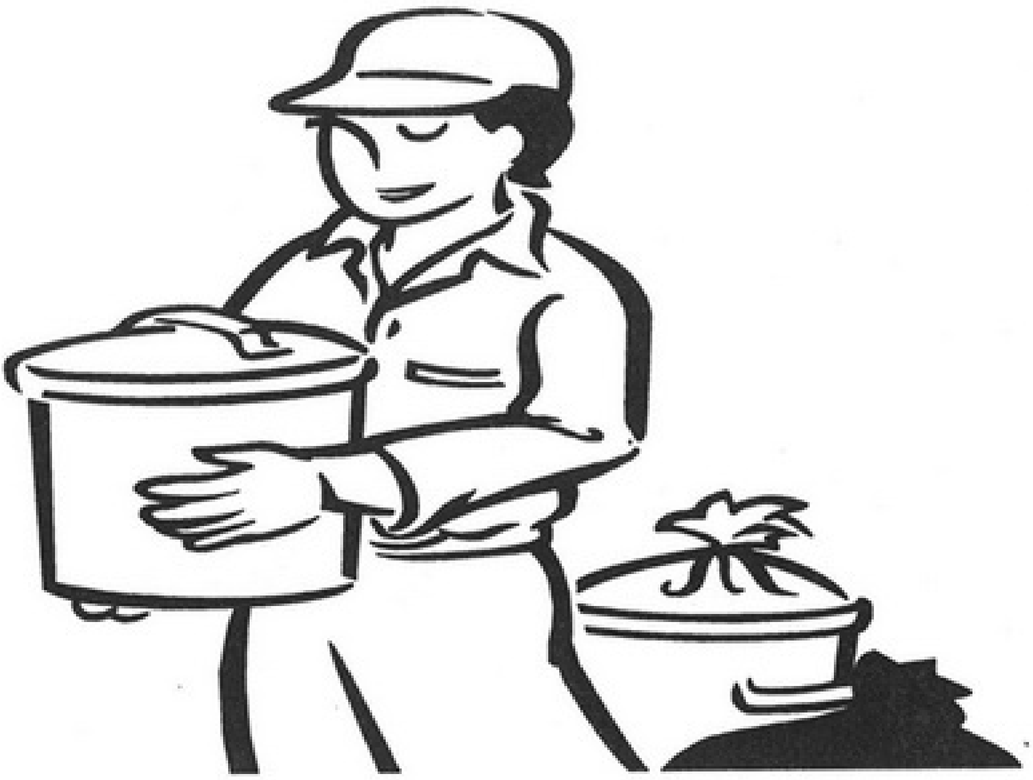

٣٦– مِهْنَةُ أَبِي

كَانَ وَالِدُ خَالِدٍ عَامِلَ نَظَافَةٍ، يَكْنُسُ الشَّوَارِعَ وَالأَرْصِفَةَ وَيُنَظِّفُهَا، وَبَيْنَمَا خَالِدٌ يَلْعَبُ مَعَ أَصْدِقَائِهِ فِي سَاحَةِ الْمَدْرَسَةِ، اِصْطَدَمَ بِزَمِيلِهِ عَلِيَّانَ، فَقَالَ لَهُ:

ـــ اِنْتَبِهْ يَا اِبْنَ الزَّبَّالِ!

غَضِبَ خَالِدٌ مِنْ زَمِيلِهِ عَلِيَّانَ فَتَرَكَ اللَّعِبَ، وَجَلَسَ جَانِباً حَزِيناً. تَقَدَّمَ إِلَيْهِ مُعَلِّمُ الرِّيَاضَةِ، وَقَالَ لَهُ:

ـــ لِمَاذَا تَرَكْتَ اللَّعِبَ يَا خَالِدُ؟

فَلَمْ يَرُدَّ عَلَيْهِ خَالِدٌ.

سَأَلَ الْمُعَلِّمُ بَاسِلاً، فَقَالَ لَهُ بَاسِلٌ:

ـــ عَلِيَّانُ عَابَ عَلَيْهِ عَمَلَ وَالِدِهِ.

وَفِي حِصَّةِ التَّرْبِيَةِ الرِّيَاضِيَّةِ التَّالِيَةِ، سَأَلَ الْمُعَلِّمُ الطُّلَّابَ:

ـــ مَا أفْضَلُ الأَعْمَالِ وَالْمِهَنِ؟

فَأَجَابَ كُلُّ طَالِبٍ أَنَّ مِهْنَةَ أَبِيهِ هِيَ الأَفْضَلُ، فَقَالَ الْمُعَلِّمُ:

ـــ كُلُّ الْمِهَنِ تُؤَدِّي خِدْمَةً لِلْمُجْتَمَعِ، وَلاَ فَرْقَ بَيْنَ عَمَلٍ وَآخَرَ.

وَسَأَلَهُمْ:

ـــ مَنْ يَعْرِفُ مِهْنَةً لاَ تُؤَدِّي خِدْمَةً لِلْمُجْتَمَعِ؟

سَكَتَ الطُّلاَّبُ جَمِيعاً، وَعَرَفَ عِلْيَانُ أَنَّهُ مُخْطِئٌ بِحَقِّ زَمِيلِهِ خَالِدٍ، فَقَامَ وَقَالَ:

ـــ أَنَا آسِفٌ يَا خَالِدُ! فَلَوْلاَ عَمَلُ وَالِدِكَ، لاَنْتَشَرَتْ الأَمْرَاضُ وَالْقَاذُورَاتُ. كُلُّ الْمِهَنِ تُؤَدِّي خِدْمَةً لِلْمُجْتَمَعِ.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ *قصة هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٧٢-٧٤.)

الكلمات

مِهْنَة (ج) مِهَن	meslek
عَامِل (ج) عُمَّال	işçi, çalışan
نَظَافَة	temizlik
يَكْنُسُ	süpürüyor
الشَّوَارِع (م) الشَّارِع	caddeler, sokaklar
الأَرْصِفَة (م) الرَّصِيف	kaldırımlar
يُنَظِّفُ	temizliyor
يَلْعَبُ	oynuyor
سَاحَة (ج) سَاحَات	saha, arsa
اِصْطَدَمَ (ب)	…e çarptı
الزَّبَّال (ج) اَلزَّبَّالُونَ	çöpçü
تَقَدَّمَ (إِلَى)	yanına geldi
يَرُدُّ (عَلَى)	…e cevap veriyor
عَابَ (عَلَى)	…i kınadı, …i ayıpladı

diğer	آخَر (ج) أُخَرُ
sustu	سَكَتَ
hepsi	جَمِيعاً
hatalı, yanlış	مُخْطِئٌ (ج) مُخْطِئُونَ
hakkında, ile ilgili olarak	بِحَقِّ
eğer ...mezse, eğer ...mazsa	لَوْلاَ
yayıldı	اِنْتَشَرَ
hastalıklar	الأَمْرَاضُ (م) الْمَرَض
pislikler	القَاذُورَاتُ (م) القَاذُورَة
beden eğitimi (dersi)	التَّرْبِيَة الرِّيَاضِيَّة
gelecek, bir dahaki	التَّالِيَة
daha iyi, en iyi	أَفْضَلُ
işler, görevler	الأَعْمَال (م) العَمَل
meslekler	الْمِهَن (م) المِهْنَة
cevapladı, cevap verdi	أَجَابَ
yerine getiriyor	يُؤَدِّي
hizmet	خِدْمَة (ج) خِدَمَات
toplum	اَلْمُجْتَمَع (ج) اَلْمُجْتَمِعُونَ

36– Babamın Mesleği

Halit'in babası, caddeleri ve kaldırımları süpürüp temizleyen bir temizlik işçisiydi. Halit arkadaşlarıyla birlikte okulun bahçesinde oynarken arkadaşı Aliyyân'a çarptı. Aliyyân ona;

"Dikkat etsene çöpçünün oğlu!" dedi.

Halit arkadaşı Aliyyân'a kızıp oyunu bıraktı. Üzgün bir şekilde bir kenara oturdu. Beden eğitimi öğretmeni yanına geldi ve ona;

"Neden oyunu bıraktın Halit?" dedi.

Halit öğretmene cevap vermedi.

Bunun üzerine öğretmen Bâsil'e sordu. Bâsil cevap verdi:

"Aliyyân, onu babasının işiyle ayıpladı."

Daha sonraki beden eğitimi dersinde, öğretmen öğrencilere;

"İşlerin ve mesleklerin en güzeli hangisidir?" diye sordu.

Her öğrenci babasının mesleğinin en güzeli olduğu cevabını verdi. Öğretmen;

"Bütün meslekler topluma bir hizmet sunar. Şu iş ya da bu iş arasında bir fark yoktur." deyip onlara şöyle sordu:

"Topluma faydası olmayan bir meslek bilen var mı?"

Bütün öğrenciler sustu. Aliyyân arkadaşı Halit ile ilgili yanlış yaptığının farkına vardı ve ayağa kalkarak;

"Özür dilerim Halit! Babanın işi olmasaydı, hastalıklar ve pislikler yayılırdı. Bütün meslekler topluma bir hizmet sunar." dedi.

* * *

سِرُّكَ أَسِيرُكَ
إِذَا تَكَلَّمْتَ بِهِ صِرْتَ أَسِيرَهُ.

"Sırrın senin esirindir,
onu söylersen sen onun esiri olursun."

* * *

فَمُ الْعُقَلاَءِ فِي قُلُوبِهِمْ
وَقَلْبُ الْحَمْقَى فِي أَفْوَهِهِمْ.

"Akılların ağızları kalplerinde,
ahmakların kalpleri de ağızlarındadır."

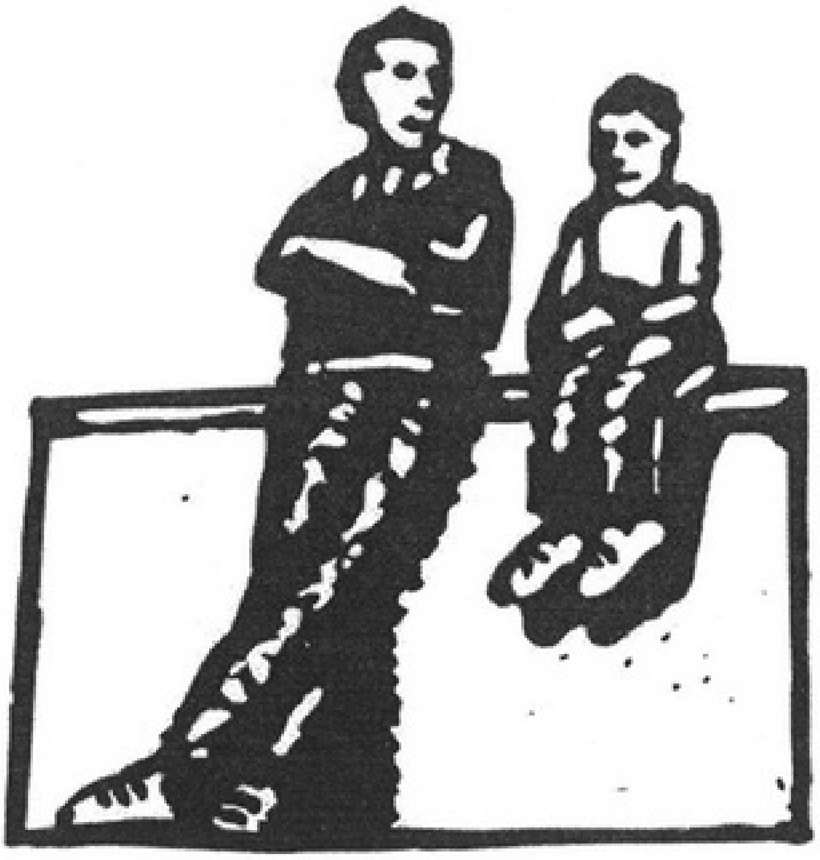

٣٧– سَعِيدٌ وَعَلِيٌّ

فَرِحَ سَعِيدٌ بِقُدُومِ الْعِيدِ، فَلَبِسَ ثِيَابَهُ الْجَدِيدَةَ، وَصَحِبَ وَالِدَهُ إِلَى الْمَسْجِدِ لِأَدَاءِ صَلاَةِ الْعِيدِ.

وَبَعْدَ الصَّلاَةِ، جَلَسَ لِيَسْتَمِعَ إِلَى خُطْبَةِ الْعِيدِ.

وَفِي طَرِيقِ عَوْدَتِهِمَا إِلَى الْبَيْتِ سَمِعَ سَعِيدٌ صَدِيقَهُ عَلِيّاً يَبْكِي وَيَقُولُ لِأُمِّهِ:

ـــ لَنْ أَخْرُجَ لِلْعِيدِ!.. لَنْ أَخْرُجَ لِلْعِيدِ!.. لاَ أُرِيدُ هَذَا الْقَمِيصَ.

حَضَنَتْهُ أُمُّهُ، وَقَالَتْ لَهُ:

ـــ سَأَشْتَرِي لَكَ ثِيَاباً جَدِيدَةً فِي الْعِيدِ الْقَادِمِ يَا بُنَيَّ!

حَزِنَ سَعِيدٌ، وَقَالَ لِوالِدِهِ:

ـــ وَأَنَا أَيْضاً لَنْ أَخْرُجَ لِلْعِيدِ يَا أَبِي!

اِبْتَسَمَ وَالِدُهُ وَقَالَ لَهُ:

ـــ سَأَشْتَرِي ثِيَاباً جَدِيدَةً لِصَدِيقِكَ عَلِيٌّ يَا بُنَيَّ!

أَهْدَى سَعِيدٌ اَلثِّيَابَ الْجَدِيدَةَ لِصَدِيقِهِ عَلِيٌّ وَأَمْضَيَا مَعاً عِيداً سَعِيداً.

(ياسر خالد، *حِكَايَاتُ الْعَمِّ مَحْبُوب*، عمان، الأردن، ٢٠٠٤، الصفحات: ٥-٧.)

الكلمات

فَرِحَ	sevindi, mutlu oldu
قُدُوم	geliş (bayram vb. için)
ثِيَاب (م) ثَوْب	elbiseler
صَحِبَ	eşlik etti
أَدَاء	eda etmek, yerine getirmek
صَلَاةُ العِيد	bayram namazı
يَسْتَمِعُ (إِلَى)	dinliyor
خُطْبَة (ج) خُطَب	hutbe
عَوْدَة	dönüş
يَبْكِي	ağlıyor
حَضَنَ	kucakladı
الْقَادِم	gelen, gelecek
حَزِنَ	üzüldü
اِبْتَسَمَ	gülümsedi, tebessüm etti
أَهْدَى	hediye etti
أَمْضَى	geçirdi (vakit)
مَعاً	birlikte, beraber
عِيداً سَعِيداً	iyi bayramlar

37– Sait ve Ali

Sait bayramın gelişine sevinip, yeni elbiselerini giyerek, bayram namazını kılmak için babasıyla birlikte camiye gitti.

Namazdan sonra bayram hutbesini dinlemek için oturdu.

Eve dönerlerken Sait, arkadaşı Ali'nin ağlayarak annesine şöyle dediğini duydu:

"Bayrama çıkmayacağım!.. Bayrama çıkmayacağım!.. Bu gömleği istemiyorum."

Annesi onu kucaklayarak;

"Önümüzdeki bayram sana yeni elbiseler alacağım yavrucuğum!" dedi.

Sait üzüldü. Babasına;

"Ben de bayrama çıkmayacağım baba!" dedi.

Babası gülümseyip ona;

"Arkadaşın Ali'ye yeni elbiseler alacağım yavrucuğum!" dedi.

Sait yeni elbiseleri arkadaşı Ali'ye hediye etti. Birlikte mutlu bir bayram geçirdiler.

* * *

أَخُوكَ مَنْ صَدَقَكَ لاَ مَنْ صَدَّقَكَ.

"Kardeşin, seni tasdik eden değil, sana dostluk edendir."

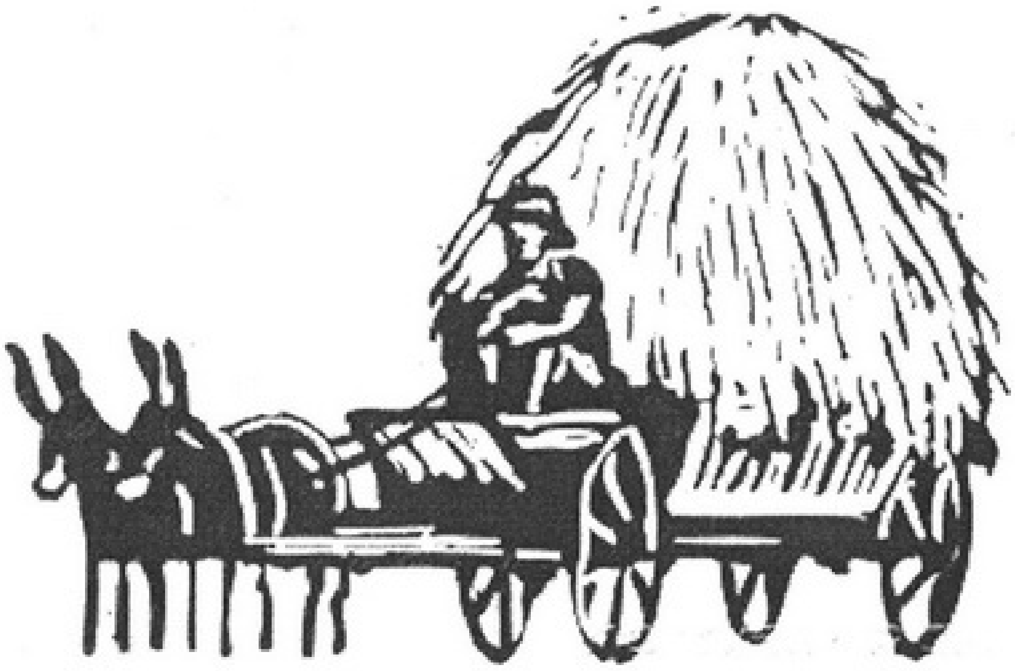

٣٨- حِكَايَةُ فَلاَّحٍ

قَدِمَ الشِّتَاءُ، وَبَدَأَ الْفَلاَّحُونَ يُعَاوِدُونَ الْكَرَّةَ وَيُمَارِسُونَ حَرْثَ الأَرْضِ لِزِرَاعَتِهَا...

وَكَانَ الْعَمُّ سَالِمٌ أَحَدَ الْفَلاَّحِينَ الَّذِينَ وَهَبُوا حَيَاتَهُمْ وَوُجُودَهُمْ لأَرْضِهِمِ الطَّيِّبَةِ فَرَاحَ يَخُطُّهَا بِمِحْرَاثِهِ ذَهَاباً وَإِيَاباً مُرَدِّداً "اَلْيَامَال" الَّذِي تَعَلَّمَهُ فِي الصِّغَرِ حِينَ كَانَ بِرِفْقَةِ أَبِيهِ بِرِحْلَةٍ بَحْرِيَّةٍ بَحْثاً عَنِ اللُّؤْلُؤِ... تَرَكَ الْعَمُّ سَالِمٌ اَلْبَحْرَ وَتَوَجَّهَ إِلَى الْيَابِسَةِ يَزْرَعُهَا وَيَجْنِي ثِمَارَهَا وَهَكَذَا كَانَتْ حَيَاتُهُ عَلَى مَدَى ثَلاَثِينَ عَاماً...

حِينَ انْتَهَى مِنْ يَوْمِهِ الأَوَّلِ عَادَ إِلَى بَيْتِهِ الْمُتَوَاضِعِ حَيْثُ كَانَ أَوْلاَدُهُ وَزَوْجَتُهُ بِانْتِظَارِهِ، كَانَ الْعَمُّ سَالِمٌ سَعِيداً بِحَيَاتِهِ قَانِعاً بِعَيْشِهِ...

وَحَوْلَ مَوَاقِدِ الشِّتَاءِ الَّتِي تَبْعَثُ الدِّفْءَ فِي أَرْجَاءِ الْبَيْتِ يَجْلِسُ إِلَى أُسْرَتِهِ يُحَدِّثُهَا عَنْ كِفَاحِ آبَائِهِ... لَقَدْ تَعَلَّمَ أَبْنَاؤُهُ الْكَثِيرَ مِنْهُ وَجَعَلُوهُ قُدْوَةً لَهُمْ، فَكَانُوا يَسِيرُونَ عَلَى هُدَاهُ وَخُطَاهُ، فَكَانَ مُسْتَقْبَلُهُمْ زَاهِراً.

وَفِي صَبَاحِ الْيَوْمِ التَّالِي، خَرَجَ الْعَمُّ سَالِمٌ حَامِلاً مِحْرَاثَهُ مُتَوَجِّهاً إِلَى أَرْضِهِ لِيُوَاصِلَ عَمَلَهُ هُنَاكَ، وَعِنْدَ الْمَسَاءِ لَمْ يَعُدْ الْعَمُّ سَالِمٌ إِلَى بَيْتِهِ حَيْثُ كَانَتْ أُسْرَتُهُ بِانْتِظَارِهِ.

لَمْ يَعُدْ الْعَمُّ سَالِمٌ وَلَنْ يَعُودَ أَبَداً!.. رَحَلَ الْعَمُّ سَالِمٌ إِلَى الْعَالَمِ الآخَرِ وَبَقِيَتْ ذِكْرَاهُ الطَّيِّبَةُ بَيْنَنَا...

(سعد الدهش، جندي *المستقبل*، العدد ٥٢، الكويت، نوفمبر ١٩٩٦، الصفحات: ١٨-١٩.)

الكلمات

فَلاَّح (ج) فَلاَّحُونَ	çiftçi
قَدِمَ	geldi
الشِّتَاء	kış
بَدَأَ	başladı
يُعَاوِدُ	yeniden başlıyor, tekrar yapıyor
الْكَرَّة	tekrar
يُمَارِسُ	uygulama yapıyor
حَرْث	ekmek (toprağı)
زِرَاعَة	tarım, ziraat, ekim
الْعَمُّ (ج) اَلأَعْمَام	amca
وَهَبَ	bağışladı, verdi
وُجُود	varlık
الطَّيِّبَة (ج) اَلطَّيِّبَات	iyi, hoş
رَاحَ	başladı (muzâri başında)
يَخُطُّ	çizgi çiziyor
مِحْرَاث (ج) مَحَارِيث	saban
ذَهَاب وإِيَاب	gidiş ve dönüş
مُرَدِّد	tekrarlayan
اَلْيَامَال	heyamola
تَعَلَّمَ	öğrendi
فِي الصِّغَرِ	küçüklükte
حِينَ	...dığında, ...diğinde
بِرِفْقَةِ	eşliğinde
رِحْلَة (ج) رِحْلاَت	yolculuk
بَحْرِيّ	denizci, denizle ilgili
بَحْث (عَن)	...i aramak

aile	أُسْرَة (ج) أُسَر
mücadele	كِفَاح
babalar	آبَاء (م) أَب
oğullar, çocuklar	أَبْنَاء (م) إِبْن
çok	الْكَثِير
yaptı, edindi	جَعَلَ
örnek, önder	قُدْوَة
yolunda	عَلَى هُدَاهُ
adımlar	خُطَى (م) خُطْوَة
parlak	زَاهِر
sürdürüyor, devam ediyor	يُوَاصِل
orada	هُنَاكَ
akşamleyin	عِنْدَ الْمَسَاءِ
asla	أَبَداً
öldü, vefat etti	رَحَلَ إِلَى الْعَالَمِ الآخَرِ
kaldı	بَقِيَ
hatıra, anı	ذِكْرَى (ج) ذِكْرَيَات
inci	اللُّؤْلُؤ (ج) اَللآلِي
...e yöneldi	تَوَجَّهَ (إِلَى)
kuru, toprak, kara	الْيَابِسَة
ekiyor, dikiyor	يَزْرَعُ
devşiriyor, topluyor	يَجْنِي
ürünler, meyveler	ثِمَار (م) ثَمَر
böylece, böylelikle	هَكَذَا
boyunca	مَدَى
...i bitirdi	انْتَهَى (مِنْ)
...e döndü	عَادَ (إِلَى)
beklemede	بِانْتِظَارِ
kanaatkâr	قَانِع (ج) قَانِعُونَ
yaşam, yaşantı, hayat	عَيْش
etrafında	حَوْلَ
sobalar, şömineler, ocaklar	مَوَاقِد (م) مَوْقِد
gönderiyor	يَبْعَثُ
ısı, sıcaklık	الدِّفْء
dört bir yerinde, her yerinde	فِي أَرْجَاءِ

38– Çiftçinin Öyküsü

Kış geldi, çiftçiler aynı şeyleri tekrarlamaya ve ekim için toprağı sürmeye başladılar...

Salim amca hayatını ve varlığını bereketli topraklarına adayan bir çiftçiydi. Küçükken inci aramak için babasıyla birlikte çıktığı bir deniz yolculuğu sırasında öğrendiği "heyamola"yı tekrarlayarak gide-gele sabanıyla toprağı sürmeye başladı... Salim amca denizi bırakarak toprağa yöneldi, onu ekiyor, ürünlerini topluyor. Otuz yıldır hayatı bu şekildeydi...

Birinci gününü bitirince, çocuklarının ve eşinin kendisini bekledikleri mutevazı evine döndü. Salim amca hayatından memnundu ve kanaatkâr biriydi...

Evin dört bir köşesine ısı yayan sobanın etrafına kümelenmiş ailesinin yanına oturur, onlara atalarının mücadelelerini anlatırdı. Çocukları ondan çok şey öğrendiler ve onu kendilerine örnek edindiler. Babalarının rehberliğinde ve izinde yürüyorlardı. Gelecekleri parlaktı.

Ertesi günün sabahında, Salim amca sabanını alıp, orada işine devam etmek için toprağına doğru yola koyuldu. Akşamleyin Salim amca ailesinin kendisini beklediği evine dönmedi.

Salim amca dönmedi ve asla dönmeyecek!.. O, başka bir dünyaya göçtü ve bize güzel hatırası kaldı...

* * *

اِعْمَلْ لِدُنْيَاكَ كَأَنَّكَ تَعِيشُ أَبَدًا
وَاعْمَلْ لِآخِرَتِكَ كَأَنَّكَ تَمُوتُ غَدًا!

"Hiç ölmeyecekmiş gibi dünyan için ve
yarın ölecekmiş gibi âhiretin için çalış!"

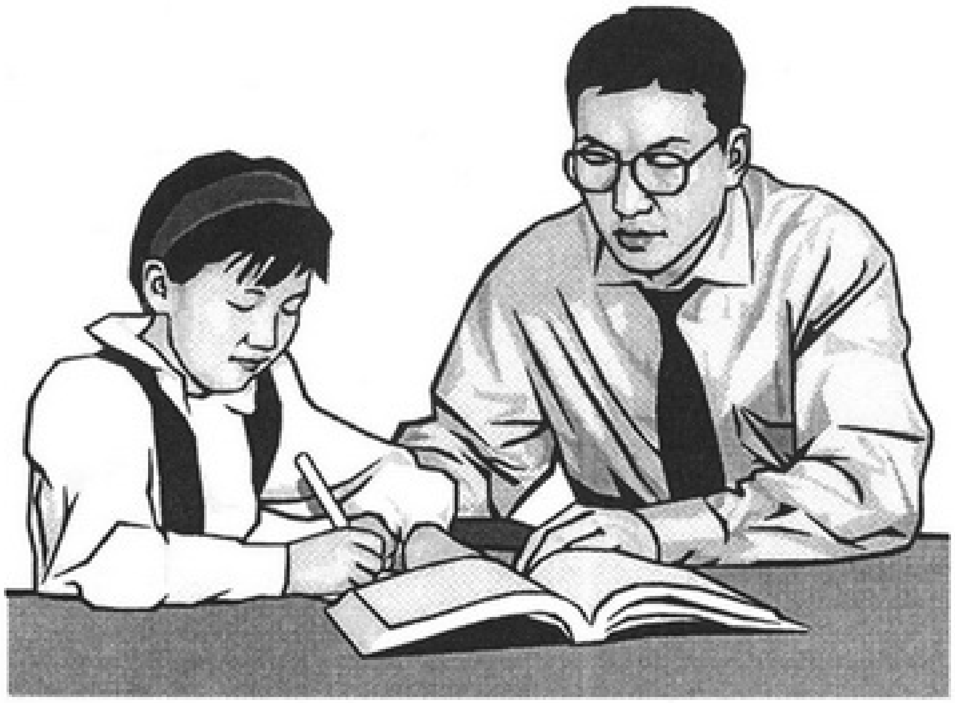

٣٩- مَنْ عَلَّمَنِي حَرْفاً صِرْتُ لَهُ عَبْداً

تَوَلَّى هَارُونُ الرَّشِيدُ حُكْمَ الدَّوْلَةِ الإِسْلاَمِيَّةِ مِنْ سَنَةِ ٧٦٦ إِلَى سَنَةِ ٨٠٩ م.، وَكَانَ عَصْرُهُ مِنْ بَيْنِ الْعُصُورِ الْعَظِيمَةِ فِي الإِسْلاَمِ. وَكَانَ لِلْخَلِيفَةِ هَارُونِ الرَّشِيدِ وَلَدَانِ هُمَا: الأَمِينُ وَالْمَأْمُونُ، وَقَدْ طَلَبَ مِنْ أَبِي مُحَمَّدٍ التِّرْمِيذِيِّ أَنْ يَكُونَ مُعَلِّماً لَهُمَا.

كَانَ الأَمِينُ وَالْمَأْمُونُ يَجْلِسَانِ مَعَ الْمُعَلِّمِ فِي تَوَاضُعٍ وَأَدَبٍ، وَعِنْدَمَا يَنْتَهِي الدَّرْسُ، يُسْرِعُ الْوَلَدَانِ إِلَى حِذَاءِ الْمُعَلِّمِ؛ كُلٌّ وَاحِدٍ يُرِيدُ أَنْ يُقَدِّمَ لَهُ حِذَاءَهُ.

ثُمَّ عَمِلَ الاِثْنَانِ اِتِّفَاقاً؛ فَيُقَدِّمَ كُلٌّ مِنْهُمَا وَاحِداً مِنَ الْحِذَاءَيْنِ. عَلِمَ الْخَلِيفَةُ هَارُونُ الرَّشِيدُ بِذَلِكَ؛ فَأَعْجَبَهُ أَدَبُ الْوَلَدَيْنِ.

وَذَاتَ يَوْمٍ حَضَرَ الْمُعَلِّمُ، وَانْتَظَرَ الْمَأْمُونَ طَوِيلاً. وَلَمَّا حَضَرَ الْمَأْمُونُ ضَرَبَهُ مُعَلِّمُهُ فَبَكَى. فِي ذَلِكَ الْوَقْتِ أَقْبَلَ وَزِيرٌ مِنْ وُزَرَاءِ أَبِيهِ، وَطَلَبَ أَنْ يَدْخُلَ عَلَيْهِمَا،

فَانْتَظَرَ الْمَأْمُونُ قَلِيلاً، ثُمَّ فَتَحَ الْبَابَ، وَدَخَلَ الْوَزِيرُ، وَتَكَلَّمَ مَعَهُمَا بَعْضَ الْوَقْتِ، ثُمَّ تَرَكَهُمَا وَذَهَبَ، فَقَالَ الْمُعَلِّمُ لِلْمَأْمُونِ:

ـــ كُنْتُ أَظُنُّ أَنَّكَ سَتُذَكِّرُ لَهُ مَا حَدَثَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ!

فَأَجَابَ الْمَأْمُونُ:

ـــ إِنِّي لاَ أُحِبُّ أَنْ يَعْرِفَ أَحَدٌ سُوءَ أَدَبِي، وَاللهِ لاَ يَرْجُو مِنِّي وَالِدِي مِثْلَ هَذَا؛ إِنَّ مَنْ عَلَّمَنِي حَرْفاً صِرْتُ لَهُ عَبْداً.

(محمد عادل شعبان ومحمد الفاتح فضل الله، *القراءة الميسرة، الكتاب الأول*، الرياض بدون تاريخ، ص. ٨٧.)

الكلمات

عَلَّمَ	öğretti
صِرْتُ	oldum
عَبْد (ج) عَبِيد	köle
تَوَلَّى	üstlendi, üzerine aldı
الْعُصُور (م) الْعَصْر	çağlar
الْعَظِيمَة	büyük, muazzam
يَنْتَهِي	bitiyor
يُسْرِعُ	hızlı gidiyor, koşuyor
حِذَاء (ج) أَحْذِيَة	ayakkabı
يُقَدِّمُ (لِ)	...e takdim ediyor, sunuyor
الاِثْنَانِ	iki kişi, iki şey
بِذَلِكَ	böylece, bu şekilde
أَعْجَبَ	hoşuna gitti, beğenir kıldı
ذَاتَ يَوْمٍ	günün birinde
حَضَرَ	geldi, hazır bulundu
لَمَّا	...dığında /...diğinde, ...ince
بَكَى	ağladı
فِي ذَلِكَ الْوَقْتِ	o zaman
أَقْبَلَ	geldi, yöneldi
وُزَرَاء (م) وَزِير	vezirler, bakanlar
أَنْ	...mek/...mak

olay oldu, vuku buldu	حَدَثَ
kötülük	سُوء
diliyor, rica ediyor	يَرْجُو
huzuruna/yanına giriyor	يَدْخُلُ (عَلَى)
bir vakit, bir müddet	بَعْضَ الْوَقْتِ
hatırlatıyor, anlatıyor	يُذَكِّرُ
şey	مَا

39– Bana Bir Harf Öğretenin Kölesi Olurum

Harûn er-Reşîd, İslam Devleti yönetimini m. 766 senesinden 809 senesine kadar üstlenmiştir. Onun dönemi İslamiyette parlak dönemler arasındadır. Halife Harûn er-Reşîd'in Emîn ve Me'mûn adında iki oğlu vardı. Harûn er-Reşîd, Ebû Muhammed et-Tirmîzî'den onlara öğretmen olmasını istemişti.

Emîn ve Me'mûn öğretmenlerinin yanında mütevazı ve edepli bir şekilde oturur, ders bitiminde hemen öğretmenlerinin ayakkabılarına koşarak her biri de ayakkabıları kendisinin sunmasını isterdi.

Sonra ikisi, her biri bir ayakkabıyı sunmak üzere bir anlaşma yaptılar. Halife Harûn er-Reşîd bunu duyunca çocukların terbiyelerine hayran kalmıştı.

Bir gün öğretmen gelmiş, Me'mûn'u uzunca beklemişti. Me'mûn gelince öğretmeni onu dövmüş, o da ağlamıştı. Bu sırada babasının vezirlerinden biri gelerek huzura çıkmak istemişti. Me'mûn biraz bekledikten sonra kapıyı açmıştı. Vezir içeri girip onlarla bir müddet konuşmuş ve çekip gitmişti. Öğretmen, Me'mûn'a;

"Aramızda geçenleri ona anlatacağını sanıyordum!" dedi.

Me'mûn şöyle cevap vermişti:

"Ben hiç kimsenin terbiyesizliğimi bilmesini istemem. Vallahi böyle bir hareketi babam benden ummaz. Bana bir harf öğretenin kölesi olurum."

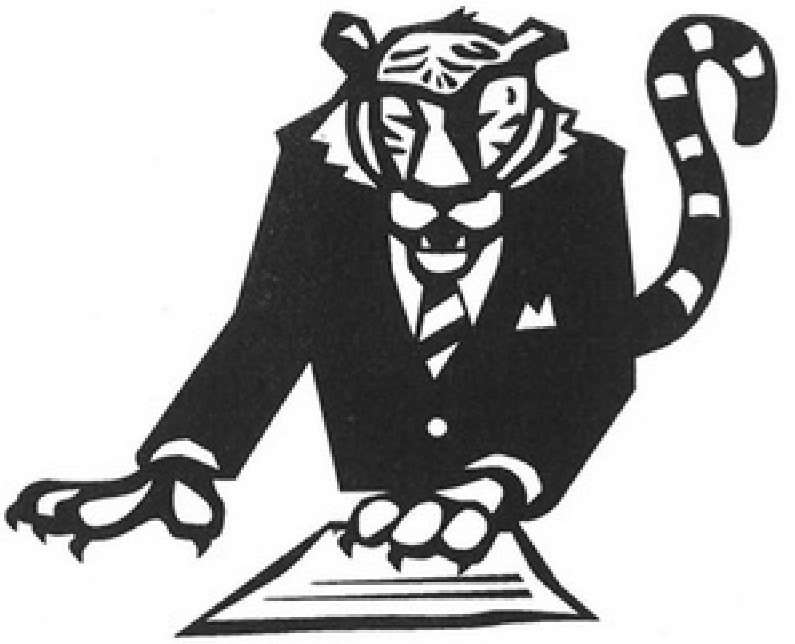

٤٠– مَلِكُ الْغَابَةِ

اِجْتَمَعَتْ حَيَوَانَاتُ الْغَابَةِ لِتَخْتَارَ مَلِكاً، قَالَ الْقِرْدُ:

ـــ يَجِبُ أَنْ أَكُونَ أَنا الْمَلِكَ. فَأَنا مَلِكُ الْقُرُودِ وَلَدَيَّ خِبْرَةٌ طَوِيلَةٌ وَأَسْتَطِيعُ أَنْ أَتَسَلَّقَ الأَشْجَارَ الْعَالِيَةَ.

قَالَتْ الأَفْعَى:

ـــ إِنَّ أَيَّ طَائِرٍ صَغِيرٍ يَسْتَطِيعُ أَنْ يَفْعَلَ ذَلِكَ. وَمَاذَا عَنِ الذَّكَاءِ؟ فَالْكُلُّ يَعْرِفُ أَنَّكَ قِرْدٌ غَبِيٌّ وَأَنا أَذْكَى الْحَيَوَانَاتِ، وَيَجِبُ أَنْ أَكُونَ مَلِكَةَ الْغَابَةِ، فَأَنَا لاَ يَسْتَطِيعُ وَاحِدٌ أَنْ يَصْمُدَ أَمَامَ نَظَرَاتِي الْمُخِيفَةِ وَلاَ يَسْتَطِيعُ أَحَدٌ أَنْ يَتَسَلَّلَ زَاحِفاً بَيْنَ الأَشْيَاءِ مِثْلَمَا أَفْعَلُ أَنَا.

فَانْقَضَّ النَّمِرُ عَلَى الأَفْعَى وَأَمْسَكَهَا مِنْ عُنُقِهَا وَقَالَ:

ـــ وَمَنْ يَسْتَطِيعُ أَنْ يُحَطِّمَ رَأْسَكِ إِذا أَرَادَ؟ إِنَّهُ أَنَا. وَيَجِبُ أَنْ أُصْبِحَ مَلِكَ الْغَابَةِ.

فَقَالَ الْفِيلُ:

ــ أَنا لاَ أُوَافِقُ عَلىَ هَذَا، فَهَلْ تَجْرُؤُ أَيُّهَا النَّمِرُ عَلَى أَنْ تَتَحَدَّانِي؟ فَخُرْطُومي أَقْوَى كَثِيراً من مَخَالِبِكَ، وَجِسْمِي الضَّخْمُ أَقْوَى مِنْ جِسْمِكَ الرَّقِيقِ. وأَنَا أَسْتَطِيعُ أَنْ أُحَطِّمَكَ بِأَسْرَعِ مِمَّا تَسْتَطِيعُ أَنْ تُحَطِّمَ الأَفْعَى. لِهَذَا يَجِبُ أَنْ أَكُونَ أَنَا مَلِكَ الْغَابَةِ.

وَنَظَرَتْ كُلُّ الْحَيَوَانَاتِ الْواحِدُ إِلَى الآخَرَ وَلَمْ يَسْتَطِعْ أَيٌّ مِنْها أَنْ يُجَادِلَ الْفِيلَ، لأَنَّهُ قَوِيٌّ جِدّاً.

قَالَ النَّمِرُ فِي ذَلِكَ الْحِينِ:

ــ اِنْتَظِرُوا قَلِيلاً!.. قَدْ تَكُونُ أَيُّهَا الفِيلُ أَكْبَرَ وَأَقْوَى حَيَوانٍ فِي الْغَابَةِ، لَكِنْ أَلَيْسَ صَحِيحاً أَنَّكَ تَخَافُ مِنَ الْفَأْرِ حِينَ يَقْتَرِبُ مِنْكَ، فَأَيُّ اِحْتِرَامٍ يَحْظَى بِهِ شَخْصٌ يَخَافُ مِنْ مَخْلُوقٍ صَغِيرٍ مِثْلِ الْفَأْرِ؟

وَوَافَقَ الْجَمِيعُ عَلَى ما قَالَهُ النَّمِرُ.

(ضمن كتاب *الفتاة ذات الصوت المخمليّ وحكايات أخرى "حكايات للأطفال من آداب الشعوب"* ، ترجمة: محمود برهوم، عمان، ١٩٨٦، الصفحات: ٢٢-٢٣.)

الكلمات

مَلِك (ج) مُلُوك	kral	يَخْتَارُ	seçiyor
الْغَابَةِ (ج) اَلْغَابَات	orman	الْقِرْدُ (ج) الْقُرُود	maymun
اِجْتَمَعَ	toplandı, bir araya geldi	يَجِبُ أَنْ	gerekir, ...meli/...malı
حَيَوَانَات (م) حَيَوَان	hayvanlar	الْقُرُود (م) القِرْد	maymunlar

boyun	عُنُق (ج) أَعْنَاق
parçalıyor	يُحَطِّمُ
eğer, şayet, ...dığında/...diğinde	إذا
oluyor	يُصْبِحُ
onaylıyor, kabul ediyor	يُوَافِقُ (عَلَى)
cesaret ediyor, cesareti oluyor	يَجْرُؤُ (عَلَى)
meydan okuyor	يَتَحَدَّى
daha güçlü, en güçlü	أَقْوَى
pençeler	مَخَالِب (م) مِخْلَب
kocaman, iri	الضَّخْمُ
ince	الرَّقِيق
parçalıyor, kırıyor	يُحَطِّمُ
en hızlı	بِأَسْرَعِ
bundan dolayı	لِهَذَا
mücadele ediyor	يُجَادِلُ
bekledi	اِنْتَظَرَ
belki (muzâriden önce)	قَدْ
...den korkuyor	يَخَافُ (مِن)
fare	الْفَأْر (ج) اَلْفِئْرَان
...e yaklaşıyor	يَقْتَرِبُ (مِنْ)
elde ediyor, kazanıyor	يَحْظَى (بِ)

deneyim, tecrübe	خِبْرَةٌ (ج) خِبْرَات
...ebiliyor	يَسْتَطِيعُ
tırmandı	تَسَلَّقَ
ağaçlar	الأَشْجَار (م) الشَّجَرَة
yüksek	الْعَالِيَة
engerek yılanı	الأَفْعَى (ج) الأَفَاعِي
hangi?	أَيّ؟
kuş	طَائِر (ج) طُيُور، طَيْر
...ebiliyor	يَسْتَطِيعُ أَنْ
o	ذَلِكَ
aptal	غَبِيٌّ (ج) أَغْبِيَاء
daha zekî, en zekî	أَذْكَى
kraliçe	مَلِكَة (ج) مَلِكَات
dayanıyor, tahammül ediyor	يَصْمُدُ
bakışlar	نَظَرَات (م) نَظْرَة
korkunç, ürkütücü	الْمُخِيفَة
sızıyor, sıvışıyor	يَتَسَلَّلُ
sürünen, sürüngen	زَاحِف
gibi	مِثْلَمَا
(üzerine) atıldı	اِنْقَضَّ
kaplan	النَّمِرُ (ج) اَلأَنْمَار
tuttu, yakaladı	أَمْسَكَ

40– Ormanın Kralı

Ormandaki hayvanlar bir kral seçmek için bir araya geldiler. Maymun şöyle dedi:

"Kral ben olmalıyım. Ben maymunların kralıyım. Uzun bir deneyime sahibim. Yüksek ağaçlara tırmanabilirim."

Engerek yılanı:

"Herhangi küçük bir kuş da bunu yapabilir. Zekâdan ne haber? Herkes senin aptal bir maymun olduğunu biliyor. Ben hayvanların en zekîsiyim. Ormanın kralı ben olmalıyım. Ben, hiç kimsenin ürkütücü bakışlarım karşısında dayanamayacağı biriyim ve hiç kimse benim yaptığım gibi nesnelerin arasından sürünerek sızamaz." dedi.

Kaplan engerek yılanının üzerine çullanıp onu boynundan tutarak;

"Kim istediğinde senin kafanı kırabilir? İşte o benim. Ormanın kralı ben olmalıyım." dedi.

Fil;

"Ben bunu onaylamıyorum. Bana meydan okumaya cesaret eder misin kaplan? Benim hortumum senin pençelerinden çok daha kuvvetlidir. İri bedenim senin narin bedeninden çok daha güçlüdür. Seni, yılanı parçaladığından daha hızlı parçalayabilirim. Bu yüzden de orman kralı ben olmalıyım." dedi.

Hayvanlardan her biri diğerine baktı. Çok güçlü olduğundan hiçbiri fille mücadele edemedi.

Bu sırada kaplan şöyle dedi:

"Biraz bekleyin!.. Fil, sen ormandaki en büyük ve en güçlü hayvan olabilirsin; ancak sana fare yaklaştığında ondan korktuğun doğru değil midir? Fare gibi küçük bir yaratıktan korkan kimse hangi saygıyı hak edebilir?"

Herkes kaplanın dediğini onayladı.

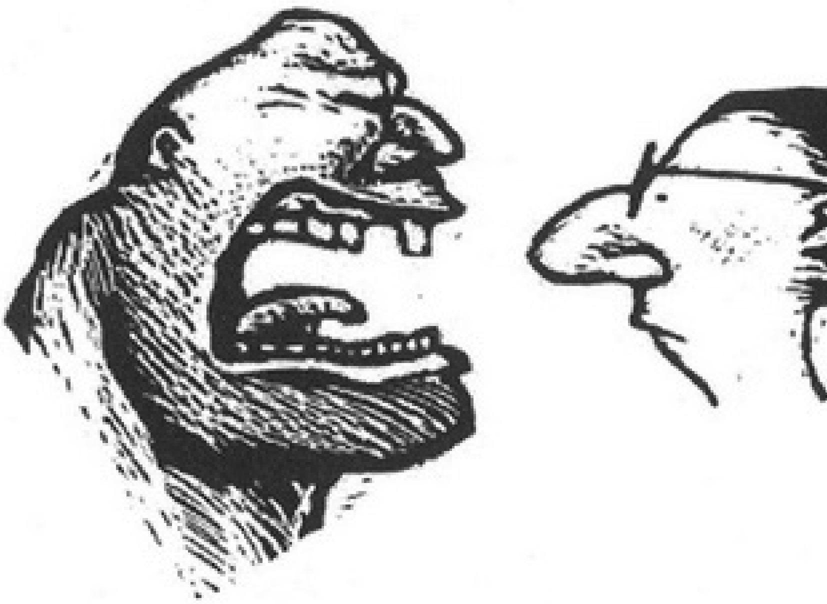

٤١- اَلضَّيْفُ الأَكُولُ

سَافَرَ رَجُلٌ إِلَى بَلَدٍ بَعِيدٍ، وَبَعْدَ سَفَرٍ طَوِيلٍ مَرَّ عَلَى قَرْيَةٍ، فَنَزَلَ فِيهَا لِيَقْضِيَ سَاعَةً أَوْ سَاعَتَيْنِ. وَفِي الطَّرِيقِ عَرَفَ شَخْصاً، وَنَزَلَ ضَيْفاً عَلَيْهِ لِلإِسْتِرَاحَةِ بَعْضَ الْوَقْتِ. وَعِنْدَ الظُّهْرِ دَعَاهُ صَاحِبُ الْبَيْتِ لِلطَّعَامِ. جَلَسَ الضَّيْفُ لِيَنْتَظِرَ الطَّعَامَ، ثُمَّ أَحْضَرَ صَاحِبُ الْبَيْتِ الْخُبْزَ، وَذَهَبَ لِيُحْضِرَ اللَّحْمَ.

وَبَعْدَ قَلِيلٍ عَادَ وَهُوَ يَحْمِلُ بِيَدِهِ لَحْماً، فَرَأَى الضَّيْفَ قَدْ أَكَلَ الْخُبْزَ، فَوَضَعَ اللَّحْمَ وَذَهَبَ لِيُحْضِرَ الْخُبْزَ، وَلَمَّا عَادَ بِالْخُبْزِ، رَأَى الضَّيْفَ قَدْ أَكَلَ اللَّحْمَ، وَفَعَلَ صَاحِبُ الْبَيْتِ ذَلِكَ عِدَّةَ مَرَّاتٍ. وَأَخِيراً سَأَلَ الرَّجُلُ ضَيْفَهُ:

— إِلَى أَيْنَ تُرِيدُ السَّفَرَ يَا أَخِي؟

فَأَجَابَهُ الضَّيْفُ:

— إِلَى الْقَاهِرَةِ.

قَالَ صَاحِبُ الْبَيْتِ:

— وَمَا السَّبَبُ؟

أَجَابَ الضَّيْفُ:

ـــ أُرِيدُ زِيَارَةَ الطَّبِيبِ، وَقَدْ بَلَغَنِي أَنَّ فِي مِصْرَ طَبِيباً مَشْهُوراً فِي الأَمْرَاضِ الدَّاخِلِيَّةِ، وَأُرِيدُ أَنْ أَسْأَلَهُ عَنْ شَيْءٍ يُصْلِحُ مَعِدَتِي، لأَنِّي لاَ أَسْتَطِيعُ أَنْ آكُلُ كَثِيراً.

فَقَالَ صَاحِبُ الْبَيْتِ:

ـــ يَا صَاحِبِي! إِذَا ذَهَبْتَ إِلَى مِصْرَ، وَأَصْلَحْتَ مَعِدَتَكَ فَلاَ تَرْجِعْ مِنْ هَذَا الطَّرِيقِ مِنْ فَضْلِكَ!..

(محمد عادل سُعبان ومحمد الفاتح فضل الله، *القراءة الميسرة، الكتاب الأول*، الرياض بدون تاريخ، ص. ٤٧.)

الكلمات

الضَّيْف (ج) اَلضُّيُوف	misafir
الأَكُول	obur
سَافَرَ	gitti, yolculuk etti
بَلَد (ج) بِلاَد	memleket
مَرَّ (عَلَى)	…e uğradı
يَقْضِي	geçiriyor (vakit)
إِسْتِرَاحَة	dinlenmek, mola
بَعْضَ الْوَقْتِ	bir müddet
دَعَا	davet etti, çağırdı
أَحْضَرَ	getirdi
الْخُبْز (ج) الأَخْبَاز	ekmek
يُحْضِرُ	getiriyor

اللَّحْم (ج) اَللُّحُوم	et
عَادَ	döndü
يَحْمِلُ	taşıyor
بِيَدِهِ	elinde
وَضَعَ	koydu
لَمَّا	…dığında, …ince
عَادَ (بِـــ)	…i getirdi, …ile döndü
عِدَّةَ مَرَّات	defalarca
أَخِيراً	sonunda
إِلَى أَيْنَ؟	nereye?
أَجَابَ	cevap verdi

düzeltiyor	يُصْلِحُ
mide	مَعِدَةٌ (ج) مَعِدَات
eğer, şayet; ...dığında	إِذَا
düzeltti	أَصْلَحَ
dönüyor	يَرْجِعُ

sebebi nedir, neden?	مَا السَّبَبُ؟
(kulağına) ulaştı, haberini aldı	بَلَغَ
...ki, ...dığı/...diği	أَنَّ
iç hastalıklar	اَلْأَمْرَاض اَلدَّاخِلِيَّة
hakkında	عَنْ

41– Obur Misafir

Adamın biri uzak bir memlekete yolculuğa çıktı, uzun süren yolculuktan sonra bir köye uğradı. Bir ya da iki saat geçirmek için mola verdi. Yolda biriyle tanıştı. Bir müddet dinlenmek için ona misafir oldu. Öğlenleyin ev sahibi onu yemeğe çağırdı. Adam yemeği beklemek için oturdu. Sonra ev sahibi ekmek getirip et getirmek için gitti.

Biraz sonra elinde etle döndü, misafirin ekmeği yemiş olduğunu gördü. Eti koyup ekmek getirmeye gitti. Ekmeği getirdiğinde misafirin eti yemiş olduğunu gördü. Ev sahibi bunu defalarca tekrarladı. Sonunda adam misafirine;

"Nereye gitmek istiyorsun kardeşim?" diye sordu.

Misafir ona cevap verdi:

"Kahire'ye."

Ev sahibi;

"Neden?" dedi.

Misafir;

"Doktora gitmek istiyorum. Mısır'da büyük bir doktor olduğu haberini aldım. Midemi iyileştirecek bir şeyleri ona sormak istiyorum. Zira fazla yiyemiyorum." diye cevap verdi.

Ev sahibi;

"Arkadaşım! Mısır'a gidip mideni düzelttiğinde, lütfen bu yoldan dönme!" dedi.

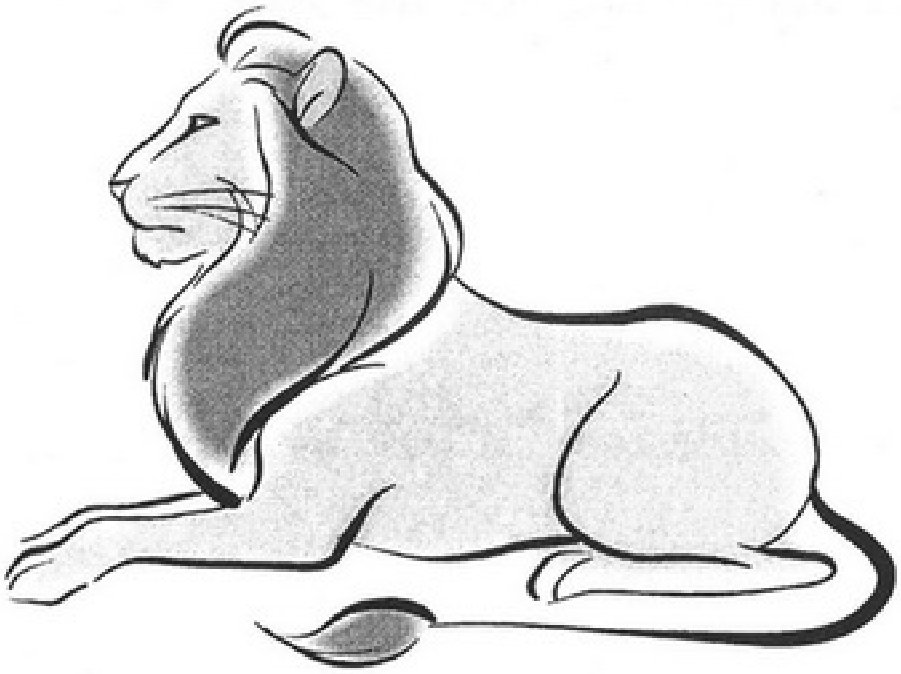

٤٢– أَوَامِرُ الأَسَدِ

خَرَجَ دِيكٌ يَبْحَثُ عَنْ طَعَامِهِ خَارِجَ الْقَرْيَةِ، فَرَآهُ ثَعْلَبٌ، فَأَقْبَلَ عَلَيْهِ، فَأَسْرَعَ الدِّيكُ إِلَى أَعْلَى الشَّجَرَةِ.

قَالَ الثَّعْلَبُ:

ـــ أَيُّهَا الدِّيكُ! صَوْتُكَ جَمِيلٌ لِلْغَايَةِ. وَأَنَا أُحِبُّ أَنْ أَسْمَعَهُ مِنْ قَرِيبٍ، فَانْزِلْ مِنْ فَوْقِ الشَّجَرَةِ لِأَسْمَعَ صَوْتَكَ وَأَتَكَلَّمَ مَعَكَ.

قَالَ الدِّيكُ:

ـــ إِنَّكَ حَيَوَانٌ مَاكِرٌ، وَتُرِيدُ أَنْ تَأْكُلَنِي.

قَالَ الثَّعْلَبُ:

ـــ أَلَمْ تَعْلَمْ بِالأَوَامِرِ الْجَدِيدَةِ؟ لَقَدْ قَرَّرَ الأَسَدُ أَنْ يَقْضِيَ عَلَى الْحُرُوبِ، وَيَنْشُرَ السَّلَامَ وَالْحُبَّ بَيْنَ أَنْوَاعِ الْحَيَوَانِ، فَلَا يَقْتُلُ حَيَوَانٌ حَيَوَاناً آخَرَ، فَالذِّئْبُ صَدِيقُ الْخَرُوفِ، وَالأَسَدُ يَجْلِسُ مَعَ الْحِمَارِ، وَالثَّعْلَبُ يَلْعَبُ مَعَ الدِّيكِ.

قَالَ الدِّيكُ:

ـــ السَّلَامُ وَالْحُبُّ شَيْئَانِ جَمِيلَانِ، وَأَنَا أَرْجُو أَنْ تَنْتَظِرَ هَذَا الْكَلْبَ الَّذِي يَأْتِي نَحْوَكَ، وَتُسَلِّمَ عَلَيْهِ.

نَظَرَ الثَّعْلَبُ وَرَاءَهُ، فَرَأَى كَلْباً قَادِماً مِنْ بَعِيدٍ، فَخَافَ الثَّعْلَبُ، وَقَطَعَ حَدِيثَهُ مَعَ الدِّيكِ وَبَدَأَ يَبْتَعِدُ عَنِ الدِّيكِ بِسُرْعَةٍ شَدِيدَةٍ.

فَصَاحَ الدِّيكُ:

ـــ لِمَاذَا تَخَافُ الْكَلْبَ وَالْأَوَامِرُ الْجَدِيدَةُ تُقَدِّمُ الْحُبَّ وَالسَّلَامَ؟

فَأَجَابَ الثَّعْلَبُ:

ـــ أَخَافُ أَنْ يَكُونَ هَذَا الْكَلْبُ لَمْ يَقْرَأْ الأَوَامِرَ الْجَدِيدَةَ بَعْدُ! إِلَى اللِّقَاءِ قَرِيباً...

(محمد عادل شعبان ومحمد الفاتح فضل الله، *القراءة الميسرة، الكتاب الأول*، الرياض بدون تاريخ، ص. ٨٧.)

الكلمات

أَوَامِر (م) أَمْر	emirler
الأَسَد (ج) الأُسُود	aslan
دِيكٌ (ج) دُيُوك	horoz
يَبْحَثُ (عَنْ)	...i arıyor
ثَعْلَبٌ (ج) ثَعَالِب	tilki
أَقْبَلَ (عَلَى)	...e geldi, ...e yöneldi
أَسْرَعَ	koştu, hızlıca gitti
أَعْلَى	en yüksek, daha yüksek
لِلْغَايَةِ	son derece, çok, gayet
يَسْمَعُ	duyuyor, işitiyor
مِنْ قَرِيبٍ	yakından
اِنْزِلْ	in!
مَاكِرٌ (ج) مَاكِرُونَ	kurnaz

beklemeni istiyorum	أَرْجُو أَنْ تَنْتَظِرَ
...dığı/...diği ...ki, ...en/...an	الَّذِي
...e doğru, yönünde	– نَحْوَ
...e selam veriyor	– يُسَلِّمُ (عَلَى)
gelen	قَادِم (ج) قَادِمُونَ
korktu	خَافَ
kesti	قَطَعَ
konuşma	حَدِيث (ج) أَحَادِيث
uzaklaşıyor	يَبْتَعِدُ (عَن)
bağırdı, öttü	صَاحَ
henüz	بَعْدُ
kararlaştırdı, karar verdi	قَرَّرَ
...i yok ediyor, ...i ortadan kaldırıyor	– يَقْضِي (عَلَى)
savaşlar	الْحُرُوب (م) اَلْحَرْب
yayıyor	يَنْشُرُ
barış	السَّلَام
türler, çeşitler	أَنْوَاع (م) نَوْع
öldürüyor	يَقْتُلُ
diğer, başka	آخَر (ج) أُخَر
kurt	الذِّئْبُ (ج) اَلذِّئَاب
kuzu	الْخَرُوف (ج) اَلْخِرْفَان
eşek	الْحِمَار (ج) الْحَمِير، الحُمُر

42– Aslanın Emirleri

Horozun biri yiyecek aramak için köyün dışına çıktı. Bir tilki onu görüp ona doğru geldi. Horoz hemen ağacın tepesine çıktı.

Tilki;

"Horoz! Sesin çok güzel. Yakından duymak isterim. Sesini duymam ve seninle konuşmam için ağacın tepesinden in!" dedi.

Horoz;

"Sen kurnaz bir hayvansın. Beni yemek istiyorsun." dedi.

Tilki:

"Yeni emirlerden haberin yok mu? Aslan savaşları sona erdirmeye, hayvan türleri arasında barış ve sevgiyi yaymaya karar verdi. Hiçbir hayvan diğerini öldürmüyor; kurt kuzuyla dost, aslan eşekle birlikte oturuyor, tilki horozla oynuyor." dedi.

Horoz;

“Barış ve sevgi güzel şeyler. Ben de sana doğru gelen köpeği beklemeni ve ona selam vermeni istiyorum.” dedi.

Tilki arkasına baktı, uzaktan gelen bir köpek gördü. Tilki korktu horozla konuşmayı bıraktı ve çok hızlı bir şekilde horozdan uzaklaşmaya başladı.

Horoz;

“Yeni emirler sevgi ve barışı önerdiği hâlde, neden köpekten korkuyorsun?” diye bağırdı.

Tilki yanıtladı:

“Bu köpeğin yeni emirleri henüz okumamış olmasından korkuyorum! Yakında görüşmek üzere...”

◆

رُبَّ أَخٍ لَمْ تَلِدْهُ أُمُّكَ.

“Annenin doğurmadığı nice kardeşin vardır.”

◆

عِنْدَ الشَّدَائِدِ يُعْرَفُ الإِخْوَانُ.

“Dostlar, zor günde belli olur.”

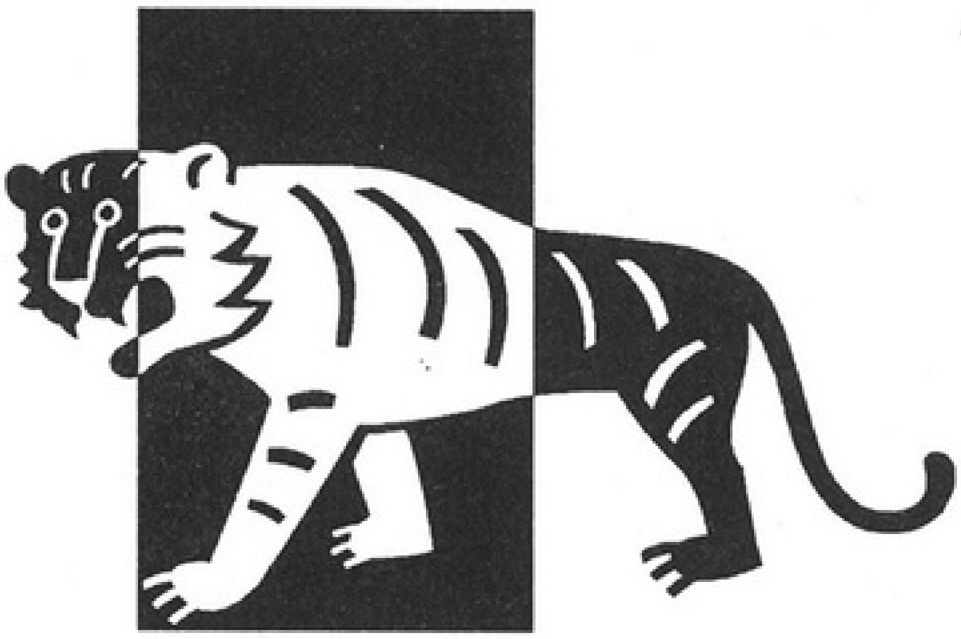

٤٣– زَقْزُوقُ يَغْلِبُ النَّمِرَ

قَالَ زَقْزُوقُ لأُمِّهِ:

ـــ سَأَذْهَبُ يَا أُمِّي إِلَى الْمَرْعَى لأَجْمَعَ بَعْضَ الأَزْهَارِ الْبَرِّيَّةِ لِمُعَلِّمَةِ الْعُلُومِ!

سَأَلَتْ لَهُ أُمُّهُ:

ـــ لاَ بَأْسَ، وَلَكِنْ لِمَاذَا تَأْخُذُ مَعَكَ الْحَبْلَ؟

أَجَابَ زَقْزُوقُ:

ـــ لِأَعْمَلَ أُرْجُوحَةً عَلَى الشَّجَرَةِ وَأَلْهُوَ بِهَا.

وَصَلَ زَقْزُوقُ إِلَى الْمَرْعَى، وَجَمَعَ عَدَداً مِنَ الأَزْهَارِ الْبَرِّيَّةِ، وَرَبَطَهَا حُزْمَةً وَاحِدَةً، وَجَلَسَ لِيَسْتَرِيحَ تَحْتَ ظِلِّ الشَّجَرَةِ، فَاقْتَرَبَ مِنْهُ نَمِرٌ كَبِيرٌ، وَقَالَ لِزَقْزُوقَ:

ـــ لِمَاذَا دَخَلْتَ أَرْضِي؟!.

قَالَ زَقْزُوقُ:

ـــ جِئْتُ لِأَجْمَعَ زُهُوراً بَرِّيَّةً لِمُعَلِّمَةِ الْعُلُومِ.

قَالَ النَّمِرُ:

ـــ لَقَدْ دَخَلْتَ أَرْضِي دُونَ تَصْرِيحٍ، سَآكُلُكَ الآنَ.

وَهَجَمَ عَلَى زَقْزُوقَ، وَلَكِنَّ زَقْزُوقَ اِبْتَعَدَ جَانِباً، وَقَالَ لَهُ:

ـــ تَوَقَّفْ! سَأَقُولُ لَكَ شَيْئاً.

قَالَ لَهُ النَّمِرُ:

ـــ قُلْ بِسُرْعَةٍ يَا زَقْزُوقُ!

قَالَ لَهُ زَقْزُوقُ:

ـــ أُصَارِعُكَ وَتُصَارِعُنِي، وَإِذَا غَلَبْتَنِي تَأْكُلُنِي، وَالآنَ اُتْرُكْنِي أَذْهَبْ إِلَى الْبَيْتِ لِأُحْضِرَ قُوَّتِي، وَحَتَّى لاَ تَهْرُبَ، سَأَرْبُطُكَ بِالْحَبْلِ.

وَافَقَ النَّمِرُ، فَرَبَطَهُ زَقْزُوقُ، وَتَنَاوَلَ غُصْنَ شَجَرَةٍ وَضَرَبَهُ بِقُوَّةٍ، ثُمَّ هَرَبَ قَبْلَ أَنْ يَتَمَكَّنَ النَّمِرُ مِنْ فَكِّ الْحَبْلِ.

(ياسر خالد سلامة، ٢٥ قصة هادفة *للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٦٢-٦٦.)

الكلمات

زَقْزُوق	küçük serçe	الْعُلُوم	fen bilgisi
يَغْلِبُ	yeniyor	ـ لاَ بَأْسَ	zararı yok, önemli değil
النَّمِر (ج) اَلأَنْمَار	kaplan	أُرْجُوحَة (ج) أَرَاجِيح	salıncak
الْبَرِّيَّة	yabanî	يَلْهُو	eğleniyor

yan, kenar	جَانِب (ج) جَوَانِب
hızlıca, çabuk, süratle	بِسُرْعَةٍ
güreşiyor, dövüşüyor	يُصَارِعُ
yendi	غَلَبَ
kaçıyor	يَهْرُبُ
aldı	تَنَاوَلَ
dal	غُصْن (ج) أَغْصَان
çözmek	فَكّ
yetişti	وَصَلَ
birkaç tane	عَدَد مِن
bağladı	رَبَطَ
demet, bağ	حُزْمَة
dinleniyor	يَسْتَرِيحُ
gölge	ظِلّ (ج) ظِلاَل
çiçekler	زُهُور (م) زَهْرَة
...sız, ...siz	ـــ دُونَ
izin	تَصْرِيح

43– Zakzûk Kaplanı Yeniyor

Zakzûk annesine;

"Fen bilgisi öğretmenine birkaç yabanî çiçek toplamak için otlağa gideceğim anne!" dedi.

Annesi ona;

"Zararı yok; ama neden yanına ipi alıyorsun?" diye sordu.

Zakzûk;

"Ağaçta salıncak yapmak ve eğlenmek için." diye yanıtladı.

Zakzûk otlağa vardı, birkaç tane yabanî çiçek topladı, onları tek bir demet hâlinde bağladı, ağaç gölgesinin altında dinlenmek için oturdu. Büyük bir kaplan ona yaklaştı ve Zakzûk'a;

"Neden toprağıma girdin?!." dedi.

Zakzûk;

"Fen bilgisi öğretmenime yabanî çiçekler toplamaya geldim." dedi.

Kaplan;

"İzin almadan toprağıma girdin, şimdi seni yiyeceğim." dedi!

Zakzûk'a saldırdı; fakat Zakzûk bir kenara kaçtı ve ona;

"Dur! Sana bir şey söyleyeceğim." dedi.

Kaplan;

"Çabuk söyle Zakzûk!" dedi.

Zakzûk ona;

"Benimle dövüşürsen dövüşürüm. Yenersen beni yersin. Şimdi beni bırak, gücümü getirmek için eve gideyim. Yalnız kaçmaman için seni iple bağlayacağım."

Kaplan kabul etti. Zakzûk, onu bağladı, bir ağaç dalı aldı ve onu iyice dövdü. Ardından da kaplan ipi çözme imkânı bulamadan önce kaçtı.

◆

إِذَا سَقَطَ الْمَحْظُوظُ فِي الْبَحْرِ
خَرَجَ فِي يَدِهِ سَمَكَةٌ.

"Şanslı denize düşse, elinde balıkla çıkar."

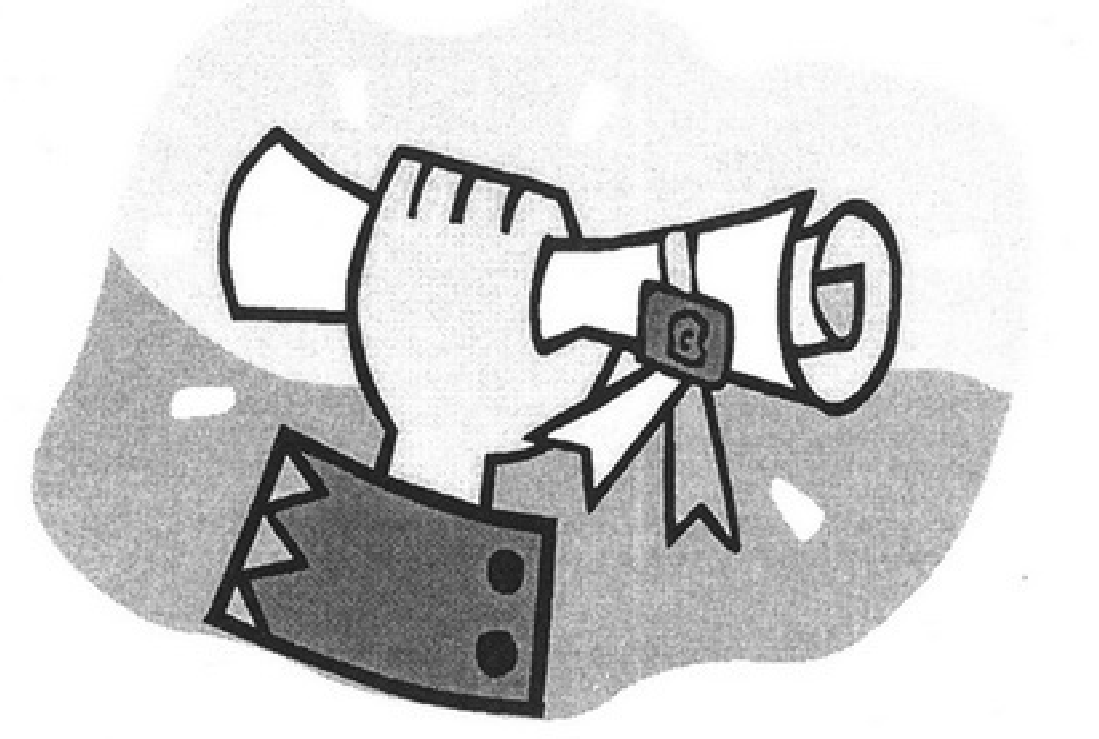

٤٤- اَلنَّائِمُ وَنَجَاحُهُ

كَانَ أَحْمَدُ يَجْلِسُ وَسَطَ التَّلاَمِيذِ، كَانَ ضِمْنَ الْبُلَدَاءِ، كَانَ الأُسْتَاذُ مُحَمَّدٌ قَدْ أَطْلَقَ عَلَيْهِ لَقَبَ "النَّائِمِ"، لِأَنَّهُ دَائِماً لاَ يَسْتَفِيدُ مِنْ شَرْحِهِ.

كَانَ أَحْمَدُ لاَ يُحِبُّ حِصَّةَ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ، كَانَ يَتَمَنَّى لَوْ تُلْغَى وَتَسْقُطُ كَلِمَةُ "النَّائِمِ" مِنْ قَامُوسِ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ.

ذَاتَ يَوْمٍ، كَانَ الأُسْتَاذُ مُحَمَّدٌ يُوَزِّعُ كُرَّاسَاتِ الإِمْلاَءِ عَلَى التَّلاَمِيذِ، كَانَ يَقْرَأُ اسْمَ صَاحِبِهَا، ثُمَّ يُعْطِيهَا لَهُ.

تَمَنَّى أَحْمَدُ لَوْ يُعْطِي الأُسْتَاذُ الْكُرَّاسَاتِ كَعَادَتِهِ إِلَى أَحَدِ الزُّمَلاَءِ فَيُوَزِّعَهَا حَتَّى لاَ يَسْمَعَ كَلِمَةَ "النَّائِمِ" فَيَضْحَكَ الأَوْلاَدُ، وَلَكِنَّ الأُسْتَاذَ كَانَ عَلَى غَيْرِ عَادَتِهِ، لَمْ يُعْطِ الْكُرَّاسَةَ إِلَى أَحْمَدَ وَلَمْ يُنَادِيهِ بِالنَّائِمِ، بَلْ قَالَ: "أَحْمَدُ عَبْدُ اللهِ!" وَهُوَ يُعْطِيهِ الْكُرَّاسَةَ.

دَهِشَ أَحْمَدُ وَلَمْ يُصَدِّقْ مَا سَمِعَ. بِسُرْعَةِ الْبَرْقِ قَالَ:

— نَعَمْ، يَا أُسْتَاذُ!

أَعْطَاهُ الأُسْتَاذُ الْكُرَّاسَةَ وَهُوَ يَبْتَسِمُ، أَخَذَ أَحْمَدُ يُفَكِّرُ.

— اَلأُسْتَاذُ يُنَادِينِي بِاسْمِي لِأَوَّلِ مَرَّةٍ، كَمْ هُوَ جَمِيلٌ! أَتَمَنَّى لَوْ يُنَادِينِي بِهِ دَائِماً!

فَتَحَ كُرَّاسَتَهُ مِثْلَ كُلِّ الأَوْلَادِ لِيَعْرِفَ دَرَجَةَ آخِرِ اخْتِبَارٍ، دَهِشَ أَحْمَدُ لِلْمَرَّةِ الثَّانِيَةِ عِنْدَمَا رَأَى الدَّرَجَةَ "تِسْعَةً مِنْ عَشَرَةٍ"، أَحَسَّ بِشَيْءٍ جَمِيلٍ فِي صَدْرِهِ، سَعِدَ سَعَادَةً بَالِغَةً، قَرَّرَ أَنْ يُغَيِّرَ رَأْيَ الأُسْتَاذِ فِيهِ، أَحَبَّ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ، حَاوَلَ أَنْ يَفْهَمَ مَا يَقُولُهُ الأُسْتَاذُ أَثْنَاءَ الشَّرْحِ.

فِي الْبَيْتِ، أَخَذَ يَحْفَظُ الأَنَاشِيدَ وَيَسْتَذْكِرُ الدُّرُوسَ، ضَاعَفَ مِنْ جُهْدِهِ، لَقَدْ اقْتَرَبَ مَوْعِدُ امْتِحَانِ آخِرِ الْعَامِ، صَارَ مِنَ الْمُتَفَوِّقِينَ، أَسْمَاهُ الأُسْتَاذُ "أَحْمَدَ النَّشِيطَ" فِي آخِرِ الْعَامِ، أَخَذَ الدَّرَجَةَ النِّهَائِيَّةَ فِي اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ، وَصَارَ الأَوَّلَ فِي الْمَدْرَسَةِ.

(محمد عبد الله، جندي *المستقبل*، العدد ٥٣، الكويت، ديسمبر ١٩٩٦، الصفحات: ٦-٧.)

الكلمات

اَلنَّائِمُ (ج) اَلنَّائِمُون	uyuyan, uykucu	ضِمْنَ	arasında
نَجَاح	başarı	الْبُلَدَاءِ (م) البَلِيد	tembeller, aptallar
— كَانَ	...idi, oldu	قَدْ	...mış/...miş (maziden önce)
يَجْلِسُ	oturuyor	أَطْلَقَ (عَلَى)	...e isim verdi, ...e ad taktı
وَسَطَ	ortasında	يَسْتَفِيدُ	yararlanıyor
التَّلَامِيذِ (م) التِّلْمِيذ	öğrenciler		

bilakis, aksine	بَلْ
şaşırdı	دَهِشَ
inanıyor	يُصَدِّق
...en/...an, ...dığı/...diği, ...ki	مَا
yıldırım hızıyla	بِسُرْعَةِ الْبَرْقِ
gülümsüyor	يَبْتَسِمُ
başladı, aldı	أَخَذَ
düşünüyor	يُفَكِّرُ
ilk defa	لأَوَّلِ مَرَّةٍ
ne kadar?	كَمْ؟
açtı	فَتَحَ
gibi	مِثْلَ
hepsi, her	كُلِّ
derece, not	دَرَجَة (ج) دَرَجَات
son	آخِر
imtihan, sınav	اخْتِبَار
...dığında, ...diğinde	عِنْدَمَا
gördü	رَأَى
on üzerinden dokuz	تِسْعَة مِنْ عَشَرَة
...i hissetti	أَحَسَّ (بِـــ)
göğüs	صَدْر (ج) صُدُور
mutlu oldu, sevindi	سَعِدَ
mutluluk, sevinç	سَعَادَة
aşırı, oldukça, çok	بَالِغَة

açıklama, anlatma	شَرْح
seviyor, istiyor	يُحِبُّ
ders saati, ders	حِصَّة (ج) حِصَص
istiyor	يَتَمَنَّى
keşke	لَوْ
iptal ediliyor, kaldırılıyor	تُلْغَى
düşüyor	تَسْقُطُ
sözlük	قَامُوسِ (ج) قَوَامِيس
bir gün	ذَاتَ يَوْمٍ
dağıtıyor	يُوَزِّعُ
kâğıtlar	كُرَّاسَاتِ (م) كُرَّاسَة
imlâ, yazım	الإِمْلاَءِ
arkadaş	صَاحِب (ج) أَصْحَاب
sonra, ondan sonra	ثُمَّ
...e veriyor	يُعْطِي (لِ)
her zaman yaptığı gibi	كَعَادَتِهِ
biri	أَحَدِ
arkadaşlar	الزُّمَلاَءِ (م) الزَّمِيل
için, ...sin diye, ta ki	حَتَّى
duyuyor	يَسْمَعُ
gülüyor	يَضْحَكَ
çocuklar	الأَوْلاَد (م) الوَلَد
başka	غَيْر
...madı, ...medi	لَمْ
sesleniyor	يُنَادِي

dersler	الدُّرُوس (م) الدَّرْس
katladı, iki katına çıkardı	ضَاعَفَ
gayret, çaba	جُهْد (ج) جُهُود
yaklaştı	اقْتَرَبَ
vakit, belirlenen vakit, randevu	مَوْعِد (ج) مَوَاعِد
yıl sonu	آخِر الْعَامِ
oldu	صَارَ
başarılı	الْمُتَفَوِّق (ج) الْمُتَفَوِّقُونَ
isimlendirdi	أَسْمَى
çalışkan	النَّشِيط (ج) النَّشِيطُونَ
kararlaştırdı, karar verdi	قَرَّرَ
...mek, ...mak, ...meyi, ...mayı, ...mesi, ...ması	أَنْ
değiştiriyor	يُغَيِّر
görüş, fikir	رَأْي (ج) آرَاء
çalıştı, gayret etti	حَاوَلَ
anlıyor	يَفْهَمُ
esnasında, sırasında	أَثْنَاء
ezberliyor	يَحْفَظُ
marşlar, şiirler	الأَنَاشِيد (م) النَّشِيد
ders çalışıyor	يَسْتَذْكِرُ

44– Uykucu ve Başarısı

Ahmet öğrencilerin arasında oturuyordu. Tembellerin arasındaydı. Muhammed Hoca, Ona “uykucu” lakabını takmıştı. Çünkü Ahmet, sürekli olarak dersinden yararlanmazdı.

Ahmet, Arapça dersini sevmiyordu, “uykucu” kelimesinin de kaldırılıp Arapça sözlüğünden çıkarılmasını temenni ediyordu.

Bir gün, Muhammed Hoca öğrencilere yazılı kâğıtları dağıtıyordu. Sahibinin ismini okuyor ve ardından kendisine veriyordu.

Ahmet ise, “keşke hoca her zaman yaptığı gibi kâğıtları arkadaşlardan birine verse, o dağıtsa, ‘uykucu’ kelimesini duymasa ve çocuklar da gülmese” diye iç geçirdi. Ama hoca her zaman yaptığının aksine, ne Ahmet’e verdi, ne de ona uykucu diye seslendi. Aksine kâğıdı verirken “Ahmet Abdullah!” dedi.

Ahmet şaşırdı. Duyduğuna inanamadı. Yıldırım hızıyla cevap verdi:

“Evet, hocam!”

Hoca, gülümseyerek kâğıdı Ahmet'e verdi. Ahmet düşünmeye başladı:

"Hoca ilk defa ismimle sesleniyor. Ne kadar güzel! Keşke bana hep böyle seslense!"

Bütün çocuklar gibi, son sınavın notunu öğrenmek için kâğıdını açtı. Notunun "on üzerinden dokuz" olduğunu gördüğünde Ahmet, ikinci kez şaşırdı. Göğsünde hoş bir şey hissetti ve son derece mutlu oldu. Hocanın kendisi hakkındaki fikrini değiştirmeye karar verdi, Arapçayı sevdi. Öğretmenin ders esnasında söylediklerini anlamaya gayret etti.

Evde şiirleri ezberlemeye ve ders çalışmaya başladı, çabasını ikiye katladı. Yıl sonu sınav zamanı yaklaştı. Başarılılardan oldu. Yıl sonunda öğretmen, ona "Çalışkan Ahmet" ismini verdi. Arapça dersinde en yüksek notu aldı ve okul birincisi oldu.

◆

اِقْنَعْ بِمَا قَسَمَ اللّٰهُ تَكُنْ غَنِيًّا.

"Allah'ın taksimine razı ol, zengin olursun."

◆

كُلُّ حَجَرٍ فِي مَوْقِعِهِ ثَقِيلٌ.

"Her taş yerinde ağırdır."

٤٥– اَلْعَدْلُ عِنْدَ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ

ذَهَبَتْ سَيِّدَةٌ مَسِيحِيَّةٌ مِصْرِيَّةٌ إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ "عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ" تَشْكُو إِلَيْهِ وَالِي مِصْرَ عَمْرَو بْنَ الْعَاصِ وَتَقُولُ إِنَّهُ لَمْ يُنْصِفْهَا، وَقَدْ وَقَعَ اِعْتِدَاءٌ عَلَى أَمْوَالِهَا فِي مِصْرَ، فَجَاءَتْ إِلَى الْخَلِيفَةِ بِهَذِهِ الشَّكْوَى...

وَسَمِعَ "عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ" شَكْوَى الْمَرْأَةِ، وَأَحَسَّ بِعَبْقَرِيَّتِهِ الْمَعْرُوفَةِ أَنَّهَا مَظْلُومَةٌ... فَأَمْسَكَ الْخَلِيفَةُ بِقِطْعَةٍ مِنَ الْفَخَّارِ، وَرَسَمَ عَلَيْهَا خَطًّا، ثُمَّ قَطَعَ هَذَا الْخَطَّ بِخَطٍّ آخَرَ... فِي شَكْلِ الصَّلِيبِ، أَوْ عَلَامَةِ (+).

وَقَالَ لِلشَّاكِيَةِ:

ـــ اِذْهَبِي إِلَى عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ وَقَدِّمِي لَهُ هَذِهِ! وَاشْرَحِي لَهُ شَكْوَاكِ مَرَّةً أُخْرَى!..

فَتَعَجَّبَتْ اَلْمَرْأَةُ وَلَكِنَّهَا نَفَّذَتْ الأَمْرَ... وَزَادَ إِعْجَابُهَا حِينَ رَأَتْ الْوَالِيَ عَمْرَو بْنَ الْعَاصِ يَهْتَمُّ بِشَكْوَاهَا غَايَةَ الاِهْتِمَامِ، وَيَأْمُرُ بِرَدِّ حُقُوقِهَا إِلَيْهَا مِنَ الْمَالِ. قَبْلَ أَنْ تَخْرُجَ مِنْ عِنْدِهِ. وَلَمْ تَفْهَمْ السِّرَّ...

وَلَكِنْ عَمْرُو بْنُ الْعَاصِ فَهِمَ الْعَلاَمَةَ الَّتِي رَسَمَهَا الْخَلِيفَةُ مِنْ خَطَّيْنِ مُتَقَاطِعَيْنِ... كَانَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ يَقُولُ لَهُ:

— اِسْتَقِمْ هَكَذَا (—)... وَإِلاَّ قَطَعْتُكَ هَكَذَا (+)...

أَيْ، إِذَا لَمْ تَحْكُمْ بِالْعَدْلِ وَالاِسْتِقَامَةِ مِثْلَ هَذَا الْخَطِّ الأَوَّلِ، قَطَعْتُكَ نِصْفَيْنِ كَمَا تَرَى فِي الْخَطِّ الثَّانِي...

وَكَانَ عَمْرُو بْنُ الْعَاصِ يَعْرِفُ تَمَاماً أَنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ صَادِقٌ فِي قَوْلِهِ لِصِيَانَةِ الْحُكْمِ بِالْعَدْلِ بَيْنَ الرَّعِيَّةِ مِنْ مُسْلِمِينَ وَغَيْرِ مُسْلِمِينَ... رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمَا.

(آمال مرسى، *جندي المستقبل*، العدد ٥٢، الكويت، نوفمبر ١٩٩٦، الصفحات: ٦-٧.)

الكلمات

سَيِّدَةٌ (ج) سَيِّدَات	hanımefendi, kadın
مَسِيحِيَّةٌ (ج) مَسِيحِيَّات	Hristiyan (müennes)
مِصْرِيّ (ج) مِصْرِيُّونَ	Mısırlı
أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ	Emîrulmüminîn (yönetimde olan halife vb. kimselere söylenir.)
يَشْكُو	şikâyet ediyor
وَالِي (ج) وُلاَة	vali
يُنْصِفُ	insaf ediyor, merhamet ediyor
اِعْتِدَاءٌ (عَلَى)	haksızlık etmek, adil davranmamak, zulmetmek
أَمْوَال (م) مَال	mallar, paralar
الشَّكْوَى (ج) اَلشَّكَاوِي	şikâyet
الْمَرْأَة (ج) اَلنِّسَاء	kadın

son derece dikkate alarak	غَايَةَ الإِهْتِمَامِ
...i emrediyor	يَأْمُرُ (بِـــ)
geri verilmesi, iade edilmesi	رَدّ
haklar	حُقُوق (م) حَقّ
anlıyor	يَفْهَمُ
sır	السِرّ (ج) الأَسْرَار
birbirini kesen	مُتَقَاطِع
doğru ol	اِسْتَقِمْ
böyle	هَكَذَا
aksi takdirde, yoksa	وَإِلاَّ
kesti	قَطَعَ
yani	أَيْ
...mezse/...mazsa	إِذَا لَمْ
hükmediyor, yönetiyor	يَحْكُمُ
doğruluk	الإِسْتِقَامَة
yarım, yarı	نِصْف
söz	قَوْل (ج) أَقْوَال
korumak	صِيَانَة
yönetim, idare	اَلْحُكْم
tebaa, vatandaşlar, halk	الرَّعِيَّة (ج) الرَّعَايَا
gayri müslim (müslüman olmayan)	غَيْرُ مُسْلِم

...i hissetti	أَحَسَّ (بِـــ)
deha, dahilik	عَبْقَرِيَّة
mazlum, haksızlığa uğramış	مَظْلُوم
parça	قِطْعة (ج) قِطَع
(pişirilmiş) kil, çamur, çanak, çömlek	فَخَّار
resmetti, çizdi	رَسَمَ
hat, çizgi	خَطّ (ج) خُطُوط
kesti	قَطَعَ
başka	آخَر (ج) أُخَرُ
haç şeklinde	فِي شَكْلِ الصَّلِيبِ
şikâyet eden, şikâyetçi (bayan)	الشَّاكِيَة
sun, ilet (bayana emir)	قَدِّمِي
açıkla, anlat (bayana emir)	اشْرَحِي
ikinci defa, başka sefer	مَرَّةً أُخْرَى
şaşırdı	تَعَجَّبَ
yerine getirdi	نَفَّذَ
emir	الأَمْر (ج) الأَوَامِر
artı, çoğaldı	زَادَ
şaşırmak, hayranlık	إِعْجَابُ
...e önem veriyor, ...i önemsiyor	يَهْتَمُّ (بِـــ)

45– Ömer b. el-Hattâb'a Göre Adalet

Mısır valisi Amr b. el-Âs'ı şikâyet eden, kendisine acımadığını, Mısır'daki mallarına adil davranılmadığını ve bu şikâyetle halifeye geldiğini söyleyen Mısırlı Hıristiyan bir kadın Ömer b. el-Hattâb'a gitti...

Ömer b. el-Hattâb, kadının şikâyetini dinledi, bilinen dehasıyla kadının mazlum olduğunu anladı... Bir çömlek parçası alıp, üzerine bir çizgi çizdi. Daha sonra da bu çizgiyi başka bir çizgiyle kesti... Haç, yani (+) şeklinde bir işaret.

Şikâyetçi kadına;

"Amr b. el-Âs'a git ve bunu ona ver! Ona şikâyetini tekrar anlat!.." dedi.

Kadın şaşırdı, ama emri yerine getirdi... Amr b. el-Âs'ın şikâyetiyle son derece ilgilendiğini, daha huzurundan çıkmadan hakkı olan malların iade edilmesini emrettiğini görünce, şaşkınlığı daha da arttı, sırrını anlayamadı...

Ancak halifenin kesişen iki çizgi hâlinde yaptığı işaretin ne anlama geldiğini, Amr b. el-Âs anladı. Ömer b. el-Hattâb ona;

"Bu şekilde (-) doğru ol, yoksa seni bu şekilde (+) keserim..." diyordu.

Yani, birinci çizgi gibi adalet ve doğrulukla yönetmezsen, ikinci çizgide gördüğün gibi seni ikiye bölerim...

Amr b. el-Âs ister Müslim, ister gayri Müslim olsun, halk arasında adil yönetimi korumak için müminlerin emirinin sözünde durduğunu gayet iyi biliyordu... Allah ikisinden de razı olsun.

* * *

اَلرِّزْقُ بِالْعَمَلِ لَيْسَ بِالْأَمَلِ.

"Rızık temenniyle değil, çalışmayladır."

٤٦– اَلْكَلْبُ الْوَفِيُّ

اَلأُمُّ تَحْتَ الْمِظَلَّةِ، وَسُعَادُ تَرْمِي الْكُرَةَ لِسَمِيرٍ، وَالْكَلْبُ يَنْظُرُ إِلَى الْكُرَةِ.

رَمَى سَمِيرٌ الْكُرَةَ، فَطَارَتْ فِي الْمَاءِ، فَجَرَى الْكَلْبُ جَاءَ بِهَا مِنَ الْمَاءِ.

مَشَتْ اَلأُمُّ، فَقَالَ سَمِيرٌ لِسُعَادَ:

ـــ تَعَالَيْ نَرْكَبْ الْقَارِبَ، وَنَتَفَسَّحْ فِي البَحْرِ.

رَكِبَ سَمِيرٌ، وَرَكِبَتْ سُعَادُ، وَأَمْسَكَ سَمِيرٌ الْمِجْدَافَ. وَانْتَظَرَ الْكَلْبُ لِيَرْكَبَ.

سَارَ الْقَارِبُ، وَفِيهِ سَمِيرٌ وَسُعَادُ، وَبَعُدَ عَنِ الشَّاطِئِ، وَعَامَ الْكَلْبُ وَرَاءَهُ.

رَأَى سَمِيرٌ اَلْكَلْبَ يَعُومُ وَرَاءَ الْقَارِبِ لِيَرْكَبَ. وَقَفَ سَمِيرٌ وَدَفَعَهُ بِالْمِجْدَافِ.

رَجَعَ الْكَلْبُ إِلَى الشَّاطِئِ، وَقَفَ يَنفُضُ الْمَاءَ مِنْ جِسْمِهِ. وَبَعُدَ الْقَارِبُ فِي الْبَحْرِ.

هَاجَ الْبَحْرُ وَضَرَبَ الْمَوْجُ الْقَارِبَ. خَافَ سَمِيرٌ وَسُعَادُ، وَخَافَ الْكَلْبُ عَلَيْهِمَا.

يَا خَسَارَةَ! اَلْقَارِبُ مَقْلُوبٌ، وسُعَادُ الْمِسْكِينَةُ فِي الْمَاءِ، وَسَمِيرٌ يُمْسِكُ بِالْقَارِبِ وَهُوَ خَائِفٌ.

أَمْسَكَ الْكَلْبُ سُعَادَ، وَسَحَبَهَا إِلَى الشَّاطِئِ، وَالنَّاسُ يَنْظُرُونَ إِلَى الْكَلْبِ الشُّجَاعِ.

وَصَلَ الْحَارِسُ إِلَى سَمِيرٍ، وَحَمَلَهُ عَلَى صَدْرِهِ، وَرَجَعَ بِهِ إِلَى الشَّاطِئِ.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ! نَجَا سَمِيرٌ، وَنَجَتْ سُعَادُ. وَالأُمُّ شَكَرَتْ الْكَلْبَ الْوَفِيَّ الشُّجَاعَ.

(ابن هيثم عزوز، *مكتبة سمير الطفل للأطفال من السابعة إلى الحادية عشرة*، القاهرة بدون تاريخ، ص ٩-١٠.)

الكلمات

اَلْكَلْبُ (ج) اَلْكِلَاب	köpek
الْمِظَلَّة (ج) اَلْمِظَلاَّت	çardak, şemsiye
يَنْظُرُ (ج) إِلَى	bakıyor
طَارَ	uçtu
الْمَاء	su
جَرَى	koştu
تَعَالَيْ	gel (bayana)
الْقَارِب (ج) اَلْقَوَارِب	kayık, sandal
يَتَفَسَّحُ	açılıyor, ferahlıyor
البَحْر (ج) الْبِحَار	deniz
الْمِجْدَاف (ج) الْمَجَادِيف	kürek
وَقَفَ	durdu
سَارَ	yürüdü, hareket etti
الشَّاطِئ (ج) اَلشَّوَاطِئ	kıyı, sahil
عَامَ	yüzdü
وَرَاءَ	arkasından
رَأَى	gördü

korkan, korkak	خَائِفٌ
çekti	سَحَبَ
insanlar	النَّاسُ (م) الإِنْسان
cesur	الشُّجَاع
bekçi	الْحَارِسُ
taşıdı, yüklendi	حَمَلَ
göğüs	صَدْر (ج) صُدُور
geri getirdi, geri götürdü	رَجَعَ (بِـــ)
kurtuldu	نَجَا
teşekkür etti	شَكَرَ

yüzüyor	يَعُومُ
itti	دَفَعَ
döndü	رَجَعَ
silkiniyor	يَنْفُضُ
vücut	جِسْم (ج) أَجْسَام
dalgalandı	هَاجَ
vurdu	ضَرَبَ
dalga	الْمَوْجُ (ج) الأَمْوَاج
korktu	خَافَ (عَلَى)
tüh, yazık, ne kötü!	يَا خَسَارَةَ!
devrilmiş, ters dönmüş	مَقْلُوبٌ
zavallı	الْمِسْكِين (ج) الْمَسَاكِين

46– Vefalı Köpek

Anne çardağın altında, Suâd topu Semîr'e atıyor ve köpek ise topa bakıyor.

Semîr topu attı, suya uçtu. Köpek koştu, topu sudan getirdi.

Anne yürüyüşe çıktı. Semîr, Suâd'a;

"Gel kayığa binelim, denize açılalım!" dedi.

Semîr de Suâd da bindiler. Semîr küreği tuttu. Köpek binmek için bekledi.

İçinde Semîr ve Suâdla kayık hareket etti, kıyıdan uzaklaştı. Köpek arkasından yüzdü.

Semîr, kayığa binmek için kayığın arkasından yüzen köpeği gördü, durdu ve onu kürekle itti.

Köpek kıyıya döndü. Vücudundan suyu silkmeye başladı. Kayık denizde uzaklaştı.

Deniz dalgalandı ve dalga kayığa vurdu. Semîrle Suâd korktular. Köpek onlar için endişelendi.

Yazık! Kayık ters dönmüş. Zavallı Suâd suda. Semîr ise korkarak kayığı tutuyor.

İnsanlar cesur köpeğe bakarken köpek, Suâd'ı yakaladı ve onu kıyıya çekti.

Bekçi, Semîr'in yanına gitti, onu kucağına aldı ve kıyıya getirdi.

Allah'a hamd olsun! Semîr de, Suâd da kurtuldu. Anne vefalı, cesur köpeğe teşekkür etti.

◆

إِنَّ عَدْلَ النَّاسِ ثَلْجٌ
إِنْ رَأَتْهُ الشَّمْسُ ذَابَ.

"İnsanların adaleti kar gibidir,
güneş görürse erir."

◆

اَلْعَدْلُ أَسَاسُ الْمُلْكِ.

"Adalet mülkün temelidir."

٤٧- اَللِّصُّ الْمَخْدُوعُ

تَسَلَّقَ أَحَدُ اللُّصُوصِ مَنْزِلَ رَجُلٍ مِنَ الأَثْرِيَاءِ، حَيْثُ اِعْتَلَى سَطْحَ دَارِهِ لَيْلاً، وَكَانَتْ الْبُيُوتُ فِي ذَلِكَ الزَّمَنِ مَبْنِيَةً مِنَ الْخَشَبِ وَالطِّينِ.

كَانَ صَاحِبُ الْمَنْزِلِ نَائِماً هُوَ وَزَوْجَتُهُ الَّتِي سَمِعَتْ تَوَقُّعَ أَقْدَامِ اللِّصِّ عَلَى سَطْحِ مَنْزِلِهِمَا... وَبَعْدَ أَنْ أَصْغَتْ وَتَأَكَّدَتْ، أَيْقَظَتْ زَوْجَهَا لِتُخْبِرَهُ بِأَنَّ أَحَداً يَسِيرُ فَوْقَ سَطْحِ دَارِهِمَا! فَقَالَ لَهَا زَوْجُهَا:

ــ حَدِّثِينِي بِصَوْتٍ عَالٍ! وَسَوْفَ أُجِيبُكِ عَلَى كَلاَمِكِ بِصَوْتٍ عَالٍ أَيْضاً، حَتَّى يَسْمَعَ اللِّصُّ حَدِيثَنَا وَنُمْسِكَ بِهِ.

فَقَالَتْ اَلزَّوْجَةُ:

ــ يَا رَجُلُ!.. إِنِّي أَسْمَعُ وَقْعَ أَقْدَامٍ. وَرُبَّمَا يَكُونُ أَحَدُ اللُّصُوصِ فَوْقَ سَطْحِ دَارِنَا...

قَالَ الرَّجُلُ لِزَوْجَتِهِ:

ــ دَعْكِ مِنْ هَذَا الْكَلَامِ وَنَامِي! لأَنَّهُ لاَ يُوجَدُ أَحَدٌ مِنَ اللُّصُوصِ فِي الْمَدِينَةِ. وَنَحْنُ بِأَمَانٍ... وَلِهَذَا تَرَكْتُ دَرَاهِمِي فِي حُجْرَةٍ بِالْمَنْزِلِ دُونَ أَنْ أُخْفِيَهَا فِي مَكَانٍ آمِنٍ.

ثُمَّ تَابَعَ الرَّجُلُ كَلَامَهُ لِزَوْجَتِهِ:

ــ وَلَوْ كَانَ ذَلِكَ الَّذِي يَسِيرُ عَلَى سَطْحِ دَارِنَا لِصّاً لَمَا سَارَ عَلَى مُنْتَصَفِ السَّطْحِ حَتَّى لاَ أَحَدَ يَسْمَعُ خُطُوَاتِهِ... بَلْ كَانَ يَسِيرُ عَلَى جَانِبِهِ لِيَخْتَفِيَ بِذَلِكَ أَثَرُ أَقْدَامِهِ.

فَلَمَّا سَمِعَ اللِّصُّ كَلَامَ صَاحِبِ الْمَنْزِلِ، تَنَبَّهَ لِحَالِهِ. وَأَخَذَ يَسِيرُ عَلَى حَرْفِ سَقْفِ الْمَنْزِلِ مُسْرِعاً عَلَى أَمَلِ الْوُصُولِ إِلَى كَنْزِ صَاحِبِ الْمَنْزِلِ، حَتَّى سَقَطَ عَلَى الأَرْضِ دَاخِلَ السُّورِ!

فَأَسْرَعَ صَاحِبُ الدَّارِ وَأَمْسَكَ بِهِ، فَسَأَلَهُ:

ــ مَاذَا أَتَى بِكَ إِلَى هُنَا وَكَيْفَ وَقَعْتَ؟

قَالَ اللِّصُّ:

ــ لَقَدْ سَمِعْتُ كَلَامَكَ وَأَنْتَ تُحَدِّثُ زَوْجَتَكَ. وَلَمْ أُفَكِّرْ بِأَنَّهَا خَدِيعَةٌ لِتُمْسِكَ بِي وَأَقَعَ فِي شِبَاكِ حِيلَتِكَ! لَكِنَّ هَذَا جَزَائِيَ الَّذِي أَسْتَحِقُّهُ.

(رياض جبر، جندي *المستقبل*، العدد ٥٢، الكويت، نوفمبر ١٩٩٦، الصفحات: ٢٢-٢٣.)

الكلمات

yürüyor	يَسِيرُ
üzerinde	فَوْقَ
konuştu	حَدَّثَ
yüksek bir sesle	بِصَوْتٍ عَالٍ
…ecek, …acak (muzârinin başında)	سَوْفَ
…e cevap veriyor	يُجِيبُ (عَلَى)
de, da, dahi	أَيْضاً
söz, konuşma	حَدِيث (ج) أَحَادِيث
…i tutuyor, yakalıyor	يُمْسِكُ (بـــ)
adam	رَجُل (ج) رِجَال
basış (ayak için), düşüş	وَقْع
belki, kimbilir	رُبَّمَا
oluyor	يَكُونُ
...i bırak, boşver!	دَعْكَ (مِنْ)!
var, bulunuyor	يُوجَدُ
güvende	بِأَمَانٍ
bundan dolayı	لِهَذَا
dirhemler	دَرَاهِم (م) دِرْهَم
oda	حُجْرَة (ج) حُجُرَات
…meksizin, …maksızın	دُونَ أَنْ
gizliyor, saklıyor	يُخْفِي

hırsız	اَللِّصُّ (ج) اَللُّصُوص
aldatılan, kandırılan	الْمَخْدُوعُ (ج) اَلْمَخْدُوعُونَ
tırmandı	تَسَلَّقَ
zenginler	الأَثْرِيَاء (م) الثَّرِيّ
orada	حَيْثُ
çıktı	اِعْتَلَى
çatı	سَطْح (ج) سُطُوح
ev	دَار (ج) دُور، دِيَار
geceleyin	لَيْلاً
o	ذَلِكَ
yapılı	مَبْنِيّ
ahşap, odun	الْخَشَب (ج) الأَخْشَاب
çamur, balçık	الطِّين
eş, karı	زَوْجَة (ج) زَوْجَات
...en, ...an, ...dığı, ...diği, ...ki	الَّتِي
basış (ayak için)	تَوَقُّع
ayaklar	أَقْدَام (م) قَدَم
kulak verdi, dinledi	أَصْغَى
emin oldu	تَأَكَّدَ
uyandırdı	أَيْقَظَ
eş, koca	زَوْج (ج) أَزْوَاج
haber veriyor	يُخْبِرُ

...e varmak, ...e varış	اَلْوُصُول (إِلَى)
hazine	كَنْز (ج) كُنُوز
düştü	سَقَطَ
yer, toprak	الأَرْض (ج) الأَرَاضِي
iç, iç kısım	دَاخِل
çit, duvar	السُّور (ج) الأَسْوَار
soruyor	يَسْأَلُ
ne, neyi?	مَاذَا؟
...i getirdi	أَتَى (بِـــ)
burada, buraya	هُنَا
hile, düzen, tuzak	خَدِيعة
ağlar, tuzaklar	شِبَاك (م) شَبَكَة
hile, düzen	حِيلَة (ج) حِيَل
ancak, ama; zira	لَكِنَّ
karşılık; ceza	جَزَاء
hakediyor	يَسْتَحِقُّ

güvenli	آمِن
...i izledi, peşinden gitti; ...i devam ettirdi	تَابَعَ
...en, ...an, ...dığı, ...diği, ...ki	اَلَّذِي
...medi, ...madı	لَمَّا
yürüdü	سَارَ
ortasında	مُنْتَصَف
adımlar	خُطُوَات (م) خُطْوَة
yan	جَانِب (ج) جَوَانِب
gizleniyor, saklanıyor	يَخْتَفِي
eser, iz	أَثَر (ج) آثَار
farkına vardı, uyandı	تَنَبَّهَ
kenar; harf	حَرْف (ج) حُرُوف
çatı, tavan	سَقْف (ج) سُقُوف
hızlı	مُسْرِع (ج) مُسْرِعُونَ
ümidiyle	عَلَى أَمَلِ

47– Aldatılan Hırsız

Hırsızın biri zengin bir adamın evine tırmandı. Geceleyin evin çatısına çıktı. O zamanlar evler ahşap ve çamurdandı.

O sırada ev sahibi ve evlerinin çatısındaki hırsızın ayak seslerini duyan karısı uyuyorlardı... Kulak verip iyice emin olduktan sonra, evlerinin çatısında birinin yürüdüğünü haber vermek için kocasını uyandırdı! Kocası karısına;

"Benimle yüksek sesle konuş! Ben de hırsız konuşmamızı duysun da onu yakalayalım diye konuşmalarına yüksek sesle cevap vereceğim." dedi.

Karısı;

"Bey bey!.. Ayak sesleri duyuyorum. Evimizin çatısında bir hırsız olabilir..." dedi.

Adam karısına cevap verdi:

"Bırak bu sözleri de uyu! Çünkü şehirde hiçbir hırsız yok. Güvendeyiz... O yüzden dirhemlerimi güvenli bir yerde saklamaksızın evdeki bir odaya bıraktım."

Sonra adam hanımıyla konuşmaya devam etti:

"Hem evimizin çatısında yürüyen kişi hırsız olsaydı, kimse ayak seslerini duymasın diye çatının ortasında yürümez, kenarından yürürdü."

Hırsız ev sahibinin sözlerini duyunca, kendi durumuna dikkat etti. Ev sahibinin hazinesine ulaşmak ümidiyle hızlı bir şekilde kenardan yürümeye başladı. Çok geçmeden bahçe duvarının içine yere düştü.

Ev sahibi hızlıca koştu hırsızı yakaladı ve ona;

"Seni buraya getiren ne, nasıl düştün?" diye sordu.

Hırsız:

"Karınla konuşurken söylediklerini duydum. O konuşmaların beni yakalaman için bir tuzak olduğunu ve tuzağın içine düşeceğimi düşünemedim. Ama bu hak ettiğim bir cezadır!" dedi.

* * *

اَلسِّنْدَانُ الْمَتِينُ لاَ يَخْشَى الْمِطْرَقَةَ.

"Sert örs, çekiçten korkmaz."

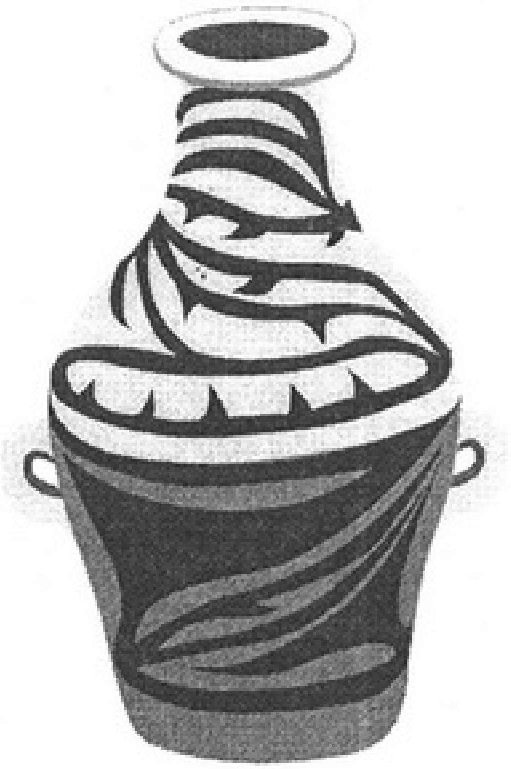

٤٨– الْبَيْتُ الصَّغِيرُ

كَانَ فَأْرٌ صَغِيرٌ يَمْشِي فِي الطَّرِيقِ، فَرَأَى جَرَّةً صَغِيرَةً فَقَالَ:

— يَا بَيْتُ يَا صَغِيرُ! مَنْ يَسْكُنُ فِيكَ؟

اِقْتَرَبَ الْفَأْرُ مِنَ الْجَرَّةِ وَلَمْ يَسْمَعْ أَيَّ صَوْتٍ يَرُدُّ عَلَيْهِ... الْجَرَّةُ خَالِيَةٌ... مَا فِيهَا أَحَدٌ، الْفَأْرُ قَالَ:

— هَذَا بَيْتٌ جَمِيلٌ لِي، أَنَا سَأَسْكُنُ هُنَا.

وَمَرَّ ضِفْدَعٌ وَرَأَى الْجَرَّةَ فَقَالَ:

— يَا بَيْتُ يَا صَغِيرُ! مَنْ يَسْكُنُ فِيكَ؟

الْفَأْرُ الصَّغِيرُ طَيِّبٌ، وَكَرِيمٌ يُحِبُّ الْحَيَوَانَاتِ، الْفَأْرُ قَالَ:

— أَنَا الْفَأْرُ، يَا ضِفْدَعُ! أُسْكُنْ مَعِي، فَبَيْتِي جَمِيلٌ.

دَخَلَ الضِّفْدَعُ الْجَرَّةَ، وَسَكَنَ مَعَ الْفَأْرِ. وَمَرَّ الأَرْنَبُ وَرَأَى الْجَرَّةَ وَقَالَ:

ـــ يَا بَيْتُ يَا صَغِيرُ! مَنْ يَسْكُنُ فِيكَ؟

الْفَأْرُ قَالَ:

ـــ أَنَا الْفَأْرُ، وَمَعِي الضِّفْدَعُ... تَعَالَ أُسْكُنْ مَعَنَا، فَبَيْتُنَا جَمِيلٌ.

دَخَلَ الأَرْنَبُ وَسَكَنَ مَعَ الْفَأْرِ وَالضِّفْدَعُ. وَمَرَّ قُنْفُذٌ وَرَأَى الْجَرَّةَ وَقَالَ:

ـــ يَا بَيْتُ يَا صَغِيرُ! مَنْ يَسْكُنُ فِيكَ؟

الْفَأْرُ قَالَ:

ـــ أَنَا الْفَأْرُ، وَمَعِي الضِّفْدَعُ، والأَرْنَبُ... تَعَالَ أُسْكُنْ مَعَنَا، فَبَيْتُنَا جَمِيلٌ.

فَرِحَ الْقُنْفُذُ، وَدَخَلَ الْجَرَّةَ، وَسَكَنَ مَعَ الْفَأْرِ وَالضِّفْدَعُ وَالْأَرْنَبِ. وَمَرَّ الثَّعْلَبُ وَرَأَى الْجَرَّةَ، وَقَالَ:

ـــ يَا بَيْتُ يَا صَغِيرُ! مَنْ يَسْكُنُ فِيكَ؟

الْفَأْرُ قَالَ:

ـــ أَنَا الْفَأْرُ، وَمَعِي الضِّفْدَعُ والأَرْنَبُ، وَالْقُنْفُذُ... تَعَالَ أُسْكُنْ مَعَنَا.

فَرِحَ الثَّعْلَبُ وَدَخَلَ الْجَرَّةَ، وَسَكَنَ مَعَ الفَأْرِ وَالضِّفْدَعُ وَالْأَرْنَبِ وَالْقُنْفُذِ.

وَجَاءَ الدُّبُّ الْكَبِيرُ وَرَأَى الْجَرَّةَ، وَقَالَ:

ـــ يَا بَيْتُ يَا صَغِيرُ! مَنْ يَسْكُنُ فِيكَ؟

الْفَأْرُ قَالَ:

ـــ أَنَا الْفَأْرُ وَمَعِي الضِّفْدَعُ، والأَرْنَبُ وَالْقُنْفُذُ، والثَّعْلَبُ تَعَالَ أُسْكُنْ مَعَنَا...

الدُّبُّ فَرِحَ... وَحَاوَلَ أَنْ يَدْخُلَ رَأْسَهُ فِي الْجَرَّةِ، فَلَمْ يَسْتَطِعْ، تَضَايَقَ الدُّبُّ، فَقَالَ:

— اِفْتَحْ اَلْبَابَ أَيُّهَا الْفَأْرُ! أُرِيدُ الدُّخُولَ.

الْفَأْرُ قَالَ:

— الْبَابُ مَفْتُوحٌ!.. دَخَلَتُ مِنْهُ وَدَخَلَ الضِّفْدَعُ وَالأَرْنَبُ، وَدَخَلَ الْقُنْفُذُ وَالثَّعْلَبُ، هَيَّا أُدْخُلْ فَنَحْنُ فِي انْتِظَارِكَ.

رَجَعَ الدُّبُّ قَلِيلاً. وَانْدَفَعَ نَحْوَ الْجَرَّةَ، وَبِكُلِّ قُوَّةٍ أَدْخَلَ رَأْسَهُ مِنَ الْفُتْحَةِ، فَانْكَسَرَتِ الْجَرَّةُ سِتِّينَ قِطْعَةً، نَظَرَ الدُّبُّ إِلَى الْفَأْرِ وَالضِّفْدَعِ وَالأَرْنَبِ وَالْقُنْفُذِ وَالثَّعْلَبِ وَقَالَ:

— أَنَا آسِفٌ يَا أَصْدِقَائِي الأَعِزَّاءُ!..

(مجدي محمد أحمد، جندي *المستقبل*، العدد ١١٢، الكويت، نوفمبر ٢٠٠١، الصفحات: ٢٠-٢١.)

الكلمات

جَرَّةٌ (ج) جِرار	testi, küp
يَسْكُنُ	oturuyor, ikamet ediyor
يَسْمَعُ	dinliyor, işitiyor
أيّ	herhangi, hangi
يَرُدُّ (عَلَى)	...e cevap veriyor
خَالِيَةٌ	boş, ıssız
ضِفْدَعٌ (ج) ضَفادع	kurbağa
طَيِّبٌ (ج) طيّبون	iyi (kalpli)
الأَرْنَبُ (ج) الأرانب	tavşan
تَعَالَ!	gel! (erkek için emir)
قُنْفُذٌ (ج) قَنافذ	kirpi
فَرِحَ	sevindi
الدُّبُّ (ج) الدِّبَبَة	ayı
حَاوَلَ	uğraştı, gayret etti
تَضَايَقَ	canı sıkıldı

(içeri) soktu	أَدْخَلَ
yarık, aralık, delik	الفُتْحَة (ج) الفُتَح
kırıldı	انْكَسَرَ
parça	قِطْعَة (ج) قِطَع

ey (ma'rife müzekker için hitap)!	أَيُّهَا!
beklemek	اِنْتِظَار
atıldı	انْدَفَعَ
...e doğru, yönüne	نَحْوَ
bütün gücüyle	بِكُلِّ قُوَّةٍ

48– Küçük Ev

Küçük bir fare yolda yürüyordu. Küçük bir küp gördü ve;

"Küçük ev! İçinde kim oturuyor senin?" dedi.

Fare küpe yaklaştı; ancak kendisine cevap veren hiç bir ses duymadı. Çünkü küp boştu ve içinde hiç kimse yoktu.

Fare;

"Bu benim için güzel bir ev, burada oturacağım". dedi.

Bir kurbağa denk geldi, küpü görüp;

"Küçük ev! İçinde kim oturuyor senin?" dedi.

Küçük fare iyi kalpliydi ve hayvanları seviyordu. Cevap verdi:

"Ben, fare. Kurbağa! Benimle kal! Evim güzeldir."

Kurbağa küpe girerek fareyle birlikte kaldı.

Derken tavşan oradan geçti ve küpü görüp;

"Küçük ev! İçinde kim oturuyor senin?" dedi.

Fare;

"Ben, fare. Yanımda da kurbağa var. Gel, bizimle kal! Evimiz güzeldir." dedi.

Tavşan içeri girip fare ve kurbağayla kaldı.

Ardından bir kirpi oradan geçti. Kirpi küpü görüp şöyle dedi:

"Küçük ev! İçinde kim oturuyor senin?"

Fare cevapladı:

"Ben, fare. Yanımda kurbağa ve tavşan var. Gel, bizimle kal! Evimiz güzeldir."

Kirpi sevindi ve küpe girerek fare, kurbağa ve tavşanla kaldı.

Bu kez tilki rastladı, şöyle dedi:

"Küçük ev! İçinde kim oturuyor senin?"

Fare;

"Ben, fare. Yanımda kurbağa, tavşan ve kirpi var. Gel ve bizimle kal!" dedi.

Tilki sevindi ve küpe girerek fare, kurbağa, tavşan ve kirpiyle kaldı.

Büyük ayı geldi ve küpü görüp;

"Küçük ev! İçinde kim oturuyor senin?" diye sordu.

Fare cevapladı:

"Ben, fare. Yanımda kurbağa, tavşan, kirpi ve tilki var. Gel ve bizimle kal!"

Ayı sevindi. Başını küpe sokmaya çalıştı. Ancak beceremedi, daraldı ve;

"Kapıyı aç fare! Girmek istiyorum." dedi.

Fare;

"Kapı açık. Ben ordan girdim. Kurbağa da, tavşan da girdi. Kirpi de tilki de girdi. Haydi gir, seni bekliyoruz." dedi.

Ayı biraz geri çekildi, birden küpe doğru atıldı. Tüm gücüyle başını delikten içeri soktu. Küp altmış parçaya ayrıldı. Ayı, fare, kurbağa, tavşan, kirpi ve tilkiye baktı ve;

"Üzgünüm değerli arkadaşlar!" dedi.

٤٩- اَلْكَلْبُ الشِّرِّيرُ

شَرْبُوش كَلْبٌ كَبِيرُ الْحَجْمِ، قَوِيٌّ وَشِرِّيرٌ، يَضْرِبُ غَيْرَهُ مِنَ الْكِلَابِ، وَيَعْتَدِي عَلَيْهَا، وَإِذَا جَاعَ وَلَمْ يَجِدْ طَعَاماً، يَسْرِقُ الطَّعَامَ مِنَ الْكِلَابِ الأُخْرَى.

لِذَلِكَ، كَانَتْ اَلْكِلَابُ تَخَافُ مِنْهُ، وَتَبْتَعِدُ عَنْهُ، حَتَّى أَنَّهُ لَمْ يَعُدْ لَهُ صَدِيقٌ بَيْنَهُمْ، فَكَانَ يَخْرُجُ مِنَ الْبَيْتِ وَحِيداً، وَيَسِيرُ وَحْدَهُ فِي الشَّوَارِعِ.

وَذَاتَ يَوْمٍ، حَضَرَ إِلَى قَرْيَتِهِمْ عَدَدٌ كَبِيرٌ مِنَ الصَّيَّادِينَ، شَاهَدَتْهُمُ الْكِلَابُ، فَوَقَفَتْ بَعِيداً تَنْتَظِرُ مُغَادَرَتَهُمْ، تَرَكَ الصَّيَّادُونَ وَرَاءَهُمْ طَعَاماً كَثِيراً فَهَجَمَتْ اَلْكِلَابُ عَلَيْهَا بِسُرْعَةٍ، وَلَكِنَّ شَرْبُوشَ الْكَلْبَ الشِّرِّيرَ، مَنَعَهَا، وَلَمْ يَسْمَحْ لَهَا بِالاِقْتِرَابِ مِنَ الطَّعَامِ.

رَجَعَتْ اَلْكِلَابُ حَزِينَةً جَائِعَةً. أَمَّا شَرْبُوشُ، فَقَدْ أَكَلَ حَتَّى انْتَفَخَ بَطْنُهُ، وَعِنْدَمَا غَابَتْ اَلشَّمْسُ، أَخَذَ مَا تَبَقَّى مِنَ الطَّعَامِ إِلَى بَيْتِهِ، وَحَفَرَ فِي سَاحَتِهِ حُفْرَةً كَبِيرَةً، وَخَبَّأَ فِيهَا الطَّعَامَ.

وَفِي الصَّبَاحِ، كَانَ شَرْبُوشُ يَفْتَحُ الْحُفْرَةَ وَيَتَنَاوَلُ بَعْضَ الطَّعَامِ. وَكَذَلِكَ وَقْتَ الْغَدَاءِ، وَوَقْتَ الْعَشَاءِ، وَعِنْدَمَا يَرَى كَلْباً مِنْ أَصْدِقَائِهِ يَقُولُ لَهُ:

ــ أَنَا جَائِعٌ، هَلْ عِنْدَكَ طَعَامٌ؟

كَانَتْ اَلْكِلَابُ تَعْرِفُ مَا فَعَلَهُ شَرْبُوشُ، وَقَالَ كَلْبٌ صَغِيرٌ فِي نَفْسِهِ:

ــ سَأُعَاقِبُ شَرْبُوشَ عِقَاباً شَدِيداً حَتَّى يَتَأَدَّبَ.

ذَهَبَ إِلَى حَارَةِ شَرْبُوشَ، وَقَفَ بَعِيداً يَنْتَظِرُ خُرُوجَهُ.

وَعِنْدَمَا خَرَجَ شَرْبُوشُ، دَخَلَ الْكَلْبُ الصَّغِيرُ إِلَى بَيْتِهِ، وَرَفَعَ غِطَاءَ الْحُفْرَةِ، وَوَضَعَ فِي اللَّحْمِ بَعْضَ الأَشْوَاكِ، وَعِنْدَمَا عَادَ شَرْبُوشُ إِلَى بَيْتِهِ وَقْتَ الْغَدَاءِ، تَنَاوَلَ قِطْعَةَ لَحْمٍ، وَقِطْعَةً أُخْرَى، فَعَلِقَتْ اَلأَشْوَاكُ فِي حَلْقِهِ.

وَلَمْ يَسْتَطِعْ إِخْرَاجَهَا، فَسَالَ الدَّمُ مِنْ فَمِهِ، وَأَخَذَ يَبْكِي وَيَصْرُخُ، وَخَرَجَ إِلَى الشَّارِعِ لاَ يَدْرِي مَاذَا يَفْعَلُ!.. وَعِنْدَمَا رَآهُ الْكَلْبُ الصَّغِيرُ، أَسْرَعَ إِلَى رَئِيسِ الْكِلَابِ، وَأَخْبَرَهُ بِمَا حَدَثَ لِشَرْبُوشَ، فَأَرْسَلَ إِلَى طَبِيبِ الْكِلَابِ وَأَسْرَعُوا إِلَى شَرْبُوشَ.

فَتَحَ الطَّبِيبُ فَمَهُ، وَأَخْرَجَ الشَّوْكَ مِنْهُ، وَوَضَعَ لَهُ الدَّوَاءَ، فَخَفَّ أَلَمُهُ، وَعِنْدَمَا شُفِيَ تَمَاماً، أَقَامَ حَفْلَةً لِلْكِلَابِ، وَاعْتَذَرَ لَهَا عَنْ أَفْعَالِهِ الشِّرِّيرَةِ، وَمِنْ حِينِهَا أَصْبَحَ كَلْباً طَيِّباً، لَهُ كَثِيرٌ مِنَ الأَصْدِقَاءِ، وَخُصُوصاً الْكَلْبُ الصَّغِيرُ الَّذِي لَقَّنَهُ الدَّرْسَ فِي الأَخْلَاقِ وَحُسْنِ الْمُعَامَلَةِ.

(ياسر خالد، *حِكَايَاتُ الْعَمِّ مَحْبُوب*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٢٧-٣٣.)

الكلمات

كَبِيرُ الْحَجْمِ	iri yapılı
يَضْرِبُ (مِن)	...i dövüyor
يَعْتَدِي (عَلَى)	...e saldırıyor
الْكِلاَب (م) الكَلْب	köpekler
الأُخْرَى	diğer
يَبْتَعِدُ (عَنْ)	...den uzak duruyor
لَمْ يَعُدْ	artık
وَحِيد	tek
وَحَدَهُ	tek başına
قَرْيَة (ج) قُرًى	köy
عَدَدٌ كَبِيرٌ مِن	büyük bir sayıda
الصَّيَّاد (ج) اَلصَّيَّادُونَ	avcı
مُغَادَرَة	terk etmek, ayrılmak
مَنَعَ	menetti, alıkoydu, yasakladı
الاِقْتِرَاب (مِن)	...e yaklaşma
اِنْتَفَخَ	şişti
تَبَقَّى	kaldı, arttı
حُفْرَة (ج) حُفَر	çukur, kuyu
يَتَنَاوَلُ الطَّعَام	yemek yiyor
يُعَاقِبُ	ders veriyor, cezalandırıyor

عِقَاب	ceza
غِطَاء (ج) أَغْطِيَة	örtü, kapak
الأَشْوَاك (م) الشَّوْك	dikenler
قِطْعَة (ج) قِطَع	parça
عَلِقَ	takıldı
حَلْق (ج) حُلُوق	boğaz
إِخْرَاج	çıkarmak
سَالَ	aktı
الدَّمُ (ج) اَلدِمَاء	kan
يَدْرِي	biliyor, anlıyor
خَفَّ	hafifledi
أَلَم (ج) آلاَم	acı, ağrı
شُفِيَ	iyileşti
أَقَامَ	(parti) düzenledi
حَفْلَة (ج) حَفَلاَت	parti, kutlama
اعْتَذَرَ (لِ)	...den özür diledi
أَفْعَال (م) فِعْل	davranışlar
خُصُوصاً	özellikle
لَقَّنَهُ الدَّرْسَ	...e ders verdi
الْمُعَامَلَة (ج) اَلْمُعَامَلاَت	muâmele, davranış

49– Kötü Kalpli Köpek

Şerbûş iri yapılı, güçlü ve kötü kalpli bir köpek. Diğer köpekleri döver ve onlara saldırır. Acıkıp yiyecek bir şey bulamadığında diğer köpeklerden yiyecek çalar.

Bundan dolayı diğer köpekler ondan korkar ve uzak dururlardı. Öyle ki aralarında artık herhangi bir arkadaşı kalmadı. Evden yalnız çıkar ve sokaklarda tek başına dolaşırdı.

Bir gün köylerine bir sürü avcı geldi. Köpekler avcıları görünce uzak durup ayrılmalarını beklediler. Avcılar geride bir sürü yiyecek bıraktılar. Köpekler hemen yiyeceklere saldırdılar, ancak kötü kalpli köpek Şerbûş engel oldu, yiyeceklere yaklaşmalarına izin vermedi.

Köpekler üzgün ve aç olarak geri döndüler. Ancak Şerbûş, karnı şişinceye kadar yedi. Güneş battığında kalan yiyecekleri evine götürdü evinin bahçesinde büyük bir çukur kazarak yiyecekleri oraya gömdü.

Sabahları Şerbûş kuyuyu açar ve biraz yiyecek yerdi. Öğle ve akşam yemeğinde de böyleydi. Arkadaşlarından bir köpeği görünce, ona;

"Açım, sende yiyecek var mı?" derdi.

Köpekler Şerbûş'un ne yaptığını biliyorlardı. Küçük bir köpek kendi kendine;

"Şerbûş'a uslanması için çok ağır bir ceza vereceğim." dedi.

Ardından Şerbûş'un mahallesine gidip uzak bir yerde çıkışını beklemeye başladı.

Şerbûş çıkınca küçük köpek evine girdi. Çukurun kapağını kaldırdı ve etin içine biraz diken koydu. Şerbûş öğle yemeği için eve dönünce bir parça et yedi, bir parça daha yedi ve dikenler boğazına takıldı.

Onları çıkaramadı ve ağzından kan aktı. Ağlamaya ve bağırmaya başladı. Ne yapacağını bilemez bir hâlde sokağa çıktı küçük köpek onu görünce köpeklerin liderine koştu Şerbûş'un başına gelenleri anlattı Köpek doktoruna haber saldı hızlıca Şerbûş'un yanına gittiler.

Doktor, Şerbûş'un ağzını açtı ve içinden dikeni çıkardı. Yerine ilaç koydu. Şerbûş'un acısı hafifledi. Tamamen iyileşince köpekler için bir parti verdi. Kötü davranışlarından dolayı onlardan özür diledi ve o günden sonra iyi bir köpek oldu. Bir çok arkadaşı oldu. Özellikle de ahlâk ve iyi davranış konusunda ona ders veren küçük köpek.

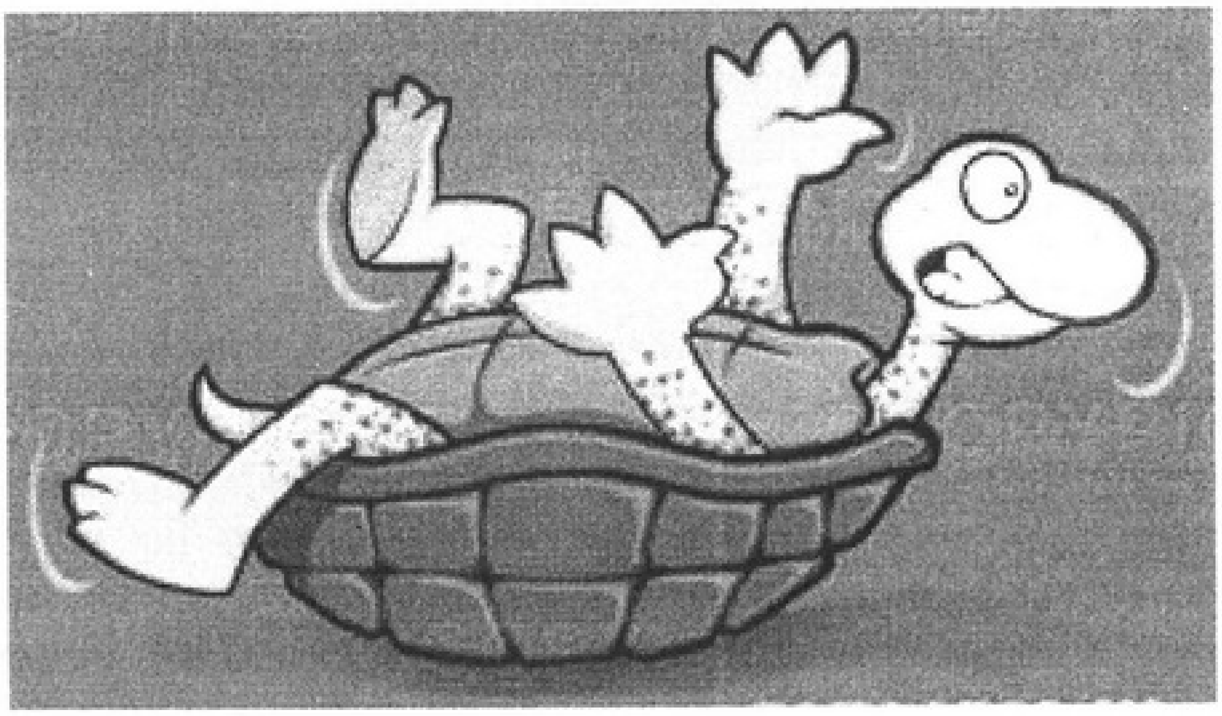

٥٠– اَلْجِيرَانُ الثَّلاَثَةُ

كَانَ الْكَلْبُ لُولُو، وَالأَرْنَبَةُ رِيرِي، وَالسُّلَحْفَاةُ سُوسُو جِيراناً. يَسْكُنُونَ فِي شَارِعٍ وَاحِدٍ وَيَذْهَبُونَ كُلَّ صَبَاحٍ إِلَى مَدْرَسَةٍ وَاحِدَةٍ.

وَفِي مَرَّةٍ، تَأَخَّرَتْ سُوسُو لأَنَّهَا بَطِيئَةٌ، وَوَصَلَ لُولُو وَرِيرِي قَبْلَهَا، وَجَلَسَا فِي الْفَصْلِ مَعَ التَّلاَمِيذِ. وَجَاءَتْ اَلْمُدَرِّسَةُ فَلَمْ تَجِدْ سُوسُو فِي الْفَصْلِ.

وَبَعْدَ مُدَّةٍ، جَاءَتْ سُوسُو مُتَأَخِّرَةً. وَطَلَبَتْ مِنَ الْمُدَرِّسَةِ اَلإِذْنَ بِالدُّخُولِ. فَغَضِبَتْ اَلْمُدَرِّسَةُ وَقَالَتْ لَهَا:

ـــ أَنْتِ دَائِماً تَتَأَخَّرِينَ!.. اِذْهَبِي لِلنَّاظِرَةِ!..

ذَهَبَتْ سُوسُو لِتَعْتَذِرَ لِلنَّاظِرَةِ. فَقَالَتْ اَلنَّاظِرَةُ:

ـــ لاَ يَا سُوسُو! اَلتِّلْمِيذَةُ الَّتِي تَتَأَخَّرُ يَفُوتُهَا الشَّرْحُ، وَتَضِيعُ عَلَيْهَا الدُّرُوسُ، وَتَرْسُبُ آخِرَ الْعَامِ.

خَرَجَتْ سُوسُو تَبْكِي مِنْ مَكْتَبِ النَّاظِرَةِ. لُولُو وَرِيرِي قَالاَ لَهَا:

ــ لاَ تَبْكِي يَا سُوسُو! نَحْنُ جِيرَانٌ، وَسَتَحْضُرِينَ مَعَنَا كُلَّ يَوْمٍ فِي الْمِيعَادِ.

وَفِي صَبَاحِ الْيَوْمِ التَّالِي، قَالَتْ رِيرِي:

ــ عِنْدِي فِكْرَةٌ... أَنَا أَحْمِلُ سُوسُو نِصْفَ الطَّرِيقِ، وَأَنْتَ يَا لُولُو تَحْمِلُهَا النِّصْفَ الثَّانِي. وَنَصِلُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ فِي الْمِيعَادِ الْمَطْلُوبِ.

رِيرِي حَمَلَتْ اَلسُّلَحْفَاةَ سُوسُو. وَأَمْسَكَ لُولُو اَلْحَقَائِبَ، وَمَشَتْ رِيرِي فِي الطَّرِيقِ. لَكِنَّهَا وَقَعَتْ، لِأَنَّ سُوسُو ثَقِيلَةٌ. فَرَمَى لُولُو اَلْحَقَائِبَ وَرَاحَ لِيُسَاعِدَهَا.

وَفَكَّرَ لُولُو قَلِيلاً، ثُمَّ قَالَ:

ــ نَصْنَعُ عَرَبَةً لِسُوسُو تَرْكَبُهَا وَنَجُرُّهَا بِهَا.

فَأَحْضَرُوا الْخَشَبَ وَالأَدَوَاتِ، وَرَاحُوا يَصْنَعُونَ الْعَرَبَةَ عَلَى الْمَقَاسِ الْمُنَاسِبِ.

وَفِي الصَّبَاحِ سَارُوا فِي الطَّرِيقِ. سُوسُو تَجْلِسُ فِي الْعَرَبَةِ، وَرِيرِي تَجُرُّ الْعَرَبَةَ بِهَا، وَلُولُو يَدْفَعُهَا مِنَ الْخَلْفِ. وَكُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ يَقُولُ:

ــ الله! فِكْرَةٌ جَمِيلَةٌ.

وَأَخِيراً وَصَلُوا إِلَى الْمَدْرَسَةِ قَبْلَ بَدْءِ الدِّرَاسَةِ. وَرَأَتْهُمُ الْمُدَرِّسَةُ وَالتَّلاَمِيذُ؛ فَوَقَفُوا يُصَفِّقُونَ لَهُمْ وَيَقُولُونَ:

ــ وَصَلَتْ سُوسُو فِي الْمِيعَادِ بِمُسَاعَدَةِ صَدِيقَيْهَا...

وَمِنْ هَذَا الْيَوْمِ، كَانَتْ سُوسُو تَحْضُرُ الدَّرْسَ مِنْ أَوَّلِهِ، وَلاَ يَفُوتُهَا الشَّرْحُ. وَكَانَ الثَّلاَثَةُ مِنْ أَذْكَى التَّلاَمِيذِ فِي الْفَصْلِ.

وَفِي آخِرِ الْعَامِ، نَجَحُوا بِتَفَوُّقٍ، وَكَانَ مِنْهُمُ الأَوَّلُ وَالثَّانِي والثَّالِثُ. وَاحْتَفَلَتْ اَلْمَدْرَسَةُ بِالنَّتِيجَةِ، وَقَدَّمَتْ اَلنَّاظِرَةُ الْجَوَائِزَ لِلْفَائِزِينَ الثَّلاَثَةِ.

(ابن هيثم عزوز، مكتبة *سمير الطفل للأطفال من السابعة إلى الحادية عشرة*، القاهرة، بدون تاريخ، الصفحات ٣-٦.)

الكلمات

اَلْجِيرَانُ (م) الْجَار	komşular
الأَرْنَبَةُ (ج) الأَرَانِب	tavşan
السُّلَحْفَاةُ (ج) اَلسَّلاَحِف	kaplumbağa
يَسْكُنُ	oturuyor, ikamet ediyor
شَارِع (ج) شَوَارِع	cadde, sokak
وَاحِدَة	aynı, tek, bir
وَفِي مَرَّةٍ	bir keresinde
تَأَخَّرَ	gecikti
بَطِيئَةٌ	yavaş
وَصَلَ	ulaştı, vardı, geldi
الْفَصْل (ج) اَلْفُصُول	sınıf
مُتَأَخِّر	geç, gecikmiş
الدُّخُول	giriş, girmek
غَضِبَ	kızdı, öfkelendi
النَّاظِرَة (ج) اَلنَّاظِرَات	müdire
وَقَفَ	ayakta durdu, durdu

يَعْتَذِرُ (لِ)	özür diliyor
يَفُوتُ	kaçırıyor
الشَّرْحُ	açıklama, anlatım, ders
يَضِيعُ	kayboluyor
يَرْسُبُ	sınıfta kalıyor
آخِرُ الْعَامِ	yıl sonu
يَبْكِي	ağlıyor
مَكْتَب (ج) مَكَاتِب	ofis, oda, büro
يَحْضُرُ	geliyor
الْمِيعَاد (ج) اَلْمَوَاعِيد	vakit, belirlenen zaman
عِنْدِي فِكْرَةٌ	bir fikrim var, bir planım var
يَحْمِلُ	taşıyor
نِصْفُ الطَّرِيقِ	yolun yarısı
اَلْمَطْلُوب	istenen
اَلْحَقَائِب (م) الْحَقِيبة	çantalar

itiyor	يَدْفَعُ
sonunda	وَأَخِيراً
başlangıç, başlama	بَدْء
ders, ders görme	الدِّرَاسَة
alkışlıyor	يُصَفِّقُ
başından	مِنْ أَوَّلِهِ
en zekîi	أَذْكَى
başardı	نَجَحَ
üstün gelme, dereceye girme, takdir, başarı	تَفَوُّق
tören düzenledi, kutladı	إِحْتَفَلَ
ödüller	الْجَوَائِز (م) الْجَائِزَة
kazanan	الْفَائِز (ج) الْفَائِزُونَ

yürüdü	مَشَى
ağır	ثَقِيل
attı	رَمَى
gitti, ...e koyuldu, (muzariden önce) başladı	رَاحَ
yardım ediyor	يُسَاعِدُ
düşündü	فَكَّرَ
araba	عَرَبَة (ج) عَرَبَات
biniyor	يَرْكَبُ
çekiyor	يَجُرُّ
tahta, ahşap	الْخَشَب (ج) الأَخْشَاب
malzemeler	الأَدَوَات (م) الأَدَاة
uygun ölçü	الْمَقَاس الْمُنَاسِب

50– Üç Komşu

Köpek Lûlû, Tavşan Rîrî ve Kaplumbağa Sûsû komşuydular. Aynı sokakta oturuyorlar ve her sabah aynı okula gidiyorlardı.

Bir keresinde, Sûsû yavaş olduğu için geç kaldı. Lûlû ve Rîrî ondan önce vardılar. Öğrencilerle birlikte sınıfta oturdular. Öğretmen geldi, Sûsû'yu sınıfta göremedi.

Bir müddet sonra, Sûsû gecikmiş olarak geldi. Girmek için öğretmenden izin istedi, öğretmen kendisine kızdı ve;

"Sen sürekli gecikiyorsun!.. Müdireye git!.." dedi.

Sûsû özür dilemek için müdirenin yanına gitti, müdire;

"Hayır Sûsû! Geciken öğrenci derste anlatılanları kaçırır, dersleri biriktikçe birikir ve yıl sonunda sınıfta kalır."

Sûsû ağlayarak müdirenin odasından çıktı. Lûlû ve Riri, Sûsû'ya;

"Ağlama Sûsû! Biz komşuyuz. Bizimle birlikte her gün tam zamanında geleceksin." dediler.

Ertesi sabah Rîrî şöyle dedi:

"Bir plânım var... Yolun yarısına kadar Sûsû'yu ben taşırım. İkinci yarısında da sen taşırsın Lûlû! Okula da istenen zamanda varırız."

Rîrî, Kaplumbağa Sûsû'yu, Lûlû ise çantaları yüklendi. Rîrî yola koyuldu; ancak Sûsû ağır olduğu için düştü. Lûlû çantaları attı, ona yardım etmeye gitti.

Lûlû biraz düşündükten sonra;

"Sûsû'ya bir araba yapalım. O biner biz de çekeriz." dedi.

Ağaç ve malzeme hazırladılar, uygun ölçüde araba yapmaya başladılar.

Sabahleyin yola koyuldular. Sûsû arabaya oturuyordu. Rîrî de arabayla Sûsû'yu çekiyordu. Lûlû ise arkadan arabayı itiyordu. Hepsi de şöyle diyordu:

"Allah, ne güzel bir fikir!"

Sonunda ders başlamadan önce okula vardılar. Öğretmen ve öğrenciler onları gördüler, onları alkışlayarak ayağa kalktılar ve;

"Sûsû arkadaşlarının yardımıyla zamanında yetişti..." dediler.

O günden sonra, Sûsû derse başından itibaren katılıyor, anlatılanları kaçırmıyordu. Üçü de sınıfın en zekî öğrencileriydi.

Yıl sonunda, takdirle sınıf geçtiler. Birinci, ikinci ve üçüncü onlardı. Okul, sonucu kutladı. Müdire üç başarılıya ödüllerini verdi.

اَلْكِتَابُ جَامِعَةُ الْمَنْزِلِ.

"Kitap, evin üniversitesidir."

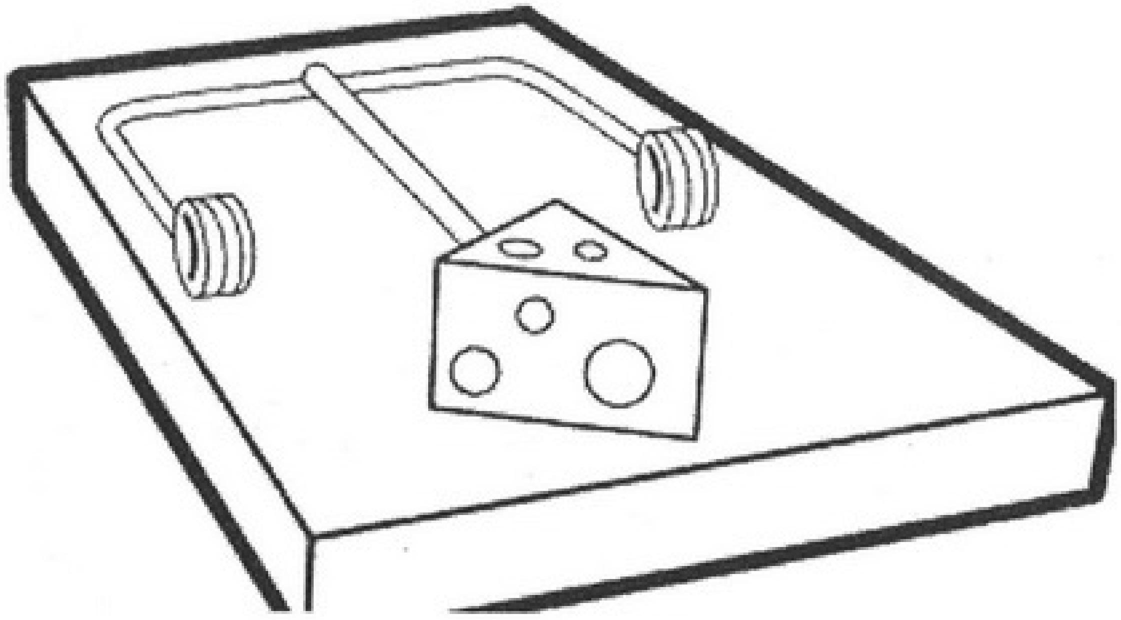

٥١- اللِّصُّ السَّجِينُ

كَانَتْ اَلْفَأْرَةُ فِي الصَّبَاحِ تَلْعَبُ مَعَ وَلَدِهَا بِالْكُرَةِ وَتُغَنِّي لَهُ:

ـــ اِلْعَبْ، اِجْرِ يَا فَرْفُورُ! لَعِبُكَ كُلُّهُ فَرَحٌ وَسُرُورٌ!

وَفِي يَوْمٍ بَدَأَتْ تَشْتَغِلُ بِالإِبْرَةِ؛ لِتَصْنَعَ لَهُ مِعْطَفاً. فَجَاءَ يَقُولُ لَهَا:

ـــ أُمِّي! أُمِّي! أَنَا كَبِرْتُ... وَأُحِبُّ أَنْ أَخْرُجَ وَأَعْرِفَ الدُّنْيَا!

قَالَتْ الأُمُّ بِفَرَحٍ:

ـــ صَحِيحٌ أَنْتَ كَبِرْتَ! لَكِنْ لاَ تَنْسَ أَعْدَاءَنَا!.. اَلْقِطُّ وَالثُّعْبَانُ يُحِبَّانِ لَحْمَ الْفِئْرَانِ.

فَقَالَ فَرْفُورُ:

ـــ اِطْمَئِنِّي يَا أُمَّاهْ! أَنَا ذَكِيٌّ وَشَاطِرٌ!

صَبَرَ فَرْفُورُ حَتَّى جَاءَ اللَّيْلُ. وَدَخَلَ دُكَّانَ بَقَّالٍ. وَلَمْ يَجِدْ قِطَطاً وَلا ثَعَابِينَ. لَعِبَ فَرْفُورُ فِي الدُّكَّانِ وَأَكَلَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ، وَفِي النِّهَايَةِ أَخَذَ قِطْعَةَ جُبْنٍ لأُمِّهِ وَخَرَجَ...

رَجَعَ فَرْفُورُ لأُمِّهِ وَهُوَ فَرْحَانُ. وَرَأَتْ أُمُّهُ قِطْعَةَ الْجُبْنِ فَوْقَ رَأْسِهِ؛ فَصَاحَتْ بِفَرْحَةٍ:

ـــ اَللّٰه! أَنْتَ كَبِرْتَ بِحَقٍّ! هَاتِ هَاتِ يَا فَرْفُورُ!

وَفِي الصَّبَاحِ فَتَحَ الْبَقَّالُ الدُّكَّانَ، وَرَأَى كُلَّ مَا حَدَثَ فِي الْبِضَاعَةِ؛ فَقَالَ بِأَسَفٍ:

ـــ عَمِلَهَا ذَلِكَ الْخَبِيثُ!.. وَلَكِنْ لَنْ يُفْلِتَ مِنْ يَدِي!..

وَلَمَّا جَاءَ اللَّيْلُ أَحْضَرَ الْبَقَّالُ مِصْيَدَةً مَتِينَةً. وَوَضَعَ فِيهَا قِطْعَةَ جُبْنٍ، وَوَضَعَهَا فِي مَكَانٍ ظَاهِرٍ مِنَ الدُّكَّانِ وَهُوَ يَقُولُ:

ـــ مَوْعِدُنَا الصَّبَاحُ يَا شَقِيُّ!

أَمَّا فَرْفُورُ فَقَعَدَ مَعَ أُمِهِ طُولَ النَّهَارِ يَحكِي لَهَا مُغَامَرَاتِهِ فِي اللَّيْلَةِ الْمَاضِيَةِ... وَلَمَّا جَاءَ اللَّيْلُ دَخَلَ الدُّكَّانَ وَشَمَّ رَائِحَةَ الْجُبْنِ. فَمَاذَا حَدَثَ لَهُ؟..

وَقَعَ فَرْفُورُ فِي الْمِصْيَدَةِ، وَلَمْ يَرْجِعْ لِأُمِّهِ... اِنْتَظَرَتْ اَلأُمُّ وَانْتَظَرَتْ... وَأَخِيراً زَادَ قَلَقُهَا عَلَيْهِ، فَخَافَتْ وَنَظَرَتْ مِنَ الشُّبَّاكِ إِلَى الطَّرِيقِ.

وَيَئِسَتْ اَلأُمُّ مِنْ عَوْدَةِ فَرْفُورَ، فَذَهَبَتْ إِلَى جِيرَانِهَا، وَقَالَتْ لَهُمْ:

ـــ فَرْفُورُ خَرَجَ لِيَذْهَبَ إِلَى الدُّكَّانِ وَلَمْ يَرْجِعْ حَتَّى الآنَ! أَنَا خَائِفَةٌ عَلَيْهِ... مِنْ فَضْلِكُمْ سَاعِدُونِي يَا جِيرَانِي!

ذَهَبَ الْفِئْرَانُ إِلَى الدُّكَّانِ. وَهُنَاكَ وَجَدُوا فَرْفُورَ فِي الْمِصْيَدَةِ. فَقَالُوا لِأُمِّهِ:

ـــ لاَ تَخَافِي! سَنُخَلِّصُهُ وَنُخْرِجُهُ مِنْ هُنَا بِقُوَّتِنَا!

وَكَانَ الْقِطُّ خَارِجَ الدُّكَّانِ؛ فَشَمَّ رَائِحَةَ الْفِئْرَانِ، فَنَظَرَ مِنَ الشُّبَّاكِ وَقَالَ:

— مِيَوْ!

فَهَرَبَ الشُّجْعَانُ جَمِيعاً، وَبَقِيَ اللِّصُّ كَمَا كَانَ!

(ابن هيثم عزوز، مكتبة *سمير الطفل للأطفال من السابعة إلى الحادية عشرة*، القاهرة بدون تاريخ، الصفحات٢٣-٢٧.)

الكلمات

السَّجِينُ (ج) اَلسُّجَنَاء	hapsedilmiş, tutsak
يُغَنِّي	şarkı söylüyor
اِجْرِ!	koş!
يَشْتَغِلُ	çalışıyor, meşgul oluyor, iş yapıyor
الإِبْرَة (ج) الإِبَر	iğne
يَصْنَعُ	yapıyor
مِعْطَف (ج) مَعَاطِف	palto
بِفَرَحٍ	sevinçle
صَحِيحٌ	doğru(dur)
لاَ تَنْسَ!	unutma!
أَعْدَاء (م) عَدُوّ	düşmanlar
اَلْقِطُّ (ج) اَلْقِطَط	kedi
الثُّعْبَانُ (ج) اَلثَّعَابِين	yılan
لَحْم (ج) لُحُوم	et
الْفِئْرَان (م) الفَأْر	fareler
اِطْمَئِنِّي!	sakin ol! (bayana)
شَاطِرٌ	uyanık, kurnaz
صَبَرَ	sabretti
حَتَّى	ta ki, …inceye kadar
اللَّيْلُ (ج) اَللَّيَالِي	gece
دَخَلَ	girdi
وَفِي النِّهَايَةِ	sonunda
جُبْن	peynir
فَرْحَان	sevinçli, mutlu
بِحَقٍّ	gerçekten
حَدَثَ	oldu, vuku buldu
الْبِضَاعَة (ج) اَلْبَضَائِع	eşya, mal
بِأَسَفٍ	üzüntüyle
الْخَبِيثُ	pis, alçak
يُفْلِتُ	kurtuluyor
لَمَّا	…dığında/...diğinde
أَحْضَرَ	getirdi, hazırladı
مِصْيَدَة (ج) مَصَايِد	tuzak, kapan

baktı	نَظَرَ (إِلَى)
pencere	الشُّبَّاكُ (ج) الشَّبَابِيكُ
...den ümidini kesti	يَئِسَ (مِنْ)
dönüş	عَوْدَة
orada	هُنَاكَ
kurtarıyor	يُخَلِّصُ
çıkarıyor	يُخْرِجُ
kaçtı	هَرَبَ
cesur, kahraman	الشُّجْعَانُ (م) الشُّجَاع
kaldı	بَقِيَ
olduğu gibi	كَمَا كَانَ

sağlam	مَتِينَة
koydu, bıraktı	وَضَعَ
açık, belli	ظَاهِر
yaramaz	شَقِيّ
boyunca	طُولَ
gündüz	النَّهَار
ona anlatıyor	يَحكِي (لِ)
maceralar	مُغَامَرَات (م) مُغَامَرَة
geçen gece	فِي اللَّيْلَةِ الْمَاضِيَةِ
kokladı, kokusunu aldı	شَمَّ
koku	رَائِحَة
vuku buldu, oldu	وَقَعَ
endişe, kaygı	قَلَق

51– Hapsedilen Hırsız

Fare sabahleyin yavrusuyla birlikte top oynuyor ve ona şu şarkıyı söylüyordu:

"Oyna, koş Ferfûr! Oynamanın tamamı sevinç ve mutluluktur!"

Bir gün ona bir palto yapmak için iğneyle çalışmaya koyuldu. Çocuk gelip annesine;

"Anne! Anne! Ben büyüdüm... Çıkmak, dünyayı tanımak istiyorum!" dedi.

Anne sevinçle;

"Doğru, sen büyüdün! Ama düşmanlarımızı unutma!.. Kedi ve yılan farelerin etini severler." dedi.

Ferfûr;

"Rahat ol anneciğim! Ben zekî ve kurnazım!" dedi.

Ferfûr sabretti, nihayet gece oldu. Bir bakkal dükkânına girdi. Ne kedi, ne de yılan gördü. Ferfûr, dükkânda oynadı ve her şeyden yedi. Sonunda annesi için bir parça peynir aldı ve çıktı...

Ferfûr sevinerek annesine döndü. Annesi başının üzerindeki peynir parçasını gördü ve sevinçle bağırdı:

"Allah! Sen gerçekten büyüdün! Getir, getir Ferfûr!"

Sabahleyin bakkal, dükkânı açtığında malların başına geleni gördü. Üzgün bir şekilde;

"Bunu o alçak yaptı!.. Ama elimden kurtulamayacak!.."

Gece olunca bakkal sağlam bir kapan getirdi. Kapanın içine bir parça peynir koydu:

"Randevumuz sabahleyin, yaramaz!" diyerek, dükkânda görünür bir yere bıraktı.

Ferfûr ise, bütün gün geçen geceki maceralarını anlatarak annesiyle birlikte oturdu... Gece olunca dükkâna girdi. Peynirin kokusunu aldı. Başına ne geldi?..

Ferfûr kapana düştü, annesine dönemedi... Annesi bekledi de bekledi... Sonunda endişesi arttı. Korktu ve pencereden yola baktı.

Anne, Ferfûr'un döneceğinden ümidini kesti, komşularına gitti onlara;

"Ferfûr dükkâna gitmek için çıktı, şu ana kadar dönmedi! Onun için endişeleniyorum... Lütfen bana yardım edin komşularım!" dedi.

Fareler dükkâna gittiler. Orada Ferfûr'u kapanda buldular. Annesine;

"Korkma! Onu gücümüzle kurtaracağız ve buradan çıkaracağız." dediler.

Kedi dükkânın dışındaydı. Farelerin kokusunu aldı. Pencereden baktı ve;

"Miyav!" dedi.

Bütün kahramanlar kaçtılar. Hırsız ise olduğu gibi kaldı!

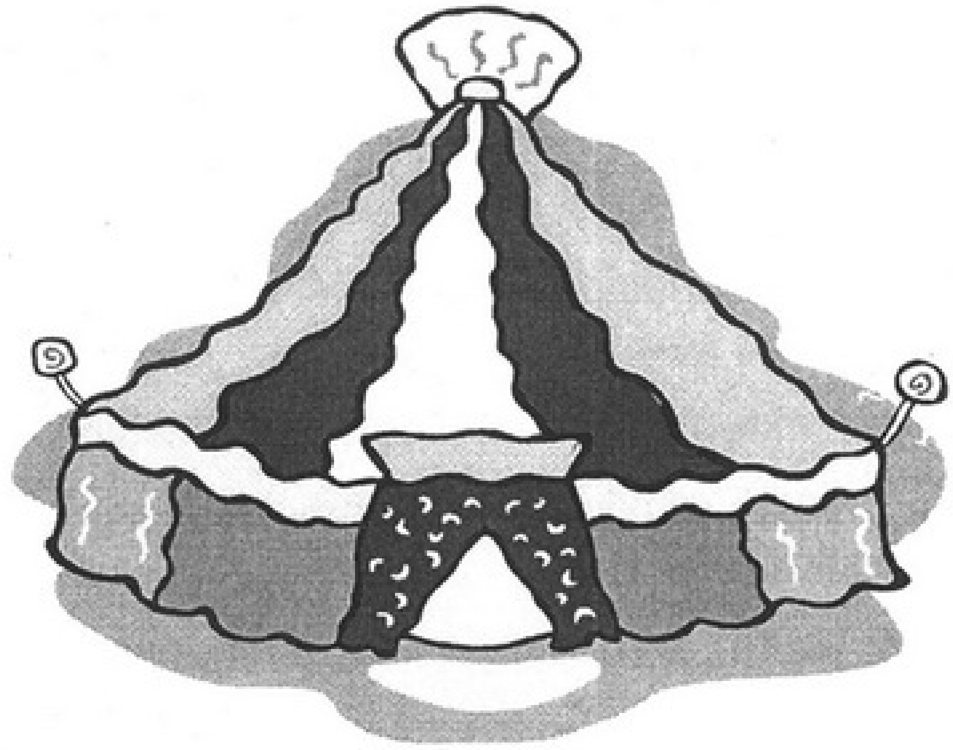

٥٢– قِرْدُ السَّيرْكِ

مَرَّ سِيرْكٌ ذَاتَ يَوْمٍ بِجَانِبِ الْغَابَةِ، وَاسْتَرَاحَ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ.

شَاهدَ الْقِرْدُ فَرِدُونُ حَيَوَانَاتِ السَّيرْكِ تَقُومُ بِأَلْعَابٍ مُمْتِعَةٍ، وَحَاوَلَ أَنْ يُقَلِّدَهَا وَهُوَ عَلَى غُصْنِ الشَّجَرَةِ فَلَمْ يَسْتَطِعْ، وَسَقَطَ عَلَى الأَرْضِ، وَتَأَلَّمَ كَثِيراً، رَآهُ قِرْدُ السَّيرْكِ سَلْهَابُ، فَأَسْرَعَ إِلَيْهِ، وَرَفَعَهُ عَنِ الأَرْضِ، شَكَرَهُ فَرِدُونُ، وَقَدَّمَ لَهُ بَعْضَ الْمَوْزِ وَقَالَ لَهُ:

ـــ أُحِبُّ أَنْ أَكُونَ مَعَكُمْ فِي السَّيرْكِ.

أَجَابَ لَهُ سَلْهَابُ:

ـــ اَلْعَيْشُ فِي الْغَابَةِ بَيْنَ أَصْدِقَائِكَ أَفْضَلُ لَكَ.

قَالَ لَهُ فَرِدُونُ:

ـــ أَنْتُم تَأْكُلُونَ وَتَشْرَبُونَ وَتَلْبَسُونَ بِدُونِ تَعَبٍ.

قَالَ لَهُ سَلْهَابُ:

ـــ مَادُمْتَ مُصِرّاً عَلَى رَأْيِكَ، سَأُسَاعِدُكَ ـــ إِنْ شَاءَ اللهُ ـــ.

كَانَتْ حَرَكَاتُ فَرِدُونَ جَمِيلَةً، وَلَوْنُهُ مُمَيَّزاً، وَعِنْدَمَا رَآهُ الْمُدِيرُ وَافَقَ عَلَى قَبُولِهِ فِي السِّيرْكِ، وَبَدَأَ يُدَرِّبُهُ، وَاشْتَرَى لَهُ قَفَصاً جَمِيلاً، وَحَبَسَهُ فِيهِ.

شَعَرَ فَرِدُونُ بِالضِّيقِ، فَلَمْ يَسْتَطِعِ التَّحَرُّكَ فِي الْقَفَصِ، وَلَمْ يَسْتَطِعِ الْقَفْزَ، أَمْسَكَ بِقُضْبَانِ الْقَفَصِ، وَأَخَذَ يَصْرُخُ وَيَهُزُّهُ بِقُوَّةٍ، سَمِعَهُ حَارِسُ السِّيرْكِ، فَأَسْرَعَ إِلَيْهِ، وَضَرَبَ الْقَفَصَ بِالسَّوْطِ، فَأَصَابَ إِصْبَعَ فَرِدُونَ، فَصَرَخَ مِنَ الأَلَمِ، ثُمَّ سَكَتَ خَوْفاً مِنَ الْحَارِسِ، وَظَلَّ مُسْتَيْقِظاً طِوَالَ اللَّيْلِ، وَلَمْ يَعْرِفِ النَّوْمَ أَبَداً.

وَبَعْدَ إِفْطَارِ الْيَوْمِ التَّالِي، حَضَرَ الْمُدَرِّبُ، وَأَخْرَجَ الْقِرَدَةَ مِنَ الأَقْفَاصِ، وَأَخَذَهَا إِلَى سَاحَةِ التَّدْرِيبِ.

فَالْتَقَى صَاحِبَهُ سَلْهَابَ، وَقَالَ لَهُ:

ـــ أَنْتَ عَلَى حَقٍّ يَا صَدِيقِي! اَلْحَيَاةُ فِي الْغَابَةِ عَلَى أَغْصَانِ الأَشْجَارِ بَيْنَ الأَحِبَّةِ وَالأَصْدِقَاءِ، وَالتَّنَقُّلُ بِحُرِّيَّةٍ، أَفْضَلُ أَلْفَ مَرَّةٍ مِنَ الثَّوْبِ الْجَمِيلِ، وَالأَكْلِ الطَّيِّبِ.

قَالَ لَهُ سَلْهَابُ:

ـــ وَلَكِنَّكَ لَمْ تَسْمَعْ نَصِيحَتِي.

قَالَ لَهُ فَرِدُونُ:

ـــ أَرْجُو أَنْ تُسَاعِدَنِي عَلَى الْهَرَبِ يَا صَدِيقِي!

وَبَعْدَ أَنْ غَابَتْ اَلشَّمْسُ، أَخَذَ سَلْهَابُ يَصْرُخُ وَيَصْرُخُ وَهُوَ يَضَعُ يَدَهُ عَلَى بَطْنِهِ. سَمِعَهُ الْحَارِسُ فَفَتَحَ لَهُ الْبَابَ، وَأَخَذَهُ إِلَى طَبِيبِ السِّيرْكِ، وَفِي الطَّرِيقِ أَخَذَ

سَلْهَابُ الْمَفَاتِيحَ مِنَ الْحَارِسِ دُونَ أَنْ يَشْعُرَ بِهِ، وَعِنْدَمَا عَالَجَهُ الطَّبِيبُ، قَالَ سَلْهَابُ لِلْحَارِسِ:

— أَرْجُو أَنْ تَسْمَحَ لِي بِالسَّلَامِ عَلَى صَدِيقِي فِرْدُونَ!

سَمَحَ لَهُ الْحَارِسُ بِذَلِكَ، وَبَيْنَمَا هُوَ يُسَلِّمُ عَلَيْهِ وَضَعَ مِفْتَاحَ الْقَفَصِ فِي يَدِ فَرِدُونَ.

وَعِنْدَمَا ذَهَبَ الْحَارِسُ مَعَ سَلْهَابٍ، فَتَحَ فَرِدُونُ الْقَفَصَ، وَهَرَبَ رَاجِعاً إِلَى الْغَابَةِ، لِيَعِيشَ حُرّاً طَلِيقاً بَيْنَ إِخْوَانِهِ وَأَحْبَابِهِ.

(ياسر خالد، *حِكَايَاتُ الْعَمِّ مَحْبُوب*، عمان، الأردن، ٢٠٠٤، الصفحات: ١٩-٢٦.)

الكلمات

اسْتَرَاحَ	mola verdi, dinlendi	مُمَيَّز	farklı, seçkin
مُمْتِعَة	eğlenceli, hoş	قَبُول	kabul, kabul etmek
يُقَلِّدُ	taklit ediyor	يُدَرِّبُ	eğitiyor
تَأَلَّمَ	acı duydu	حَبَسَ	hapsetti
رَفَعَ (عَنْ)	...den kaldırdı	شَعَرَ (بِـــ)	hissetti
الْعَيْشُ	yaşam, yaşantı, hayat	الضِّيق	sıkıntı, darlık
بِدُونِ تَعَبٍ	yorulmaksızın, yorulmadan	التَّحَرُّك	hareket etmek
مَادَامَ	...dığı sürece, mademki	الْقَفْز	sıçramak, atlamak
مُصِرّ (عَلَى)	...de ısrarlı	قُضْبَان (م) قَضِيب	parmaklıklar (kafeste)
رَأْي (ج) آرَاء	görüş, düşünce	يَهُزُّ	sallıyor
حَرَكَات (م) حَرَكَة	hareketler	حَارِسُ السِّيرْكِ	sirkin bekçisi

elbise	اَلثَّوْب (ج) اَلثِّيَاب
kaçmak	اَلْهَرَب
güneş battı	غَابَتْ اَلشَّمْسُ
anahtarlar	اَلْمَفَاتِيح (م) اَلْمِفْتَاح
tedavi etti	عَالَجَ
...e selam veriyor	يُسَلِّمُ (عَلَى)
dönen	رَاجِع
yaşıyor	يَعِيشُ
özgür, serbest	حُرّ (ج) أَحْرَار
serbest, azat edilmiş	طَلِيق
kardeşler	إِخْوَان (م) أَخ
dostlar	أَحْبَاب (م) حَبِيب

kırbaç, kamçı	السَّوط (ج) الأَسْوَاط
parmak	إِصْبَع (ج) أَصَابِع
...den korkarak	خَوْفاً (مِن)
uyanan	مُسْتَيْقِظ
kahvaltı	إِفْطَار
maymunlar	اَلْقِرَدَة (م) القِرْد
kafesler	الأَقْفَاص (م) القَفَص
buluştu	اِلْتَقَى
haklı	عَلَى حَقٍّ
dallar	أَغْصَان (م) غُصْن
dostlar	الأَحِبَّة (م) الْحَبِيب
hareket etmek	التَّنَقُّلُ
serbestçe, özgürce	بِحُرِّيَّةٍ

52– Sirk Maymunu

Sirkin biri bir gün orman kenarına uğradı, üç gün mola verdi.

Maymun Feridûn, sirkin hoş oyunlar sergileyen hayvanlarını gördü ve ağaç dalı üzerinde onları taklit etmeye başladı; ancak başaramadı. Yere düştü, canı çok acıdı. Sirk maymunu Selhâb onu gördü, hızlıca yanına koştu. Feridûn'u yerden kaldırdı. Feridûn ona teşekkür etti, biraz muz verdi ve ona;

"Sirkte sizinle birlikte olmak istiyorum." dedi.

Selhâb;

"Ormanda dostlarınla birlikte yaşaman senin için daha iyi." diye cevap verdi.

Feridûn;

"Siz yorulmadan yiyor, içiyor ve giyiniyorsunuz." dedi.

Selhâb:

"Madem düşüncende ısrar ediyorsun, inşallah sana yardım edeceğim." dedi.

Feridûn'un hareketleri güzeldi ve rengi farklıydı. Müdür, Feridûn'u görünce sirke alınmasını kabul etti ve onu eğitmeye başladı. Ona güzel bir kafes aldı ve onu içine hapsetti.

Feridûn sıkıldı; çünkü kafeste hareket edemedi ve zıplayamadı. Kafesin parmaklıklarına tutunup bağırmaya ve onu tüm gücüyle sallamaya başladı. Bunu duyan sirk bekçisi hızlıca Feridûn'a koştu. Kafese kırbaçla vurdu Feridûn'un parmağını yaraladı. Feridûn acıdan bağırdı, daha sonra da bekçiden korkarak sustu. Gece boyunca uyanık kaldı ve uyku nedir asla bilmedi.

Ertesi günün kahvaltısından sonra, terbiyeci geldi, maymunları kafesten çıkardı ve eğitim alanına götürdü.

Feridûn arkadaşı Selhâb'la karşılaştı, ona;

"Haklısın arkadaşım! Dostlar ve arkadaşlar arasında ağaç dalları üzerinde ormandaki hayat ve özgürce hareket etmek güzel elbiseden, iyi yemekten bin kat daha iyi." dedi.

Selhâb, Feridûn'a;

"Ama sen tavsiyemi dinlemedin." dedi.

Feridûn cevap verdi:

"Arkadaşım lütfen kaçmak için bana yardım et!"

Güneş battıktan sonra, Selhâb elini karnına koyarak durmadan çığlıklar atmaya başladı. Bunu duyan bekçi ona kapıyı açtı ve Selhâb'ı sirk doktoruna götürdü. Selhâb yolda, bekçiye çaktırmadan anahtarları aldı. Doktor onu tedavi edince, Selhâb bekçiye şöyle dedi:

"Lütfen, arkadaşım Feridûnla selamlaşmam için bana izin ver!

Bekçi bunun için ona izin verdi. Selhâb, Feridûnla selamlaşırken eline kafesin anahtarını sıkıştırdı.

Bekçi, Selhâbla birlikte gittiğinde, Feridûn kafesi açtı, kardeşleri ve dostları arasında özgürce yaşamak için ormana dönmek üzere kaçtı.

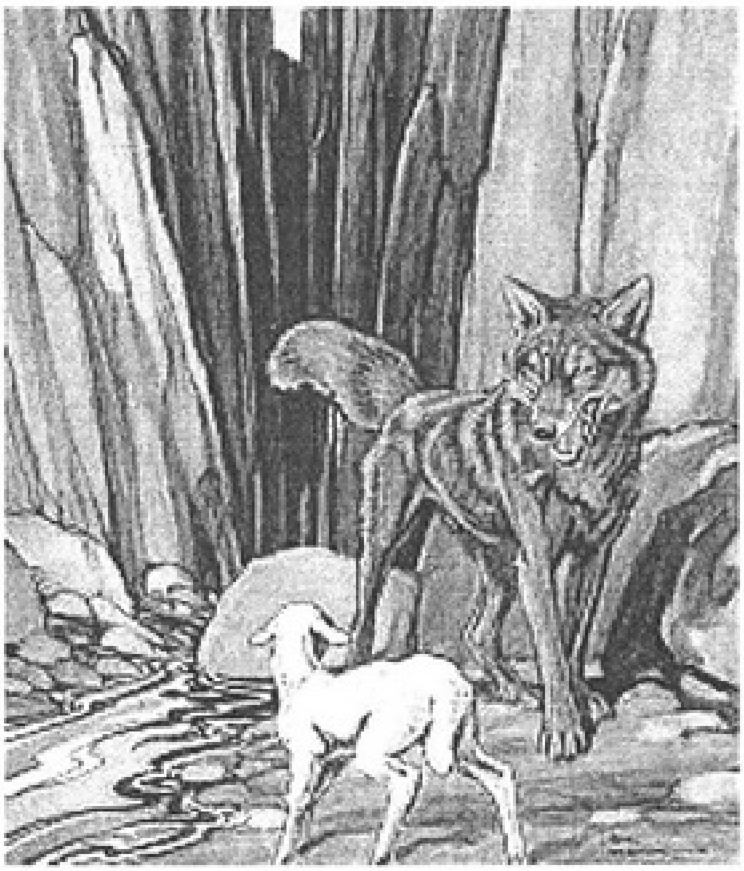

٥٣– اَلذِّئْبُ وَالْحَمَلُ

فِي يَوْمٍ مِنْ أَيَّامِ الرَّبِيعِ أَخَذَ الْحَمَلُ يَتَجَوَّلُ بَيْنَ الأَشْجَارِ بَحْثاً عَنْ شَيْءٍ مِنَ الْعُشْبِ عَلَى الثُّلُوجِ الذَّائِبَةِ، وَقَدْ سَاقَتْهُ أَرْجُلُهُ فَوْقَ سَفْحِ الْجَبَلِ بَعِيداً عَنْ سَائِرِ الْخِرَافِ مِنَ الْقَطِيعِ، وَبَيْنَمَا هُوَ يَتَجَوَّلُ وَحْدَهُ، لَحِقَ بِهِ ذِئْبٌ وَصَرَخَ بِهِ:

ـــ هَا!.. هَا!.. هَا!.. لَقَدْ أَمْسَكْتُ بِكَ وَسَأَتَلَذَّذُ بِوَجْبَةٍ شَهِيَّةٍ هَذِهِ اللَّيْلَةَ.

قَالَ الْحَمَلُ لِلذِّئْبِ:

ـــ اُنْظُرْ إِلَيَّ جَيِّداً!.. إِنَّ جِسْمِي لَيْسَ سِوَى جِلْدٍ وَعَظْمٍ... فَأَنَا لَمْ أَشْبَعْ خِلَالَ الشِّتَاءِ... لِذَلِكَ لَنْ تَجِدَنِي لَذِيذاً هَذَا الْيَوْمَ، فَلِمَاذَا لاَ تَتْرُكُنِي حَتَّى آخِرِ الصَّيْفِ فَيُصْبِحَ لَحْمِي لَذِيذاً؟

قَالَ الذِّئْبُ:

— سَأُفَكِّرُ بِهَذَا الأَمْرِ...

دَارَ الذِّئْبُ حَوْلَ الْحَمَلِ يَنْظُرُ إِلَيْهِ مِنْ كُلِّ الْجِهَاتِ وَقَالَ:

— أَعْتَقِدُ أَنَّكَ هَزِيلٌ وَلَكِنْ آه !.. إِنَّهَا خِدْعَةٌ؟!.

نَظَرَ الْحَمَلُ بِعَيْنَيْنِ جَاحِظَتَيْنِ وَقَالَ:

— خِدْعَةٌ!.. كَيْفَ يُمْكِنُنِي أَنْ أَخْدَعَ صَدِيقاً ذَكِيّاً مِثْلَكَ؟ وَأَيْنَ سَأَذْهَبُ عَنْكَ؟ إِنَّ هَذَا الْجَبَلَ مَوطِنِي.

فَكَّرَ الذِّئْبُ قَلِيلاً، ثُمَّ هَزَّ رَأْسَهُ قَائِلاً:

— حَسَناً!.. سَأَتْرُكُكَ الْيَوْمَ... وَحِينَ يَحِلُّ الصَّيْفُ سَآكُلُكَ. اَلآنَ تَسْتَطِيعُ أَنْ تَذْهَبَ.

أَمْضَى الْحَمَلُ أَيَّامَ الرَّبِيعِ وَالصَّيْفِ فِي سَفْحِ الْجَبَلِ يُرْعِي الْعُشْبَ الأَخْضَرَ وَكَانَ الذِّئْبُ يُرَاقِبُهُ بَيْنَ أَشْجَارِ الصَّنَوْبَرِ وَيَشْعُرُ بِالسَّعَادَةِ وَهُوَ يَرَى الْحَمَلَ يَكْبُرُ يَوْماً بَعْدَ يَوْمٍ وَيَمْتَلِئُ جِسْمُهُ وَيَكْتَنِزُ بِاللَّحْمِ وَالشَّحْمِ.

قَالَ الذِّئْبُ مَرَّةً:

— هَا!.. هَا!.. هَا!.. لَقَدْ أَمْسَكْتُ بِكَ مَرَّةً أُخْرَى وَسَأَنْعَمُ بِوَجْبَةٍ شَهِيَّةٍ.

قَالَ الْحَمَلُ:

— إِنِّي أَنْتَظِرُ.

قَالَ الذِّئْبُ:

— لَقَدْ أَصْبَحْتَ سَمِيناً.

قَالَ الْحَمَلُ:

ـــ نَعَمْ!.. إِنِّي سَمِينٌ... وَلَكِنْ لَدَيَّ فِكْرَةٌ. حَتَّى تَبْتَلِعَنِي.

قَالَ الذِّئْبُ:

ـــ وَأَيَّةُ فِكْرَةٍ هَذِهِ؟

قَالَ الْحَمَلُ:

ـــ اِبْقَ أَنْتَ حَيْثُ تَقِفُ! وَأَنَا أَتَسَلَّقُ الصَّخْرَةَ... ثُمَّ تَفْتَحُ أَنْتَ فَمَكَ وَأَنَا أَقْفِزُ

قَالَ الذِّئْبُ:

ـــ حَسَناً!.. تَسَلَّقْ أَنْتَ الصَّخْرَةَ! سَأَنْتَظِرُكَ وَفَمِي مَفْتُوحٌ وَلَكِنْ لاَ تَهْرُبْ!

قَالَ الْحَمَلُ:

ـــ هَلْ أَنْتَ مُسْتَعِدٌّ؟

قَالَ الذِّئْبُ:

ـــ نَعَمْ!.. نَعَمْ!.. أَنَا مُسْتَعِدٌّ.

وَصَعِدَ الْحَمَلُ إِلَى الصَّخْرَةِ وَأَلْقَى بِنَفْسِهِ عَلَى رَأْسِ الذِّئْبِ فَحَطَّمَهُ، ثُمَّ انْطَلَقَ إِلَى مَوْطِنِهِ لِيَلْتَحِقَ بِرِفَاقِهِ.

(ضمن كتاب *الفتاة ذات الصوت المخمليّ وحكايات أخرى "حكايات للأطفال من آداب الشعوب"* ، ترجمة: محمود برهوم، عمان، ١٩٨٦، الصفحات: ١٧-١٩.)

الكلمات

kurt	اَلذِّئْبُ (ج) اَلذِّئَاب
kuzu	اَلْحَمَلُ (ج) اَلْحِملاَن
ilkbahar	الرَّبِيع
dolaşıyor	يَتَجَوَّلُ
ot	الْعُشْب (ج) الأَعْشَاب
karlar	الثُّلُوج (ج) اَلثَّلْج
eriyen	الذَّائِب
götürdü, sevk etti	سَاقَ
ayaklar	أَرْجُل (م) رِجْل
etek (dağ için)	سَفْح (ج) سِفَاح
dağ	الْجَبَل (ج) الْجِبَال
...den uzakta	بَعِيداً (عَنْ)
koyunlar	الْخِرَاف (ج) الْخَرُوف
sürü	الْقَطِيع (ج) اَلْقُطْعَان
tek başına	وَحْدَهُ
...e yetişti, yapıştı, yakaladı	لَحِقَ (بِــ)
tadıyor	يَتَلَذَّذُ
iştah açıcı, lezzetli	شَهِيَّة
bu gece	هَذِهِ اللَّيْلَةَ
deri, cilt	جِلْد (ج) جُلُود
kemik	عَظْم (ج) عِظَام
doyuyor	يَشْبَعُ
esnasında, sırasında	خِلاَلَ
geçti; döndü (konuşma vb)	دَارَ
yönler	الْجِهَات (م) الْجِهَة
inanıyor	يَعْتَقِدُ
zayıf, sıska, cılız	هَزِيلٌ
hile, oyun, kandırmaca	خِدْعَةٌ
baktı	نَظَرَ (إِلَى)
pörtlek (göz için)	جَاحِظ
..ebilirim	يُمْكِنُنِي أَنْ
aldatıyor, kandırıyor	يَخْدَعُ
vatan, yurt	مَوْطِن (ج) مَوَاطِن
salladı	هَزَّ
peki	حَسَناً
vakit giriyor/geliyor	يَحِلُّ
geçirdi (vakit vb.)	أَمْضَى
otluyor	يُرْعِي
yeşil ot	الْعُشْب الأَخْضَر
gözetliyor	يُرَاقِبُ
çam ağaçları	أَشْجَار الصَّنَوْبَرِ (م) شَجَرَة الصَّنَوْبَر
doluyor	يَمْتَلِئُ
doluyor	يَكْتَنِزُ
yağ	الشَّحْم (ج) الشُّحُوم
nimetleniyor	يَنْعَمُ

hazır, hazırlanmış	مُسْتَعِدٌّ	bekliyor	يَنْتَظِرُ
çıktı (yukarı)	صَعِدَ	şişman, besili, tavlı	سَمِين
...i attı	أَلْقَى (بِـــ)	hangi (müennes)?	أَيَّة؟
parçaladı, ezdi	حَطَّمَ	orada, o yerde	حَيْثُ
gitti, ayrıldı	انْطَلَقَ	kaya	الصَّخْرَة
...e katılıyor	يَلْتَحِقُ (بِـــ)	açık	مَفْتُوحٌ
		kaçıyor	يَهْرُبُ

53– Kurt ve Kuzu

Kuzu, bir ilkbahar gününde eriyen karlar üzerinde biraz ot arayarak ağaçlar arasında gezinmeye başladı. Ayakları onu sürünün diğer koyunlarından uzakta, bir dağ eteğinin üzerine götürmüştü. Kuzu tek başına gezinirken, bir kurt ona yapışıp şöyle seslendi:

"Ha ha ha!.. Yakaladım seni. Bu gece güzel bir yemek tadacağım."

Kuzu kurda;

"Bana iyi bak!.. Bedenim yalnızca bir deri, bir kemik... Kış boyunca doymadım... Bundan dolayı sen de beni bugün lezzetli bulmayacaksın. Neden etim lezzetli olsun diye, yaz sonuna kadar beni bırakmıyorsun?" dedi.

Bunun üzerine kurt;

"Bu işi düşüneceğim..." dedi.

Kurt her yönden kuzuyu süzerek etrafında döndü ve;

"Cılız olduğuna inanıyorum. Ancak ahh!.. Ya bu bir kandırmacaysa?!." dedi.

Kuzu bir çift pörtlek gözle;

"Kandırmaca!.. Senin gibi zekî biri arkadaşı nasıl kandırabilirim ki? Senden nereye kadar kaçabilirim? Bu dağ benim vatanım." dedi.

Kurt biraz düşündükten sonra, başını sallayarak;

“Peki!.. Bugünlük seni bırakacağım... Yaz gelince seni yiyeceğim. Şimdi gidebilirsin.” dedi.

Kuzu dağ eteğinde yeşil otlar otlayarak, ilkbahar ve yaz günlerini geçirdi. Kurt ise çam ağaçları arasında onu gözetliyor, kuzunun günden güne büyüdüğünü, vücudunun et ve yağla dolgunlaştığını gördükçe mutlu oluyordu.

Kurt bir defasında şöyle dedi:

“Ha ha ha!.. İkinci defa yakaladım seni. Güzel bir yemek yiyeceğim.”

Kuzu;

“Bekliyorum.” dedi.

Kurt:

“Şişmanlandın.”

Kuzu:

“Evet!.. Şişmanım... Beni yutman için bir plânım var.”

Kurt:

“Neymiş bu plân?”

Kuzu:

“Sen olduğun yerde kal! Ben kayaya tırmanayım... Sonra ağzını açarsın, ben de içine atlarım...”

Kurt:

“Peki!.. Sen kayaya tırman! Ağzım açık olarak bekleyeceğim; ama kaçma!”

Kuzu:

“Sen hazır mısın?”

Kurt:

“Evet!.. Evet!.. Ben hazırım.”

Kuzu kayaya çıkıp, kendisini kurdun kafasına bırakarak kafasını ezdi, sonra da arkadaşlarına katılmak için vatanına doğru yola koyuldu.

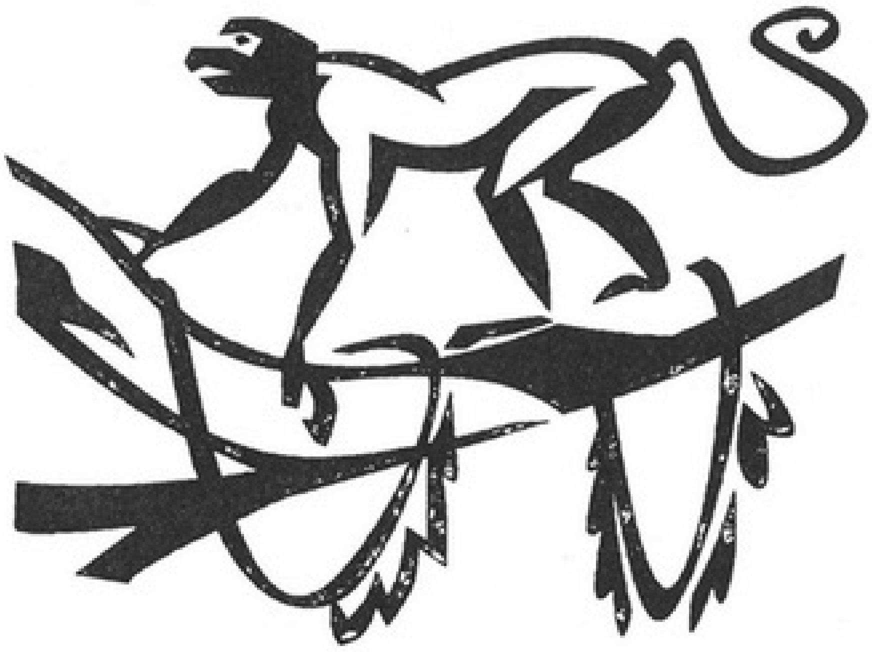

٥٤– اَلْقِرْدُ الطَّبَّالُ

كَانَ قِرْدٌ يَعِيشُ فِي غَابَةٍ مِنَ الْغَابَاتِ الْكَثِيرَةِ فِي وَسَطِ إِفْرِيقْيَا. وَكَانَ هَذَا الْقِرْدُ خَبِيثاً وَطَمَّاعاً إِذَا رَأَى شَيْئاً مَعَ غَيْرِهِ طَمِعَ فِيهِ وَاحْتَالَ عَلَيْهِ لِيَأْخُذَهُ مِنْهُ؛ وَلِهَذَا كَانَ إِخْوَتُهُ يَكْرَهُونَهُ.

وَفِي أَحَدِ الأَيَّامِ تَسَلَّقَ شَجَرَةَ مَوْزٍ كَبِيرَةٍ. وَصَارَ يَقْطَعُ الْمَوْزَ مِنْهَا وَيَأْكُلُهُ. وَلَمَّا نَظَرَ إِلَى أَسْفَلَ، رَأَى زَنْجِيّاً تَحْتَهُ، يُمْسِكُ سِكِّيناً وَيُصْلِحُ بِهَا عَصًا، فَقَالَ:

ـــ لاَ بُدَّ أَنْ آخُذَ هَذِهِ السِّكِّينَ.

وَرَمَى لَهُ مَوْزَةً.

فَرِحَ الزَّنْجِيُّ بِالْمَوْزَةِ، وَصَارَ يَأْكُلُهَا وَهُوَ يَقُولُ لِلْقِرْدِ:

ـــ أَشْكُرُكَ! هَذَا مَوْزٌ لَذِيذٌ! أَعْطِنِي سُبَاطَةً كَبِيرَةً؛ لِتُجَفِّفَهَا زَوْجَتِي وَتَصْنَعَ مِنْهَا خُبْزاً.

وَلَكِنَّ الْقِرْدَ صَبَرَ عَلَيْهِ حَتَّى أَكَلَهَا وَنَزَلَ مِنَ الشَّجَرَةِ.

وَاقْتَرَبَ الْقِرْدُ مِنَ الزَّنْجِيِّ، وَقَالَ لَهُ:

ـــ لِمَاذَا أَكَلْتَ مَوْزَتِي؟ كُنْتُ أُرِيدُ أَنْ آخُذَهَا إِلى أَطْفَالِي وَزَوْجَتِي! هَاتِ الْمَوْزَةَ، أَخْرِجْهَا مِنْ بَطْنِكَ سَلِيمَةً كَمَا كَانَتْ أَوْ أَعْطِنِي السِّكِّينَ لِأَقْطَعَ بِهَا مَوْزاً لأَوْلَادِي!

خَافَ الزَّنْجِيُّ مِنَ الْقِرْدِ وَأَعْطَاهُ السِّكِّينَ. فَأَخَذَهَا الْقِرْدُ وَمَشَى فِي الطَّرِيقِ وَهُوَ فَرْحَانُ.

وَبَعْدَ قَلِيلٍ رَأَى زَنْجِيّاً ثَانِياً يَجْمَعُ الْحَطَبَ وَيَكْسِرُهُ بِيَدَيْهِ، فَأَعْطَاهُ السِّكِّينَ وَقَالَ لَهُ:

ـــ خُذْهَا وَاقْطَعْ الْحَطَبَ بِهَا.

وَقَفَ الرَّجُلُ يَكْسِرُ عِيدَانَ الْحَطَبِ بِالسِّكِّينِ وَالْقِرْدُ يَنْظُرُ إِلَيْهِ. وَبَعْدَ قَلِيلٍ كُسِرَ السِّكِّينُ؛ فَصَاحَ الْقِرْدُ:

ـــ إِمَّا أَنْ تُصْلِحَ السِّكِّينَ وَإِمَّا أَنْ تُعْطِيَنِي حُزْمَةَ الْحَطَبِ الَّتِي جَمَعْتَهَا.

وَكَمَا خَافَ الزَّنْجِيُّ الأَوَّلُ، خَافَ الزَّنْجِيُّ الثَّانِي، وَتَرَكَ حُزْمَةَ الْحَطَبِ لِلْقِرْدِ. فَحَمَلَهَا الْقِرْدُ عَلَى ظَهْرِهِ وَمَشَى فِي طَرِيقِهِ، وَهُوَ لاَ يَعْرِفُ مَاذَا يَصْنَعُ بِهَا، وَلَكِنَّهُ كَانَ فَرْحَانَ، لأَنَّهُ أَخَذَ شَيْئاً كَانَ مَعَ غَيْرِهِ.

وَبَعْدَ مَسَافَةٍ طَوِيلَةٍ مَشَاهَا، رَأَى زَنْجِيَّةً تَصْنَعُ كَعْكاً لَذِيذاً، فَقَالَ لَهَا:

ـــ لَقَدْ أَحْضَرْتُ لَكِ الْحَطَبَ الَّذِي تَخْبِزِينَ بِهِ.

فَأَخَذَتْ الزَّنْجِيَّةُ الْحَطَبَ وَشَكَرَتْهُ. وَلَمَّا احْتَرَقَ الْحَطَبُ قَالَ لَهَا:

ـــ أَعِيدِي حَطَبِي أَوْ أَعْطِينِي الْكَعْكَ!

خَافَتْ اَلزَّنْجِيَّةُ، وَعَرَفَتْ أَنَّهُ قِرْدٌ مُشَاغِبٌ وَشِرِّيرٌ؛ فَأَعْطَتْهُ الْكَعْكَ كُلَّهُ وَهِيَ تَقُولُ:

ـــ حَرَمْتَ أَطْفَالِي مِنَ الْكَعْكِ! اللهُ يُجَازِيكَ يَا شَيْخُ!

وَفِي الطَّرِيقِ رَأَى رَجُلاً يَحْمِلُ طَبْلَةً جَمِيلَةً، وَيَدُقُّ عَلَيْهَا؛ فَتُحْدِثُ أَنْغَاماً سَارَّةً؛ فَطَمِعَ فِيهَا، وَقَالَ لَهُ:

ـــ هَلْ تُبَادِلُنِي؟

فَرَضِيَ الرَّجُلُ وَأَعْطَاهُ الطَّبْلَةَ وَأَخَذَ سَلَّةَ الْكَعْكِ بِكُلِّ مَا فِيهَا.

تَسَلَّقَ الْقِرْدُ شَجَرَةً مِنَ الأشْجَارِ الْعَالِيَةِ، وَجَلَسَ فَوْقَهَا، وَرَاحَ يَدُقُّ طَبْلَتَهُ، وَيَرْقُصُ عَلَى نَغَمَاتِ دَقِّهَا. وَسَمِعَتْ اَلْقِرَدَةُ دَقَّاتِ الطَّبْلَةِ، فَجَاءَتْ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ، وَوَقَفَتْ تَحْتَ الشَّجَرَةِ، وَصَارَتْ تَنْظُرُ إِلَيْهِ بِدَهْشَةٍ.

وَالآنَ هَلْ تَعْرِفُ مَاذَا حَدَثَ لَهُ؟ لَقَدْ عَرَفَ إِخْوَتُهُ قِصَّتَهُ مِنْ أَوَّلِهَا إِلَى آخِرِهَا، فَشَمِتُوا بِهِ وَفَرِحُوا بِمَا أَصَابَهُ، وَقَالُوا لَهُ وَهُمْ يَرْقُصُونَ حَوْلَهُ:

ـــ تَسْتَحِقُّ أَكْثَرَ مِنْ هَذَا!.. إِنَّكَ طَمَّاعٌ وَفَارِغُ الْعَيْنِ!..

(ابن هيثم عزوز، مكتبة *سمير الطفل للأطفال من السابعة إلى الحادية عشرة*، القاهرة، بدون تاريخ، الصفحات ٢٩-٣١.)

الكلمات

اَلْقِرْدُ (ج) القِرَدَة، القُرُود	maymun	الْغَابَات (م) الغَابَة	ormanlar
الطَّبَّالُ	davulcu, davul çalan	وَسَط	ortasında

sırt	ظَهْر (ج) أظْهَار
kek	كَعْك (ج) كَعْكَات
pişiriyor (ekmek için)	يَخْبِزُ
teşekkür etti	شَكَرَ
yandı	احْتَرَقَ
geri ver, iade et!	أَعِدْ!
yaramaz, problemli	مُشَاغِبٌ
şirret, kötü kalpli	شِرِّيرٌ
yasakladı, mahrum bıraktı	حَرَمَ
karşılık veriyor	يُجَازِي
davul	طَبْلَة (ج) طَبْلاَت
çalıyor	يَدُقُّ
yapıyor, ortaya koyuyor	تُحْدِثُ
nameler	أَنْغَام (م) نَغْم
sevindirici	سَارَّة
...e tamah etti, aç gözlülük yaptı	طَمِعَ (فِي)
değiştiriyor	يُبَادِلُ
sepet	سَلَّة (ج) سَلاَّت
yüksek	الْعَالِيَة
başladı, gitti	رَاحَ
dansediyor	يَرْقُصُ
nameler	نَغَمَات (م) نَغْمَة
çalış, çalma	دَقٌّ
dehşetle, şaşkınlıkla	بِدَهْشَةٍ

açgözlü, tamanhkar	طَمَّاع
eğer	إِذَا
hileye başvurdu	إِحْتَالَ (على)
nefret ediyor	يَكْرَهُ
günlerden bir gün	وَفِي أَحَدِ الأَيَّامِ
tırmandı	تَسَلَّقَ
muz	مَوْز
altında, en alt, en aşağı	أَسْفَل
bıçak	سِكِّين (ج) سَكَاكِين
bir tane muz	مَوْزَة
onarıyor, tamir ediyor	يُصْلِحُ
salkım	سُبَاطَة
kurutuyor	يُجَفِّفُ
...e sabrediyor	صَبَّرَ (عَلَى)
indi	نَزَلَ
yaklaştı	اقْتَرَبَ (مِنْ)
çocuklar	أَطْفَال (م) طِفْل
sağlam	سَلِيمَة
topluyor	يَجْمَعُ
odun	الْحَطَب (ج) الأَحْطَاب
kırıyor	يَكْسِرُ
odunlar, dallar	عِيدَان (م) عُود
ya	إِمَّا أَنْ
ya da	وَإِمَّا أَنْ
bağlı, sarılı, demet	حُزْمَة

hakediyor	يَسْتَحِقُّ
daha çok, en çok	أَكْثَرُ
aç gözlü	فَارِغُ الْعَيْنِ
hikâye, öykü	قِصَّة (ج) قِصَص
başından sonuna kadar	مِنْ أَوَّلِهَا إِلَى آخِرِهَا
alay etti, güldü	شَمِتَ (بـ)
...e isabet etti, ...in başına geldi	أَصَابَهُ

54– Davulcu Maymun

Afrika'nın ortasındaki gür ormanlardan birinde bir maymun yaşıyordu. Bu maymun kötü ve açgözlüydü. Başkasında bir şey gördü mü, ona tamah eder ve ondan onu almak için hile yapardı. Bundan dolayı kardeşleri onu sevmezdi.

Günlerden bir gün, büyük bir muz ağacına çıktı. Muzları koparmaya ve yemeye başladı. Aşağı baktığında, altında bir bıçağı olan ve onunla sopayı düzelten bir zenci gördü. Maymun;

"Bu bıçağı mutlaka almam gerek." dedi.

Zenciye bir muz attı. Zenci muza sevindi ve maymuna şöyle diyerek onu yemeye başladı:

"Teşekkür ederim. Bu, tatlı bir muz! Bana büyük bir salkım ver! Karım onu kurutsun ve ondan ekmek yapsın!"

Maymun muzu yiyinceye kadar sabretti ve ağaçtan indi.

Maymun, zenciye yaklaştı, ona;

"Neden muzumu yedin? Onu çocuklarıma ve karıma götürmek istiyordum. Muzu getir! Onu karnından olduğu gibi sağlam çıkar! Ya da çocuklarıma muz kesmem için bana bıçağı ver!" dedi.

Zenci, maymundan korktu ona bıçağı verdi. Maymun bıçağı aldı sevinçli bir şekilde yola koyuldu.

Az sonra odun toplayan ve bunları eliyle kıran ikinci bir zenci gördü. Zenciye bıçağı verdi;

"Al bunu, onunla odunları kesersin!" dedi.

Adam odun parçalarını bıçakla kırmaya başladı. Maymun bakarken az sonra bıçak kırıldı. Maymun bağırdı:

"Ya bıçağı tamir edersin ya da topladığın odun demetini bana verirsin!"

Birinci zenci gibi ikinci zenci de korktu ve maymuna odun demetini bıraktı. Maymun ne yapacağını bilmediği halde odunları sırtına aldı ve yola koyuldu. Ancak başkasında olan bir şeyi aldığından dolayı sevinçliydi.

Uzun bir mesafe yürüdükten sonra, nefis bir kek yapan bir zenci kadın gördü. Ona;

"Sana onu pişireceğin odunu getirdim." dedi.

Zenci kadın odunları aldı ve ona teşekkür etti. Odunlar yandığında maymun, zenci kadına;

"Bana odunlarımı geri ver ya da keki ver!" dedi.

Zenci kadın korktu, onun yaramaz ve kötü bir maymun olduğunu anladı;

"Çocuklarımı kekten mahrum bıraktın! Allah da sana karşılığını versin ihtiyar!" diyerek kekin hepsini verdi.

Yolda hoş nağmeler çıkaran güzel bir davul taşıyan ve çalan bir adam gördü davula göz koydu.

"Benimle değişir misin?" dedi.

Adam razı oldu, davulu maymuna verdi, içindekilerin hepsiyle birlikte kek sepetini aldı.

Maymun yüksek ağaçlardan birine çıktı ve üzerine oturdu. Davulunu çalmaya ve çıkan nağmelerle dans etmeye başladı. Maymunlar davulun sesini duydular, dört bir yandan geldiler, ağacın altında durdular, şaşkın bir şekilde ona bakmaya başladılar.

Şimdi başına ne geldi biliyor musun? Kardeşleri hikâyesini başından sonuna kadar öğrendiler. Onunla alay ettiler, başına gelenlere de sevindiler. Etrafında dans ederek;

"Bundan daha fazlasını hak ediyorsun!.. Sen tamahkâr ve açgözlü birisin!" dediler.

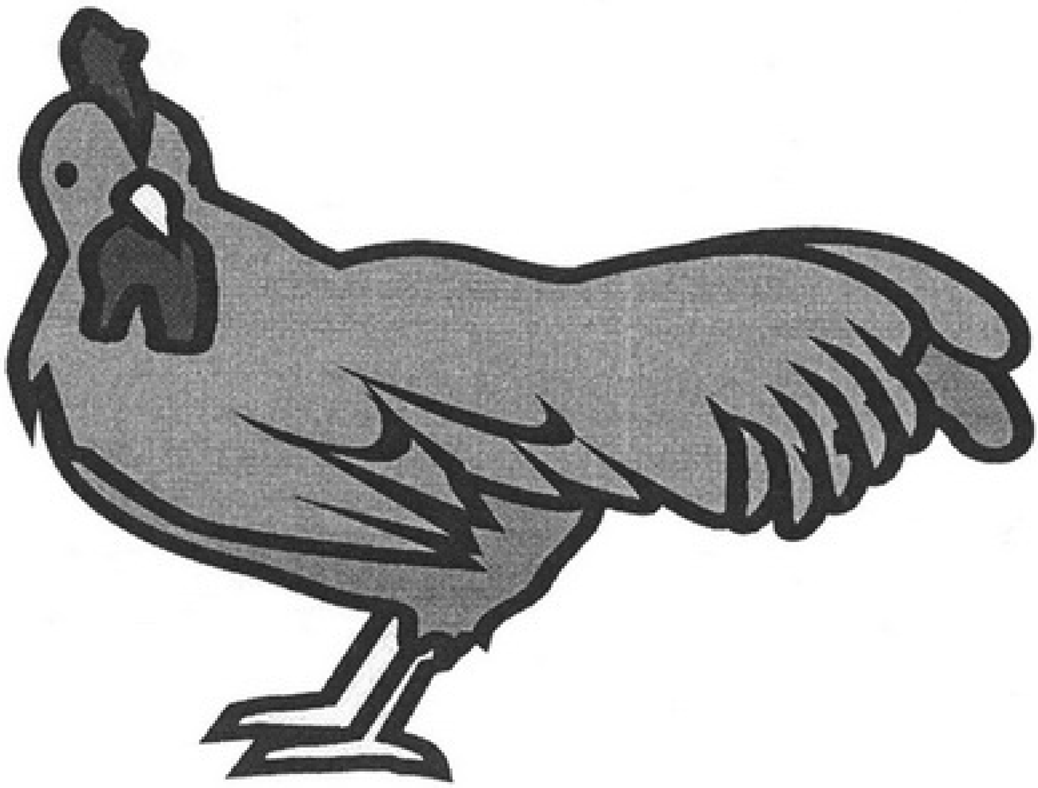

٥٥- اَلدَّجَاجَةُ الْحَمْرَاءُ الصَّغِيرَةُ

ذَاتَ يَوْمٍ، كَانَتْ اَلدَّجَاجَةُ الْحَمْرَاءُ الصَّغِيرَةُ تَنْبِشُ فِي أَرْضِ الْحَظِيرَةِ، فَوَجَدَتْ بَعْضاً مِنْ حُبُوبِ الْقَمْحِ، فَالْتَفَتَتْ إِلَى رِفَاقِهَا الآخَرِينَ فِي الْمَزْرَعَةِ وَقَالَتْ:

ــ لَوْ قُمْنَا بِزِرَاعَةِ هَذَا الْقَمْحِ، فَسَوْفَ يَكُونُ لَدَيْنَا خُبْزٌ نَأْكُلُهُ، فَمَنْ يُسَاعِدُنِي فِي زِرَاعَةِ هَذَا الْقَمْحِ؟..

قَالَ الْحِصَانُ:

ــ إِنَّنَا لَمْ نَفْعَلْ هَذَا مِنْ قَبْلُ.

وَقَالَتْ الْبَطَّةُ:

ــ إِنَّنِي مَشْغُولَةٌ جِدّاً.

وَقَالَتْ الْمَاعِزُ:

— إِنَّنِي أَحْتَاجُ إِلَى تَمْرِينٍ كَامِلٍ عَلَى هَذَا الْعَمَلِ.

وَقَالَتْ الإِوَزَّةُ:

— لَيْسَ هَذَا مِنْ صَمِيمِ عَمَلِي.

قَالَتْ الدَّجَاجَةُ الْحَمْرَاءُ الصَّغِيرَةُ:

— إِذَنْ أَنَا سَأَزْرَعُ الْقَمْحَ بِنَفْسِي.

وَفِعْلاً زَرَعَتْ الدَّجَاجَةُ حَبَّاتِ الْقَمْحِ وَنَبَتَتْ الْحُبُوبُ وَكَبُرَتْ وَامْتَلأَتْ السَّنَابِلُ النَّاضِجَةُ.

قَالَتْ الدَّجَاجَةُ الْحَمْرَاءُ الصَّغِيرَةُ:

— مَنْ سَيُسَاعِدُنِي فِي حَصَادِ الْقَمْحِ؟

قَالَ الْحِصَانُ:

— سَأُرَاجِعُ الْقَوَانِينَ أَوَّلاً.

وَقَالَتْ الْبَطَّةُ:

— هَذَا أَمْرٌ يُقَلِّلُ مِنْ مَكَانَتِي.

وَقَالَتْ الإِوَزَّةُ:

— هَذَا مَوْعِدُ رَاحَتِي لِلْغَذَاءِ.

وَقَالَتْ الْمَاعِزُ:

— لَيْسَ هَذَا مِن اخْتِصَاصِي.

قَالَتْ الدَّجَاجَةُ الْحَمْرَاءُ الصَّغِيرَةُ:

ــ إِذَنْ أَحْصُدَ الْقَمْحَ بِنَفْسِي.

وَحِينَمَا جَاءَ وَقْتُ إِعْدَادِ الْقَمْحِ لِيَصِيرَ خُبْزاً، سَأَلَتْ الدَّجَاجَةُ الْحَمْرَاءُ الصَّغِيرَةُ:

ــ مَنْ سَيُسَاعِدُنِي فِي إِعْدَادِ الْخُبْزِ؟

قَالَ الْحِصَانُ:

ــ إِنَّ هَذَا يُعْتَبَرُ عَمَلاً إِضَافِيّاً بِالنِّسْبَةِ لِي.

وَقَالَتْ الْمَاعِزُ:

ــ إِنَّنِي لَمْ أَتَعَلَّمْ أَبَداً اَلْقِيَامَ بِمِثْلِ هَذَا الْعَمَلِ.

وَقَالَتْ اَلإِوَزَّةُ:

ــ مِنْ غَيْرِ الْعَدْلِ أَنْ أَكُونَ أَنَا فَقَطْ اَلَّتِي أُسَاعِدُكَ.

قَالَتْ الدَّجَاجَةُ الْحَمْرَاءُ الصَّغِيرَةُ:

ــ إِذَنْ أَخْبِزَ بِنَفْسِي.

وَخَبَزَتْ الدَّجَاجَةُ خَمْسَةَ أَرْغِفَةٍ، وَحِينَمَا جَاءَ وَقْتُ تَسْلِيمِهَا إِلَى الْفَلاَّحِ صَاحِبِ الْمَزْرَعَةِ تَجَمَّعَ كُلُّ رِفَاقِهَا لِيَجْعَلُوا الْفَلاَّحَ يَتَأَكَّدُ أَنَّهُ عَمَلٌ جَمَاعِيٌّ.

وَسَلَّمَتْ الدَّجَاجَةُ الْحَمْرَاءُ الصَّغِيرَةُ الأَرْغِفَةَ بِنَفْسِهَا إِلَى الْفَلاَّحِ، وَحِينَمَا جَاءَ وَقْتُ تَقْدِيمِ الْمُكَافَأَةِ عَلَى هَذَا الْعَمَلِ، أَعْطَى الْفَلاَّحُ رَغِيفاً لِكُلٍّ مِنْهَا.

قَالَتْ الدَّجَاجَةُ الْحَمْرَاءُ الصَّغِيرَةُ:

ــ وَلَكِنْ كُلُّ هَذَا الْخُبْزِ مُلْكِي.

أَجَابَ الْفَلاَّحُ:

ــ أَعْرِفُ ذَلِكَ! وَلَكِنْ إِذَا أَعْطَيْتُكَ كُلَّ الْخُبْزِ يَلْزَمُنِي كِتَابَةَ تَقْرِيرٍ طَوِيلٍ وَبِالتَّالِي فَتَوْزِيعُهُ بِالتَّسَاوِي أَسْهَلُ، وَبِهَذِهِ الطَّرِيقَةِ أَيْضاً لَنْ يَشْتَكِيَ الآخَرُونَ.

وَبِهَذَا قَاسَمَهَا رِفَاقُهَا الْخُبْزَ الَّذِي صَنَعَتْهُ وَحْدَهَا، وَلَكِنَّ الْفَلاَّحَ وَكُلَّ رِفَاقِهَا فِي الْمَزْرَعَةِ تَعَجَّبُوا، لِمَاذَا لَمْ تَصْنَعِ الدَّجَاجَةُ خُبْزاً بَعْدَ ذَلِكَ أَبَداً؟!.

(مصطفى السيد، جندي *المستقبل*، العدد ٥٤، الكويت، يناير ١٩٩٧، الصفحات: ٨-٩.)

الكلمات

tavuk	اَلدَّجَاجَة (ج) الدَّجَاجَات
kırmızı (müennes)	الْحَمْرَاءُ
küçük	الصَّغِيرَة (ج) اَلصَّغِيرَات
eşeliyor, eşiniyor	يَنْبِشُ
kümes, ağıl	الْحَظِيرَة (ج) اَلْحَظَائِر
buldu	وَجَدَ
...den biraz	بَعْضاً (مِنْ)
taneler	حُبُوب (م) حَبّ
buğday	الْقَمْح
...e döndü, bakındı	اِلْتَفَتَ (إِلَى)
arkadaşlar	رِفَاق (م) رَفِيق
diğerleri	الآخَرِينَ (م) الآخَر
çiftlik, tarla	الْمَزْرَعَة (ج) الْمَزَارِع
eğer, şayet, ...se	لَوْ
...i yaptı	قَامَ (بِــ)
ekmek	خُبْزٌ (ج) أَخْبَاز
yiyor	يَأْكُلُ
yardım ediyor	يُسَاعِدُ
at	الْحِصَانُ
daha önce	مِنْ قَبْلُ
ördek	اَلْبَطَّة (ج) اَلْبَطَّات
çok	جدًّا
keçi	الْمَاعِزُ
ihtiyacı var	يَحْتَاجُ (إِلَى)
eğitim, alıştırma	تَمْرِين
tam	كَامِل

hazırlamak	إِعْدَاد
oluyor, dönüşüyor	يَصِيرُ
sayılır	يُعْتَبَرُ
ek	إِضَافِيّ
benim için	بِالنِّسْبَةِ لِي
öğreniyor	يَتَعَلَّمُ
asla, hiç	أَبَداً
...i yapmak	اَلْقِيَام (بِــ)
ancak, sadece, yalnızca	فَقَطْ
ekmek yaptı	خَبَزَ
somunlar, pideler	أَرْغِفَة (م) رَغِيف
çiftçi	الْفَلاَّح (ج) اَلْفَلاَّحُونَ
toplandı, biraraya geldi	تَجَمَّعَ
toplu	جَمَاعِيٌّ
teslim etti	سَلَّمَ
ödül, mükafat	الْمُكَافَأَة
verdi	أَعْطَى
mülk, mal	مُلْك (ج) أَمْلاَك
gerekir	يَلْزَمُ
rapor	تَقْرِير (ج) تَقَارِير
ve böylece, dolayısıyla	وَبِالتَّالِي
eşit olarak	بِالتَّسَاوِي
daha kolay, en kolay	أَسْهَلُ
yol, yöntem	الطَّرِيقَة (ج) اَلطَّرَائِق
...meyecek/...mayacak	لَنْ

kaz	الإِوَزَّةُ
iç, öz	صَمِيم
ekiyor, dikiyor	يَزْرَعُ
kendi kendime	بِنَفْسِي
gerçekten	فِعْلاً
ekti, dikti	زَرَعَ
taneler, tohumlar	حَبَّات (م) حَبَّة
bitti, yetişti (tohum için)	نَبَتَ
büyüdü	كَبُرَ
doldu	اِمْتَلأَ
başaklar	السَّنَابِلُ (م) السُّنْبَلَة
olgun, taze	النَّاضِجَة
müracaat ediyor, başvuruyor	يُرَاجِعُ
kanunlar	الْقَوَانِينَ (م) القَانُون
öncelikle	أَوَّلاً
iş, mesele	أَمْرٌ (ج) أُمُور
azaltıyor, düşürüyor, indiriyor	يُقَلِّلُ
vakit, belirlenen zaman, randevu	مَوْعِد (ج) مَوَاعِد
öğlen yemeği	الْغَدَاء
uzmanlık	اِخْتِصَاص
öyleyse	إِذَنْ
hasat ediyor, biçiyor	يَحْصُدُ
...dığında/...diğinde	حِينَمَا

yaptı, imal etti	صَنَعَ	şikâyet ediyor	يَشْتَكِي
		bölüştürdü, taksim etti	قَاسَمَ

55– Küçük Kırmızı Tavuk

Bir gün, küçük kırmızı tavuk kümesin yerini eşeliyordu. Birkaç buğday tanesi buldu. Çiftlikteki diğer arkadaşlarına dönerek şöyle dedi:

"Bu buğdayı ekersek bizim yiyecek bir ekmeğimiz olacak, bu buğdayı ekmeme kim yardım eder?.."

At;

"Biz bunu daha önce hiç yapmadık ki." dedi.

Ördek;

"Ben çok meşgulüm." dedi.

Keçi;

"Benim bu iş hakkında tam bir eğitime ihtiyacım var." dedi.

Kaz;

"Bu benim işim değil." dedi.

Bunun üzerine küçük kırmızı tavuk;

"Öyleyse ben buğdayı tek başıma ekeceğim." dedi.

Gerçekten de tavuk buğday tanelerini tek başına ekti. Tohumlar yeşerip büyüdü, olgun başaklar doldu.

Küçük kırmızı tavuk;

"Buğdayın hasadında kim bana yardım edecek?" diye sordu.

At;

"Öncelikle kanunlara bakacağım." dedi.

Ördek;

"Bu itibarımı zedeleyecek bir iş." dedi.

Kaz;

"Bu, benim öğlen yemeği için dinlenme zamanım." dedi.

Keçi;

"Bu, uzmanlık alanım değil." dedi.

Küçük kırmızı tavuk;

"Öyleyse buğdayı tek başıma hasat ederim." dedi.

Ekmek olması için, buğdayın işlenme vakti gelince küçük kırmızı tavuk;

"Ekmeği hazırlamada bana kim yardım edecek?" diye sordu.

At;

"Bu benim için ek bir iş sayılır." dedi.

Keçi;

"Böyle bir iş yapmayı hiç öğrenmedim." dedi.

Kaz;

"Sana yardım edenin bir tek ben olmam da adalet değil." dedi.

Küçük kırmızı tavuk;

"Öyleyse ekmeği tek başıma yaparım." dedi.

Tavuk beş somun pişirdi. Somunların çiftliğin sahibi çiftçiye teslim edilme vakti geldiğinde, bütün arkadaşları çiftçiyi yapılan işin birlikte yapıldığına inandırmak için bir araya geldiler.

Küçük kırmızı tavuk somunları çiftçiye bizzat kendisi verdi. Bu iş için ödül verme vakti geldiğinde, çiftçi her birine bir somun verdi.

Küçük kırmızı tavuk;

"Ancak bütün bu ekmekler benim." dedi.

Çiftçi cevap verdi:

"Bunu biliyorum! Fakat bütün ekmekleri sana verirsem o zaman uzun bir rapor yazmam gerekecek. Böyle yapmaktansa, onların eşit dağıtılması daha kolaydır. Bu şekilde diğerleri de şikâyetçi olmayacaktır."

Böylece tek başına yaptığı ekmekleri arkadaşları da paylaştı; ama çiftçi ve çiftlikteki bütün arkadaşları: "tavuk o günden sonra neden bir daha hiç ekmek yapmadı?!." diye çok hayret ettiler.

KAYNAKÇA

ابن هيثم عزوز، مكتبة سمير *الطفل للأطفال من السابعة إلى الحادية عشرة*، القاهرة، بدون تاريخ.

آمال مرسى، *جندي المستقبل*، العدد ٥٢، الكويت، نوفمبر ١٩٩٦.

رياض جبر، *جندي المستقبل*، العدد ٥٢، الكويت، نوفمبر ١٩٩٦.

سعد الدهش، *جندي المستقبل*، العدد ٥٢، الكويت، نوفمبر ١٩٩٦.

الفتاة ذات الصوت المخمليّ وحكايات أخرى (حكايات للأطفال من آداب الشعوب)، ترجمة: محمود برهوم، عمان، ١٩٨٦.

لُبْنَى أبو شمّا، *قصص وحكايات للأطفال*، عمان، ٢٠٠١، ص. ٦٠.

لُبْنَى أبو شمّا، *قصص وحكايات للأطفال*، عمان، ٢٠٠١، ص. ٤٢.

مجدي محمد أحمد، *جندي المستقبل*، العدد ١١٢، الكويت، نوفمبر ٢٠٠١، الصفحات: ٢٠-٢١.

محمد عادل شعبان ومحمد الفاتح فضل الله، *القراءة الميسرة، الكتاب الأول*، الرياض، بدون تاريخ.

محمد عبد الله، *جندي المستقبل*، العدد ٥٣، الكويت، ديسمبر ١٩٩٦.

محمود اسماعيل صيني والآخرون، *القواعد العربية الميسرة*، الكتاب الثالث، الرياض، بدون تاريخ.

مشاعل الطرابلسي، *جندي المستقبل*، العدد ٩٦، الكويت، يوليو ٢٠٠٠، ص. ٢٩.

مصطفى السيد، *جندي المستقبل*، العدد ٥٤، الكويت، يناير ١٩٩٧.

ياسر خالد سلامة، *٢٥ قصة هادفة للأطفال*، عمان، ٢٠٠٤.

ياسر خالد سلامة، *حكايات العم محبوب*، عمان، ٢٠٠٤.

ياسر خالد، *حكايات العم محبوب*، عمان، ٢٠٠٤، الصفحات: ٦٨-٧١.

KARSLI, İlyas, *Türkçe-Arapça Sözlük*, İFAV Yayınları, İstanbul 2002.

MAKSUDOĞLU, Mehmet, *Öğretici Sözlük (Arapça-Türkçe)*, M.Ü. İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, İstanbul t.s.

MUTÇALI, Serdar, *Türkçe Arapça Sözlük*, Dağarcık Yayınları, İstanbul 1995.

ÖZDEMİR, Hikmet-CEBECİ, Suat, *Arapça Türkçe Sözlük*, Akçağ Yayınları, Ankara 1989.

SARI, Mevlüt, *el-Mevarid (Arapça-Türkçe)*, Bahar Yayınları, İstanbul, t.s.

TOPALOĞLU, Bekir-KARAMAN, Hayrettin, *Yeni Kâmus (ArapçaTürkçe)*, Nesil Yayınları, İstanbul 1995.

YOLCU, M. İsmet, *Örnek Sözlük (Arapça-Türkçe)*, Eğit-san Basım Yayım, Ankara 1996.

http://thaqafa.sakhr.com/proverbs

Arapça Yayınlarımız:

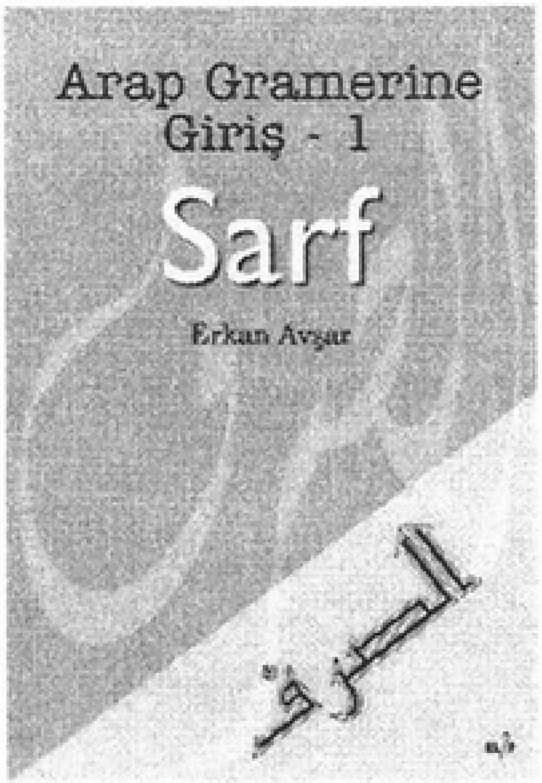

Arap Gramerine
Giriş - 1
Sarf
Erkan Avşar
الصرف

Arapça
Modern Metinler
ve Çözümlemesi
Prof. Dr. Emrullah İşler
Doç. Dr. Musa Yıldız
النصوص

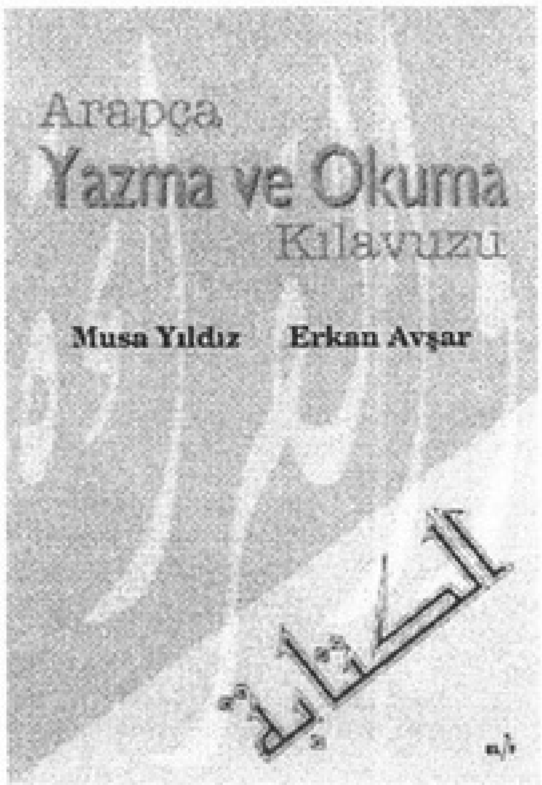

Arapça
Yazma ve Okuma
Kılavuzu
Musa Yıldız
Erkan Avşar
الكتابة

Arapça
Okuma Becerisini
Geliştirme Rehberi
Prof. Dr. Musa Yıldız
Doç. Dr. Nurettin Ceviz
القراءة

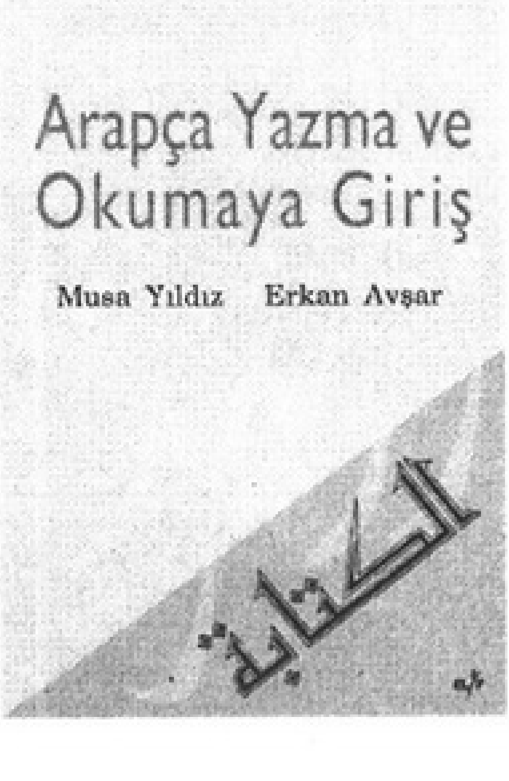

Arapça Yazma ve
Okumaya Giriş
Musa Yıldız
Erkan Avşar
الكتابة

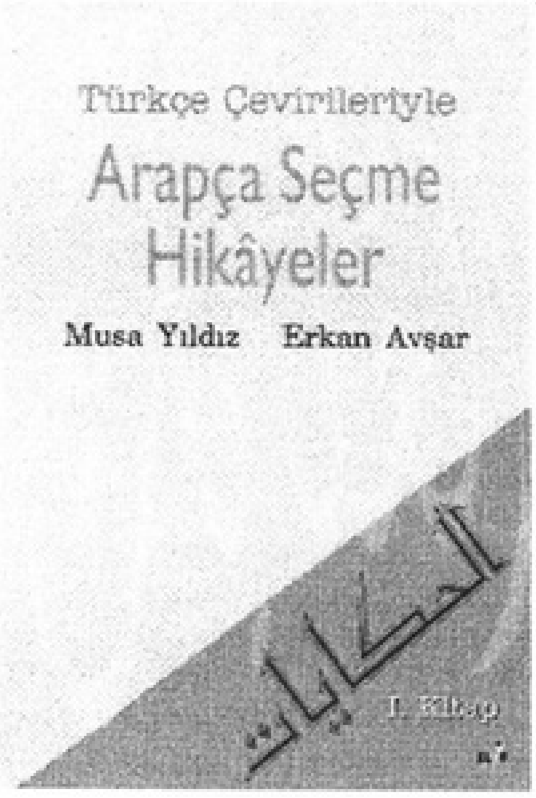

Türkçe Çevirileriyle
Arapça Seçme
Hikâyeler
Musa Yıldız Erkan Avşar
I. Kitap

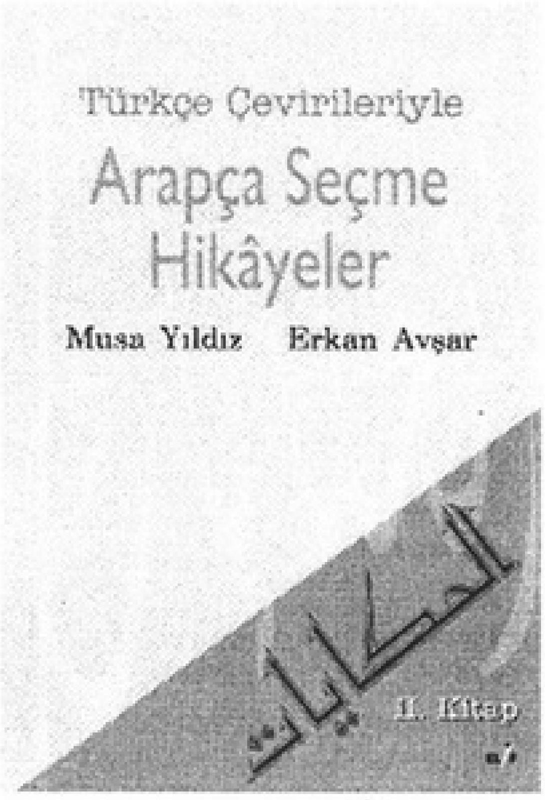

Türkçe Çevirileriyle
Arapça Seçme
Hikâyeler
Musa Yıldız Erkan Avşar
II. Kitap

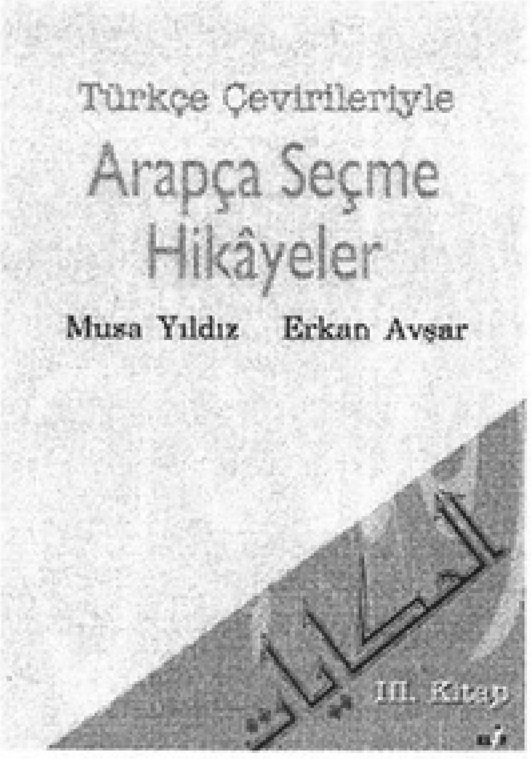

Türkçe Çevirileriyle
Arapça Seçme
Hikâyeler
Musa Yıldız Erkan Avşar
III. Kitap

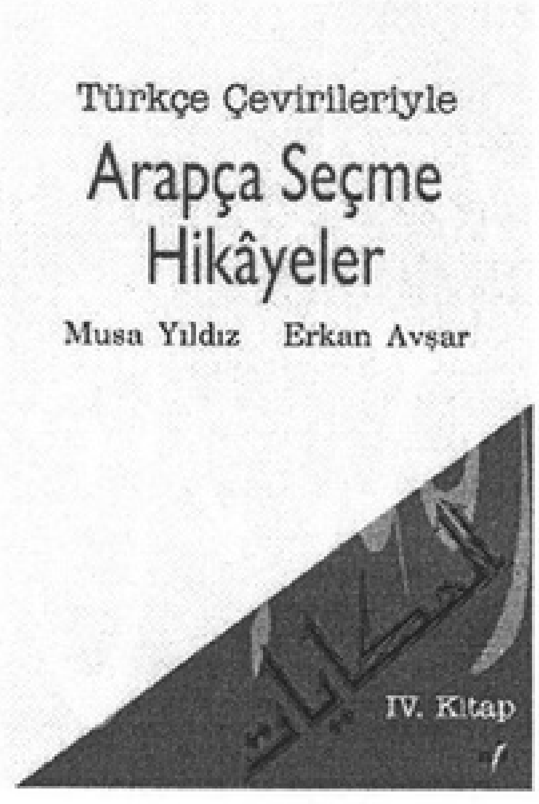

Türkçe Çevirileriyle
Arapça Seçme
Hikâyeler
Musa Yıldız Erkan Avşar
IV. Kitap

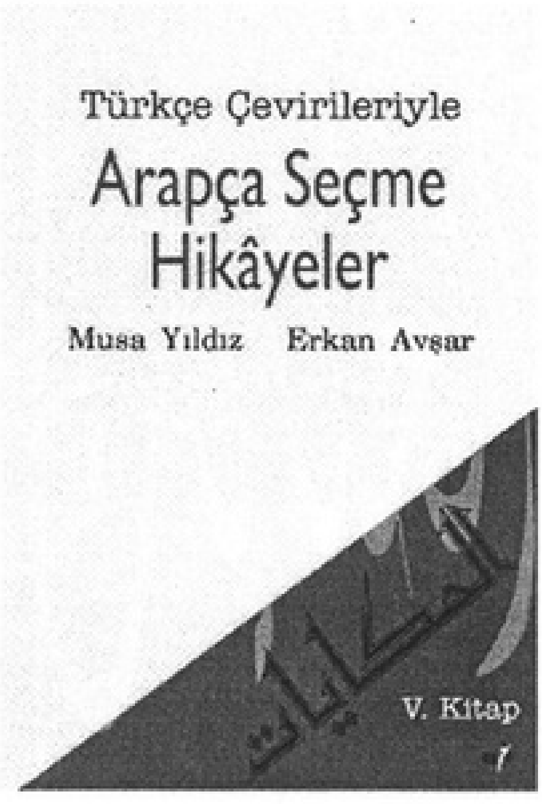

Türkçe Çevirileriyle
Arapça Seçme
Hikâyeler
Musa Yıldız Erkan Avşar
V. Kitap